

³⁶ Trib. Suprem

Col. Militara

Dos. 215/954 Vol. ~~36~~

40005 ~~Vol. 39~~ 39

DOSAR

Ancheta *Solymos Trau*

1532061

P 000148, Vol. 39

Data

Urmează Vol. Nr. *P148/39*
37.

I

O P I S U L

documentelor aflate in prezentul dosar

1.- Tabel de arestați	pag.	1.
2.- Ordin de percheziție	"	2.
3.- Proces verbal de percheziție domic... ..	"	3.
4.- Fr.verb.de depunere și perchez.corp.. ..	"	4.
5.- Ordin de perchez.domiciliara.....	"	5.
6.- Fr.verb.de percheziție domiciliara... ..	"	6.
7.- Fr.verb.de predarea obiectelor in custodie.....	"	7.
8.- Fr.verb.de interogatoriu ale aresta- tului SOLYMOS IVAN.....	"	8-374
9.- Fr.verbale de identificare.....	"	375-378
10.- Fisa personala a arestatului SOLYMOS I. "	"	379-380.
11.- Declarațiile martorilor - trecut -..	Vol. II " Vol. II "	4-64.
12.- Declarațiile martorilor -spionaj- ...	"	65-72.
13.- Declarațiile martorilor - M.Fin.- ...	"	73-102
14.- Declarațiile martorilor - Prof.Univ.-	"	103-134.
15.- Declarațiile martorilor - Centrococp	"	135-247
16.- Processe verbale de confruntare.....	"	248-264
17.- Referate de prelungirea cercetărilor.	"	265-266
18.- Certificat medical.....	"	267.

T A B E L

=====

1.- SOLYMOS IVAN

- născut la 14.II.1915
în com.Zalău reg.Cluj,
fiul lui CAROL și ELEO-
NORA, de prof.avocat,
fost vice-președinte al
Centrocoop-ului, cu ulti-
mul domiciliu în Buc.
str.Dr.Sion Nr.16

- arestat -

1500

ORDIN DE PERCHEZITIE

~~349~~

~~349~~

2

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI

Se autoriză percheziția
PROCUROR MILITAR
Magistrat
Lucian Voz

Nr. 315-102
din 12.07.952

CĂTRE

PARCHETUL TRIB. MILITAR REG. II. BUCUREȘTI

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aproba efectuarea unei
percheziții domiciliare numitului Loly no. Fran
din București Str. Dr. Lion
Nr. 6 ap. 5 et. 7 scara B unde suntem informați că se găsesc materiale ce intere-
sează ordinea și securitatea poporului.

LT. COL. DE SECURITATE,

[Signature]

MAIOR DE SECURITATE,

240

PROCES VERBAL DE PERCHEZITIE
DOMICILIARA

350

PROCES VERBAL

Astăzi . . . . . anul 1951 luna *Iunie* ziua *12*
Noi. *Sacat estac on Vasile* . . . . .

Din Direcțiunea G-rală a Securitatii Statului . . . . .

Având în vedere autorizația Parchetului Tribunalului
Militar Regiunea *Bucuresti* Militară Nr. *315/102-13.11.51* de a efectua o percheziție domiciliară la locuința numitului *Talymos*
Ion . . . . . din *Buc* str. *D. M. Sim* Nr. *6*
apt. *45* în scopul de a găsi material de interesază ordinea și securitatea Statului, ne-am deplasat la adresa de mai sus, însoțiți fiind de asistenții de mai jos, unde am găsit prezent pe *Talymos Ion* căruia declinându-i celitetea și scopul venirii noastre ne-am pus la dispoziția apartamentului ce-l ocupă fiind compus din . . . . .

Procedând la efectuarea percheziției domiciliare, rezultatul a fost *urmatul* . . . . .

S-au ridicat următoarele: *sau ridicat*
diferite doze de acte si depozite matite
si registre pentru tractul cu sau
ridicat banii si mici obiecte de folosinta
Se mai ridică un benzol din militar
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Drapt pentru care am încheiat prezentul proces verbal spre cele legale.-

OFITER DE SECURITATE,

Lucif Petrov

PERCHEZITIONAT,

Talymos

ASISTENȚI,

C. Petrov
Stancu

5607

PROCES VERBAL DE DEPURARE SI
PENCHIZITIE CORPORALA

UNITATEA

B.

SI

4

Sef Nr. 107

PROCES VERBAL Nr. 60

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALA

c. 401

Făcut astăzi, 13 Iunie 1952 ora 3³⁰ în Bucureşti

Noi, Plt. Teaca Leopold din J. G. S. S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a subditului SOLYMOS IVAN născut la 14 Februarie 1915 în comuna Zolău-Soraj Raionul Jibou fiul lui CAROL şi ELEONORA de profesie avocat căsătorit cu nu domiciliat în Bucureşti

Sion Nr. 6 primit conform ordinului raportului Nota

Nr. din

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

103 lei și 13 bani (una sută trei lei și treisprezece bani), patru carnete îndenditate, Carnet sindical, Livret militar, Buletin Populație carnet Arlus, Libră trecere P.M.R., Carnet provizoriu P.M.R., Carnet cu taloane de călătorii complet, Ordinul muncii, stilou marca "Comatic", trei chei diferite, un biceag, bretele, croșotă, creon mecanic, ochelari soare, curtea, sirtetură, portmonnaie de tipă, diferite notițe.

OFIȚER DE SERVICIU,

Plt. Teaca Leopold
SPP B. Odiba

Percheziționat

[Signature]

Transferat la conform Ordinului Nr. din

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele
menționate în prezen-
tul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data

442

ORDIN DE PERCHEZITIE DOMICILIARA

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII ~~STATULUI~~
~~POPORULUI~~

Se autoriză percheziția
PROCUROR MILITAR
Magistrat

Magistrat
Magistrat
Magistrat

Nr. 00160755
din 19 Ianuarie 1953.

CĂTRE
PARCHETUL TRIB. MILITAR REG. II. BUCUREȘTI

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aproba efectuarea unei
percheziții domiciliare numitului *Ion Solomon*
din *București* Str. ....
Nr. .... unde suntem informați că se găsesc materiale ce intere-
sează ordinea și securitatea poporului.

LT. COL. DE SECURITATE,

[Signature]

MAIOR DE SECURITATE,

[Signature]

5317

PROCES VERBAL DE PERCHEMITE
DOMICILIARA

- PROCES VERBAL -

Astăzi, anul 1953 luna Ianuarie ziua 12
Noi Lt. maj. Irod Ion

din Direcțiunea Generală a Securității Statului.

Având în vedere autorizația Perchetului Tribunalu-
lui Militar Reg. Militară Nr.

efectua o percheziție domiciliară la locuința numitului *Ivan Selimov*
Centrocop. *Tralul Spire* din *Bucuresti* str. *Sergant*
Putu Ioan Nr. 8-12, apt. *Pivnita* în scopul de a găsi material

ce interesează ordinea și Securitatea Statului, ne-am deple-
sat la adresa de mai sus, însoțiți fiind de asistenții de mai
jos, unde am găsit prezent pe *Stancu Anton*... căruia de-
clinându-i calitatea și scopul venirii noastre, ne-a pus la
dispoziție apartamentul ce-l ocupă fiind compus din *una camera*

Precedându-se la efectuarea percheziției domiciliare,
rezultatul a fost *pozitiv*

S-au ridicat următoarele: *diferite servonii*
cu limba română și maghiară pentru ține.
nu se ridică nimic sau alte obiecte
de valoare

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal
spre cele legale.-

OFITER de SECURITATE,

Lt. maj. Ion

PERCHEZITIONAT,

Asistenți,

Stancu
Gacaru

630

Proces verbal de predarea obiectelor
in custodie

7300

PROCESE VERBALE DE INTEROGATORIU
ALE ARESTATULUI SOLYIMOS IVAN

Strict Secret

8

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

20 Iunie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 21,00

" s'a terminat " 2,30

Eu, Maior de Securitate FISCHEL SIMION, am interogat în calitate de anchetator, pe arestatul:

SOLYMOS IVAN (IOAN), născut în 1915 Februarie 14, în comuna Zălan Regiunea Cluj Raionul Jibau, cetățenia română, naționalitatea maghiară, membru P.M.R. din 1945, studii: Doctoratul în Drept 1936 Facultatea de Drept Cluj, de profesie avocat la Centrocoup în funcția de vice-președinte, cu ultimul domiciliu în București str. Sion nr. 16, necăsătorit; origina socială mic burgheză, până la 23 August 1944 a avut 3 ha. vie iar după 23 August 1944 1/4 ha. vie averea părinților.-

Până la 23 August 1944 nu am făcut politică, după 23 August m'am înscris în U.P.M.; în 1945 m'am înscris în P.C.R. În 1946 am fost ales deputat în jud. Sălaj pe lista U.P.M., iar în 1948 am fost reales din nou deputat. Sunt decorat cu ordinul muncii clasa III-a din 1949. Armată nu am făcut fiind reformat pentru caz de boală.-

Intrebare:

Ce sectoare ai avut sub ordinea d-tale la Centrocoup?

Răspuns:

Am avut sub ordinea și dirijarea mea Direcția Planificării, Direcția Financiară și a evidenței contabile, Direcția Aprovizionării și repartițiilor D.A.R., Oficiul Tehnic și Direcția Administrativă.-

Intrebare:

Care este rolul și importanța cooperăției la noi în țară?

Răspuns:

Cooperăția este o pârghie a clasei muncitoare pentru întărirea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. Cooperăția își are ca scop educarea masselor țărăni muncitoare pentru colectivizarea agriculturii și asigurarea schimbului normal între sat și oraș. Cooperăția mai este o pârghie a clasei

ss. Solymos Ivan

./.

muncitoare pentru a mobiliza țărani muncitori contra chiaburilor.-

Intrebare:

Cooperația (Centrocoopul) așa cum a fost ea condusă până acum și-a atins scopul arătat de d-ta mai sus?

Răspuns:

Nu, fiindcă conducerea Centrocoopului a dus o politică narodnică, țărănistă, lipsită de principiul luptei de clasă și ca o consecință a acestei politici, conducerea cooperației a dus acțiuni de subminare, de sabotare a intereselor clasei muncitoare. Conducerea Centrocoopului a introdus conștient această linie sub îndrumarea directă a lui VASILE LUCA.- Această acțiune de sabotare și subminare a fost introdusă printr'o serie de dispoziții date de VASILE LUCA și aplicate de către conducerea cooperației care se caracterizează prin:

1.- Foarfecea deschisă în favoarea produselor agricole prin mărirea permanentă a prețurilor de achiziție de către VASILE LUCA și reducerea repetată la mărfurile industriale. Astfel de exemplu prețul porumbului a crescut de la 6 lei în 1947 la 15 lei până la 18 lei în 1951, pe când mărfurile industriale în această perioadă de timp a suferit două scăderi de prețuri. Prin aceasta este clar că s'a dus o politică țărănistă, opusă principiilor Partidului, prin protejarea țărănimii împotriva clasei muncitoare.-

2.- Cooperația a trimis o cantitate disproportional mai mare de mărfuri industriale la sate, față de cantitatea produselor agricole achiziționate de la țărani. Astfel de exemplu:

În 1951, am desfăcut mărfuri industriale prin cooperative de peste 120 miliarde lei vechi din care în mediul rural peste 80 de miliarde, iar cantitatea totală a produselor agricole achiziționate este de circa 18 miliarde lei vechi. Aceasta a dus la o aprovizionare minimă a clasei muncitoare de la orașe prin aceea că o imensă cantitate de mărfuri au fost dirijate spre sate, în schimb o minimă cantitate de produse agricole au fost achiziționate. Aceasta a dus la creșterea permanentă a prețurilor de speculă în detrimentul clasei muncitoare.-

3.- Deși în Statutul Cooperației se prevede că mărfurile deficitare (mărfuri în cantități mici de bună calitate și căutate de consumatori) să se vândă numai cooperativelor (care sunt țărani săraci sau mijlocași) și membrilor gospodăriilor agricole

ss. Solymos Ivan

colective, totuși acest articol din Statut nu a fost respectat, mărfurile fiind vândute fără condiție și chiaburilor. Din aceste cauze cooperarea a fost privită de masele largi ale țărânilor muncitoare ca o unitate în favoarea chiaburilor. Această acțiune abil făcută de către cooperare a dus la crearea de nemulțumiri în masele largi ale țărânilor muncitoare, ceea ce a avut o influență în necreearea gospodăriilor agricole colective. Această acțiune criminală a putut să se pună în aplicare denaturând rolul și importanța cooperării prin acea politică, că cooperarea face comerț primind aspectul economic excluzând aspectul real politic precum în toate ocaziunile de contact între conducerea cooperării și VASILE LUCA acesta din urmă spunea în permanență și imprima această linie că "cooperarea face comerț", "voi nu sunteți decât comercianți, vindeți aceluia care caută marfa deci și chiaburilor".-

4.- Politica Centrocopului era izolarea sectorului cooperatist de sectorul de Stat în sensul că cooperarea nu trebuie să colaboreze ci să lupte cu organele de Stat, adică să concureze neloial. Aceasta a dus la goluri de aprovizionare din cauza rezistenței să verse fonduri la fondul centralizat, iar pe de altă parte la o muncă haotică din cauza nerespectării de către unitățile cooperatiste a dispozițiilor legale. Această linie a fost introdusă în permanență de VASILE LUCA și aplicată de cooperare la îndrumarea directă a lui VASILE LUCA, care avea o intenție vădită de subminare a Comisiei de Stat a Planificării (C.S.P.).-

5.- O altă acțiune criminală și dușmănoasă care a lovit în economia națională a fost aceea că cooperarea a primit credite dela Banca de Stat, sume enorme de bani fără ca Banca să ceară justificarea lor. Astfel s'au pierdut sume importante iar pe de altă parte alte instituții au fost lipsite de aceste credite. Ca o consecință a acestui fapt, unitățile cooperatiste nu au dus o politică de gospodărire chibzuită ci de risipă, deoarece știau că pot primi dela Banca de Stat orice sume doresc fără a li se cere justificare. Aceste credite au fost acordate cooperării din ordinul lui VASILE LUCA. Menționez că dobânda a fost mai mică în cooperare (3%) decât în întreprinderile socialiste de Stat care plăteau 4% tot printr'o intervenție a lui VASILE LUCA.-

6.- Cooperarea pe trim. IV din 1951 a forțat mărirea vânzării de mărfuri față de trim. III 1951 și aceasta la îndemnul lui VASILE LUCA. Prin cele arătate mai sus cooperarea, prin poli-

tica sa criminală și dușmănoasă a cauzat pagube mari Statu-
lui și poporului muncitor.-

Intrebare:

Ce urmărea conducerea cooperăției prin ducerea acestei
acțiuni criminale și dușmănoase de sabotaj?

Răspuns:

Pe baza ordinelor directe ale lui VASILE LUCA, conduce-
rea Centrocoopului punând în aplicare măsurile criminale ară-
tate mai sus, a urmărit subminarea regimului din R.P.R. și anume
fiecare în sectorul său.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogato-
riu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai cu cele
declarate de mine, susțin și semnez.-

ss.Solymos Ivan (Ioan).

MAIOR DE SECURITATE

Fischel Simion

CM/5 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

20 Iunie 1952 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 21 și 30 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 2 și 30 minute.

Eu, Maistr de securitate F. Simion
am interogă în calitate de anchetator

- (pe arestatul, reținutul, martorul)
1. Numele: Solyus
  2. Pronumele: Yvan (Yvan)
  3. Anul, luna și ziua nașterii: 1915 Februarie 14
  4. Locul nașterii: Zălan Reg. Cluj Raion Zălan
  5. Cetățenia: română
  6. Naționalitatea: maghiară
  7. Apartenența politică: membru P.M.R. din ce an 1945
  8. Studii: doctnat în drept. 1936 Facult. de drept Cluj
când, unde și ce școală a absolvit.
  9. Profesia: avocat
  10. Ultimul loc de muncă și funcția: la Centron - vicepreședinte.
  11. Ultimul domiciliu: București, Str. Sion Nr. 16
  12. Situația familială: marital

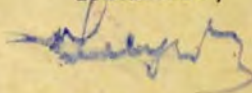
(soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliul și ocupația)

13. Origina socială: mic-burgheză până la 23. Aug. 1944
(averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent) 3 ha. vie iar după 23 Aug 1944 1/4 ha. vie averea părinților

14. Activitatea politică până în 1947: până la 23 Aug. 1944 nu am
(în ce partide politice a fost. Participare în alegeri). făcut politică, după 23 Aug. 1944 m-am înscris în

P.M.R. în 1945 m-am înscris în P.C.R. În 1946 am fost
deputat în jud. Sălaj și în P.M.R. iar în 1948 am fost
președintele meu deputat.

Iscălitura,

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale sunt decorații pe
(înainte și după 23 August 1944)

ordinul muncii" clasa III din 1949

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție armată un război
făcut fiind referenț pentru caz de boală

17. Dacă a fost prizonier _____
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când, și în legătură cu ce _____

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare _____

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat _____

Intrebare: Se sectoare și au fost sub ordinea d-tale
la „Centrosos”?

Răspuns: Au avut sub ordinea și direcția mea
directia planificării, directia financiară și a
civilizării materiale, directia aprovizionării
și reparatilor D.A.R., Oficiul tehnic și
directia administrativă.

Intrebare: Care este rolul și importanța
cooperatizei la noi în țară?

Răspuns: Cooperatiza este o pârghie a clasei
muncitorești pentru întărirea alianței între
clasa muncitorești și țărănimii muncitorești.
Cooperatiza își are ca scop educarea membrilor

Iscălitura,

[Signature]

6
13
T. tărăniști muncitorești pentru a salăstăvirea
agriculturi și asigurarea echilibrului normal
între sat și oraș. Cooperatia noastră este o păr-
tă a lăsei muncitorești pentru a stabiliza
tărăni muncitori contra chinurilor.

Întrebare: Cooperatia (centrosorul) așa cum
a fost ea condusă până acum și-a atins
scopul arătat de d-ta noastră?

Răspuns: Nu, fiindcă conducerea centrosorului
a dus o politică unadună, tărăniștă, lipsită
de principii dreptei de lăsa și ea o conducere
a acestei politici, conducerea cooperatiei a
dus acțiune de subminare, de păstare a
intereselor clasei muncitorești. Conducerea
centrosorului a intrat conștient în această linie
sub îndrumarea directă a lui Vasile Luca.
Această acțiune de păstare și subminare a fost
introdusă printre primele propoziții date de
Vasile Luca și aplicate de către conducerea
cooperatiei care se caracterizează prin:

1. Trăzirea deschisă în procesul producerii
pericole prin măsură permanentă a prețurilor
de activitate de către Vasile Luca și întinșarea
reputată la măturile industriale. Astfel
de exemplu prețul porumbului a crescut
de la 6 lei din 1947 la 15 până la 18 lei
în 1951 pe când măturile industriale în
perioada respectivă de timp a suferit din
cădere de prețuri. Prin aceasta este clar că
pe dus o politică tărăniștă opusă principiilor
partidului, prin păstarea tărăniștă în interes
clasei muncitorești. —

Urmare: 2. Cooperatia a trimis o cantitate de produse
la carel unui mare de maruri industriale la
pate, fata de cantitatea produselor agricole
achizitionate de la tarani. Exemple:
In 1951 au fost trimise maruri industriale prin
cooperative la peste 150 milioane lei ruchi
dici care in medie erau peste 80 de milioane,
in cantitatea totala a produselor agricole
achizitionate este de circa 18 miliarde lei
ruchi. Aceasta a dus la o depreciere uriasa
a clasei muncitoare de la crasa prin aceea
ca o imensa cantitate de maruri au fost
dirijate spre pate, in schimb o mica
cantitate de produse agricole au fost achiziti-
onate, prin aceasta a dus la cresterea perma-
nenta a preturilor la produsele in detrimentul
clasei muncitoare.

3. Lesi in statutul cooperatiei se prevede
ca marfurile deficitare / maruri in cantitati
mici de buna calitate si cantitate de consumatori
sa se vanda numai cooperativelor, care sunt
tarani saraci sau mijlocii si membrilor
gospodariilor agricole colective, titlu acest
articol din statut nu a fost respectat,
marfurile fiind vandute fara conditie si
chiarurilor. Din aceste cauze cooperatia
a fost privita de masle sarbi ale taranilor
muncitoare ca o unitate de favorita
chiarurilor. Aceasta situatie a dus la
de rata cooperatiei a dus la creerea de
nemulțumiri in masle sarbi ale taranilor

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator,

[Signature]

Urmare: punutore scine a punit o influenta
in mareea gospodariilor agricole ulatve.
Scarta cetine nimenali a putut sa se
puno in aplicare de naturala valul si
importanta cooperatiei prin area politica
sa cooperatiei pue pament primind amata
economice extindand aspectul real politic
prezum in Tacti economice de contact intre
condusora cooperatiei si Tacti Lura acate
sau urma spinoze in pomenenti si
suprima creata sine in „cooperatie a
Loca scure” si nu puniti decit
semerciuti, vinduti an lura iore scute
mura daci si chidomita

4. Politia introcepului era vobora pectului
cooperatist de pectul de stat in pomen
sa cooperatie nu trebe sa subpore si
sa lupte in pomen de stat, adica sa
conduce ne lurt. Scarta a dus la golui
de apoviciune sau scura pectului sa
verse farduri la pectul centralizat in
pe de alta parte la o pomen pectului
scure nepectari de catre unitatile
cooperatiste a dispozitiilor legale. Scarta
Lura a fost introdusa in pomenenti de
Tacti Lura si aplicati de cooperatie la
indrumarea dacti a cui Tacti Lura pue
area o vobora vobita de submire a
Comisii de stat a pectului (C.S.P.)

5. O alta vobora pomenenti si desmociu
ore a levit in economie notionala a fost
area sa cooperatie a punit vobite

Iscălitura,
M. B. G. G.

Urmare: dela banca de stat, puna surse de
bani fara ca banca sa scara publicarea
bani sau pierdut puna importante us se de
alta parte alta instituti au fost sursile de
aceste credite. Ca o consecinta a acestui
sapt. unitatile respective sau au dus o
politica de gospodarie chibzuita si de
risipa, deaceia stiau ca pot primi dela
banca de stat oare surse deosebite
a si se vor justifica. Aceste credite au
fost acordate inapoi din ordinul lui Venile
Luna. Neutricul sa schimba a fost susi
misa in cooperatie (3% / deiat in inapoi
socialisti de stat pre ploteau 4% fat
printr o intermisiune a lui Venile Luna.

6. Cooperatia pe trimestrul II din 1951 a
fost marirea venosii de moyni fata de
trimestrul II 1951 si anunta la vicleumul lui
Venile Luna. Prin ula orata mai sus coope-
ratia prin politica sa minimala si susmanusa
e saurat paguba mori statului si poporului
manuiter.

Intrebare: Ce urmasa condusera cooperatiei
prin duarea acesti actiuni criminale si
susmanse de sabotej?

Raspuns: Pe bara ordinilor dinuta a lui
Venile Luna condusera contrapopului
punand in aplicare masurile criminale
orata mai sus a urmarit submanse
rapimului din R.P.R. si anume fureze
in seful sau.

Supa se au pitat prezentul

Iscaitura,

M. D. D.

Urmare: proces verbal de interogatoriu suscit
cu privire si cum existat sa este 15
intocmai in cele declarate de mine
peste si semne.

Suscitator: *Suscitator*
Măsură de securitate: *Măsură de securitate*

Suscitator
Măsură de securitate

P.P. I

Iscălitura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, de profesie avocat, născut la Zalău Regiunea Cluj, la 14 Februarie 1915, cu ultimul domiciliu în str. Sion nr. 16 București.-

3 Iulie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 20,45

" s'a terminat " 2.

Intrebare:

În cursul anchetei duminicale, ai dat o serie de declarații în care ai arătat acțiunile criminale de sabotaj, duse în Cooperatie de d-ta și o serie de elemente din conducerea Centrocoop-ului. Ancheta îți cere să arăți cum au fost organizate aceste acțiuni criminale?

Răspuns:

Cert este, că s'au comis o serie de acțiuni criminale de sabotaj de către conducerea Centrocoop-ului împreună cu mine. Deși n'am participat la nici o ședință, unde s'ar fi trasat sarcini concrete pentru aceste acțiuni, totuși pot să afirm că exista o înțelegere tacită, prin care conducătorii amintiți în declarațiile mele anterioare au introdus, în colaborare și prin ajutorare reciprocă, între un sector și celălalt, din Centrocoop, politica criminală a lui LUCA.-

Voi arăta ce fapte au dus la această înțelegere tacită, a fiecărui din noi, ce au dus la aceste acțiuni criminale de sabotaj:

In anul 1950, eu lucram la Ministerul de Finanțe. În luna Februarie, am fost chemat la biroul lui LUCA, prezenți fiind în cabinet la LUCA: IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE. Intrând în cabinet m'a poftit să iau loc pe un scaun. Discuția a început prin întrebarea lui LUCA făcută mie:

- "Îți place să muncești în cooperatie?"

Eu atunci am răspuns că am mai lucrat într-o astfel de muncă, când am fost primar al orașului Zalău. La răspunsul meu LUCA s'a adresat lui IACOB și MODORAN cu următoarele cuvinte:

"Avem deja trei oameni, pe HULDUBAN, SZABO și SOLYMOS; trebuie să mai găsim un muncitor".-

ss. Solymos Ivan

După aceste discuții eu am plecat din cabinet și am înțeles că voi primi o nouă sarcină, în muncă la Cooperatie. În luna Martie am primit invitația să asist la Congresul Cooperatiei. La Congres am fost ales în Consiliul General al Centrocoopului, iar la ședința Consiliului General ales, ședință care a avut ca scop constituirea conducerii cooperatiei, prin alegerea comitetului executiv, am fost ales vice-președinte al Centrocoopului.-

Atunci am văzut componența Comitetului Executiv și a conducerii Centrocoopului, ce se compunea din: VOITEC STEFAN, președinte, NAE ALEXE, VASILE HULDUBAN, BARSAN STEFAN și SOLYMOS IVAN, vice președinte; GANET NICOLAE, RODICA BORTOI, SZABO ADALBERT, SANDA PRICEPUTU, FAITICEANU VASILE, PANDURU CONSTANTIN, CIORTEA VASILE și BIRTALAN AUGUSTIN consilier. Dintre aceștia BIRTALAN AUGUSTIN a demisionat în primele zile după congres. Atunci mi-am dat seama de compoziția conducerii Centrocoop-ului. Astfel în conducere erau: Patru intelectuali, cu origine burgheză și mic-burgheză, doi foști patroni, patru țărani, un fost negustor, și un singur muncitor.-

Văzând compoziția conducerii Centrocoopului am înțeles sensul celor exprimate de către LUCA față de IACOB și MODORAE atunci când am fost chemat la el în luna Februarie, pentru a mă pune în cunoștință că voi primi o nouă muncă în cooperatie.-

("Avem deja trei oameni pe HULDUBAN, SZABO și SOLYMOS, trebuie să mai găsim un muncitor").-

Trebuie să menționez că din Comisia de Organizare care a funcționat înainte de congres n'au fost menținute câteva elemente sănătoase. Astfel DARIE IOAN, muncitor, adus în cooperatie de tov. GHEORGHIU DEJ, TUDOR MIHAIL, muncitor și alte elemente similare. Din comisia de organizare au fost menținuți în conducerea Centrocoopului VOITEC STEFAN, ALEXE și RODICA BORTOI.-

Deci pot să afirm că în conducerea Centrocoopului, care a fost aleasă la propunerea lui LUCA, sunt elemente pretabile de a pune în aplicare politica criminală a lui VASILE LUCA. Astfel: VOITEC STEFAN, ca unul care este cunoscut ca vechi social democrat, fiind secretar al grupării troțkiste condus de dr. GHELERTER. ALEXE NICOLAE a fost restaurator, cu interesele contrarii principiilor cooperatiei, HULDUBAN VASILE după câte am auzit, fost legionar; SOLYMOS IVAN, fost avocat cu origine mic

ss, Solymos Ivan

burgheză, SZABO ADALBERT grădinar patron. Prin această compoziție a conducerii Centrocopului, a fost o garanție pentru LUCA, ca politica criminală de subminare a cooperatie va fi dusă cu succes.- Si într'adevăr ea a fost dusă așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare.-

Pentru a întări cele afirmate de mine, voi arăta câteva aspecte care au dus la această înțelegere tacită, în ceea ce privește acțiunile criminale de sabotaj în cooperatie: Imediat după congres a fost convocat Comitetul Executiv la o ședință prezidată de VASILE LUCA unde s'au trasat diferite sarcini membrilor Comitetului Executiv, la această ședință VASILE LUCA a arătat rolul cooperatiei și deci cum trebuie să ducem noi munca în această instituție. Printre altele a afirmat:

"Scopul cooperatiei este ajutorarea țărănimii în general. Acest scop trebuie să-l îndeplinească cooperatia, ducând cât mai multe mărfuri la sate pentru aprovizionarea țărănimii. Cooperatie trebuie să facă un comerț larg la sate". Deci expunerea lui LUCA la această ședință a fost o orientare politică pentru noi, cum trebuie să ducem munca în cooperatie. Deși știam că cooperatia își are ca scop ca prin cooperatie să se întărească alianța între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, prin expunerea lui LUCA așa cum a fost ea făcută am văzut că el este pe o poziție țărănistă, deci contrariu principiului și scopului creerii cooperatiei.-

După un scurt timp după această ședință VASILE LUCA a convocat întreg comitetul executiv al Cooperatiei, la o ședință care a avut loc la Comitetul Central unde de asemenea analizând rolul cooperatiei a repetat din nou aceeași politică în plus, la intervenția în această ședință a consilierii RODICA BORTOI în care a amintit despre rezoluția din 3-5 Martie 1949, VASILE LUCA a oprit-o răspunzând astfel:

"Nu putem acum în 1950 să discutăm rezoluția din 3-5 Martie 1949, deci în 1950 suntem într'o altă perioadă, când rezoluția din 3-5 Martie 1949 nu-și are sens". Si în alte ședințe care au urmat acesta a fost politica lui LUCA în ceea ce privește cooperatia.-

Membrii comitetului executiv au acceptat în întregime această linie, dată de VASILE LUCA și au pus-o în mod conștient în aplicare, deși știam că nu corespunde liniei date de Partid și Guvern.-

ss. Solymos Ivan

Si aceasta a fost posibilă pentru că elementele din conducere alese de LUCA printre care și eu, aveau prin trecutul lor, interese contrarii politicii regimului.-

Pentru a ilustra câteva aspecte ale înțelegerii dintre conducătorii cooperăției, în acțiunile criminale care au fost duse în Centrocoop, vă pot arăta următoarele exemple:

1.- În privința politicii prețurilor n'a existat o acțiune izolată a unui membru din conducere, ci o acțiune colectivă a conducătorilor pentru majorarea prețurilor de achiziții în detrimentul schimbului normal între oraș și sat. Astfel când a apărut Hotărârea Guvernului în fixarea prețurilor la produsele agricole, a fost o manifestare colectivă, opusă acestei hotărâri și ca o consecință a acestora, achizițiile s'au făcut cu prețuri mărite și nu conform Hotărârii.-

2.- În problema creditelor, pentru operațiunile comerciale și de achiziții, conducătorii cooperăției au insistat de comun acord pentru mărirea permanentă a prețurilor cauzând astfel pagube mari cooperăției și întregii economii naționale.-

3.- În privința "Fondului Unic" conducătorii cooperăției, în bună înțelegere, au introdus un sistem necorespunzător principiilor socialiste, ceea ce a cauzat realizarea sarcinilor de plan și o situație haotică în ceea ce privește evidența mărfurilor industriale și a produselor achiziționate.

4.- Tendința de izolare a cooperăției de sectorul de Stat imprimat de LUCA, a fost o acțiune comună a conducătorilor cooperăției, ceea ce a cauzat o lipsă de colaborare și concurență neloială în detrimentul sectorului socialist și în favoarea sectorului particular speculativ. Sub pretext că sarcinile de achiziții sunt prea mari, căutând prin argumentații false reducerea sarcinilor, am oprit achiziția de grâu dând astfel posibilitate speculanților, ca să cumpere în acest timp cantități mari de grâu în scop speculativ.-

5.- În ceea ce privește aplicarea Statutului, referitor la vânzarea mărfurilor, de calitate bună și căutate, numai membrilor gospodăriilor agricole colective și cooperățiilor, conducătorii cooperăției n'au pus în aplicare acest articol din Statut dând toate mărfurile și chiaburilor, îndepărtând astfel țărani muncitori de cooperăție.-

ss. Selynos Ivan

6.- Conducătorii cooperației de comun acord au hotărât desființarea uniunilor regionale, deși știau că această măsură va crea o situație haotică și că va cauza nerealizarea planului de achiziții.-

Față de aceste acțiuni criminale care au avut ca scop subminarea regimului din R.P.R., este clar că conducătorii arătați în declarațiile mele, anterioare, împreună cu mine, au aplicat această linie de comun acord și din deplină colaborare între sectoarele cele avea fiecare sub conducere.-

Toate aceste acțiuni criminale au fost comise sub îndrumarea directă a lui VASILE LUCA, care în mod intenționat și în permanență a ascuns față de conducătorii Partidului și Guvernului, aceste acțiuni de subminare.-

Ca un fapt elocvent este că în luna Martie 1952, numai după două zile dela scoaterea lui VASILE LUCA dela conducerea Ministerului de Finanțe a fost convocat Comitetul Executiv al cooperației de către dânsul. La această ședință au participat următorii: AGIU CONSTANTIN, CERNICICA DUMITRU, HULDUBAN VASILE, GANET NICOLAE, BARSAN STEFAN, LAZAR GHEORGHE, FODOR VASILE, NAGY VICTOR și eu. Această ședință a fost convocată de LUCA sub pretextul de a primi un raport de activitate al cooperației, dar adevăratul scop a fost cu totul altul.-

Astfel după ce prin câteva cuvinte în mod sumar expuse de HULDUBAN asupra activității cooperației VASILE LUCA a scos scrisoarea închisă către membrii de partid și a început comentarea acestui document în prezența noastră, având aspectul unui instructaj dat nouă în spiritul vederilor sale, comentând conținutul scrisorii închise pe următoarele puncte:

1). Problema prețurilor, căutând să se imprime, că punctul său de vedere este just exprimându-se astfel:

"Prețurile de pe piață nu pot fi influențate, ele se formează liber".-

Tot în legătură cu prețurile a arătat că : Observația din scrisoarea închisă, referitor la broșura pe care a scos-o dânsul despre cooperație, care ar fi influențat prețurile produselor agricole, nu este just fiindcă principiile expuse în broșură sunt juste.-

2). Deasemenea a căutat să ne imprime, că nu s'au vândut multe mărfuri în preajma Reformei Bănești.-

3/. In privința achizițiilor a căutat să ne demonstreze că politica de achiziții dusă de către Cooperatie a fost justă și că vinovat de aceasta ar fi celelalte sectoare de Stat care fac achiziții.-

Deasemeni a comentat cu noi întreaga scrisoare închisă către membrii de Partid.-

Ca o consecință a acestei ședințe avute cu LUCA pot arăta că după câteva zile, am fost convocați de către Tov.CHISINEVSCHI la Consiliul de Miniștri, unde deasemeni au luat parte cei arătați mai sus, împreună cu mine.- La analiza muncii duse de noi în Cooperatie, nimeni nu a luat poziție față de acțiunile criminale ale noastre, îndrumate de VASILE LUCA.-

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu și constatând că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

MAIOR DE SECURITATE,

ss/. SOLYMOS IVAN

F.Simion

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat SOLYMOS IVAN, de profesie avocat, născut la
Zalău, Regiunea Cluj, la 14 Februarie 1915, cu ultimul
 domiciliu în Strada Sion nr. 16 București.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

3° Iulie

1952

Orașul

București

Interogatoriul a început la ora 20 și min. 45

„ s'a terminat la „ 2. și „

Intrebare: În cursul anchetei Duminică, ai dat
 o serie de declarații în care ai arătat acțiunile
 criminale de sabotaj, duse în Cooperative de DIA, și
 serie de elemente din conducerea Centrocopului.
 Ancheta îți cere să arăți cum au fost organizate
 aceste acțiuni criminale.

Răspuns: Cert este, că s-au comis o serie de
 acțiuni criminale de sabotaj de către conducerea
 Centrocopului împreună cu mine.

Deși n-am participat la nicio ședință, unde s-ar
 fi trasat sarcini concrete pentru aceste acțiuni,
 totuși pot să afirm că există o înțelegere tacită,
 prin care Conducătorii amintiți în declarațiile mele
 anterioare au introdus, în colaborare și prin ajutorare
 reciprocă, între un sector și celălalt, din Centrocop,
 politica criminală albi lăca.

Voi arăta o serie de fapte care au dus la această
 înțelegere tacită, a ficierii din noi, ce au dus la

Iscălitura,

Solymos

Urmare: aceste actiuni criminale de sabotaj:

În anul 1950, eu lucream la Ministerul de Finanțe. În luna Februarie, am fost chemat la biroul lui Luca, prezenti fiind în cabinet la Luca: IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE. Întrând în cabinet, mie poftit să iau loc pe un scaun. Discuția a început prin întrebarea lui Luca făcută mie:

- „Ți place să muncești în Cooperatie?”

Eu atunci am răspuns că am mai lucrat într-o astfel de muncă, când am fost primar al orașului Zalău. La răspunsul meu Luca sa adresat lui IACOB și MODORAN cu următoarele cuvinte:

- „Avem deja trei oameni, pe HURDUBAN, Szabo și SOLYMOS; Trebuie să mai găsim un muncitor.”

După aceste discuții eu am plecat din cabinet și am înțeles că voi primi o nouă sarcină, în muncă la Cooperatie. În luna Martie am primit invitația să asist la Congresul Cooperatiei. La Congres am fost ales în Consiliul General al Centrocopului, iar la sesiunea Consiliului General ales, sesiunii care a avut ca scop constituirea Conducerii Cooperatiei, prin alegerea Comitetului Executiv, am fost ales Vicepreședinte al Centrocopului.

Atunci am văzut componența Comitetului Executiv și a Conducerii Centrocopului, ce se compunea din: VOITEC STEFAN președinte, NAE ALEXE, VASILE HURDUBAN, BĂRSAN STEFAN și SOLYMOS IVAN vicepreședinte; GĂNET NICULAE RODICA BORTOI, SZABO ADALBERT, SANDA PRICEPUTU, FĂLTICEANU VASILE, PANDURU CONSTANTIN, CIORTEA VASILE și BIRTALAN AUGUSTIN consilier. Între aceștia BIRTALAN AUGUSTIN a demisionat în primele zile după Congres. Atunci mi-am dat seama de compoziția Conducerii

Îscălitura,

M. Ștefan

Urmare: Centrocopului. Astfel în conducere erau: Patru 236
intelectuali, cu origine burgheză și mic-burgheză, doi
fostii patroni, patru țărani, un fost negustor și un singur
muncitor.

Văzând compoziția Conducerii Centrocopului am înțeles
sensul celor exprimate de către Luca față de IACOB
și MODORAN atunci când am fost chemat la el în luna
Februarie, pentru a mă pune în cunoștință cu noii primii
onorați muncii în Cooperatie.

(„Avem deja trei oameni pe HURDUBAN, SZABO și SOLYMOS,
trebuie să mai găsim un muncitor.”)

Trebuie să menționez că din Comisia de organizare
care a funcționat înainte de Congres n-au fost menționate
câteva elemente născuțoase. Astfel DARIE IOAN, muncitor
adus în Cooperatie de tor. Șteorghiu Dej; TUDOR MIHAIL
muncitor și alte elemente similare. Din comisia de
organizare au fost menționați în Conducerea Centrocopului
VOITEC ȘTEFAN, ALEXE și RODICA BORTOI.

Dei pot să afirm că, în Conducerea Centrocopului,
care a fost aleasă la propunerea lui Luca, sunt elemente
pretalile de a pune în aplicare politica criminală
a lui VASIE LUCA. Astfel: VOITEC ȘTEFAN, ca unul care
este cunoscut ca vechi social Democrat, fiind secretar
a grupării trotschiste condus de Dr. Șelertex.

Alexe viculac fost restaurator, cu interese contrarii
principiilor Cooperatiei. HURDUBAN VASILE după câte am
auzit, fost legionar; SOLYMOS IVAN fost avocat cu origine
mic-burgheză SZABO ADALBERT grădinar patron.

Prin această compoziție a conducerii Centrocopului,
a fost o garanție pentru LUCA, că politica criminală
de subminare a Cooperatiei va fi dusă cu succes.

și într-o oarecare măsură ea a fost dusă așa cum am arătat în

Iscălitura,

M. Solymos

Urmare: declaratiile mele anterioare.

Pentru a întări cele afirmate de mine, voi arăta câteva aspecte care au dus la această înțelegere limitată, în ceea ce privește acțiunile criminale de sabotaj în Cooperate: Immediat după Congres. a fost convocat Comitetul Executiv, la o sedință prezidată de VASILE LUCA unde s-au trasat diferite sarcini membrilor Comitetului Executiv. La această sedință VASILE LUCA a arătat rolul Cooperatiei și deci cum trebuie să ducem noi munca în această instituție. Printre altele a afirmat:

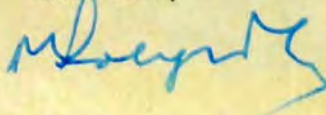
" Scopul Cooperatiei este ajutorarea țărănimii în general. Acest scop trebuie să-l îndeplinească Cooperatia, ducând cât mai multe mărfuri la rate pentru aprovizionarea țărănimii. Cooperatia trebuie să facă un comerț long le sale."

Deci expunerea lui LUCA la această sedință a fost orientare politică pentru noi, cum trebuie să ducem munca în Cooperatie. Deci diam că, Cooperatia își are ca scop ca prin Cooperatie să se întărească alianța între clasa muncitoare și țărănimia muncitoare, prin expunerea lui LUCA așa cum a fost ea făcută am văzut că el este pe o poziție țărănistă, deci contrariu principiului și scopului adevărat Cooperatiei.

După un scurt timp după această sedință VASILE LUCA a convocat întreg Comitetul Executiv al Cooperatiei, la o sedință care a avut loc la Comitetul Central, unde deasemenea analizând rolul Cooperatiei a repetat din nou această politică în plus, la intervenția în această sedință a Camarerei RODICA BORTOI în care a amintit despre Rezoluția din 3-5 Martie 1949, VASILE LUCA a optat răspunzând astfel:

" Nu putem acum în 1950 să discutăm rezoluția din 3-5 Martie 1949, deci în 1950 suntem într-o altă

Iscălitura,

Urmare: perioada, când rezoluția din 3-5 Martie 1949 nu are sens" și în alte rânduri care au urmat acesta a fost politica lui LICA în ceea ce privește Cooperativa. Membrii Comitetului Executiv au acceptat în întregime această linie dată de VAIKÉ LICA și au pus-o în mod conștient în aplicare, deși știau că nu corespunde liniei date de Partid și Guvern.

Și aceasta a fost posibilă pentru că elementele din conducere alese de LICA pentru care și ei, aveau prin trecutul lor, interese contrarii politicii regimului.

Pentru a ilustra câteva aspecte ale înțelegerii dintre Conducătorii Cooperativei în acțiunile criminale care au fost duse în Centrocip, vă pot arăta următoarele exemple:

1) În privința politicii peturilor nu există o acțiune izolată a unui membru din conducere, ci o acțiune colectivă a Conducătorilor pentru majorarea peturilor de achiziție în detrimentul schimbului normal între oraș și sat. Astfel când a apărut Hotărârea Guvernului în fixarea peturilor la produsele agricole, a fost o manipulare celeră, după aceea Hotărârea și ca o consecință a acestora, achizițiile s-au făcut cu peturi mărite și nu conform Hotărârii.

- 2) În problema creditelor pentru operațiunile comerciale și de achiziție, conducătorii cooperativei au insistat de comun acord pentru măririle permanente a peturilor cauzând astfel pagube mari Cooperativei și întregii Economii naționale.

3) În privința "Fondului Unic" Conducătorii Cooperativei, în bună înțelegere, au introdus un sistem necorespunzător principiilor socialiste, ceea ce a cauzat nerealizarea sarcinilor defas și o situație haotică în ceea ce privește evidența mărfurilor industriale și a produselor achiziționate.

4. Tendința de izolare a Cooperativei de sectorul de Stat

Iscălitura,

M. M. M. M.

Urmare: imprimat de Luca. a fost o actiune comună
a conducătorilor Cooperativei, ce au cauzat o lipsă de
colaborare și o concurență nelegală în detrimentul
Sectorului Socialist și în favoarea sectorului particular
speculativ. Sub pretext că sarcinile de achiziție
sunt prea mari, căutând prin argumentații false
reducerea sarcinilor, au sperit achiziția de grâu
dând astfel posibilitate speculanților, ca și cum
în acest timp, cantități mari de grâu în scop speculativ.

5/ În ceea ce privește aplicarea Statutului, referitor
la vânzarea mărfurilor, de calitate bună și cantitate, numai
membrii Gospodăriilor Agricole Colective și Cooperativelor,
Conducătorii Cooperativei n-au pus în aplicare acest articol
din Statut dând toate mărfurile și chibururile, îndepărtând
astfel pe țărani muncitori de Cooperatie.

6.) Conducătorii Cooperativei de comun acord au
hotărât desființarea Uniunilor Regionale, desi știu
că, această măsură va crea o situație haotică, și că
va cauza nerealizarea planului de achiziție.

Tată de aceste acțiuni criminale care au avut ca scop
subminarea regimului din R.P.R., este clar că, conducătorii
amintiți în declarațiile mele anterioare, în primă ordine,
au aplicat această linie de comun acord și prin definiția
colaborare între, sectoarele ce le avea fiecare sub conducerea
sa.

Toate aceste acțiuni criminale au fost comise sub
îndrumarea directă a lui Vasilie Luca, care în mod
intentionat și în permanență a asigurat protecție de
Conducătorii Partidului și Guvernului, aceste acțiuni
de subminare.

Ca un fapt elocvent este că, în luna Martie 1952
numai după 2 zile de la scoaterea lui VASILIE LUCA

Iscălitura,

Volynsky

Urmare: dda conducerea ellini sterului de Timare a fost convocat Comitetul Executiv a Cooperatiei de catre dânsul.

La această reuniție au participat următorii:

- AGIU CONSTANTIN; CERNICICA DUMITRU; HULDUBAN VASILE; GANET NICULAE; BARSAN STEFAN; LAZAR GHEORGHE; FIODOR VASILE; Nagy Victor și eu.

Această reuniție a fost convocată de lunga vreme prețutul de a primi un raport de activitate al Cooperatiei, dar ordinarul s-a putut cu totul altul.

Apfel după ce prin câteva cuvinte în mod sumar expuse de HULDUBAN asupra activității Cooperatiei și VASILE LUCA asupra scrisoarea închinată către membrii de Partid și a început comentarea acestui document în prezenta noastră, având aspectul unui instructaj dat nouă în spiritul vederilor sale, comentând conținutul scrisorii închinată următoarelor puncte:

- 1) Problema prețurilor; căutând să ne înțelegem, că punctul său de vedere este just exprimându-l astfel:
"Prețurile de pe piață nu pot fi influențate de reforme liber"

Tot în legătură cu prețurile a arătat că; Observația din prima scrisoare închinată, referitor la bucuria pe care a scos dânsul despre Cooperatie, care ar fi influențat prețurile produselor agricole, nu este just fiindcă principiile expuse în bucuria sunt just.

- 2) De asemenea a căutat să ne înțelegem, că nu s-au vândut multe mărfuri în pragma Reformei Bănești.

- 3) În privința achizițiilor a căutat să ne demonstreze că politica de achiziție, dusă de către Cooperatie a fost justă, și că vinovat de aceasta ar fi celelalte sectoare de stat care fac achiziție.

De asemenea a comentat cu noi întreaga scrisoare închinată către membrii de Partid.

Ca o consecință a acestei reuniții avute cu LVCA

Iscălitura,

[Signature]

Urmare: pot arăta că după câteva zile am fost convocati
de către Ion CHISINEVSCHI la Comitetul de Miniștri, unde de asemenea
au luat parte cei arătați mai sus, în prezența cu mine. La
analiza nunei dovezi de noi în cauză, nimeni nu a luat
poziție față de actiunile criminale ale noastre,
îndrumate de VASILE LUCA.

După ce am citit cu curiozitate prezentul
proces verbal de interogatoriu și constatând că cele scrise
corespund întotdeauna cu cele declarate de mine, surzii și
surzilor proprii, nesilit de nimeni.

Anchetator
Major de rezervă

Învinuit

[Handwritten signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, în prezent vicepreședinte al Centrocopului, domiciliat în București Str. Sion Nr.16.-

31 Octombrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 8,30

" " s'a terminat la " 14,30.-

Intrebare:

Cine sunt părinții dumitale ce ocupație au avut, ce politică au făcut?

Răspuns:

Tatăl meu se numește CAROL SOLYMOS și este în vârstă de 69 ani.- Intrecut au posedat un hotel și un restaurant, două case, două vii cu o suprafață de aproximativ 4 ha. Tatăl meu a studiat dreptul la Cluj.- Ca funcții a fost funcționar, ziarist și director al unui ziar din Zalău, director al Asigurărilor Sociale din acelaș oraș.- Fiind cunoscut că nutrește puternice sentimente șovine maghiare în anul 1918 a fost numit primar al orașului Zalău, ulterior până în anul 1940 cu ajutorul Partidului Ardelenesc Maghiar (partid care cultiva sentimentele șovine ale populației maghiare din Transilvania) a fost ales în două rânduri ajutor de primar și în consiliul comunal al orașului Zalău.-

In acest timp tatăl meu a făcut parte în comitetul Partidului Ardelenesc Maghiar, lucrând în comitetul județean al acestui partid dela care primea salariu.-

In anul 1940 după ocuparea Ardealului de Nord de către regimul hortist tatăl meu a fost numit primar al Zalăului.- In această funcție a fost susținut de către contele BELDIE KDIOMIAN din Jiboh.-

ss/Solymoș Ivan.-

.//.

A ocupat această post până în anul 1943 când a fost scos la pensie pentru vârstă.- A mai funcționat și ca profesor de limba română și matematici. In prezent tatăl meu este pensionar, această situație i-am aranjat-o eu fiind consilier superior administrativ al casei Generale a pensiilor.-

Mama mea se numește ELEANORA născută RIDWAL, este fiica unui podgorea și comerciant.- Este casnică.-

Ambii părinți trăesc și locuesc împreună cu mine în București.-

Intrebare:

Care sunt rudele dumitale mai apropiate?

Răspuns:

Printre rudele mele mai apropiate pot să arăt pe RIDWAL STEFAN - RADNOTI.- Acesta a fost un fascist notoriu, în timpul războiului a făcut parte din aşazisul "Corpul Vitejilor".- Incepând din anul 1940 după dictatul dela Viena acest unchi al meu a funcționat ca inspector general al poliției din Cluj.- Acest post l-a deținut până la eliberarea Clujului de către trupele sovietice și românești când a fugit în Austria.- In timpul războiului acest unchi m'a ajutat să pot obține aprobarea pentru diferite tranzacții de imobile și terenuri, autorizațiile se eliberaru de către comandamentul regional militar (maghiar) din Cluj.-

Alt unchi al meu este POJAR LIVIU, care începând de după războiul din 1918 a funcționat în poliție, fiind șeful poliției la Zalău și ulterior inspector de poliție la Oradea.-

Intrebare:

Când și unde ți-ai urmat d-ta studiile?

Răspuns:

Din anul 1920 până în 1924 am urmat școala primară în Zalău. Primele două clase primare le-am dat în particular.-

Liceul l-am urmat tot la Zalău, din 1924 până în 1931.- Din anul 1931 până în 1936 am studiat la facultatea de Drept din Cluj, unde mi-am luat și doctoratul în Drept.-

Intrebare:

Ai mai avut și alte ocupații în timp ce erai student la Facultatea de drept?

Răspuns:

Deoarece la Facultate nu am avut frecvență regulată prezentându-mă numai la examene am locuit în Zalău unde m'am

ss/Solymos Ivan.-

ocupat și cu diferite alte ocupații astfel: Am dat meditații și am lucrat ca practicant la un birou avocațial. - Tot în acest timp am mai scris articole la un ziar maghiar local din Zalău anume "Szilagysag". - Articolele scrise de mine aveau un caracter naționalist șovin maghiar cu scop de a atâța sentimentele revizioniste ale populației maghiare (trecerea Ardealului sub administrația maghiară). -

În 1936 mi-am făcut teza de doctorat în care am preamărit regimul hitlerist și fascismul italian ponegrind în acelaș timp regimul sovietic din U.R.S.S. -

Menționez că articolele scrise de mine în ziarul "Szilagysag" le-am iscălit cu numele meu sau cu Dr. S.I. S.I. și HOMO HUNGORUS. -

Intrebare:

Ce ocupație ai avut după ce ai absolvit facultatea de drept. -

Răspuns:

Din anul 1936 până în 1938 am funcționat ca avocat stagiar în birourile avocațiale ale lui DEAK FRANCISC și apoi DOMSA A. IULIAN ambii în Zalău. -

În anul 1938 mi-am deschis un birou propriu întâi de notariat și apoi avocațial. - Pentru deschiderea acestui birou am fost ajutat în special de către PINTEA AUGUSTIN fost decanul baroului Sălaj. - Ca avocat am apărut în special cauzele moșierilor din regiune. -

Tot în acest timp venind perioada când ar fi trebuit să-mi fac stagiul militar, în urma unei sume de bani date drept mită, am fost scutit medical. -

Aceasta a fost activitatea mea până în anul 1940. -

Intrebare:

Cum s'a desfășurat activitatea d-tale după anul 1940 și până la 16 Oct. 1944?

Răspuns:

După dictatul dela Viena - 30 August 1940 am fost membru al Partidului Ardelenesc - partid maghiar fascist. În acest partid am fost numit secretar al organizației orășenești Zalău, post pe care l-am deținut până în anul 1944 la 16 Oct. când Zalăul a fost eliberat de trupele sovietice. -

În această calitate eu făceam confirmarea membrilor lor din orașul Zalău și le iscăleam carnetele de membru al partidului Ardelenesc. -

ss/Solymoș Ivan. -

In această perioadă am continuat să am biroul avoca-
țial.-

In anul 1940 am fost numit juristconsult al judecă-
toriei polițienesti din Zalău,- post pe care l-am ocupat
până la eliberare.- Salariul îl primeam dela ajutorul șefu-
lui de poliție.-

Deasemeni am fost juristconsultul Bisericii refor-
mate din Zalău.-

Tot atunci am fost delegat de către primăria orașului
Zalău cu administrarea averilor rămase dela români care se
refugiaseră în România, fiind silite de autorități să facă
acest lucru.-

Deasemeni am preluat și 4 birouri avocațiale cu
clientelă și procesele care se aflau în curs, ca avocat am
făcut parte din asociația fascistă a avocaților "Magyar Ūg-
vedesc nemfeti szőretsege".-

Intrebare:

Care erau atribuțiile dumitale ca juristconsult al
poliției și cum le-ai îndeplinit?

Răspuns:

Judecătoria polițienească era un for special, la ea
nu exista procuror, locul său fiind deținut de juristconsult
care făcea propunerile subacuzare.- Cazurile care se jude-
cau acolo erau contravenții polițienesti.- In anul 1944 când
s'a început deportarea evreilor din Ardealul de Nord tot
acestei judecătorii i-a revenit sarcina de a redacta hotărâ-
rile de deportare.-

Aceste hotărâri pentru orașul Zalău au fost redactat
și apoi semnate de mine.- Pe baza acestor hotărâri au fost
internati în lagăre între 3 și 400 evrei din orașul Zalău.-

In afară de internarea evreilor am mai semnat hotă-
râri de internare sau domiciliu forțat și pentru alte per-
soane dintre care îmi amintesc NICOLAE TOPSONY în prezent
domiciliat în Zalău, Dr. Popp SIMION, OPREA MARIA.-

Intrebare:

Care a fost activitatea dumitale ca administrator al
bunurilor rămase în orașul Zalău dela români refugiați?

Răspuns:

Dintre bunurile pe care le-am avut în administrare
îmi aduc aminte de cele aparținând următoarelor persoane:

ss/Solymoș Ivan.-

DOMSA IULIAN, IONESCU GH., Dr. GHETE IOAN, SESAN GHEORGHE,
familia lui TOICA POMPEI, LUNGU GHEORGHE.-

Bunurile acestor persoane constau în casă și
pământuri.-

In general veniturile acestor bunuri după eliberare
nu le-am decontat proprietarilor însușindu-mi-le.-

Din averea lui IONESCU GHEORGHE, inginer agronom în
prezent domiciliat în Cluj am vândut mai multor țărani din
Valea - Niței - Zalău o suprafață de 10 jugăre pământ arabil.
Bani rezultați din această vânzare ilegală mi i-am însușit eu.

Tot din averea lui IONESCU GH. am mai vândut o grăd
dină de zarzavat cu o suprafață de 10 jugăre, deasemeni am mai
vândut 5 jugăre de pădure, sumele rezultate din vânzare mi
le-am însușit.-

Din averea lui Dr. GHETE IOAN domiciliat în pre-
zent în Cluj am vândut 2 jugăre de pământ.-

Deasemeni am mai vândut 5 jugăre de pământ apar-
ținând lui MARGINEANU DUMITRU, vânzarea am făcut-o deși
nu eram administratorul terenului.- Dela țărani din com.
Crișeni care au cumpărat acest pământ am mai încasat dife-
rite sume de bani și după 16 Oct. 1944 pe care mi le-am însu-
șit.-

MARGINEANU DUMITRU domiciliază în Cluj a fost
inspector școlar și în prezent este pensionar.-

Menționez că în afară de cele arătate mai sus
am mai comis în acest timp și alte asemenea vânzări ilegale
și însușiri de bunuri.-

.Prezentul P.V. l-am cetit cuvânt cu cuvânt și
corespunde în totul celor declarate de mine, pentru care
semnez.-

ss/Solymos Ivan.-

Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

BN/5/ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Solymos Ivan născut la 14 Februarie 1915 la Zalău de profesie avocat, în prezent vicepreședinte al Centrocoppului, domiciliat în Buc. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

31 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 8 și 30 minute

„ s'a terminat la „ 14 și 30 „

Intrebare: Cine sunt părinții duminică ce ocupație au avut, ce politici au făcut?

Răspuns.

Tatăl meu se numește Cerol Solymos și este în vârstă de 69 ani. În trecut am posedat un hotel și un restaurant, două case, două ori un o suprafață de aproximativ 4 ha. Tatăl meu a studiat dreptul la Cluj. La funcții a fost funcționar, fierist și director al unui gher din Zalău, director al Asigurărilor sociale din același oraș. Fiind cunoscut ca naționalist și ca un sentimente sovine maghiare în anul 1918 a fost numit primar al orașului Zalău, ulterior până în anul 1940 în ajutorul Partidului Ardelenesc Măghia (partid care cultiva sentimentele sovine ale populației maghiare din Transilvania) a fost ales în două rânduri ajutor de primar și în

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: consiliul comunal al orașului Zalău.

În acest timp tatăl meu a făcut parte din Partidul Ardelenese Maghiar - luând în comitetul județean al acestui partid dela cea prima salariu.

În anul 1940 după ocuparea Ardealului de Nord de către regimul horthyst tatăl meu a fost numit primar al Zalăului. În această funcție a fost susținut de către contele Beldie Koloniuș din Jibou. A ocupat această post până în anul 1943 când a fost nos la pensie pt. vârstă. A mai funcționat și ca profesor de limba română și matematici. În prezent tatăl meu este pensioner, această situație i-am aranjat-o eu fiind consilier superior administrativ al Casei Generale a Pensionarilor

Mama mea se numește Eleonora născută Ridwal este fiica unui podgoraru și comerciant. Este cerșică.

Ambii părinți trăiesc și lucrează împreună cu mine în București.

Întrebare: Care sunt rudele dumneata mai apropiate?

Răspuns

Printre rudele mele mai apropiate pot să arăt pe Ridwal Ștefan - Radnoti. Acesta a fost un fascist notoriu, în timpul războiului a făcut parte din asafinul "Corpusul Vitejilor"

Începând din anul 1940 după dictatul de la Viena acest unchi al meu a funcționat ca inspector general al poliției din Cluj

Semnătura,

Iulian Ștefan

Urmare:

Acest post l-a detinut până la 32
eliberarea Clujului de către Trupele
sovietice și românești când a fugit în
Austria. În timpul războiului sunt
unchi m-a ajutat să pot obține
aprobari pentru diferite tranzacții de
imobile și terenuri, autorizațiile se eliberează
de către comandamentul regional militar
(maghiar) din Cluj.

Alt unchi al meu este Pojar Liviu
care începând de după războiul din 1918
a funcționat în poliție fiind reful
poliției la Zalău și ulterior inspector
de poliție la Oradea.

Intrebare

Când și unde te-ai ocupat de studiile?

Răspuns

Am avut până în 1924 am avut
noile primărie în Zalău. Primul dom
stare primărie l-am det în particular.

Alte l-am avut tot la Zalău din
anul 1924 până în 1931. Din anul 1931
până în 1936 am studiat la facultatea
de drept din Cluj, unde mi-am luat
și doctoratul în drept.

Intrebare

Ai mai avut și alte ocupații în timpul
ce erai student la facultatea de drept?

Răspuns

În vremea la facultate mi-am avut frecvențe
regulate prezentându-mă numai la examene
am locuit în Zalău unde m-am ocupat

Semnătura,

Polymeros Ivan.

Urmare: si in diferite alte ocupatii a fost:
Am det medietatii si am lucrat ca practi-
cant la un birou avocatial. Tot in acest
timp am mai scris articole la un ziar
maghiar local din Zalau nume Szilagysag.
Articolele scrise de mine aveau un caracter
nationalist soviet maghiar cu scop de a
ataca sentimentele revisioniste ale popu-
latiei maghiare (trecea vorba la lui sub
administratie maghiara).

In 1936 mi-am facut teza de doctorat
in care am prez. merit regimul hitlerist si
fascismul italian punand in acelas
timp regimul sovietic din URSS.

Mentionez ca articolele scrise de mine in
ziarul Szilagysag le-am ischit in numele
meu sau in Dr. S.I., S.I. si Homo Hungarus.

Intrebari - ce ocupatii ai avut dupa
ce ai absolvit facultatea de drept.

Raspuns

In anul 1936 pana in 1938 am functionat
ca avocat stagiar in birourile avocatale
ale lui Deak Francis si apoi Domse A.

Julien ambii in Zalau.

In anul 1938 mi-am deschis
un birou propriu intai de material si
apoi avocatial. Pentru deschiderea
acestui birou am fost ajutat in special
de catre Pintea Augustina fost decanul
Baroului Zalau. Ca avocat am aparet
in special cauzele monienilor din
regiune.

Semnatura,

Solyman Iman

Urmare: Tot in acest timp venind perioada
cand eu mi s-a trebuit sa-mi fac stagiu
militar, in urma unei rane de buna dote
drept mite eu fost scutit medical.

Aceasta a fost activitatea mea până
in anul 1940.

Intrubare

cum s-a desfasurat activitatea de
după anul 1940 și până la 16 Oct. 1944.

Răspuns.

După dictatul de la Vienna - 30 August 1940
am fost membru al Partidului Ardelenesc
- partid maghiar fascist. In acest partid
eu fost numit secretar al organizației
orașenești. La țeu pot pe care l-am
deținut până in anul 1944 - la 16 Oct. când
țelău a fost eliberat de trupele sovietice.

In aceasta calitate eu facusem confirmarea
membrilor din orașul țelău - și le isăbeam
cartuțele de membru al partidului Ardelenesc.

In aceasta perioada eu continuam să
eu biroul orașului.

In anul 1940 eu fost numit jurist
al judecătorei politoneste din țelău
pot pe care l-am ocupat până la eliberare
salariul îl primeam de la ajutorul șefului
de politie.

De asemenea eu fost jurist la Birou
u formate din țelău.

Tot atunci eu fost delegat de către
primăria orașului țelău in administrația
overbură mare de la români care se

Urmare: refugiarea in Romania fiind in lita
de autoritate si fara cost lucra.

De asemenea am preluat si birourile avocatiilor
in calitate si procesele care se aflau in curs,
ca avocati am facut parte din asociatia
fasista a avocaturii „Magyar ügyvedek nemzeti
szövetsége”.

Intrebare

Care erau atribuțiile dumneavoastră ca
jurișconsult al poliției și cum li-ați
îndeplinit?

Răspuns

Judecătoria politică era un for
special, la ea nu exista procuror local
sau fiind determinat de jurișconsult care
facea punerile sub cușor. Cazurile care
se judecau acolo erau contraeventu polițienesti.

In anul 1944 cand s-a început deportarea
evreilor din Ardealul de Nord tot acest
judecătoria i-a revenit sarcina de a redacta
hotărârile de deportare.

Aceste hotărâri pt. orașul Zalău
au fost redactate în epoci reunite de mine.

Pe baza acestor hotărâri au fost internate
în lagăre între 3 și 400 evrei din orașul Zalău.

In afara de internarea evreilor am
mai redactat hotărâri de internare sau domiciliu
forțat și pt. alte persoane dintr-o parte care îmi
amintesc Nicolae Tapsony - în prezent
domiciliat în Zalău, Dr. Popp Simion,
Opres Maria.

Îscălitura,
Solymos Ivan

care a fost activitatea duminicilor ca administratori si bunuritorii ramurei in orasul Zalau dela romani refugiatii?

Raspuns

Sintu bunuritorii pe care le-am avut in administrare in: some eminele de cele apartinand unuitoror persoane: Ionescu Iulian, Ionescu Gh., Dr. Ghete Ioan, Sesen George, familia lui Tolca Pompei Lungu George.

Bunuritorii acestor persoane constau in case si pamanturi.

In general veniturile acestor bunuritorii dupa eliberare nu le-am decoutat proprietarilor in rasindu-mi le.

Siu averea lui Ionescu George - inginer agronom in prezent domiciliat in Cluj au vandut mai multor tarani din Valea-Nitu-Zalau o mprafata de 10 jugare pamant arabil. Beau rezultati din aceste vanzari ilegale nu-i-au in rusit eu.

Tot din averea lui Ionescu Gh. au mai vandut o gradina de zarzavot cu o mprafata de 10 jugare, deasurmei au mai vandut 5 jugare de padure nemele rezultati din vanzari nu le-am in rusit.

Siu averea lui Dr. Ghete Ioan - domiciliat in prezent in Cluj au vandut 2 jugare de pamant

deasurmei au mai vandut 5 jugare de pamant apartinand lui Reingimem

Urmare: Dumitru vânzarea cu făcut o scriere
eror administrativă terenului, dela la veni-
dina lui. Căseii care cu comparat acest făcut
cu mai interes di ferite sume de bani
după 16. Oct. 1944 pe care mi le-am înrădit.

Mărgineanu Dumitru domiciliat
în Cluj - a fost inspector școlar și
în prezent este pensionar.

Menționez că în afara de cele
eritate mai sus am mai comis în acest
timp și alte ererene vânzări ilegale și
înrădri de bunuri.

Prezentul proces verbal l-am citit
având ca avânt și corespunde în totul
alor declarații de mine pentru un
scurt timp.

H. M. Stan
Băbușchel

Solymos Ivan.

*
PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
 =====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 la Zalău, de profesie avocat, vicepreședinte al Centrococoopului, cu ultimul domiciliu în București Str. Sion Nr. 16.-

1 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 9,30

" s'a terminat la "

Intrebare:

Cum ai privit d-ta eliberarea de sub regimul hortist?

Răspuns:

La 14 sau 15 Octombrie 1944 când am aflat că trupele germane și hortiste vor părăsi Zalăul, am încercat să fug din acest oraș înspre interiorul Ungariei unde se găseau încă trupe fasciste.- În acest sens am făcut două încercări, dar nu mi-au reușit datorită cărui fapt am renunțat la această idee.

În sensul felului în care eu am primit eliberarea de sub regimul hortist pot arăta că încă mult timp după eliberare am purtat la reverul hainei mele insigna asociației fasciste a avocaților maghiar, deasemeni pe spatele reverului meu am purtat o insignă reprezentând crucea încârligată hitleristă.- Mult timp am continuat să răspândesc șovuri despre o ofensivă și reîntoarcerea trupelor fasciste.-

Toate manifestările mele mai sus arătate se datorează faptului că poziția mea socială de exploatator, că fusesem juriconsult al tribunalului poliției, că fusesem secretar al partidului Ardelenesc din orașul Zalău și că produseseam mult rău la numeroși locuitori români și evrei din localitate m'au determinat să-mi fie frică că voi fi tras la răspundere și să văd în mod nefavorabil eliberarea de sub regimul fascist.+

Intrebare:

După eliberare și până în luna Februarie 1945 ce activitate ai depus?

Răspuns:

Am continuat să mă ocup de biroul meu avocația deoarece însă nu se judecau procese am avut o foarte slabă activitate în acest sens.-

ss/Solymos Ivan.

Din punct de vedere politic am continuat să nutresc ideii fasciste pe care între cunoscuți și prieteni mei la discutăm.- În același timp am căutat să intru în relații cu conducătorii U.P.M. și P.C.R. din localitate pentru a-mi crea astfel o bună apreciere din partea lor de care să mă folosesc în diferite scopuri personale.-

Tot în acest timp am fost interogată asupra activității mele din timpul ocupației horticiste am negat că am fost jurist-consultul poliției și secretar al Partidului Ardeleanesc.-

La 5 Februarie 1945 datorită faptului că arborasem o atitudine democrată față de conducătorii U.P.M. și P.C.R. am fost ales primar al orașului Zalău, fiind propus de U.P.M. și aprobat de către Dr. PINTEA AUGUSTIN pe acea vreme prefectu județului.-

Intrebare:

Cum ți-ai îndeplinit funcția de primar?

Răspuns:

Când am preluat primăria Zalăului P.C.R. inițiasse deacum efectuarea reformei agrare.- Deși eu aveam cunoștință de felul cum trebuie dusă munca pentru efectuarea reformei totuși am amănat mereu până în luna Aprilie 1945 când reforma agrară s'a făcut pe bază de lege, deci eu nu mă mai puteam opune.- Când s'a început reforma am făcut totuși ce mi-a stat în putință pentru a scuti pe unii moșieri de efectele reformei Astfel, am ajutat pe DOMSA IULIU să se substragă efectelor reformei deși avea o moșie mai mare decât limitele prevăzute în lege.- În același sens am ajutat și pe TOREK ELISABETA, născută BIRU în prezent domiciliată în Cluj Str. Mori (Molom-Utca), Ing. BALACY GHEORGHE din Zalău, baronul GYORFY din com Crasna dela care am și primit ca retribuție o însemnată sumă de bani.- Cred că mai sunt și alte cazuri de acest fel de care în prezent nu îmi aduc aminte.-

Intrebare:

Care a fost comportarea dumitale în alte probleme legate de funcția de primar?

Răspuns:

O altă problemă care era în atribuțiile mele ca primar era de a mă ocupa de C.A.S.B.I. de a urmări ca toate bunurile care după convenția de Armistițiu trebuiau să formeze patrimoniul C.A.S.B.I.-ului (în Zalău) să fie identificate, preluate, inventariate și conservate.-

ss/Solymoș Ivan.-

Contra atribuțiilor ce îmi revenea am exceptat dela preluare de către C.A.S.B.I. bunurile unor persoane care intra în prevederile convenției de Armistițiu. Astfel am exceptat sau chiar am restituit bunuri în mod ilegal următoarele persoane: Văduva lui GYORGE MIHAI, VIRAG SOPIA, surorile ZOLONYI, KALMAN IOSIF, RUSCA STEFAN, BENEDEK ANTON și alții.-

In funcția de primar am menținut în primărie ca funcționari unii fascisti notari și afaceristi ca Ing. BALACY GH., KALMAN IOSIF, FRANER soția unui fost ofițer fascist.- Tot ca primar mi-am însușit un aparat de radio din aparatele care fuseseră strânse dela populație civilă.- Acest aparat l-am adus în București.- După câte îmi amintesc l-am dat șoferului meu HANCEAR FRANCISC.-

Intrebare:

Ce politică ai făcut în această perioadă?

Răspuns:

După 6 Martie 1945 m'am înscris în U.P.M. iar în Mai 1945 m'am înscris în P.C.R. Inscrierea mea în U.P.M. și P.C.R. a fost numai pentru a-mi întări poziția mea ca primar.- Nu am dus nici un fel de viață de partid. Ca o dovadă a faptului că înscrierea mea în partid a fost formală este că în anul 1945 toamna, am făcut o cerere de demisie din Partid, la care ulterior am renunțat la ea.-

In anul 1946 la alegerile din luna Noembrie am insistat să fiu propus candidat al doilea pe lista U.P.M-ului a jud. Sălaj pentru ca astfel să am siguranță că voi fi ales.- Intradevăr am fost ales deputat.-

Intrebare:

In ce împrejurări ai părăsit d-ta orașul Halău?

Răspuns:

Imediat după alegerea mea ca deputat în anul 1946 am părăsit orașul Zalău stabilindu-mă la București.- Am fost determinat în această mutare de faptul că trebuia să particip la ședințele parlamentului și pentru a scăpa de unele încurcături care le aveam la Zalău pe urma activității mele ca administrator al bunurilor românilor refugiați din Ardealul de Nord și cărora le produseseam anumite pagube după cum am arătat într'o declarație anterioară.-

Intrebare:

Ce funcții ai ocupat dumneata după plecarea din Zalău?

ss/Solymos Ivan.

Răspuns:

Am fost deputat și membru al grupului parlamentar al U.P.M-ului. Am făcut parte din diferite comisii parlamentare și în special din cea financiară.- La 1 Dec. 1947 am fost numit consilier superior administrativ la Ministerul de Finanțe cu delegație la Casa Generală a Pensiilor.-

Intrebare:

Ce alte resurse materiale ai avut în această perioadă afară de salariul și diurna de deputat?

Răspuns:

Afară de salariul și diurna de deputat nu am avut în mod constant o altă sursă de venituri dar am luat dela diferiți cetățeni sume de bani obligându-mă să fac pentru ei anumite servicii.- Astfel GLUC BENIAMIN proprietar de moară în com.Valea lui Mihai mi-a dat 100.000 lei după stabilizarea din August 1947 pentru ai înlesni obținerea unui pașaport să plece în Ungaria.-

- LADONYI fost negustor în Simleul Silvaniei printr'o rudă de a sa mi-a trimis o sumă de bani pentru a interveni să fie eliberat deoarece fusese arestat într'un proces de sabotaj economic.-

- CHIS fost prim pretor la Carei, mi-a dat deasemeni o sumă de bani pentru primirea unei autorizații de grâu.-

- Dela o rudă sau prieten a doi notari din plasa Carei sau Tușnad care fuseseră arestați pentru eliberare de acte false am primit suma de 80 sau 100 de dolari pentru a interveni să fie eliberați.-

Acest fapt s'a petrecut înaintea stabilizării din August 1947.- Acești dolari i-am schimbat la un portar dela ATHENEE PALACE hotel la care locuiam eu.- Numele portarului nu mi-a amintesc dar știu că era gras și purta ochelari.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine, pentru care semnez.

ss/Solymos Ivan.

It. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOS IVAN născut la 14. Februarie 1915 la
Zalău de profesie avocat, vicepreședinte al Centrului
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 în ultimul domiciliu în București, Ia. Sion Nr. 16.

1 Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 9 și 30 minute

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Cum ai primit de la dumneata eliberarea
de sub regimul horthist?

Răspuns

La 14 sau 15 Octombrie 1944 când am
 aflat că trupele germane și horthiste vor
 părăsi Zalăul am încercat să fug
 din acest oraș înspre interiorul Ungariei
 unde se găseau încă trupe fasciste.

În acest sens am făcut două încercări
 dar nu mi-au reușit datorită corui
 fapt am renunțat la această idee.

În sfârșitul celui lui în care eu am primit
 eliberarea de sub regimul horthist pot să zic
 că încă mult timp după eliberare am
 purtat la reversul hainei mele în signa
 asociației fasciste a avocaților maghiari,
 de asemenea pe spatele reversului meu am
 purtat o înșiră reprezentând un de

Urmare: în cartiga: hilita. Mult timp am
continuat să răspundem vorurilor despre
o ofensiva în reînnoirea trupelor fasciste.

Toate manifestările mele mai sus arătate
se datorau faptului că poziția mea de
socială de exploatator, că fusese
jurisconsult al Tribunalului poliției
că fusese rector al partidului
ardelenesc din orașul Fălcu, și că
produsesem un număr mare de numeroși locuitori
români și evrei din localitate, mi-au determinat
să-mi fie frică că voi fi tras la răspundere
și să văd în mod nefavorabil eliberarea
de sub regimul fascist.

Intrebare

După eliberare și până în luna Februarie
1945 ce activitate ai deplasat?

Răspuns

Am continuat să mă ocup de biroul meu
evocativ deosebit însă nu se judecau
procese sau arest o foarte slabă activitate
în acest sens.

din punct de vedere politic am
continuat să nutresc idei fasciste pe
care într-un anumit timp și prietenii mei
le disuțam. În același timp am contat
să intervin în relații cu conducătorii U.P.M.
și PCR din localitate și să-mi creez
o bună impresie din partea lor
de care să mă folosesc în diferite
scopuri personale.

Tot în acest timp am fost

Semnătura,

Polymos Ivan.

Urmare: interogati asupra activitatii mele din timpul ocupatiei horticole am negat ca am fost jurisconsultul politiei si executor al partii din localitate.

La 5 Februarie 1945 datorita faptului ca erborarum o atitudine demonstrata fata de conducatorii U.P.M. si P.C.R. am fost ales de partener al orasului Zalau, fiind propus de U.P.M. si aprobat de catre Dr. Pintea Augustin pe acea vreme pe faptul judecatului.

Intrebare

Cum te-ai indeplinit functia de primar?

Raspuns

cand am preluat primaria Zalauului P.C.R. initiere de acum efectuarea reformei agricole. Dori sa creasa unostinta de felul cum trebuie dusa numai pt. efectuarea reformei totusi am susinut mersu peu in luna Aprilie 1945 cand reforma agricola s-a facut pe baze de lege - deci eu nu ma mai puteam opune. cand s-a inceput reforma am facut totusi ce mi-a stat in putinta pt. a scuti pe unii muncitori de efectele reformei. Astfel: Am ajutat pe domnul Iulian sa se abstraga efectelor reformei dori avea o moie mai mare decat limitele prevazute in lege. In celelalte cazuri am ajutat si pe

Semnatura,
Solymos Ivan.

Urmare: Török Elisabeta născută Biro în prezent domiciliată în Cluj Str. Moși (Mocor-Ulca) Ing. Balacy Gheorghe - din Zalău, baronul György Idin Com. Crasna, dela care am ni permis ca retributia o însumăm note sumă de bani. Cu toate acestea nu este ca fiind de acest fel de care în prezent nu mi aduc amint.

Intrebare

care a fost comportarea d-voastră în alte probleme legate de funcția de primar?

Răspuns

O altă problemă care era în atribuțiile mele ca primar era de a mă ocupa de C.A.S.B.i. de o umăr și toate bunurile care după convenția de amnistie trebuiau să formeze patrimoniul C.A.S.B.i-ului (în Zalău) să fie identificate, preluate, inventariate și conservate. Contra atribuțiilor ce mi revin am exceptat dela preluare de către C.A.S.B.i bunurile unor persoane care intra în prevederile convenției de amnistie. Astfel am exceptat sau chiar am restituit bunuri în mod ilegal următoarelor persoane: văduva lui György Mihai, Virag Sofia, surorile Zolonyi, Kalman Jozif Rusca Ștefan, Benedek Anton și alți.

În funcția de primar am menționat în primărie ca funcționari uni fasciști notorii și oficeriști ca Ing. Balacy Gh. Kalman Jozif, Trauer soția unui fost ofițer

Semnătura,

Solymos Ivan.

Urmare: fasciist. Tot ca primar mi-am 41³⁴
instituit un aparat de radio din
aparatele care furaseră stornite de la
populatie civila. Acest aparat l-am adus
in Bucuresti. Dupa cate mi-amintesc
l-am dat rofenui meu HENRIER Franuise

Intrebare

ce politica ai facut in aceasta
perioada?

Raspuns

Dupa 6 Martie 1945 m-am inscris in
U.P.M. iar in Mai 1945 m-am inscris
in P.C.R. Inscirerea mea in U.P.M. si P.C.R.
a fost numai pt. a-mi da intariri
pozitive mea ca primar. Nu am dus
nici un fel de victorie de partid. Ca
o dovada e faptul ca inscrierea
mea in partid a fost formală este
ca in anul 1945 Toamne am facut
o cerere de demisie din Partid, la
care ulterior am revenit la ea.

In anul 1946 la alegerea din
luna Noiembrie am instituit si fin
propus candidatul al doilea pe lista
U.P.M.-ului a jud. Sălaj. pt ca astfel
si am siguranta ca voi fi ales. Intinderea
am fost ales deputat.

Intrebare

In ce imprejurari ai parosit oltia orasul
Zalau?

Raspuns

Semnatura,

Solymos Ivan.

Urmare: Imediat dupa alegerea mea ca deputat in anul 1946 am parosit orașul Zalău stabilindu-mă la București. Am fost determinat în acestă-mutare de faptul că trebuia să particip la redințirea parlamentului și să scap de unele încurcături care se creau la Zalău pe urma activității mele ca administrator al bunurilor românilor refugiați din Ardealul de Nord și care le produsese un număr pagube după cum am arătat într-o declarație anterioară.

Întrebare

ce funcții ocupați dumneavoastră după plecarea din Zalău?

Răspuns

Am fost deputat și membru al grupului parlamentar al U.P.R.-ului. Am făcut parte din diferite comisii parlamentare și în special din cea financiară. La 1 Dec. 1947 am fost numit consilier superior administrativ la Min. de Finanțe în delegație la care generală și personal.

Întrebare

ce alte remunerații materiale și avut în această perioadă afară de salariul și diurna de deputat?

Răspuns

Afară de salariul și diurna de deputat nu am avut în mod constant o altă sursă de

Semnătura,

Selymos Ivan.

4235

Urmare: veniturii dar au luat dela di pt. etateni nume de bani obligandu-ma sa fac pt. lui cum mi la serviciu. A fel - Gluc Beniamin - proprietar de moara in com. Valea lui Mihai mi-a dat 100.000 (una sută mii lei) dupa stabilizarea din August 1947 pt. cui in leui obtinerea unui pasaport sa plece in Ungaria.

- La dany - fost negustor in Simleul Silvaniei printu o ruda de a sa mi-a trimis o suma de bani pt. a interveni sa fie eliberat deoa ce fusese arestat intr'un proces de sabotaj economic.

- ~~Chis~~ Chis fost prim prelor la leui mi-a dat de asemenea o suma de bani pt. primirea unei autorizatii de gram.

- Dala o ruda sau prieten a doi notari din plasa leui sau ta suad cao fusera arestati pt. eliberare de acti false eu primit suma de 80 sau 100 de dolari pt. a interveni sa fie eliberati.

Acest fapt sa petreput inaintea stabilizarii din August 1947. Acesti dolari i-am schimbet la un portar dela Athenien Palace hotel la care locuiau eu. Numele portarului nu mi-l cunintese dar stiu ca era gros si purta ochelari.

Prezentul proces verbal l-am citit avand in avand si corespunde in totul alor declarate de mine pt. care seam rez.

Anchetat
Lt. de securitate
Bodnaru Iul

Semnatura,
Selymos Ivan.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 la Zalău, de profesie avocat, vicepreședinte al Centrococoopului, cu ultimul domiciliu în București Str. Sion Nr. 16.-

3 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 20,50
" s'a terminat la " 23,15.-

Intrebare:

Ce cetățeni străini ai cunoscut d-ta după 23 August 1944?

Răspuns:

În anul 1947 am cunoscut pe GYONGYOSI care pe acea vreme era Ministru Plenipotențiar al Ungarie în România.- De asemenea în anul 1947 am cunoscut pe COVACI GHEORGHE atașat de presă la Legația Maghiară.-

Ulterior în anul 1949 am cunoscut pe SZEL care a fost ministru R.P.Ungariei în București după rechemarea lui GYONGYOSI în Ungaria.-

Dela legația maghiară am mai cunoscut pe ICLODY care se ocupa cu chestiuni economice.-

Intrebare:

Arată anchetei împrejurările în care l-ai cunoscut pe GYONGYOSI?

Răspuns:

După alăgerile din Noembrie 1946 în luna Decembrie sau începutul anului 1947 GYONGYOSI a invitat la domiciliul său grupul parlamentar maghiar (deputați din U.P.M.) dând o masă.- Cu ocazia aceasta GYONGYOSI a făcut unele afirmații șovine, arătând că minorității maghiare dela noi nu i s'ar asigura suficiente drepturi pentru câștigarea cărora este necesară o luptă.-

Intrebare:

Cum s'au dezvoltat relațiile d-tale cu GYONGYOSI?

ss/Solymos Ivan.-

Răspuns:

In primăvara anului 1947 cu ocazia votării bugetului de către parlament, eu am ținut un discurs (în parlament) în care l-am interpelat pe fostul Ministru de Finanțe liberal ALEXANDRINI.- Tema discursului meu era cererea U.P.M. ca unele instituții ale populației maghiare din România să fie subvenționate în aceeași măsură ca instituțiile similare românești.-

Discursul cuprindea unele date concrete asupra bugetului și asupra situației populației maghiare.-

Câteva zile după ținerea acestui discurs în timp ce mă aflam la o ședință a grupului parlamentar maghiar la sediul central al U.P.M-ului am primit un telefon dela un al II-lea secretar al Legației maghiare din București al cărui nume nu mi-l amintesc.- Acesta sub un pretext oarecare m'a invitat să-l vizitez la Legație.-

Dând curs invitației m'am dus la legație prezentându-mă la acel secretar.- Secretarul II mi-a arătat că în realitate m'a chemat în legătură cu interpelarea pe care am ținut-o în parlament și care apăruse și în presă.- La interesat să afle împrejurările în care a fost concepută interpelarea și conținutul ei.-

Am destăinuit că s'a conceput din dispoziția lui VASILE LUCA, deasemeni că în presă nu a apărut în întregime lipsind argumentația bazată pe datele statistice.- Secretarul a solicitat să-i aduc copia discursului meu, precum și unele date financiare privind problemele populației maghiare pe care eu le cunoșteam dar nu le expusesem în discurs.-

Eu am fost de acord să furnizez informațiile solicitate.- Am predat secretarului o copie în limba maghiară, și una în limba română a discursului deasemeni am dat verbal datele solicitate pe care secretarul și le-a notat.-

Tot cu această ocazie secretarul m'a introdus la GYONGYOSI care în câteva cuvinte mi-a arătat că populației maghiare din România nu i se asigură drepturi egale.-

Intrebare:

Ce te-a determinat să dai la legația maghiară informațiile mai sus arătate?

Răspuns:

Stiam că aceste date vor fi folosite pentru a se face unele cereri guvernului român în legătură cu populația maghiară.-

ss/Solymoș Ivan.-

Continuând să nutresc sentimente șovine am vrut să arăt la legăție că deși sunt deputat totuși am aceste sentimente șovine.-

Pentru aceste informații nu am fost retribuit sub nici-o formă.-

Intrebare:

Ai mai furnizat asemenea informații diplomaților maghiari?

Răspuns:

Nu am mai furnizat informații diplomaților maghiari pe care am arătat mai la începutul declarației că îi cunosc.-

Intrebare:

Ce mai ai de adăugat cu privire la cele declarate?

Răspuns:

Menționez că copiile date de mine secretarului II al legăției maghiare cuprindeau discursul meu în întregime și nu rezumativ cum apăruse în presă.-

Prezentul proces verbal l-am cetit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine, pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.

Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOS IVAN născut la 14 Februarie 1915 la Zalău, de profesie avocat, vicepreședinte al Centrocop cu ultimul domiciliu în București, Str. Șosei N. 16

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

3. Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 20 și 50 minute

" s'a terminat la " 23 și 15 "

Intrebare: ce cunoscuti străini ai cunoscut
după 23 August 1944

Răspuns

- În anul 1947 am cunoscut pe Gyöngyosi care pe acea vreme era Ministrul plei-pa-tențiar al Ungariei în România
- Deasemenea în anul 1947 am cunoscut pe COVACI GEORGHE așezat de presă la legatia maghiară
- Ulterior în anul 1949 am cunoscut pe SZEL care a fost ministru R.P. Ungaria în București după rechemarea lui Gyöngyosi în Ungaria.
- Între legatia maghiară am mai cunoscut și pe Tolodij - care a ocupat un chestiuni economice.

Intrebare

Aratae cu chetie împrejurările în care

Solimos Ivan

Urmare: l. ei au nosut pe Gyöngyösi.

Răspuns

După alegerile din Noembrie 1966 în luna Decembrie sau începutul anului 1967 Gyöngyösi a invitat la domiciliul său grupul parlamentar maghiar (deputați din U.P.M.) dând o masă. Cu ocazia aceasta Gyöngyösi a făcut unele afirmații sovine - arătând că minoritatea maghiară dela noi nu își are originea în ficte depturi pentru căstigare a care este necesară o luptă.

Întrebare

Cum s-au dezvoltat relațiile diplomatice cu Gyöngyösi.

Răspuns

În primăvara anului 1967 cu ocazia votării bugetului de către parlament, eu, am ținut un discurs (în parlament) în care l-am interpellat pe fostul ministru de finanțe liberal Alexandru.

Tema discursului meu era cererea U.P.M. ca unele instituții ale populației maghiare din România să fie subvenționate în aceeași măsură ca instituțiile similare românești.

Discursul cuprindea unele date concrete asupra bugetului și asupra situației populației maghiare.

Câteva zile după ținerea acestui discurs în timp ce mă afluam la o reuniune a grupului parlamentar maghiar la sediul central al U.P.M.-ului am primit

Semnătura,

Selymes Ivan

Urmare: un telefon de la sediul de al II-lea ⁴⁷⁴⁰
secretar al legatiei maghiare din Buc.
al cărui nume nu mi-l amintesc.

Acesta sub un pretext oarecare m-a
invitat să-l vizitez la legatie.

Siind uros in viziunii m-am dus
la legatie pe pentru a-mi da la acel secretar.

Si secretarul mi-a arătat că în
realitate m-a chemat în legatură cu
interpelarea pe care am ținut-o în
parlament și care epănușe și în jur.
La interesat să aple împrejuriile în
care a fost concepută interpelarea și
continutul ei.

Am destăinuit că s-a conceput din
dispozitia lui Vorile Iuce, deasemenea
să în preșe nu a epănut în intruziune
liprind argumentatia bazată pe datele
statistice. Secretarul a solicitat să-
aduc copie discursu lui meu, precum
și unele date financiare privind
problemele populatiei maghiare pe
care eu le am notat în discurs.

Eu am fost de acord să furnizez
informatiile solicitate. Am predat
secretarului o copie în limba maghiară
și una în limba română a discursului
deasemenea am dat verbal datele solicitate
pe care secretarul mi le-a notat.

Tot în aceasta ocazie secretarul m-a
introdus la Gyöngyosi care în câteva

Iscălitura,
Solymos Ivan

Urmare: ce vintă mi-a arătat că populației maghiare din România nu i se acordă drepturi egale.

Întrebare

ce te-a determinat să dai la legătura maghiară în formatiile mei neacordate?

Răspuns

Știu că aceste date vor fi folosite pentru a se face unele cereri guvernului român în legătură cu populația maghiară. Căci mă gândesc că nu trebuie sentimente roșii sau vult să arăt la legătura că din sunt deputat totuși, cum aceste sentimente roșii.

Pentru aceste informații nu am fost retribuit sub nici o formă.

Întrebare

Ai mai furnizat oricum informații în formatiile diplomatilor maghiari.

Răspuns

Nu am mai furnizat informații diplomatilor maghiari pe care am arătat mai la începutul declarației că îi urăsc.

Întrebare

ce mai ai de adăugat cu privire la cele declarate?

Răspuns

Menționez că copiii date de mine secretului II al legății maghiare apărând în discurul meu în întregime și un rezumat în unele opere în presă.

Prezentul proces-verbal l-am citit înaintea înaint și corespunde în totul celor declarate de mine și care seamănă cu -

Iscălitura,
Solyomos Ivan

Atestată
Le...
Ber...

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoului, domiciliat în Buc. Str. Sion Nr. 16.-

4 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 10

" s'a terminat la " 24, 30.

Intrebare:

In ce împrejurări ai fost numit consilier superior administrativ la Ministerul de Finanțe?

Răspuns:

In anul 1947 la 7 Noembrie, VASILE LUCA a fost numit ministru de Finanțe. La acea dată eu eram plecat la Zalău. Reîntorcându-mă la București după câteva zile KOCȘO ALEXANDRU deputat din grupul parlamentar maghiar mi-a comunicat că VASILE LUCA, i-a afirmat că mă va numi într'un post la Ministerul de Finanțe.

In jurul datei de 20 Noembrie 1947 văzând că nu îmi apare nici o decizie de numire la Ministerul de Finanțe și că nici nu sunt chemat m'am dus din proprie inițiativă solicitând o audiență la VASILE LUCA.-

In urma acestei audiențe VASILE LUCA a dat dispoziție să mi se facă decizia de numire.- La 1 Decembrie acelaș an, am fost numit consilier superior administrativ la Ministerul de Finanțe cu delegație la casa generală a pensiilor.-

Intrebare:

De când cunoști pe VASILE LUCA și ce relații ai avut cu el?

Răspuns:

Pe VASILE LUCA l-am cunoscut în anul 1945 vara, când a fost în trecere prin Zalău. Eu fiind primar am participat la banchetul care s'a dat în cinstea lui, am mai stat de vorbă cu dânsul a doua zi când l-am întâlnit în oraș. La București l-am întâlnit la ședințele parlamentului.- Față de VASILE LUCA am fost recomandat de fratele său TOTH GEZA, care era prieten cu mine și deputat în parlament.-

ss/Solymoș Ivan.

Intrebare:

Care erau atribuțiile duminică la casa Generală a PENSIIILOR ?

Răspuns:

La casa generală a pensiilor eu ca delegat al Ministerului de Finanțe trebuia să exercit un control asupra activității acestei instituții să imprim o linie justă în activitatea ei și să dau îndrumările necesare.-

Intrebare:

Cum te-ai achitat duminică de aceste însărcinări?

Răspuns:

În general m'am preocupat în prea mică măsură de activitatea casei generale a Pensiilor neglijând atribuțiile ce-mi reveneau.-

Ca o principală problemă care s'a ridicat după numirea mea la această instituție a fost verificarea pensiilor.- Deoarece era perioada de imediat după stabilizarea monetară, se puneau problema de a nu se umfla bugetul statului cu cât mai puține cheltuieli neproductive.- Printre pensionari se aflau numeroși care în afară de pensie ocupau câte un serviciu primind și un alt salariu, aveau proprietăți importante și alte resurse de trai, erau mulți pensionari care nu îndeplineau condițiile necesare pentru a primi pensie (erau sub limita de vârstă, sau invaliditate, etc.) Pe de altă parte mai primeau pensie unele elemente care în trecut desfășuraseră o activitate criminală împotriva clasei muncitoare.- Pensiile plătite acestor categorii încărcău cu o sumă importantă bugetul țării scăzând puterea leului.-

Pentru remedierea acestei situații la cererea lui ION D. IOAN, atunci secretar general al Ministerului de Finanțe, în prezent consilier la Curtea Supremă, s'a întocmit de către un colectiv al casei generale a pensiilor s'a întocmit un proiect de lege pentru revizuirea situației pensionarilor.-

Eu am controlat întocmirea proiectului principiile de care se călăuzea și deasemeni am contribuit la darea formei definitive.-

Acest proiect a devenit decret lege în primăvara anului 1948.-

Intrebare:

În ce măsură proiectul de decret cu privire la revizuirea pensiilor, a corespuns scopului pentru care a fost întocmit?

ss/Solymoș Ivan.

Răspuns:

Colectivul care a întocmit acest proiect nu a avut în vedere ca întradevăr să fie eliminați dela primirea pensiilor toți cei care o primeau în mod nejustificat.- Personal am contrubuit în mare măsură ca legea să capete o astfel de formulare, încât să fie îndepărtați dela pensie cât mai puțini pensionari.

Intrebare:

Cum ai făcut acest lucru?

Răspuns:

Am discutat cu DINULESCU, care era directorul general al casei pensiilor ca să tărăgănăm cât mai mult întocmirea proiectului de prezentarea lui.- Deasemeni ne-am sfătuit să dăm legii o astfel de formulare încât să se tae pensia la cât mai puțini pensionari.- De exemplu: Se punea problema ca acelor pensionari care aveau alte venituri depășind un anumit minim impozabil să li se revizuiască pensiile.- În formularele care trebuiau să le completeze pensionarii nu s'a trecut în mod intenționat averea soției (sau soțului) ceace a făcut ca o categorie însemnată de pensionari să fie excepțai de revizuirea pensiilor.

Intrebare:

Ce te-a determinat pe dumneata să ei o asemenea atitudine în problema pensiilor?

Răspuns:

In întocmirea acestui proiect de lege nu m'am interesat de întărirea bugetului Statului ci am fost călăuzit de unele interese personale.- Astfel în problema veniturilor soțiilor pensionarilor eram direct interesat deoarece tatăl meu era pensionar, iar mama mea avea ca proprietate o vie cace ar fi determinat tăerea pensiei sale.- Deasemeni am căutat să-mi capăt o cât mai mare popularitate printre pensionari.- După ce proiectul a devenit decret lege am ținut unele discursuri la o serie de adunări programate de mine în țară, cu pensionari, și prin radio.-

In aceste discursuri mă popularizam pe mine și pe VASILE IUCA ca apărători ai intereselor pensionarilor.-

Intrebare:

Până când ai funcționat la casa Generală a pensiilor

Răspuns:

Am funcționat la casa generală a pensiilor până la 1 Decembrie 1948, după care am fost numit director al Direcției Statelor și drepturilor de personal din Ministerul de Finanțe

ss/Solymos Ivan.

fiind în acelaș timp numit și secretarul Comisiei pentru simplificarea și raționalizarea aparatului de Stat.-

Prezentul proces verbal l-am cetit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine, pentru care semnez.-

Solymoș Ivan.

Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOS IVAN născut la 14 Februarie 1915
in Zala cău, de profesie avocat fost vice președinte al
Centra cooperării, domiciliat în Buc. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4. Noembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 12 și 00 minute

" s'a terminat la " 14 și 00 "

Intrebare: În ce împrejurări ai fost numit
counțier superior administrativ la
Ministerul de Finante?

Răspuns

În anul 1947 la 7 Noembrie Vasile Luca
a fost numit ministru de finante.
La cea dată eu eram plecat la
Zalău întorcându-mă la București
dupa câteva zile Kocsó Alexandru
deputat din grupul parlamentar maghiar
mi-a comunicat că Vasile Luca
a firmat că mă va numi într-un
post la Ministerul de Finante

În ziua datei de 20 Noembrie 1947 văfend
că nu mi opare nici o decizie de numire
la M. de finante și că nici nu sunt chemat
m-am dus din proprie inițiativă solicitând
o audiență la Vasile Luca.

Semnătura,

Solimos Ivan.

Urmare: In urma acestei audiente Varile
lucra a dat dispozitiile sa nu se
facă decizii de numire. La 1. Decembrie
anului cu care sunt numit consilier
superior administrativ la Min. de finante
cu delegatie la casa generala a
peunilor.

Intrebare

De cand cunosti pe Varile Lucra si
ce relatie ei sunt cu el?

Răspuns

Pe Varile Lucra l-am cunoscut in
anul 1945 vara cand a fost in
trece prin Zalau. Eu fiind primar
am participat la buchetul care s-a dat
in cinstea lui, am mai stat de vorba cu
dansul a doua zi cand l-am intalnit
in oras. La Bucuresti l-am intalnit
la sedinta parlamentului. Fata de
Varile Lucra am fost recomandat de
fratele sau TOTI GEZA care era prieten cu
mine si deputat in parlament.

Intrebare

care erau atributiile de nitale la casa
Generală a peunilor?

Răspuns

La casa generală a peunilor eu
ca delegat a Min. de finante trebuia
sa exercit un control asupra activitatii
acestei institutii sa imprim o linie
justa in activitatea ei si sa dau
in drumurile necesare

Semnatura,
Solyncos Ivan.

cum te-ai achitat de m. neata de aceste incarcaturi?

Răspuns

In general m-am preocupat in prea mica masura de activitatea cerii generale a pensilor neglijand studiile ce-mi reveneau.

Ca o principala problema care s-a ridicat dupa numirea mea la aceste institutii a fost verificarea pensionarilor.

Deoarece era preceda de imediat dupa stabilizarea monetara se puneau problema de a nu se umple bugetul statului cu cât mai putine cheltuieli productive. Printre pensionari se aflau numeroși care in afara de pensie ocupau câte un serviciu primind si un alt salariu, aveau proprietati importante si alte surse de trai, erau multi pensionari care nu indeplineau conditiile necesare pt. a primi pensie (erau sub limita de varsta sau invaliditati etc) Pe de alta parte mai primeau pensie unele elemente care in trecut desfauraseră o activitate criminala impotriva clasei muncitoare.

Pensiile plătite acestor categorii incarcau in o masura importanta bugetul tarii scăzând puterea lui!

Pentru remedierea acestei situatii:

Semnătura,

Solyomos Ivan.

Urmare: la cererea lui Ioan D. Ioan - stumbr.
secretar general al Min. de finante, in prezent
consilier la Curtea Supremă, s-a întocmit
de către un colectiv al casei generale a
pensilor s-a întocmit un proiect de
lege pt. revizuirea situației pensionarilor.

Eu am controlat întocmirea proiectului
principiile de care se călăuzea și de aceea
am contribuit la darea formei de fini-
tire.

Acest proiect a devenit decret lege
în primăvara anului 1948.

Intrebare

În ce măsură proiectul de decret se
referă la revizuirea pensionarilor a
corespuns scopului pentru care a fost întocmit?

Răspuns

Colectivul care a întocmit acest proiect
nu a avut în vedere ca într-adevăr să
fie eliminați dela primirea pensilor toți
cei care o primeau în mod nejustificat.

Personal am contribuit în mare măsură
ca lege să capete o astfel de formulare
în cât să fie îndepărtați dela pensie
cât mai puțini pensionari.

Intrebare

Cum ai făcut acest lucru?

Răspuns

Am discutat cu Dinulescu care era
directorul general al casei pensilor
ca să ținem în vedere cel mai mult

Semnătura,
Solyinos Ioan.

Urmare: intocmirea proiectului si prezentarea lui. 34

De asemenea ne-am ocupat si de legea
a asfel de formulare incat sa se
pensioneze la cat mai putini pensionari. De exemplu

Se pune problema ca acestor pensionari
care creau alte venituri depasind un
anumit minim impozabil sa li se
revizuiasca pensiile. In formularele care
trebuiau sa le completeze pensionarii nu
s-a trecut in mod intentionat asupra
notie (sau solutiei) ca ce a fost ca o cate-
gorie insumata de pensionari sa fie
exceptati de revizuirea pensiilor.

Intrebare

cu ce a determinat pe dumneavoastra sa
si a cremenet atitudine in problema pensiilor?

Raspuns

In intocmirea acestui proiect de lege
nu m-am interesat de intarirea bugetului
statului ci am fost calauzit de unele
interese personale. Astfel in problema
veniturilor notii lor pensionari lor eram
direct interesat deoarece tata'l meu era
pensionar iar mama mea avea ca proprietate
o vile care ar fi determinat taiera
pensiilor sale. De asemenea am scutit sa-mi
capet o cat mai mare popularitate printre
pensionari. După ce proiectul a devenit
deut lege am tinut unele discursuri
la o serie de adunari programate de
mine in tara pe pensionari, si prin radio.

In aceste discursuri mi-am popularizat

Semnatura,

Iolymos Ivan.

Urmare: se pune si pe banii luca ca
operatori ai intereselor persoanelor.

Intrebare

Pene cand si functionat la casa
Generală a penilor?

Răspuns

Am functionat la casa generală
a penilor pene la 1. Decembrie
1948 după care am fost numit
director al Direcției statelor si depunitor
de personal din Ministerul de finante
fiind în același timp numit si secretarul
Comisiei pt. simplificarea si rationalizarea
operatiunii lui de stat

Prezentul proces verbal la care
am citit avand în vedere si corespunde în
total celor declarate de mine pt. care
seu nes

Anchetat

Solymos Ioan.

St. de Securitate.

B. M. Luchel

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centro-coopului- domiciliat în București Str.Sion No.16.

4 Noemvrie 1952- București
Interogatoriul a început la ora 21.
" s'a terminat la ora 23.

Intrebare ;

Arată anchetei dacă Dta ți-ai făcut datoria cetățenească de a plăti la timp impozitele datorate statului?

Răspuns;

Nu mi-am făcut această datorie. Incepând de după eliberare și până în anul 1949 primăvara nu mi-am plătit impozitul pe care îl datoram fiscului pentru biroul meu avocațial și pentru exercitarea profesiei mele de avocat deoarece eu eu nu mă retrăsesem din Baroul Sălaș în care figuram încă ca avocat.

Intrebare ;

Ce te-a determinat să nu îți achiți impozitele ?

Răspuns;

Deoarece am ocupat diferite posturi importante ca primar și deputat am știut că nu voiu fi executată de organele fiscale.

Intrebare ;

Ti s'a petrint de către fisc achitarea impozitelor datorate pentru exercitarea profesiei de avocat?

Răspuns;

Da, în primăvara anului 1949 organele fiscale din Zalău mi-au pretins să achit impozitele pe care le datoram de peste 4 ani pentru exercitarea profesiei de avocat. Impozitele datorate de mine se ridicau la o însemnată sumă de bani pe care în prezent nu o pot preciza.

Intrebare ;

Cum ai soluționat Dta plata impozitului către fisc?

Răspuns;

Nu eram deacum director al Direcției State din Ministerul de Finanțe. Am vorbit telefonic cu delegația fiscoasă arătându-le funcția pe care o dețin și am sollicitat să-mi amâne executarea plății.

Deasemeni am vorbit cu EIDLITZ ZOLTAN, directorul Secretariatului Min.de Finanțe rugându-l să-mi aranjeze în așa fel încât să fiu scutit de aceste impozite.

Intrebare ;

Ti-a aranjat EIDLITZ scutirea de aceste impozite ?

Răspuns;

EIDLITZ a chemat pe administratorul financiar din Zalău cerându-i lămuriri cum se poate obține scutirea mea de impozit Administratorul financiar din Zalău a comunicat lui EIDLITZ printr'o scrisoare metoda prin care se poate ajunge la scutirea mea de impozit. EIDLITZ a dat dispoziții lui WEISS IOAN-funcționar la direcția venituri de stat din M.Fin. iar înainte de reținerea mea director al băncii de investiții- să-mi facă formele necesare pentru a obține scutirea de impozit.

Prin WEISS IOAN am obținut un certificat din partea Ministerului de Finanțe prin care eram scutit de impozitul datorat dela eliberarea Ardealului de Nord și până la acea dată. Acest certificat l-am trimis la Zalău și am fost scutit de impozit.

Intrebare ;

Scutirea Dtale de impozit a fost legală sau nu?

Răspuns;

Scutirea mea de impozit nu a fost legală între timp mai exercitasem sporadic profesiunea de avocat și primise drept onorar diferite sume.

Chiar dacă nu aş fi exercitat profesiunea de avocat tot aşi fi trebuit să-mi plătesc impozitele datorate.

Prezentul proces verbaş l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez.

Anchetator
IT.DE SECURITATE

ss.SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOS IVAN născut la 14 Februarie 1915
în Țalău de profesie avocat fost vicepreședinte
al centro-cooperativei - domiciliat în București, Str. SION Nr. 16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4. Noiembrie 1958

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 21 și — minute

" s'a terminat la " 23 și — "

Intrebare: Arăta-mi cu chetă, dacă dă-mă-nțe tu ai
făcut datorie cetă-tă-nească de a plăti
la timp impozitele datorate statului?

Răspuns

Nu mi-am făcut această datorie. Începând
de după eliberare și până în anul
1949 primăvara mi mi-am plătit
impozitul pe care îl datoram fiscului
și biroul meu avocațial și pt. exercitarea
profesiunii mele de avocat deoarece eu
nu mă retrăseram din Baroul Săleş
în care (figura-tor) figuraam încă
ca avocat.

Intrebare

ce te-a determinat să nu îți achizi
impozitele?

Răspuns

deoarece am ompet diferite posturi

Semnătura,
Solimos Ivan.

Urmare: importante ce primar si deputat au
stint ca nu voru fi executati de organele
fiscale.

Intrebare

Ti s-a pretins de catre fisc achitarea
impozitelor datorate pt exercitarea profesiei
de avocat?

Raspuns

Do. in primavara anului 1949 organele fiscale
din Zalau m-au pretins sa achit impozitele
pe care le datoram de peste 4 ani pt. exercitarea
profesiei de avocat. Impozitele datorate
de mine se ridicau la o suma totala suma
de bani pe care in prezent nu o pot preciza.

Intrebare

Cum ai solutionat dumneata plata
impozitelor catre fisc?

Raspuns

Eu eram de atunci director al Directiei
Statale din Ministerul de Finante. Am vorbit
telefonice cu delegatii fiscului era tinda la
functia pe care o detin si am solicitat
sa-mi amane executarea platii.

Seara aceea am vorbit cu Eidlitz
Zoltan - directorul Secretariatului
Min de Finante rugandu-l sa-mi
securizeze in orice fel indata sa fin
sunt de aceste impozite.

Intrebare

Ti-a aranjat Eidlitz suptarea de
aceste impozite?

Raspuns:

Semnatura,
Solymos Ivan.

Urmare: Eidlitz² a chemat pe administratorul
toul financiar din fața lui cerându-i
lămuriri cum se poate obține scutirea
mea de impozit. Administratorul financiar
din fața a comunicat lui Eidlitz
prin scrisoare metoda prin care
se poate ajunge la scutirea mea
de impozit. Eidlitz a dat dispoziția
lui Weis Ioan - funcționar la direcția
veniturilor de stat din M. Fin. iar înscris
de scutirea mea director al Băncii
de investiții - să-mi facă formele necesare
pt. a obține scutirea de impozit.
Prin Weis Ioan am obținut un certificat
din partea Ministerului de finanțe prin
care eram scutit de impozitul datorat după
eliberarea Ardiala lui de nord și până la
acea dată. Acest certificat l-am
trimis la fațadă și am post scutit
de impozit.

Întrebare

Scutirea de impozit a
fost legală sau nu?

Răspuns

Scutirea mea de impozit nu a fost
legală între timp mai exercitându
sporadic profesia de avocat și
primind drept onorariu diferite sume.

Chiar dacă nu ori fi exercitat
profesiunea de avocat tot ori fi
trebuit să-mi plătesc impozitele
datorate.

Semnătura,
Weis Ioan.

Urmare: Prezentul proces verbal l. cu
citit înaintea în cuvânt și corespunde
în totul celor declarate de mine și
cu semn.

Arch. Ist. R. P. R.
L. B. în Josephel

Solymos Ivan!

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice-președinte al Centrocopului domiciliat în București Str. Sion Nr.16.-

5 Noembrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 12.-
" s'a terminat "

Intrebare :

Când și în ce împrejurări ai fost numit secretar al Comisiei pentru simplificarea și raționalizarea Aparatului de Stat?

Răspuns :

În luna Decembrie 1948, mi s'a comunicat de către VASILE LUCA, n mirea mea în această funcție de secretar al Comisiei pentru simplificarea și raționalizarea Aparatului de Stat.-

Intrebare :

Care au fost atribuțiunile duminale ca secretar al acestei Comisii ?

Răspuns :

Atribuția mea a fost de a pregăti pentru membrii Comisiei lucrările necesare pentru : 1/. raționalizarea schemelor de organizare ale organelor centrale (ministere, etc.) și locale ale Puterii de Stat și ale personalului administrativ și tehnic de conducere ale întreprinderilor de Stat.-

2/. Stabilirea unui sistem unic a drepturilor de personal ale personalului administrativ și tehnic de conducere ale instituțiilor și întreprinderilor de Stat.-

După adoptarea hotărârilor de către Comisie să iau măsurile necesare pentru punerea lor în aplicare.- Adică comunicam decizia Ministerului de resort sau întreprinderii care trebuia să o execute, precum și direcției state și drepturilor de personal din Ministerul Finanțe care să urmărească aducerea lor la îndepli-

ss/. SOLYMOS IVAN

././.

nife.- Menționez că în acel timp directorul acestei Direcții am fost eu.-

60

Intrebare :

In ce mod funcționa comisia de simplificare și raționalizare a aparatului de Stat ?

Răspuns :

Comisia era formată din VASILE LUCA președinte, iar membrii GH.APOSTOL și LOTAR RADACEANU, eu eram secretarul Comisiei.-

Modul de funcționare era următorul : pe baza solicitărilor de scheme din partea ministerelor sau întreprinderilor, eu întocmeam referate de analiză a schemelor propuse, făcând aprecieri dacă este necesar să se aducă unele modificări sau să se aprobe sub forma inițială.-

Deasemeni întocmeam un proiect de decizie în sensul propunerilor din referat.- Având pregătit mai multe scheme în acest fel îl anunțam pe VASILE LUCA care convoca Comisia.- Se discutau propunerile prezentate, se luau hotărâri după care cei trei membri ai Comisiei semnau originalul proiectului de hotărâre (decizie), după care prin Direcția Statelor și drepturi de personal din M.Finanțe, se comunica întreprinderii respective rezultatul la cele solicitate.

Același mod de lucru era stabilit și pentru celelalte probleme de drepturi de personal, care cădeau în sarcina Comisiei - ca plata orelor suplimentare, diurne, tabelul de salarizare care trebuia aplicat în instituțiile și întreprinderile respective.-

Intrebare :

Această metodă de lucru a fost utilizată în toate problemele privind comisia cât timp ai funcționat dumneata ca secretar ?

Răspuns :

Această metodă a fost utilizată numai în parte, deoarece Comisia nu a fost convocată la ședințe decât foarte rar.- Am prezentat numeroase lucrări lui VASILE LUCA personal care fără a consulta și pe ceilalți membri ai Comisiei le-a aprobat iscălinind fie proiectul de decizie, fie referatul.- Deoarece a trecut mult timp de atunci, nu-mi amintesc concret care hotărâri, au fost aprobate numai de V.LUCA, dar actele originale se pot găsi fie la Direcția State și drepturilor de personal din Ministerul de Finanțe, fie la Comisia de State de pe lângă Consiliul de Miniștri.-

Intrebare :

Cu care membru al Comisiei ai ținut dumneata legătura în mod permanent ?

Răspuns :

Legături permanente am avut cu VASILE LUCA căruia de

câte ori aveam ocazia îi prezentam diferite lucrări ale comisiei sau îi ceream sfaturi. Legătura mai strânsă cu VASILE LUCA se datorește faptului că eu eram în acelaș timp funcționar în Ministerul condus de dânsul cât și faptului că dânsul mă numise în acea funcție. Realitatea este că și VASILE LUCA a neglijat în bună măsură această muncă a comisiei de simplificare a aparatului de Stat din care motiv multe chestiuni le-am rezolvat eu personal fără să consult comisia.

Intrebare:

Dacă d-ta ca secretar al comisiei ai depășit însărcinările ce ți-au fost încredințate?

Răspuns:

Ca secretar al comisiei nu aveam împuternicirea de a lua anumite hotărâri principiale cu privire la schemele de organizare, salarii și celelalte drepturi de personal.

Totuși în activitatea mea am nesocotit obligația de a se obține în prealabil aprobarea comisiei și am dat diferite circulații cu caracter principial, deasemeni am comunicat multor ministere, întreprinderi de Stat și instituții, aprobarea schemelor solicitate fără să le fi prezentat comisiei sau lui VASILE LUCA.-

Intrebare:

Arată concret ce aprobări și circulare ai dat din proprie inițiativă?

Răspuns:

Dintre numeroase aprobări și circulare date în acest fel îmi amintesc următoarele:

- Circulară dată în toamna anului 1949, adresată Ministerului Sănătății, prin care se acorda un surplus de salarii medicilor care lucrează în mediul periculos.-

- În primul semestru al anului 1949 au fost două circulare adresate tuturor ministerelor (care trebuiau să comunice organelor în subordine) prin care s'a aprobat darea de ore suplimentare personalului de serviciu (îngrijitori, oameni de serviciu, etc.) și șoferilor iar a doua circulară prin care se acorda plata de ore suplimentare funcționarilor administrativi prevăzuți în tabelele de salarizare până la gradul 8 inclusiv. Menționez că anterior se dăduse o circulară prin care se blocaseră orele suplimentare, deasemeni cunoșteam faptul că linia trasată de Guvern era de a se reduce sau desființa orele suplimentare.-

ss. Solyos Ivan

- O circulară sau două explicative asupra unei hotărâri a Consiliului de Miniștrii, prin care se reglementa salarizarea celor care dețin mai multe funcțiuni (*unulul*).-

Prin această circulară am dat unele dispozițiuni care anulau în parte hotărârea Consiliului de Miniștrii în favoarea cumularzilor mărindu-li-se astfel salariile. Circulara a fost adresată tuturor ministerelor. Ea a fost redactată și difuzată în primele luni ale anului 1949.-

- O circulară prin care reglementam (care reglementam) ^{întreprinderi, care instituții etc.} care unități se consideră mixte. Această circulară era dată pe marginea unui decret lege anterior - cel pe baza căruia se înființase comisia de raționalizare și simplificare a aparatului de Stat. Circulara a fost dată către toate ministerele și a fost redactată în vara anului 1949.-

- O circulară pentru înființarea unui sistem unic de registratură la toate ministerele dată în vara sau toamna anului 1949.-

- În luna Februarie 1949, am aprobat din proprie inițiativă schema de organizare propusă de Ministerul Agriculturii.-

- În Martie 1949 am aprobat schema Ministerului Naționalităților.-

- În Februarie sau Martie 1949 am aprobat schema de organizare a Ministerului Cultelor.-

- Deasemeni în aceeași perioadă am aprobat din proprie inițiativă schemele de organizare ale C.S.P-ului și Ministerului de Externe acestor două ministere și ulterior le-am mai dat diferite aprobări în privința schemelor de organizare și a drepturilor de personal din proprie inițiativă.-

- În toamna sau iarna anului 1949 am aprobat schema de organizare a Editurii de Stat.-

- În vara anului 1949 am aprobat schemele de organizare ale întreprinderilor Comerțului Exterior.-

- În primăvara anului 1949 am aprobat schema Direcției Generale a Telecomunicațiilor nou înființate în Ministerul Comunicațiilor.-

- Schemele teatrelor le-am aprobat eu personal.-

- Schemele Comitetului Central al Crucii Roșii le-am aprobat din proprie inițiativă în primăvara anului 1949.-

ss.Solymos Ivan

- În primăvara anului 1949 am aprobat schemele Academiei R.P.R. care ulterior au fost modificate la cererea Academiei și cu aprobarea lui VASILE LUCA.-

- La solicitarea lui KORCINSCHI NICOLAE, fost secretar general al M.F. am aprobat schemele Inst. de Proiectare a Ministerului Construcțiilor și Institutului (de Invățământ Superior) de construcții al cărui rector era.-

Menționez că în afara circularilor date de mine și a schemelor de organizare aprobate de mine personal și arătate mai sus au mai fost numeroase asemenea acte de care însă nu îmi reamintesc în prezent.-

Intrebare:

Membrii comisiei aveau cunoștința de această metodă a duminicilor?

Răspuns:

VASILE LUCA a avut cunoștința de acest fapt, deoarece circularile le-am editat în diferite broșuri din care am dat câte un exemplar și dânsului. Ca o dovadă a faptului că avea cunoștința de acest fapt de a rezolva problemele al meu, este și faptul că într'o ședință care a avut loc în luna August 1949 (înainte de plecarea lui VASILE LUCA) în concediu) și la care au participat colectivul de conducere al Ministerului de Finanțe VASILE LUCA mi-a atras atenția că am uzurpat atribuțiile comisiei pe care mi le-am însușit.-

Dintre ceilalți membrii cred că Lotar Rădăceanu într'o mai mică măsură a avut cunoștința de procedeu.-

Intrebare:

Ce urmări negative a avut acest procedeu de muncă al duminicilor?

Răspuns:

Acest procedeu a dus la aprobarea unor scheme de organizare având un personal în plus decât cel strict necesar.-

A creiat o situație de inegalitate între diferitele instituții, deoarece unele aveau prea mult personal iar altele li se aprobase foarte limitat.-

Parte din circulari au aprobat în parte mărirea salariului.

Menționez că aprobarea unor scheme peste necesitățile instituțiilor s'a datorat faptului că nu aveam suficientă autoritate asupra unor miniștrii și șefi ai instituțiilor, pe de altă parte din dorința de a mă avea în termeni buni cu acești conducători.-

ss. Solymos Ivan

Intrebare:

Urmările negative ale activității duminale au adus prejudicii materiale Statului?

Răspuns:

Prejudiciul a fost că s'a cheltuit pentru fondul de salarii din bugetul Statului o sumă importantă peste cât ar fi fost necesitățile reale.-

Intrebare:

Poți să arăți în mod concret cum una din circularile redactate de d-ta a dus la mărirea fondului de salarii?-

Răspuns:

Ca un exemplu concret pot arăta circulara prin care reglementam care unități să fie considerate instituții și care întreprinderi. Pe baza acestei circulări unitățile Comerțului de Stat, băncile și telecomunicațiile (Poșta-Telefoane) precum și RATA, au fost considerate întreprinderi.-Datorită considerării acestor unități ca întreprinderi s'a aplicat în ele salarizarea conform tabelului de salarizare nr.2 pentru tehnicienii din instituții și personalul administrativ și tehnic al întreprinderilor. Acest lucru a dat naștere la o importantă creștere a fondului de salarii cauzând pagube bugetului Statului.-

Intrebare:

S'a revenit asupra acestei categorisiri a unităților?

Răspuns:

In luna Noembrie 1949, Consiliul de Miniștrii fiind sesizat a hotărât ca în comerțul de Stat să se introducă tabelul de salarizare nr.1 până la gradul 13 (din salarii mai mici). In luna Decembrie 1949, VASILE LUCA a aprobat verbal lui MALINSCHI Ministrul Comerțului Interior, o amânare pentru punerea în aplicare a acestei hotărâri a Consiliului de Miniștrii.- Ulterior am amânat eu personal punerea în aplicare a acestei hotărâri acordând amânări Ministerului Comerțului Interior.-

Până la data când am părăsit postul de director al statelor din Ministerul de Finanțe, adică 28 Martie 1950, încă nu se aplicase H.C.M.-

Intrebare:

In activitatea duminale de director al Direcției State și drepturilor de personal din Ministerul de Finanțe și secretar al comisiei pentru simplificarea și raționalizarea aparatului de

ss.Solymos Ivan

Stat ai făcut unele greutăți lipsite de principialitate întreprinderilor sau instituțiilor?

Răspuns:

In unele cazuri am amânat rezolvarea lucrărilor provenite de la anumite instituții numai din dorința de delegații lor să revie de câteva ori pela mine și să-și dea seama de importanța mea.-

In privința construcției Canalului Dunărea Marea Neagră, am făcut unele greutăți neaprobând de la început toate cererile lor, ceeace însă s-a făcut după unele discuții.-

Deasemeni în luna Mai sau Iunie am adresat Direcției Generale a Canalului tov.HOSU, o adresă cu caracter de a face șicane și care se încheie cu amenințarea că dacă nu se vor îndeplini punctele arătate în adresă voiu bloca fondul de salarii a construcției Canalului.-

Intrebare:

Cum s'a ajuns la redactarea acestei adrese și ce te-a determinat să ai o astfel de atitudine față de construirea Canalului Dunărea-Marea Neagră?

Răspuns:

La redactarea acestei adrese s'a ajuns în următorul mod: WEISZ IOAN, fost funcționar în Ministerul de Finanțe, a fost numit la recomandarea lui VASILE LUCA, în postul de contabil șef al construcției Canalului.-

Intre WEISZ IOAN și HOSU, atunci director al construcției Canalului, au intervenit unele neînțelegeri de ordin administrativ.

In urma acestui fapt WEISZ IOAN a redactat conceptul acestei adrese cu scopul de a-l sili pe HOSU să adopte punctul său de ved re. La solicitarea lui WEISZ IOAN mi-am însușit această adresă, -pe care am trimis-o cu iscălitura mea.-

In această atitudine am mai fost întărit și de faptul că într'o discuție anterioară cu VASILE LUCA, acesta s'a exprimat ostil anumitor măsuri luate în legătură cu construcția Canalului Deasemeni deoarece știam că WEISZ IOAN vizitează cu regularitate pe VASILE LUCA, pe care aveam impresia că-l informează în legătură cu construcția Canalului.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit și corespunde întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

ss.Solymos Ivan

LT.DE SECURITATE

Barbu Lenobel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul SOLIMOS IVAN - născut la 14 Februarie 1915
în Iași, de profesie avocat, fost vicepreședinte al
centra sașilor - domiciliat în București. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5. Noembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 12 și — minute

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai fost
numit secretar al Comisiei pt. simplificarea
și rationalizarea operetului de Stat?

Răspuns

În luna Decembrie 1948 mi s'a comunicat
de către Varile mele numirea mea în
această funcție de secretar al comisiei
pt. simplificarea și rationalizarea operetului
de Stat.

Intrebare

care au fost atribuțiile deunități ca
secretar al acestei comisii?

Răspuns

Atribuțiile mele s'au fost de a pregăti
pt. membri comisiei lucrările necesare pt.:
1) - rationalizarea schemelor de organizare ale
organelor centrale (ministere, etc) și locale ale
puterii de Stat, și a le prezenta la sediul

Semnătura,
Solymos Ivan.

Urmare: activitate în tehnică de conducere ale întreprinderilor
în țara de stat

și stabilirea unui sistem unic a drepturilor
de personal ale personalului administrativ
în tehnică de conducere ale instituțiilor
și întreprinderilor de stat.

- După adoptarea hotărârilor de către
comisie să iau măsurile necesare pt.
punerea lor în aplicare. Adică comunicarea
deciziilor ministerului de resort sau întreprinderii
care trebuie să o execute, precum și direcțiilor
statale și drepturilor de personal din M. Finante
care să urmărească aducerea lor la îndeplinire
- Menționez că în acel timp directorul acestei
direcții era fost eu.

Întrebare

În ce mod funcționa comisia de simplificare
și raționalizare a aparatului de stat?

Răspuns

Comisia era formată din Vorile Luca președinte
ier membri Gh. Apostol și totuși Rădăceanu,
eu eram secretarul comisiei.

Modul de funcționare era următorul
pe baza solicitărilor de scheme din partea
ministerelor sau întreprinderilor se întocmeau
referate de analiză a schemelor propuse, făcând
aprecieri dacă este necesar să se educe unele
modificări sau să se aprobe sub forma inițiale.

Seaxmele întocmeam un proiect de decizie
în sensul propunerilor din referat. Având
pregătit mai multe scheme în acest fel îl
amunțam pe Vorile Luca care convoca

Semnătura,

Solymos Ivan.

Urmare: Comisia se discuta propunerile prezentate
se luau hotarari dupa care cei trei membri ai
comisiei renunau originalul proiectului de
hotarare (decizie) dupa care prin directia
statelor si drepturi de personal din M.F. Finante
se comisia in intreprinderi respective
rezultatul la ce la sollicitate.

Acelasi mod de lucru era stabilit
si pt celelalte probleme de drepturi de
personal care ca de obicei in sesiune
comisiei - ca plata celor neplimentare,
diurne, tabelul de relaxare care trebuie
aplicat in institutiile si intreprinderile
respective.

Intrebare

Aceasta metoda de lucru a fost utilizata
in toate problemele privind comisia cat
timp si functionat cum trebuie ca
receptor?

Raspuns

Aceasta metoda a fost utilizata numai
in parte deoarece comisia nu a fost
convocata la sedinta de cat foarte
rar. Am prezentat numeroase lucrari lui
Vorile luca personal care fara a consulta
si pe ceilalti membri ai comisiei le-a
aprobat incalind fie proiectul de decizie
fie raportul. Deoarece a trecut mult timp
de atunci nu mi reamintesc concret care
hotarari au fost aprobate numai de V. Luca
dar actele originale se pot gasi fie la
Directia Statelor si drepturilor de personal din M.F.

Iscaitura,

Selynos Ivan.

Urmare: fie la comisia de State de pe lângă consiliul
de ministri.

Intrebare

cu care membre al comisiei si ti sunt
dumneata legatura in mod permanent?

Răspuns

Legături permanente am avut cu Varile Luca
sărnia de câteva ori aveam ocazia în prezent
diferite lucrări ale comisiei sau în creșterea
statului. Legătura mai strânsă cu Varile Luca
n datoraste faptului că eu eram în același
timp funcționar în ~~se~~ ministerul condus
de dănsul cât și faptul că dănsul mă
numise în această funcție. Realitatea este
că și Luca V. a neglijat în bună măsură
creșterea numărului comisiei de simplificare
a operatului de Stat din care motiv multe
chestiuni le-am rezolvat eu personal fără
să consult comisia.

Intrebare

Socii dumneata ca secretar al comisiei
si depănit însărășirile ce ti-au fost
încredințate?

Răspuns

Ca secretar al comisiei nu aveam împuterni-
cirea de a lua anumite hotărâri principale
cu privire la schemele de organizare saloni
și celelalte drepturi de personal.

Totuși în activitatea mea am nesocotit
obligăția de a se obține în prealabil
opiniunile comisiei și am dat diferite
circulari cu caracter principal deosebit

Iscălitura,

Ivan Polymos.

Urmare: au comunicat multor ministere, intrupinderi de stat si institutii aprobarea schemelor sollicitate fara sa le fi prezentat conincii sau lui Vanle Luca.

Intubare

Arsta concut ce aprobări si circulare si dat din proprie iniativă.

Răspuns

Sintu numeroase aprobări si circulare date in acest fel dnu amintese următoarele:
- Circulare date in toamna anului 1949 aderata ministrului rănătăii prin care se acordă un surplus de salariu medicilor care lucrează in mediu periculos.

- In primul semestru al anului 1949 au fost două circulare aderate tuturor ministrilor (care trebuia să comunice organelor in subordine) prin care sa aprobat darea de ore suplimentare personalului de serviciu (ingineri, oameni de serviciu etc) si soferilor iar aduna circulare prin care se acordă plata de ore suplimentare funcționarilor administrativi pe vopuli in tabelele de salarizare până la gradul 8 inclusiv. Menționez că anterior că anterior se dăduse o circulară prin care se blocau orele suplimentare, dar acum un nouaune faptul că linia hărăta de guvern era de a se reduce sau desfiinta orele suplimentare.

- O circulară sau două explicative bazate asupra unei hotărâri a consiliului de

Semnătura,
Ivan Polymos.

Urmare: ministru prin care se reglementa salarizarea celor care detin mai multe functii (cum este)

Prin aceasta circu tori au dat unele dispozitii care au intrat in parte hotararea consiliu lui de ministri in favoarea cumularilor - menindu li - se esfel salariile. Circulara a fost redactata la turor ministrilor. Ea a fost redactata si difuzata in primele luni ale anului 1949.

- O circulara prin care reglementam (care reglementam) care unitati se considera intreprinderi, care institutii si care unitati mixte. Aceasta circulara era data pe marginea unui decret lege anterior - al pe baza caruia se infiintase comisia de rationalizare si simplificare a aparatului de stat. Circulara a fost data catre toate ministerele si a fost redactata in vara anului 1949.

- O circulara pt. infiintarea unui sistem unic de registratura la toate ministerele data in vara sau toamna anului 1949.

- In luna Februarie 1949 am aprobat din proprie initiativa schema de organizare propusa de ministerul agriculturii.

- In Martie 1949 am aprobat schema Ministerului Nationalitatilor.

- In Februarie sau martie 1949 am aprobat schema de organizare a Ministerului Culturei.

- De asemenea in aciasi perioade am aprobat din proprie initiativa schemele de organizare

Semnatura,

Ioan Solomon.

Urmare: ale C.S.P. - ului si Ministerului de externe 69
aceste doua ministere si ulterior le-au mai
dat diferite aprobari in privinta schemelor
de organizare si de dupluri de personal
din proprie initiativa.

- In toamna anului 1949 am
aprobat schema de organizare a Editurii
de stat.

- In vara anului 1949 am aprobat
schemele de organizare a intreprinderilor
comertului exterior.

- In primavara anului 1949 am aprobat
schema directiei generale a telecomunicatiilor
nou infiintate in ministerul comunicatiilor.

- Schemele teatrului le-am aprobat cu
personal.

- Schemele comitetului central al tinerii
noi le-am aprobat din proprie initiativa
in primavara anului 1949.

- In primavara anului 1949 am aprobat schemele
Academiei R.P.R. - care ulterior au fost
modificate la cererea Academiei si au
aprobari din partea lui Vasile Luca.

- La solicitarea lui Korcinschi Nicolae fost
secretar general al M.F. am aprobat schemele
Inst. de proiectare a Min. Constructiilor si
Institutului (de invatamant superior) de constructii si
comi rector era.

Menzionez ca in afara circumstantelor date
de mine si a schemelor de organizare aprobate
de mine personal si aritate mai sus cu
mai fost numeroase crenecese acte de

Iscălitura,

Ioan Bolynos.

Urmare: care insa nu mi reamintesc in prezent.

Intrebare

Membrii comisiei aveau cunoastinta de aceasta metoda a demnitatilor?

Răspuns

Verile Luca - a avut cunoastinta de acest fapt deoarece circularele le-au editat in diferite brosururi din care am dat cite un exemplar si de noua lui. Ca o dovada a faptului ca avea cunoastinta de acest fel de a rezolva problemele el meu este si faptul ca intr-o redactie care a avut loc in luna August 1949 (inainte de plecarea lui V. Luca. in concediu) si la care eu participat colectiunea de conducere al M. Pivanti Verile Luca mi-a atras atentia ca am uzurpat atributiile comisiei pe care mi-le-au insumat.

Intre ceilalti membrii mei ca Loter Roda - ca am intr-o mai mica masura a avut cunoastinta de procedeu.

Intrebare

Ca urmare negativa a avut acest procedeu de munca al demnitatilor?

Răspuns

Acest procedeu a dus la aprobarea unor scheme de organizare avand un personal in plus decat cel strict necesar.

Acesta o situatie de inegalitate intre diferitele institutii deoarece unele aveau prea mult personal iar altora li se aprobare foarte limitat.

Iscălitura,

Ivan Solymos.

Urmare: Partea din circulari au aprobat in parte
marirea salariului.

Mentionez ca aprobarea unor scheme peste
reunitiile institutiilor, nu datorat faptului
ca nu avem suficiente autoritati asupra
unor ministri si referi in titlu la
pe deoalta parte din dorinta de a nu
avea in termenii buni in acesti conducatori.

Intrebare

Urmasile negative ale activitatii duminicilor
cu adus prejudiciu material statului

Raspuns

Prejudiciul a fost ca s-a cheltuit pt
fondul de salarii din bugetul statului
o suma importanta, parte cat or fi fost
necesitatile reale.

Intrebare

Poti sa crati in mod concret cum una
din circumstantele redactate de dumneata a
dus la marirea fondului de salarii?

Raspuns

ca un exemplu concret pot crata circulare
prin care reglementam case unitati si fie
considerate institutii si case intreprinderi.
Pe baza acestei circumstante unitatile
comertului de stat, Bancile, si telecomu-
nicatiile (post-telefoane) precum si RATA au
fost considerate intreprinderi. Datorita
considerarii acestor unitati ca intreprinderi
s-a aplicat in ele salarizarea conform
tabelului de salarizare Nr. 2 pt. Tehnicii cerii din

Semnatura,

Solyunos Ivan

Urmare: din institutiile si personalul administrativ
si tehnic al intreprinderilor. Acest lucru a
dat nastere la o importanta crestere a fondurii
de salarii cauzand pagube bugetului Statului.

Intrebare

S-a revenit asupra acestei categorisirii a
unitatilor?

Raspuns

In luna Noiembrie 1949 consiliul de
ministri fiind reformat a hotarat sa
in comertul de stat sa se introduca
Tabelul de salarizare Nr. 1 pana la gradul
13 (doi salarii mai mici) In luna Decembrie
1949 Varile luca a aprobat verbal lui
Malinschi - ministrul ^{ministerului} comertului interior o
amânare pt. punerea in aplicare a
acestei hotarâri a consiliului de ministri.

Ulterior am amânat eu personal punerea
in aplicare a acestei hotarâri ordonând amânari
Ministerului comertului interior.

Pana la data când am pãrãsit
postul de director al statelor din M.F. adica
28 Martie 1950 inã nu se aplicase H.C.M.

Intrebare

In activitatea dumentala de director al Directiei
Statelor si drepturilor de personal din Min. de Finante
si secretar al Comisiei pt. simplificare si
rationalizarea operatiunilor de stat si facut
unele greutati lipsite de principialitate
intreprinderilor sau institutiilor?

Raspuns

Semnatura,

Ivan Solymos.

Urmare: In unele cazuri am avut rezolvarea
lucrurilor provenite de la anumite institutii
numai din dorinta ca de legatii lor sa
revie de calare ori pe la mine si sa-mi
dea revista de importante mea.

In privinta constructiei canalului Dunarea-
Mare-Neagra am facut unele greutati
ne aproband de la inceput toate cererile lor
asa incat s-a facut dupa unele discutii.

De asemenea in luna mai sau iunie am
adherat directiei generale a canalului lor.

Homu o adresa cu caracter de a face
nicare si care se inchide in amenda interes
ca deca nu se vor indeplini punctele
cratite in adresa vom bloca fondul de
valori a constructiei canalului.

Intrebare

Cum se ajuns la redactarea acestei
adrese si ce le-a determinat sa se
a astfel de atitudine fata de construirea
canalului Dunarea - Mare-Neagra?

Răspuns

La redactarea acestei adrese s-a ajuns in
urmatorul mod:

Wais Ioan - fost functionar in
Min. de finante a fost numit la
recomandarea lui Vorile Luca in postul
de contabil rep. constructiei canalului.

Intre Wais Ioan si Homu au existat un
el constructiei canalului au intervenit unele
neinteleni de ordin administrativ.

Semnatura,

Ivan Polynos

Urmare: In urma acestui fapt Wais Ioan a
redactat conceptul acestei odrese in
scopul de a-l trimite pe Horea sa adopte
punctul sau de vedere. La solicitarea
lui Wais I. mi-am trimis aceasta odreda
pe care am trimis-o cu incalitura mea.

In aceasta ocazie am mai fost interesat
si de faptul ca intr-o discutie anterioara
in vartile lui aceasta s-a exprimat astfel
cu privire la nimeni lucruri de in legatura cu
constructia lina lui. Documentul de ocazie
stima ca Wais Ioan viziteaza pe regulatitate
pe vartile lui pe care aream impresia ca-l
in forma pe in legatura cu constructia
sinalului

Prezentul proces verbal de in tra-
gatoriu l-am citit urvant in urvant si
corespunde in total celor declarate de
mine pt. care sunt nef

Audetator

Ivan Polynos.

La Seciute

Bachur Kurbel

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zălău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrococoopului, domiciliat în București Str. Sion Nr. 16.-

5 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 10,15

" s'a terminat la " 12.-

Intrebare:

În declarația anterioară ai arătat că ai predat secretarului II dela Legația Maghiară din București copia discursului ținut de d-ta în parlament și unele date cu privire la bugetul statului, îți reamintești numele său?

Răspuns:

În primăvara anului 1947 am predat la cererea sa secretarului II al Legației Maghiare din București copia unui discurs pe care îl ținusem în parlament și care conținea date cu privire la populația maghiară din Transilvania/^{și} cu privire la bugetul statului.- Cu aceeași ocazie am mai comunicat verbal aceleași persoane date cu privire la buget care nu erau în discursul meu. El și-a notat aceste date.- Numele său este GYULAY DOMOCOS.-

Intrebare:

În afară de cele de mai sus ai mai predat lui GYALAY DOMOKOS și alte asemenea informații?

Răspuns:

Am continuat să vizitez legația maghiară și să-l întâlnesc pe DOMOKOS GYALAY cu ocazia discuțiilor purtate cu el l-am informat ^{anupra} unor probleme ce se discutau în parlament cu privire la chestiunea națională și în special cu privire la populația maghiară.-

Intrebare:

Ti-a făcut GYALAY DOMOCOS unele contra servicii?

Răspuns:

În acea vreme la cererea mamei mele m'am ocupat pentru a obține viza de intrare și stabilire în Ungaria pentru numitul VIRAG SOPIA și văduva lui GYENGE MIHAI.-

Pentru întocmirea formelor și urgentarea primirii formelor m'am adresat lui GYALAY DOMOKOS, care mi-a dat tot ajutorul.-

Intrebare:

Ca ce alți diplomați maghiari ai mai purtat asemenea discuții?

Răspuns:

Am mai avut asemenea discuții cu SZEL ministru Ungariei la București.-

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe SZEL?

Răspuns:

În toamna anului 1949 am fost trimis de către MAEWSCHI MIHAI la Legatia Ungară pentru a discuta unele probleme ce interesa R.P.U. cu privire la activitatea fostului C.A.S.B.I. Am discutat aceste probleme de față fiind în afară de mine, SZEL, ICIODI funcționar la Legatia Maghiară și ISTRATE NASTASIA funcționară a Ministerului de Finanțe.- Cu această ocazie l-am cunoscut pe SZEL.-

Intrebare:

Ce informații i-ai furnizat lui SZEL?

Răspuns:

Cu ocazia acestei intrevederi s'au discutat la început, de față fiind toate persoanele mai sus arătate, chestiunile oficiale pentru care fusesem trimis.- După încheierea acestor discuții ISTRATE NASTASIA și ICIODI au părăsit biroul respectiv, rămânând singur cu SZEL.- În conversația care a urmat, SZEL și-a exprimat față de mine nemulțumirea asupra modului de colaborare dintre guvernul român și cel maghiar.- Incurajat de atitudinea ostilă luată de SZEL față de guvernul R.P.R. l-am informat pe acesta asupra unor probleme privind viața culturală (biserica, teatrul școlile) a populației maghiare din R.P.R., rezolvarea dată acestor probleme și aspectele pe care eu le apreciam că ar fi în defavoarea populației maghiare.-

Intrebare:

Ai mai furnizat asemenea informații lui SZEL?

Răspuns:

Deoarece nu am mai avut ocazia să discut cu SZEL nu i-am mai furnizat asemenea informații.-

Intrebare:

Cum explici d-ta că dela prima cunoștință SZEL ți-a ridicat asemenea probleme?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

Deși eram la prima cunoștință am avut impresia din discuției că SZEL era informat asupra mea și în special asupra ideilor mele șovine.-

Intrebare:

L-ai mai revăzut pe SZEL după această primă întrevvedere?

Răspuns:

L-am mai revăzut de două ori în Ministerul de Finanțe când îl vizita pe VASILE LUCA.- Aceste vizite au avut loc în cea de a doua jumătate a anului 1949 sau la începutul anului 1950.

Intrebare:

Ai mai furnizat informații și altor diplomați maghiari?

Răspuns:

Nu am mai furnizat.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.-

It. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOSIVAN, născut la 14 Februarie 1915
 în Zalău, de profesie avocat fost vicepreședintele al
 Centrului său, domiciliat în București, Str. Sion Nr. 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5 Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 20 și 15 minute

" s'a terminat la " 12 și — "

Intrebare: În declarația anterioară ai erătat că
ai predat secretarului II delo legatiei maghiare
din București copia discursului ținut de
oțla în parlament și unele date cu privire la
bugetul statului, îți revinutești numele
sau?

Răspuns

În primăvara anului 1947 am predat la
secretar se secretarului II al Legatiei maghiare
din București copia unui discurs pe care îl
ținusem în parlament și care conținea
date cu privire la populația maghiară din
Transilvania și cu privire la bugetul
statului. La aceeași ocazie am mai comunicat
verbal subiectul persoane date cu privire
la buget care nu erau în discursul meu.
El n-a notat aceste date. Numele său
este Gyalay Domocos.

Semnătura,
Solymos Ivan.

Urmare: In afara de cele de mai sus si mai
predat lui Gyaly Domokos si alte asemenea
informatii?

Răspuns

Am continuat să vizitez legatia
maghiară și să-l întreb pe Domokos
Gyaly cu ocazia discutiilor purtate cu
el și am informat unor probleme ce se
discutau în parlament cu privire
la chestiunea națională și în special
la cu privire la populația maghiară.

Întrebare

Ti-a făcut Gyaly Domokos unele
contra servicii?

Răspuns

În acea vreme la cererea mamei mele
m-am ocupat pt. a obține viza de
intrare și stabilire în Ungaria pt.
meșterele Virag Sofia și veduva lui Gyenge
Mihai. Pentru întocmirea formelor și
urgentarea primirii formelor m-am adăsat
lui Gyaly Domokos care mi-a dat tot
ajutorul.

Întrebare

cu ce alți diplomați maghiari ai mai
putut asemenea discuții?

Răspuns

Am mai avut asemenea discuții cu Szal
ministru Ungariei la București.

Întrebare

Când și în ce împrejurări b-ai urmasat
pe Szal?

Semnătura,
Iulianos Ivan.

Răspuns - 2 -

Urmare: În toamna anului 1949 am fost trimis
de către Maewski Mihai la negocia
maghiară pt. a discuta unele probleme
a intereselor R.P.U. cu privire la activitatea
fostului C.A.S.B.I. Am discutat aceste probleme
de fapt fiind în aforă de mine, Szél,
Iclodi funcționar la leg. maghiară în Țările
Nastaria funcționară a ministerului
de finanțe. Cu această ocazie l-am
cunoscut pe Szél

Întrebare

ce informații i-ai furnizat lui Szél

Răspuns

cu ocazia acestei întrebări și am discutat
la început, de fapt fiind toate persoanele
mei mai arătate, chestiunile oficiale pt. care
fusesem trimis. După încheierea acestor
discuții Țările Nastaria și Iclodi au
părăsit biroul respectiv, rămânând singur
cu Szél. În conversația care a urmat
Szél mi-a exprimat faptul de mine nemulțumirea
empresă modelului de colaborare dintre guvernul
român și cel maghiar. Încurajat de
stătuțiile ortile luate de Szél față
de guvernul R.P.R. l-am informat pe
acesta asupra unor probleme privind
vita culturală (biserica, teatrul național) a
populației maghiare din R.P.R. rezolvate
datele acestor probleme și aspectele pe care
eu le apreciez ca ar fi în de favoarea
populației maghiare.

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: Intrebare

Ai mai furnizat asemenea informatii lui Szal?

Raspuns

Deoarece nu am mai avut ocazia sa discut cu Szal nu i-am mai furnizat asemenea informatii.

Intrebare

Am explici din nou ca de la prima cunoastinta Szal ti-a ridicat asemenea probleme?

Raspuns:

Jeri eram la prima cunoastinta am avut impresia din discutii ca Szal era informat asupra mea si in special asupra ideilor mele sovine.

Intrebare

L-ai mai revazut pe Szal dupa aceasta prima intalnire?

Raspuns

La am mai revazut de doua ori in ministerul de finante cand il vizitam pe Varile Luca. Aste vizite au avut loc in ca de a doua jumatate a anului 1949 sau la inceputul anului 1950.

Intrebare

Ai mai furnizat informatii si altor diplomati maghiari?

Raspuns: Nu am mai furnizat.

Prezentul proces verbal l-am citit inaintea mea si nu mi-a raspuns in totalitate celor declarate de mine pe care

Semnatura,

Solymos Ivan.

St. B. ...

70
77

✓ ✓

4

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesiune avocat, fost vice-șef al Centrocoop, domiciliat în București Str. Sion Nr.16.-

10 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 8,50

" s'a terminat "

Intrebare :

Când și în ce împrejurări ai devenit vice-șef al Centrocoop ?

Răspuns :

În luna Februarie anul 1950, nu-mi reamintesc ziua, am fost chemat în biroul lui VASILE LUCA care m'a întrebat dacă a-și accepta să lucrez în Cooperatie.- De față la această discuție se aflau și IACOB și MODORAN.-

La răspunsul meu de acceptare, VASILE LUCA a spus că vor mai lucra în Cooperatie și HULDUBAN VASILE și SZABO ADALBERT.-

La 27 Martie 1950, am primit un telefon de la VOITEC STEFAN, care mă ruga să trec pe la biroul său, pentru a-mi ridica invitația, urmând să particip la Congresul Cooperatiei care începea a doua zi.-

La data de 28 Martie până la 30 Martie 1950 am participat la Congres.- De la început am fost ales în prezidiul Congresului.- Apoi am fost ales membru în Consiliul General al Centrocoop-ului.- Într'o ședință am fost ales de către membrii Consiliului General ca vice-șef al Centrocoop-ului,-funcție pe care mi-am luat-o imediat în primire.-

ss/. SOLYMOS IVAN

././.

Intrebare :

Ce l-a determinat pe VASILE LUCA să-și propue în acest sector de muncă și cu această funcție ?

Răspuns :

Din discuțiile pe care le-am avut cu SZABO ADALBERT la Congresul Cooperatiei din 28-30 Martie 1950 cât și din unele discuții ulterioare, am înțeles că s'ar fi pus problema alegerii mele la Centrocop cu ocazia unei vizite pe care VASILE LUCA a făcut-o la Sft.Gheorghe fratelui său TOTH GHEZA.- La această vizită a participat și SZABO ADALBERT.-

Atât TOTH G. cât și SZABO A. ar fi susținut față de VASILE LUCA, fiindu-mi prieteni.-

Intrebare :

Ce relații au fost între d-ta și SZABO ADALBERT ?

Răspuns :

Pe SZABO ADALBERT l-am cunoscut în anul 1946 Decembrie la Parlament.- După aceea la un oarecare timp ne-am împrietenit și am fost împreună la câteva chefuri la diferite localuri în oraș.-

Deasemeni o anumită perioadă am mâncat la același restaurant.- SZABO ADALBERT a mai participat și la unele ședințe ale grupului parlamentar maghiar, când am fost director în Ministerul de Finanțe.- SZABO ADALBERT m'a mai vizitat de câteva ori pe la birou.-

După ce amândoi am fost aleși în Comitetul Executiv al Centrocop, legăturile noastre de prietenie au devenit și mai strânse.- SZABO ADALBERT care era prieten cu VASILE LUCA m'a informat asupra unor discuții care au avut loc între ei.-

Deasemeni la solicitatea mea de a afla părerea lui VASILE LUCA despre mine, s'a interesat și mi-a comunicat acest lucru.-

Intrebare :

Ce relații au fost între d-ta și TOTH GEZA.- ?

Răspuns :

Pe TOTH GEZA fratele lui VASILE LUCA l-am cunoscut în anul 1946 Decembrie la Parlament.- El făcea parte din grupul parlamentar maghiar.- Dela început ne-am împrietenit, continuând această prietenie până la arestarea mea,-văzându-ne mai des la adunările grupului parlamentar maghiar și apoi numai la ședințele Marii Adunări Naționale.- Stiu că în discuțiile pe care TOTH GHEZA le-a avut cu VASILE LUCA, m'a lăudat

față de acesta din urmă.- Stiu acest lucru dela SZABO ADALBERT care îl vizita pe TOTH GHEZA la domiciliu.-

Intrebare :

Care a fost sectorul dumitale de activitate ca vice președinte al Centrocoop-ului.- ?

Răspuns :

Ca vice-președinte al Centrocoop-ului, am coordonat activitatea directiilor, Planificare, Financiară, Administrativ, aprovizionare, repartizare și Oficiul Technic.-

Intrebare :

In cursul activității dumitale de vice-președinte al Centrocoop-ului, ai avut vre-o abatere dela obligația de administrare corectă a bunurilor și fondurilor, aparținând instituției ?

Răspuns :

In cursul activității mele ca vice-președinte al Centrocoop-ului de repetate ori s'a întâmplat să-mi însușesc din fondurile și bunuri aparținând Cooperației.-

Intrebare :

Arată anchetei în mod concret cazurile de însușire de fonduri și bunuri aparținând Centrocoop-ului?

Răspuns :

In luna Octombrie 1951, am dat câte 15.000 (cincisprezecemii) lei lui SŪTEŪ ALBERT, în prezent domiciliat în comuna Panic lângă Zalău, aceiași sumă am dat-o și soacrei acestuia văduva lui KOVACI IOSIF tot din comuna Panic.- Bani au fost dați din fondurile Centrocoop, fără ca susnumiții să fi prestat vreun serviciu sau să fi livrat ceva acestei instituții.-

Intrebare :

Dacă susnumiții nu au adus nici un serviciu Centrocoop, ce te-a determinat să dai bani din fondul instituției?

Răspuns :

Am dat numiților SŪTEŪ ALBERT și văduva lui KOVACI IOSIF, suma de 30.000 lei din următoarele motive :

In timpul administrației hortiste din Ardealul de Nord (1941-1944), fiind administrator al bunurilor românilor refugiați din Zalău, am vândut în mod ilegal susnumiților

ss/. SOLYMOS IVAN

~~72~~
80

(de fapt lui KOVACI IOSIF), o grădină și o casă care a aparținut lui IONESCU GH.- După eliberare IONESCU GH. pe baza unei hotărâri judecătorești, a fost repus în posesia casei și grădinii.-

KOVACI IOSIF și succesorii săi mi-au achitat însă mie valoarea bunurilor aparținând lui IONESCU GH., bani pe care eu mi-i-am însușit.- În anul 1951, fiind informat de avocatul SZABO ALEXANDRU - senior din Zalău că văduva lui KOVACI IOSIF, v'a redeschide procesul pentru grădină și casă, fiindu-mi frică să nu fiu compromis în acest proces, am chemat de urgență pe văduva lui KOVACI IOSIF și ginerele acesteia SŪTEŪ ALBERT la București.- Aici le-am promis că voi trimite un funcționar care să le aranjeze situația.-

Deasemeni pentru a-i liniști, le-am dat câte 15.000 lei de fiecare (din fondul Centrocoop-ului) și le-am promis că voi înființa un centru de pulpă și fructelor în Zalău și îi voi angaja ca salariați ai Centrocoop-ului.-

Intrebare :

Cum s'au decontat acești bani în actele Centrocoop?

Răspuns :

Văduva lui KOVACI IOSIF și SŪTEŪ ALBERT, au iscălit câte o chitanță din care rezulta că i-ar fi primit ca avans pentru unele servicii ce urmau să-l facă Centrocoop-ului.- După reforma bănească dela începutul anului 1952, fiind întrebat de ZENKER ADOLF - șef de serviciu în Dir. Financiară a Centrocoop cum să deconteze aceste chitanțe, i-am dat ordin să le deconteze din fondul de premiere a activiștilor, lucru care s'a și făcut.-

Intrebare :

Ai mai dat și altor persoane astfel de sume din fondurile Centrocoop-ului ?

Răspuns :

Am mai dat câte 20.000 (douăzeci) lei, numiților KISS ANDREI din Zalău, proprietar de autocamion și lui MANIȚIU ELVIRA din Gheorghieni.-

Intrebare :

Cum și pentru care motiv ai dat lui KISS ANDREI 20.000 lei din fondurile Centrocoop ?

Răspuns :

În Decembrie 1951, KISS ANDREI a venit din Zalău în București, vizitându-ma la biroul meu dela Centrocoop, io-

calul din Str. Brezoianu.- Cu aceasta ocazie mi-a solicitat să-i ajut cu o suma de bani pentru unele nevoi ale gospodariei sale.-

74
81

I-am dat 20.000 lei (douazecimii), din fondul Centrocoop-ului, ei dând în schimb o chitanță din care rezulta că ar fi primit această sumă drept avans pentru un serviciu ce urma să-l presteze Centrocoop-ului.- Menționez însă că nu a prestat nici până atunci nici ulterior servicii Centrocop-ului. X După stabilizarea bănească din 1952, am dat ordin ca această sumă să fie decontată cu o dată ulterioară din fondul de premiere a activiștilor.- X

Intrebare :

Ce te-a determinat să dai lui KISS ANDREI această sumă de bani ?

Răspuns :

KISS ANDREI avea influență asupra văduvei lui KOVACI IOSIF și vroiam în acest fel să-l determin să intervină pe lângă dânsa pentru a nu redeschide procesul cu casa despre care am declarat mai sus.-

Intrebare :

Când și în ce împrejurări ai dat lui MANITIU ELVIRA 20.000 (douăzecimii) lei din fondurile Centrocoop-ului.- ?

Răspuns :

În anul 1947, cu aproximativ 2 luni înainte de reforma monetară am vândut unui anume ADAM ALEXANDRU din Gheorghieni, în prezent din informațiile mele își execută o pedeapsă la Bicz, o însemnată cantitate de vin ce urma să fie livrată din recolta viitoare a viei mele.- Pentru această vânzare am primit dela cumpărător și asociații săi o sumă de peste 500.000.000 (cincisute milioane) lei.- Eu nu am mai livrat lui ADAM ALEXANDRU nimic din cantitatea de vin vândută, căutând să mă sustrag obligațiilor mele.- În toamna anului 1948, deoarece asociații lui ADAM ALEXANDRU mă pistonau să le livrez vinul, am scris o scrisoare lui KARDA FRANCISC (în prezent știu că ar fi arestat) din Gheorghieni în care îi atrăgeam atenția ca nu cumva să mai mă piseze cu această afacere, deoarece eu lucrez cu VASILE LUCA și i-ași putea face mult rău.- Pe acea vreme eu eram deputat și consilier superior administrativ în Ministerul de Finanțe.- De această afacere și scrisoare, s'a aflat și cu ocazia verificării mele de Partid, fiind

././.

ss/. SOLYMOS IVAN

sanționat cu vot de blam și mi-am luat obligația de a lichida această afacere.-

82

Personal m'am obligat să plătesc asociațiilor o sumă de 300.000 lei (bani dinainte de stabilizarea bănească din 1952).- Din partea asociațiilor a fost împuternicită pentru a primi diferitele rate în contul acestei sume numita MANITIU ELVIRA.-

În toamna anului 1951, MANITIU ELVIRA a venit la mine pentru a încasa o rată.-

Am completat o chitanță de avans în valoare de 20.000 lei, pe care am iscălit-o eu. Suma am încasat-o din fondul Centrocoop-ului și am predat-o lui MANITIU ELVIRA, care mi-a dat o chitanță de mână.- Această sumă a fost decontată fie din fondul de premiere al activiștilor, fie ca o deplasare.

Intrebare :

Arată anchetei altă faptă de același fel comisă de dumneata ?

Răspuns :

✓ În primăvara anului 1952, am dat ordin lui KOLBICI administratorului cantinei Centrocoop-ului să dea șoferului meu 10 (zece) kgr. de slănină sub pretextul că este necesară cantinei unui Minister.- Slăcina a fost dusă la mine acasă și apoi decontată din fondul de protocol.-

Alt fapt comis de mine la scurt timp după reforma bănească, am dat ordin lui SAVULESCU - director adjunct la Direcția Administrativă, să-mi calculeze în lei noi suma la care aveam dreptul pentru 30 de zile de concediu pe anul 1951.

În acest fel am încasat dela Centrocoop o sumă de peste 3.000 (trei mii) lei noi.-

În anul 1952 luna Aprilie, am dat din banii Centrocoop-ului 1.000 (una mie) lui HORIA CONSTANTINESCU director adjunct la bunuri la Ministerul de Finanțe, acești bani au fost aprobați din fondul de premiere al activiștilor.-

Menționez că anterior HORIA CONSTANTINESCU îmi aranjase să cumpăr din bunurile Ministerului de Finanțe un frigider electric care nu l-am plătit nici până în prezent și care se află la domiciliul meu.- X

Intrebare :

Ce alte bunuri ți-ai mai însușit din averea Gen-

ss/. SOLYMOS IVAN

trocoop-ului ?

83

~~76~~

Răspuns :

X In repetate rânduri mi-am însușit fără plată din
averea Centrocop-ului diferite alimente, vin și fructe.- X

Prezentul Proces-Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt
și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care
semnez.-

ss/. SOLYMOS IVAN

LT.DE SECURITATE,

Lenobel Barbu

SE/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat la SOLIMOS IVAN născut 14. Februarie 1915
în Salcea, de profesie ne ocupat, fost vice președintele al
Centrosop. domiciliat în Buc. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10. Noiembrie 1952

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 9 și 50 minute

s'a terminat la " " și " "

Intrebare:

când și în ce împrejurări ai devenit
vice președintele al Centrosop?

Răspuns

În luna Februarie anul 1950 m-am reamintit
prima am fost chemat în cabinetul lui Venile
Luca care m-a întrebat dacă am accepta
să lucrez în cooperativă. De fapt la această
discutie se aflau și Iacob și Modoran.

La răspunsul meu de acceptare
Venile Luca a spus că vor mai lucra
în cooperativă și Haldubeu Venile și Baba
Adalbert.

La 27 Martie 1950 am primit un telefon
de la Voitec Stefan care mi-a rugat să trec
pele biroul său pt. a-mi ridica în vizită
urmând să particip la congresul
cooperativei care ~~era~~ începuse a doua zi.
La data de 28 Martie până la 30 Martie 1950

Semnătura,

Solymos Ivan.

Urmare: am participat la congres. De la început
am fost ales în președinția congresului.
Apoi am fost ales membru în consiliul
General Centra Coop. ului. Într-o redință
am fost ales de către membri consiliului
general ca vice președinte al Centra Coop.
ului funcție pe care mi-am lăsat-o
imediat în primire.

Întrebare

ce l-a determinat pe Vorile Luca să
te propună în acest sector de muncă și
în această funcție?

Răspuns

Am discutat pe care l-am avut
în Szabo 'Adalbert la congresul
cooperativ din 28-30 Martie 1950 cât și
din unele discuții ulterioare cum înțeles
că s-ar fi pus problema depunerii mele
la Centra Coop în calitate unei vizite pe care
Vorile Luca o făcuse la St. George
fratele lui său Toth Gheorghe. La această
vizită a participat și Szabo Adalbert.

Astăzi Toth G. cât și Szabo A m-au fost
năstănitul fetei de Vorile Luca fiind de
mi. prietenii.

Întrebare

ce relații au fost între dumneata și
Szabo Adalbert?

Răspuns

Pe Szabo Adalbert l-am cunoscut
în anul 1946. Iunie la Parlament.
După aceea l-am văzut din nou în
după aceea l-am văzut din nou în

Semnătura,

Iolymos Ivan.

Urmare: imprietenit si am fost impreuna la
cetera chesur la diferite locuri in ora. 85

Seam meu o anumita perioada am mers
la saloni restaurant. Szabo Adalbert a
mei participat si la unele sedinte ale
grupului parlamentar maghiar. Cand am
fost director in ministerul de finante Szabo
Adalbert m-a mai vizitat de cetera ori
pe la birou.

Supra a amandoi am fost alina
in comitetul executiv al antiacoop
legislativ noastre de pictorie au devenit
si mai straini. Szabo A care era pictor
cu Vanle Luca m-a informat asupra unor
discutii care au avut loc intre ei.

Despre mi la petitiunea mea de a
ofra pãrerea lui Luca V. de qua
mine s-a interesat si mi-a comunicat
cãut bun.

Intrebare

ce relatie am fost intre dumneata si
Toth Gheza.

Rãspuns

Pe Toth Gheza l-am cãntat la Vanle Luca
l-am cãntat in anul 1946-Februarie la
Parlament. El face parte din grupul
parlamentar maghiar. De la inceput ne-am
imprietenit continuãnd aceste pictorie pãrã
la creãtã mea - vãzãndu-ne mai des
la sedințele grupului parlamentar maghiar
si apoi numai la sedințele sesiunii

Semnãtura,
Polymos Ivan

Urmare: Nelușele. Știu să în discuțiile pe care
Toth Gheorghe le-a avut cu Varile Luca m-a
lăudat foarte de multe din vreme. Știu că
lucru de la Săbo Aldebert care îl vizitează
pe Toth Gheorghe la domiciliu.

Intrebare

Care a fost rolul duminicilor de activitate
ca vice președinți al centrului cooperativ.

Răspuns

Ca vice președinți al centrului cooperativ au
coordonat activitatea directorilor: plani-
ficare, financiară, administrativă, apro-
vizionare și reparare, și oficial tehnic.

Intrebare

În cursul activității duminicilor de vice-
președinți al centrului cooperativ ei erau
abateri de la obligațiile de administrație
concrete a bunurilor și fondurilor aparținând
instituției și

Răspuns

În cursul activității mele ca vice-
președinți al centrului cooperativ de repetate ori
s-a întâmplat să-mi înșurșesc din
fondurile și bunurile aparținând cooperativei.

Intrebare

Aveți anchete în mod concret ca furturi
de înșurșire de fonduri și bunuri apar-
ținând centrului cooperativ

Răspuns

În luna octombrie 1951 am dat câte
15.000 (cincizeci de mii) lei Săteoi Aldebert

Semnătura,

Solymer Ivan

29

Urmare: in prezent domiciliat in comuna Pamic lângă
Zalau auicieni suma din 500 lei soacra
acesteia văduva lui Kovaci Iosif tot din 36
comuna Pamic. Bani au fost dati din fondurile
Anticoop fără ca resnumitii să fi
prestat vreun serviciu sau să fi livrat
avea acestor institutii.

Jubilee

Jacsi resnumitii nu au odus nici un
serviciu Anticoop a de-a determinat
să le dai bani din fondul institutiei?

Rampurs

Au dat numitilor Suleo Albert si
văduva lui Kovaci Iosif suma de 30.000
lei din următoarele motive:

In timpul administratiei hotitite
din Ardealul de Nord (1941-1944) fiind
administrator al bunurilor rominilor
refugiati din Zalau au vandut in mod
illegal resnumitilor (de fapt lui Kovaci Iosif)
o grădina si o casa care a apartinut
lui Ionescu Gh. După eliberare Ionescu
Gh. pe baza unei hotărâri judecătoresti
a fost repus in posesia casei si grădinii.

Kovaci Iosif si necerorii săi mi-au achitat
in să mie valoarea bunurilor apartinând
lui Ionescu Gh. bani pe care eu mi-i-am
insumat. In anul 1951 fiind in format de
avocatul Sabo Alexandru - senior din Zalau
că văduva lui Kovaci Iosif va redeschide
procesul pt. grădina si casa fiindu-mi

Semnătura,

Polymer Ivan

Urmare: fiii să nu fie compromiși în acest proces sau de urgență pe văduva lui Kovaci. Iosif și ginerele acestuia Suteo Albert la București. Aici le-am promis să vom trimite un funcționar care să le aranjeze situația. Seasamenii pt. ai liniștii le-am dat câte 15000 lei de fiecare (din fondul centrocop-ului), și le-am promis că voi înființa un centru de pulpă și fructe lor în Zalau și îi voi angaja ca salariați ai centrocopului.

Intrebare

Cum s-au descurtat aceste lucruri în actele centrocop?

Răspuns

Văduva lui Kovaci Iosif și Suteo Albert au isălit câte o chitanță din care rezultă că i-ar fi primit ca avansat pt. unele servicii se urma să-l facă centrocop-ului. După reforma bănească dela începutul anului 1952 fiind întrebat de Leubler Adolf - șef de serviciu în Bir. Financiară a centrocop cum să deconteze aceste chitanțe i-am dat ordin să le deconteze din fondul de primire a activiștilor cu care s'a și făcut.

Intrebare

Ai mai dat și altor persoane astfel de sume din fondurile centrocop-ului?

Răspuns

Au mai dat câte 20000 (douăzeci mii) lei unuia lor

Semnătura,
Polymos Ivan

Urmare: dăruire pt. a ne redeschide procesul
cu care despre care am declarat mai sus.

Introducere

Când ni în u împrejurări ai dat lui Marian
Elvira 20000 (douăzeci mii) lei din fondurile
centro-coop-ului.

Răspuns

În anul 1947 cu aproximativ 2 luni
încinte de reforma monetară am vândut
unui anume Adam Alexandru, din Gheorghieni
în prezent din informațiile mele în excentu
a pedepsei la Bicoz, o însemnată cantitate
de vin ce urma să fie livrată din recolte
viitoare a viei mele. Pt. această vânzare
am primit date unperător ni eroistici
răi o sumă de peste 500.000.000 (cinci
mii milioane) lei. Eu nu am mai livrat
lui Adam Alexandru nimic din cantitatea
de vin vândută, contând să mă mbrtatg
obligărilor mele. În toamna anului 1948
dovoa asociati lui Adam Alexandru mă
pistonau să le livrez vinul am scris o
scrisoare lui Karda Francisc (în prezent
stiu că or fi creștet) din Gheorghieni în care
ii străgeam atenția ca nu cumva să mai
mă pișeze cu această afacere deoarece
eu lucrez în Varile Luca ni i-oni putea
face mult rău. Pe acea vreme eu eram
deputat ni consilier superior administrativ
în Min. de Finanțe. De această afacere ni
scrisoare s'ie aflat ni cu oare fie verficiării

Semnătura,
Iolymos Ivan.

Urmare: mele de partid fiind reconditionat
cu vot de blame si mi-am luat obligatia
de a lichida aceasta afacere.

88

Personal m-am obligat sa platesc
craiestilor o suma de 300.000 lei (bani
dinaintea de stabilizarea banescă din 1972). Din
partea craiestilor a fost imputernicită pt
a primi diferite rate in contul acestei
sume numite Menitiu Elvira.

In toamna anului 1971 Menitiu Elvira
a venit la mine pt. a impara o rețetă.

Au completat o chitanță de avans
in valoare de 20.000 lei pe care eu
iscălit-o eu. Suma au încasată o din
fondul centrului, alui și au predat-o
lui Menitiu Elvira care mi-a dat o chitanță
de mână. Aceasta sumă a fost decontată
fie din fondul de premii al activiștilor
fie ca o deplasare

Intubare

Antea suchetii altei fapte de aceluși fel
comisă de drum neaste

Reținuți

In primăvara anului 1972 am dat ordin
lui Kolbici - administratorului continei Centro-
copului și de a referu-mi meu 10 (zece) kg.
de slămină sub pretextul că este necesară
continei unui minister. Slămina a fost
dusă la mine acasă, și apoi decontată din
fondul de protocol

Aceste fapte comise de mine la scurt timp

Semnătura,

Solymin Ivan

Urmare: dupa reforma banesiei am dat ordin lui
Săruleanu - director adjunct la directia
administrativă să-mi calculeze în lei
~~stabil~~ noi suma la care aveam dreptul
pt. 30 de zile de concediu pe anul 1951

În acest fel am încasat de la Căminoc
o sumă de peste 3000 (trei mii) lei noi

În anul 1952 luna Aprilie am dat
din bani Căminocului 1000 (o mie)
lei lui Horia Constantinescu - director
adjunct la bunuri la ministerul de
finanțe, acești bani au fost aprobați din
fondul de primărie al activității.

Menționez că anterior Horia Constantinescu
îmi aranjase să cumpăr din bunurile min.
de Finanțe un frigider electric care nu l-am
plătit nici până în prezent și care se află
la domiciliul meu.

Intrebare

Ce alte bunuri țî-ci mai în merit
din averea Căminocului?

Răspuns

În repetate rânduri mi-am însușit
fără plată din averea Căminocului
diferite alimente, vin și fructe.

Prezentul proces verbal l-am citit înaintea
mea înaintea și răspunde în total celor declarate
de mine pt. care seamăn.

Indicatul,

la se semnătură,

Gheorghe

Solymos Ivan.

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut în 1915, în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoop, domiciliat în București str. Sion nr. 16.-

13 Noembrie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 11,40

" s'a terminat " . . .

Intrebare:

Dacă după numirea d-tale ca vice președinte al Centrocoop, ai intervenit pentru unele schimbări în ceea ce privește salarizarea funcționarilor?

Răspuns:

În luna Septembrie 1950, printr'o adresă către Direcția Statelor și Drepturi de personal din Ministerul de Finanțe am solicitat să se aprobe pentru personalul uniunilor raionale, regionale și Centrocoop, salarizarea după tabelul nr. 2 (care prevedea salarii mai mari și era întocmit pentru funcționari administrativi și tehnici de conducere din întreprinderi. Deasemenea în repetate rânduri am propus mărirea salariului personalului și președinților dela cooperativele sătești. După propunerile prezentate de mine urma să se dubleze salarizarea activiștilor (personalului) cooperativelor sătești.- După propunerile prezentate de mine urma să se dubleze salarizarea activiștilor (personalului) cooperativelor sătești.-

Intrebare:

Cum s'au rezolvat propunerile prezentate de d-ta?

Răspuns:

În urma discuțiilor purtate de mine cu MODORAN VASILE dela Ministerul de Finanțe (ministrul adjunct responsabil cu Direcția State și Drepturilor de Personal) la sfârșitul primului trimestru al anului 1951 s'a aprobat salarizarea după tabelul 2 numai a personalului din Centrocoop. Pentru uniunile raionale și regionale nu s'a aprobat introducerea tabelului 2.-

ss. Solymos Ivan

În ceea ce privește propunerile de mărire a salariului personalului cooperativelor sătești după mai multe discuții purtate în comitetul executiv și cu organele Ministerului de Finanțe nu s'a aprobat.-

90

Intrebare:

Cum s'a aplicat în practică salarizarea personalului dela Centrocoop, uniunii regionale și raionale, după primirea rezultatului dela Ministerul de Finanțe?

Răspuns:

La Centrocoop s'a pus în aplicare salarizarea pe baza tabelului 2 conform aprobării. La direcțiile regionale (dela propunerile făcute de mine până la primirea rezultatului dela M.F. se desființaseră uniunile regionale și se înființaseră direcții regionale) pentru a se mări totuși salariile personalului, deși M.F. respinsese acest lucru s'a utilizat un alt sistem și anume:

Am calculat o sumă corespunzătoare cu aproximativ 50% din salariul fiecărui funcționar al Direcției Regionale. Această sumă a fost plătită cu regularitate în plus personalului direcțiilor regionale.-

Am dat ordin să se trimeată direcțiilor regionale sumele necesare pentru achitarea acestui surplus de salariu din fondul de premiere al activiștilor. Ordinul l-am dat lui TOROK STEFAN, director adjunct la Direcția Financiară.-

La uniunile raionale a rămas vechea salarizare conform tabelului 1.-

Menționez că la direcțiile regionale s'a plătit a acest plus de salariu până în Noembrie 1951. Din Decembrie 1951 au început înființarea comisiilor de organizare a uniunilor regionale în vederea alegerii comitetelor de conducere regionale, fapt care a determinat desființarea direcțiilor regionale.-

Intrebare:

Ai făcut cunoscut Comitetului Executiv acest sistem de plată a salariilor la direcțiile regionale?

Răspuns:

Am comunicat într'o ședință a comitetului executiv cum fac plata salariilor la personalul direcțiilor regionale. Am arătat că acest surplus la salariu îl dau din fondul de

ss. Solymos Ivan

premiere al salariaților. Pentru a se pune în aplicare această metodă am spus în ședință că am obținut și aprobarea lui VASILE LUCA și a lui MODORAN VASILE, ceea ce nu era adevărat.-

84.
91

Intr'adevăr însă că în discuția avută cu MODORAN VASILE când mi-a comunicat felul în care s'a rezolvat de către Ministerul de Finanțe propunerea mea mi-a făcut sugestia de a acorda personalului direcțiilor regionale premii care să suplinească diferența de salariu până la tabelul 2.-

Intrebare:

Care era sistemul de salarizare a personalului din cooperativele sătești și cele dela orașe la venirea duminică ca vice președinte al Centrocoopului?

Răspuns:

Salarizarea în mediul rural a personalului cooperativelor se făcea după cinci categorii stabilite pe baza deverului lunar al nității respective. Salariile erau fixe și fuseseră aprobate de comisia pentru raționalizarea și simplificarea Aparatului de Stat. La unele cooperative s'au dat salarii chiar mai mici decât cele prevăzute în scheme.-

La cooperativele din mediul urban salarizarea se făcea după aceleași criterii existând două categorii după deverul lunar.

Intrebare:

Dacă după alegerea Comitetului Executiv (Martie 1950) s'a luat vre-o măsură pentru schimbarea acestui sistem de salarizare a personalului dela cooperativele sătești și orășenești?

Răspuns:

Deoarece eu am văzut că propunerile făcute de mine cu privire la mărirea salariului personalului cooperativelor sătești nu se aprobă m'am gândit că el ar putea fi mărit utilizând un sistem de salarizare procentuală (cu deverul) al vânzătorilor și gestionarilor.

Am propus acest lucru Comitetului Executiv după care în Aprilie 1951 s'au format două comisii pentru aplicarea sistemului de salarizare procentuală una în rețeaua comercială și una în rețeaua de achiziții. Președintele pentru partea comercială a Comisiei era ALEXE N. iar pentru achiziții HULDUBAN VASILE. Din luna Iulie 1951 după plecarea lui ALEXE N. din Centrocoop, eu am preluat conducerea comisiei pentru sectorul comercial.-

Menționez că materialul documentar și propunerile după care urma să se facă retribuția procentuală au fost pregătite și concepute de mine, comisiile urmând numai să le pună în aplicare.

ss. Solymos Ivan

Intrebare:

Cum ai pregătit d-ta propunerile cu privire la salarizarea procentuală?

92

Răspuns:

În întocmirea propunerilor privind salarizarea procentuală în sectorul comercial m'am folosit de hotărârea nr.28 a Centrosăizului din Moscova din 20 Ianuarie 1950. În privința salarizării procentuale în sectorul de achiziții lucrările s'au efectuat de către HULDUBAN.-

Intrebare:

Cum s'a pregătit practic punerea în aplicare a salarizării procentuale la sectorul comercial al Centrocoopului?

Răspuns:

În luna Aprilie 1951, la propunerea mea s'a introdus în mod experimental salarizarea procentuală în cinci raioane din țară pentru magazinele cu un dever lunar sub 200.000 lei. După câte îmi amintesc cele 5 raioane erau Raionul Stalin, Cluj, Bacău, Craiova și Pitești.-

Intrebare:

Cât timp și ce rezultat a avut această experimentare?

Răspuns:

Experimentarea a durat până în luna Iulie 1951. Eu personal m'am deplasat pe teren pentru a stabili rezultatele noului sistem de salarizare. După aceasta am comunicat Comitetului Executiv rezultatul și am făcut noi propuneri.-

Intrebare:

În ce constau noile propuneri?

Răspuns:

Am propus introducerea sistemului de salarizare procentuală în toate magazinele sătești din cooperatie cu un dever de 250.000 lei dever lunar.-

În această propunere am mărit cu 50.000 lei suma deverului lunar al magazinelor așa că au intrat în această categorie un număr mai mare de magazine.-

Deasemeni am făcut propuneri cu privire la introducerea sistemului de plată procentuală a personalului magazinelor cooperatiste mixte cu un dever lunar planificat de peste 250.000 lei.-

ss.Solymos Ivan

././.

Intrebare:

Care erau procentele de salarizare a personalului din magazinele cooperatiste cu dever lunar planificat sub 200.000 lei?

Răspuns:

Pentru vânzători procentul a fost de 30 lei la mie. Aceste magazine aveau câte un singur vânzător care era și gestionar.-

Intrebare:

S'a introdus acest sistem de salarizare?

Răspuns:

În luna August 1951 în urma experienței făcută în cele cinci raioane și a raportului făcut de mine în fața Comitetului Executiv, printr'o decizie s'a hotărât introducerea în toată țara a acestui sistem de salarizare procentuală pentru toate magazinele cu dever planificat lunar sub 250.000 lei.-

Intrebare:

Introducerea acestui sistem de salarizare a modificat cu ceva salariul primit de personalul magazinelor cooperatiste cu dever lunar planificat sub 250.000 lei?

Răspuns:

Da, în urma introducerii sistemului de salarizare procentuală, salariul mediu al personalului din magazinele cu dever lunar planificat sub 250.000 lei lunar, a crescut cu aproximativ 30%.-

Intrebare:

În magazinele cooperatiste cu dever lunar planificat peste 250.000 lei s'au făcut schimbări în sistemul de salarizare?

Răspuns:

Da. În urma propunerilor făcute de mine și pe baza documentației prezentate de mine în luna Noembrie anul 1951, s'a hotărât de către Comitetul Executiv introducerea sistemului de plată procentuală pentru magazinele cooperatiste cu un dever lunar de peste 250.000 lei atât la magazinele din mediul rural cât și din cel urban.-

ss.Solymos Ivan

Intrebare:

Care erau procentele de salarizare?

Răspuns:

La magazinele cooperatiste sătești s'au stabilit două categorii de mărfuri, unele care se vând în mod curent și altele care se vând mai greu. Pentru prima grupă procentul era de 16% iar pentru a doua grupă era de 32%. Pentru aceleași magazine din orașe procentele erau mai scăzute începând de la 8%.

Separat au fost unele magazine de specialitate pentru care s'au stabilit diferite procente specifice.-

Intrebare:

După ce material ai pregătit d-ta documentația necesară introducerii acestui sistem de salarizare?

Răspuns:

Ca și la magazinele cu dezer lunar sub 250.000 și la celelalte magazine m'am folosit de material documentar sovietic în special de hotărârea Centrosoiului din Moscova din Ianuarie 1950.-

Intrebare:

Procentele stabilite de d-ta erau diferite de cele indicate în materialul sovietic?

Răspuns:

Da. Procentele la grupa de mărfuri ușor vandabile a fost stabilit de mine mai mare ca în materialul sovietic. In grupa greu vandabilă au fost stabilite procente mai mici ca în materialul sovietic.-

Intrebare:

Ce a determinat astfel de diferențe?

Răspuns:

Eu am prevăzut un salariu mediu pe care trebuie să-l atingă personalul magazinelor dacă îndeplinesc planul de vânzare. După ce am stabilit salariul mediu am calculat astfel procentele ca să asigur acest salariu.-

Intrebare:

Cum era acest salariu față de cel plătit anterior introducerii salarizării procentuale?

Răspuns:

Salariul era cu aproximativ 50% mai mare ca salariul anterior.-

Intrebare:

S'a introdus acest sistem de salarizare?

Răspuns:

Da. Printr-o decizie a comitetului executiv din

Răspuns:

Da. Printr'o decizie a Comitetului Executiv din Noembrie 1951, s'a introdus acest sistem de salarizare procentuală în toată țara.-

Intrebare:

La venirea dumatăle în Centrococooop, ai cunoscut că există o H.C.M. care reglementează salarizarea personalului din sectorul comercial?

Răspuns:

Deoarece la Centrococooop am venit dela Ministerul de Finanțe unde am funcționat ca director al Statelor și în acelaș timp am fost și secretar al comisiei pentru raționalizarea și simplificarea Aparatului de Stat, am știut că există o H.C.M. din Noembrie 1949 care prevede că în sectorul comercial salarizarea să se facă după tabelul nr.1 (salarii mai mici ca în tabelul nr.2).-

Intrebare:

Dacă ai cunoscut acest lucru ce te-a determinat să intervii pentru aplicarea tabelului nr.2 de salarizare în Centrococooop și unitățile în subordinea sa?

Răspuns:

Deoarece în timp ce am funcționat la Ministerul de Finanțe VASILE IUCA întâi și apoi eu am aprobat reintroducerea hotărârii Consiliului de Miniștrii în unitățile comerciale ale Ministerului Comerțului Interior am vrut să extind utilizarea tabelului 2 și în cooperație.-

Intrebare:

Cum era față de legile R.P.R. dispoziția dumatăle prin care din fondul de premiere al activiștilor s'a dat personalului din direcțiile regionale sume de bani acordate cu regularitate care au mărit salariul legal?

Răspuns:

Prin dispoziția dată de mine de a se acorda cu regularitate întregului personal al direcțiilor regionale sporuri de salariu din fondul de premiere o consider ca o măsură ilegală care a dus la mărirea salariilor acestui personal.-

După ce am citit cele declarate în prezentul proces verbal, susțin și semnez.-

ss. Solymos Ivan

MP. DE SECURITATE

Barbu Lenobel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 1915
 în Galaciu, de profesie avocat fost viceprezident al
centru coop. socialist în Buc. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

13. Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 11 și 40 minute

" s'a terminat la " și "

Intrebare: Oare după numirea duminică ca vice
prezident al centru coop. ai intervenit pt.
unele schimbări în case privind salarizarea
funcționarilor?

Răspuns

În luna septembrie 1950 printr-o adresă
către direcția Statelor și drepturi de personal
din Min. de finanțe am solicitat să se aprobe
pt. personalul venimilor regionale, regionale
și centru coop. salarizarea după tabelul Nr.
2 (care prevedea salarii mai mari și să se întoarcă pt.
funcționari administrativi și tehnici de conducere
din întreprinderi. De asemenea în repetate
rânduri am propus mărirea salariilor lui
personalului și prezidenților de la coop.
și țării. După propunerile prezentate de
mine urma să se dubleze salarizarea
activității (personalului) cooperativei și țării.

Urmare: Intrebare

Cum s'au rezolvat propunerile prezentate de dumneavoastra?

Raspuns

In urma discutii lor purtate de mine cu Moderatorul Venit de la Min. de Finante (ministru adjunct responsabil cu directia Statelor dreapta lor de personal) la sfarsitul primului trimestru al anului 1951 s'au aprobat salariile dupa tabelul 2 numai a personalei din entitatile. Pt. uniunile regionale si regionale nu s'au aprobat introducerea tabelului 2.

In ceea ce priveste propunerile de marire a salariului personalului (administrativ) cooperativelor rãtiti dupa mai multe discutii purtate in Com. Executiv si in organele Min. de Finante nu s'au aprobat

Intrebare

Cum s'au aplicat in practica salariile personalei din entitatile, uniunile regionale si regionale dupa primirea rezultatului de la Min. de Finante?

Raspuns

La entitatile s'au pus in aplicare salariile pe baza tabelului 2 conform aprobării. La Directiile regionale (de la propunerile facute de mine până la primirea rezultatului de la M.F. se desfiintarese uniunile regionale si se infiintarese directii regionale) pt. a se marii totusi salariile personalei - din M.F. respinsese acest lucru s'au utilizat un alt sistem si

Semnatura,

Solyunos Ivan.

Urmare: anume:

97

Am calculat o suma corespunzătoare
ce aproximativ 50% din salariul funcționar
funcționar al Direcției regionale. Această
sumă a fost și a fost plătită în regulat
în plus personalului Direcției regionale.

Am dat ordin să se trimită Direcției regionale
sumele necesare pt. achitarea acestui surplus
de salariu din fondul de premii și
activităților. Ordinul l-am dat lui
Török István - director adjunt la
Dir. Financiară.

La unimile regionale a rămas
vechea salarizare conform tabelului i.

Mentionez că la Direcțiile regionale s-a
plătit acest plus de salariu până în
Noembrie 1951. Din Decembrie 1951 au
început în fințterea comisiilor de
organizare a uniunilor Regionale în vederea
alegerii comitetelor de conducere regionale
fapt care a determinat desfințterea
Direcțiilor regionale.

Întrebare

Si făcut un nou sistem comitetului Executiv
acest sistem de plăți a salariilor la
Direcțiile regionale?

Răspuns

Am comunicat într-o redință a Com.
Executiv cum fac plăți salariilor la
personalul Direcțiilor regionale. Am crezut
că acest surplus de salariu îl dau

Semnătura,

Lolymos Ivan.

Urmare: din fondul de premiere al salariaților.

Pl. a se pune în aplicare această metodă
cu opus în vedere să cum obținut și
aprobarea lui Vorile Luca și a lui
Modoran V. care nu era adecvat.

Introducerea însă în discuția crutei
cu Modoran V. când mi-a comunicat
est felul în care s-a rezolvat de către
Minde Finante propunerea mea mi-a
făcut impresia de a acord personalului
Directiilor regionale premii care să
suplinească deiferența de salariu până
la Tabelul II.

Intrebare

Care era sistemul de salarizare a
personalului din cooperativele sărăcitice
și de ce erau la venirea duminică ca
vicepreședinți al centrului coop.ului?

Răspuns

Salarizarea în mediul rural al ^{personalului} cooperati-
velor se făcea după cinci categorii stabilite
pe baza devenului lunar al unității
respective. Salariile erau fixe și fură
aprobate de comisia pentru salarizarea și
simplificarea aparatului de stat. La unele
cooperative s-au dat salarii chiar
mai mici decât cele prevăzute în scheme.

La coop. din mediul urban salarizarea
se făcea după celelalte criterii existând
două categorii după devenul lunar

Intrebare - 3 -

Urmare: Țără după alegerea comitetului lui 98

Executi: (Martie 1950) s-a luat în
măsură pt. schimbarea acestor: sistem
de salarizare a persoanelor tuturor
cooperativelor și orașenești?

Răspuns

Deoarece eu am văzut că propunerile
făcute de mine cu privire la mărirea
salarului persoanelor tuturor
cooperativelor nu se aprobă m-am gândit că
el ar putea fi mărit utilizând un
sistem de salarizare procentuală (cu devenit)
al vânzătorilor și gestionarilor.

Am propus acest lucru comitetului

Executiv după care în Aprilie 1951 s-au
format două comisii pt. aplicarea sistemului
de salarizare procentuală una în rețeaua
comercială și una în rețeaua de achiziții.

Președintele pt. partea comercială a comi-
siei era Alexe N. iar pt. achiziții Huldubau
V. Din luna Iulie 1951 după plecarea
lui Alexe N. din centru-coop eu am
prelucrat conducerea comisiei pt. sectorul
comercial.

Menționez că materialul documentar
și propunerile după care urma să se
facă retribuția procentuală au fost
pregătite și concepute de mine, comisiile
unimind numai să le pună în aplicare.

Intrebare

lume și pregătit după neaste propunerile

Semnătura,

Iolymos Ivan.

Urmare: ce privire la salarizarea procentuala?
Răspuns

În întocmirea propunerilor privind salarizarea procentuala în sectorul comercial m-am folosit de hotărârea N°. 28 a Centrului din Moscova din 20 Iunie 1950. În privința salarizării procentuale în sectorul de achiziții lucrările s-au efectuat de către Muldubau.

Întrebare

Cum s-a pregătit practic punerea în aplicare a salarizării procentuale la sectorul comercial al centrului?

Răspuns

În luna Aprilie 1951 la propunerea mea s-a introdus în mod experimental salarizarea procentuala în cinci raioane din țară pt. magazinele cu un dezer lunar mb 200.00 (două mii mii) lei. După cele cinci săptămâni cele 5 raioane erau, Raioul Stalin, Chij Beian Craiove și Pitesti.

Întrebare

Cât timp și ce rezultat a avut această experimentare?

Răspuns

Experimentarea a durat până în luna Iulie 1951. Eu personal m-am deplasat pe teren pt. a stabili rezultatele noului sistem de salarizare. După aceasta am comunicat Comitetului executiv rezultatul și am făcut noi propuneri.

Semnătura,
Polymos Ivan.

Intubare - 4 -
Urmare: In ce constau noile propuneri? 92

Răspuns

99

Am propus introducerea sistemului de rambursare procentuala in toate magazinele rambursabile din cooperative cu un devers de 250.000 lei devers lunar.

In aceasta propunere am marit cu 50.000 lei suma deversului lunar al magazinelor care se au intrat in aceasta categorie un numar mai mare de magazine.

Seamănă cu făcând propuneri cu privire la introducerea sistemului de plata procentuala a personalului magazinelor cooperatiste marit cu un devers lunar planificat de peste 250.000 lei.

Intubare

care erau prevăzute la de rambursare a personalului din magazinele cooperatiste cu devers lunar planificat sub 200.000 lei?

Răspuns

Pentru vânzătorii procentual a fost de 30 lei la mie. Aceste magazine au sau câte un singur vânzător care era și gestionar.

Intubare

Sie introdus acest sistem de rambursare?

Răspuns

In luna August 1951 in urma experientei făcute in cele 5 raioane, s-a

Semnătura,

Iolymos Ivan.

Urmare: a raportului făcut de mine în fața
Comitetului executiv, prin care s-a
hotărât introducerea în toată țara a
acelui sistem de salarizare procentuală.
Și toate magazinele cu daver planificat
lunar sub 200.000 lei.

Introducere

Introducerea acestui sistem de salarizare
a modificat în ceva salariul primit
de personalul magazinelor cooperatiste
cu daver lunar planificat sub 200.000
lei?

Răspuns

Da. în urma introducerii sistemului
de salarizare procentuală salariul mediu
al personalului din magazinele cu
daver lunar planificat sub 200.000 lei
lunar a crescut cu aproximativ 30%

Intrebare

La magazinele cooperatiste cu daver
lunar planificat peste 200.000 lei s-au
făcut schimbări în sistemul de salarizare?

Răspuns

Da. În urma propunerilor făcute de
mine și pe baza documentației prezentate
de mine în luna noiembrie anul 1951 s-a
hotărât de către Com. Executiv introducerea
sistemului de plată procentuală și maga-
zinele cooperatiste cu un daver lunar
de peste 250.000 lei atât la magazinele
din mediul rural cât și din cel urban.

Semnătura,
Polymos Ivan.

99

Urmare: Intrebare 5-
care erau procentele de reducere?

Răspuns

100

La magazinele cooperatiste ritente s-au stabilit 2 categorii de mărfuri unele care se vând în mod curent, și cele care se vând mai greu. Pentru prima grupă procentul era de 16% iar pt a doua grupă era de 32%. Pentru celelalte magazine din oraș procentele erau mai mici în funcție de vânzare de la 8%

Se pare că fost unele magazine de specialitate pt. care s-au stabilit diferite procente specifice.

Intrebare

După ce material ai pregătit dumneata documentația necesară introducerii acestui sistem de reducere?

Răspuns

La noi la magazinele ce deosebim nu avem 250.000 ni la celelalte magazine m-am folosit de material documentar sovietic în special de hotărârea Centrului din Moscova din Februarie 1950.

Intrebare

Procentele stabilite de dumneata erau diferite de cele indicate în materialul sovietic?

Răspuns

Da. Procentele la grupa de mărfuri ușor vandabile a fost stabilită de mine mai mare ca în materialul sovietic

Urmare: In grupa greu vandabila au fost stabiliti procenti mai mici ca in materialul sovietic.

Intrebare: Ce a determinat astfel de diferente?

Răspuns lui au prevăzut un salariu mediu pe care trebuie să-l atingă personalul magazinelor dacă îndeplinesc planul de vânză. După ce au stabilit salariul mediu au calculat astfel procentele pe sărăci și astfel este salariul.

Intrebare

Cum era acest salariu fata de cel platit anterior introducerii salariilor procentuale?

Răspuns.

Salariul era cu aproximativ 50% mai mare ca salariul anterior.

Intrebare

Si a introdus acest sistem de salarii?

Răspuns

Da. Printra decizie a Comitetului Executiv din Noiembrie 1952 a se introdus acest sistem de salarii procentuale in toata tara.

Intrebare

La venirea de mitale in Centrul coop. si cum noua ca exista o H. C. M. care reglementează salariile personale lui din sectorul comercial?

Răspuns

Seoarea la Centrul coop. au venit dela

Semnătura,
Polyma Ivan.

Urmare: Ministerul de finante unde am functionat
ca director al statelor si in acelasi timp am
fost si secretar al comisiei pt. rationalizare
si simplificare operativitatii de stat, am
stiut ca exista o H.C.M. din Noiembrie
1949 care prevede ca in sectorul comercial
sa lanseze sa se faca dupa tabelul Nr. 1.
(Salarii mai mici ca in Tabelul Nr. 2)

Intrebare

Daca si un anumit acest lucru ce l-a
determinat sa intervi pt. aplicarea Tabelului
Nr. 2 de salarii fara in urmasoarea si
unitatile in subordinea sa?

Raspuns

Eu ce in timp ce am functionat
la Min. de finante Varile Luca intai si
apoi eu am aprobat neintroducerea
hotararii in Consiliul de Ministri in
unitatile comerciale ale min. comerului
interior sau vrut sa extind utilizarea
tabelului 2 si in cooperatie.

Intrebare

Cum era fata de legea R.R.R. dispozitia
de mite prin care din fondul de premii
si activitatilor s'ei det. personalului
din directiile regionale sume de bani
acordate cu regularitate care au merit
salariul legal?

Raspuns

Prin dispozitie data de mine de a
se acorde cu regularitate intregului
personal al directiilor regionale sporuri

Iscălitura,
Solyomos Ivan.

Urmare: de salariu din fondul de premii
o consider ca o măsură ilegală care
a dus la mărirea salariilor acestui personal.
Prezentul proces verbal l-am avut
avânt în avânt și cuprinde în
total celor declarate de mine și care
sunt:

Anchetă

le. Anchetă

Solyomos Ivan.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrococpu lui cu ultimul domiciliu în București Str. Sion Nr. 16.-

17 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 21,40

" s'a terminat la " 0,30.-

Intrebare:

Ce procentaj primeau drept salariu funcționarilor comerciali din magazinele cooperatiste din mediul urban?

Răspuns:

Pe baza deciziilor 800-801 din Noembrie 1951 prin care s'a introdus salarizarea procentuală a funcționarilor comerciali din magazinele cooperatiste s'a fixat salariul funcționarilor comerciali din magazinele mixte orășenești între 8% și 12% pentru articole cu o viteză de cumpărare mare și 20% pentru cele cu viteza scăzută.-

Pentru magazinele de specialitate s'au stabilit procente pe grupe de mărfuri.-

Intrebare:

Au existat excepții dela acest procentaj?

Răspuns:

Da. Prin instrucțiunile în care se arăta modul de aplicare a deciziilor 800-801 se prevedea că în orașe/de subordonare raională se vor da ca salariu aceleași procente ca în mediul rural adică 16% pentru mărfuri cu viteză de cumpărare mare, 32% pentru acelea cu viteză mai mică.-

La aceste instrucțiuni era un tabel care indica orașele de subordonare raională în care urmează a fi retribuiți funcționarilor comerciali ai magazinelor cooperatiste ca și cei din mediul rural.-

Intrebare:

Dă câteva exemple de astfel de orașe în care s'a aplicat salarizarea după normele din mediul rural?

ss/Solymoș Ivan.-

.//.

Răspuns:

Imi amintesc următoarele: Ajud, Aiud, Gheorghieni, Sighet, Sinaia, Oravița, Reșița, Jibon, Sighișoara, Miegidia, Zimnicea și altele.-

Intrebare:

103

Ce motive au tererminat ca în aceste orașe și în restul din cele prevăzute în tabelul anexă menționat de d-ta să se introducă aceiași procente de salarizare ca în mediul rural?

Răspuns:

Motivul principal a fost acela că și în aceste magazine salariații comerciali să atingă cuantumul de salarii pe care îl prevăzusem eu ca mediu.-

Intrebare:

Cine a întocmit tabelul anexă cuprinzând orașele în care s'a făcut salarizarea ca și în mediul rural?

Răspuns:

Tabelul a fost întocmit de direcția Planificării sub îndrumarea mea.-

Intrebare:

Care a fost rezultatul acestui sistem de salarizare în anumite orașe?

Răspuns:

Până la arestarea mea nu am făcut o analiză a acestor rezultate așa că nu cunosc care a fost salariul funcționarilor comerciali din aceste orașe.-

Intrebare:

Alte sume de bani mai primeau salariații comerciali ai magazinelor cooperatiste în afară de salariul procentual?

Răspuns:

Gestionarii magazinelor în sfara procentelor ce le încasau pentru marfa vândută de ei primeau un plus de loco (una mie lei.-

Deasemeni pentru realizarea planului și pentru depășirea planului de desfacere a mărfurilor se adăuga la procentul obișnuit un procentaj mergând la o mărire până la 40% a celui obișnuit.-

Intrebare:

Din ce fonduri s'au plătit surplusul pentru depășirea planului?

Răspuns:

Acest surplus pentru depășirea planului deși se numea premiu era achitat plătit din fondul de salariu planificat.-

ss/Solyos Ivan.-

Intrebare:

Care a fost scopul introducerii salarizării procentuale?

Răspuns:

Scopul urmărit avea mai multe aspecte: mărirea rentabilității magazinelor cooperatiste, îndeplinirea și depășirea planului, salariul să corespundă muncii depuse de personal și să-l antreneze pe salariat de ași da tot interesul în munca sa și să servească cât mai conștiincios cumpărătorii.-

Intrebare:

Procentajul stabilit pentru salarizarea personalului comercial din magazinele cooperatiste și-a atins scopul pentru care a fost introdus?

Răspuns:

Deoarece în luna Decembrie și Ianuarie 1952, vânzările au fost exagerate iar după reforma bănească sub normal de nici nu mi-am putut da seama de rezultatul real al acestui sistem de salarizare.-

Intrebare:

Te-a preocupat pe d-ta să studiezi totuși rezultatele obținute de sistemul de salarizare procentuală?

Răspuns:

Am urmărit lunar felul în care se dezvoltă salariile. Din formulare la fondul de salarii am urmărit atât salariile plătite, iar din formularele direcției planificării am urmărit sumele rezultate din vânzări.-

Intrebare:

Ce ai constatat din această studiere?

Răspuns:

Concluzia mea a fost că s'a atins salariul mediu prevăzut de mine când am întocmit proiectele de salarizare.- Totuși în anumite cazuri s'au dat în urma salarizării procentuale salarii care atingeau sume exagerat de mari.-

Precizez însă că salarizarea procentuală sau mai bine zis procentele inițial prevăzute nu au fost definitive ele erau încă experimentale, urmând că dacă eventual nu vor corespunde să fie schimbate.-

Intrebare:

Salarizarea procentuală a influențat rentabilitatea magazinelor cooperatiste?

Răspuns:

Nu am studiat acest capitol.-

ss/Solymoș Ivan.-

Intrebare:

Ai arătat mai sus că procentele stabilite era experimentală, sau făcut în cursul aplicării lor vreo schimbare.-

105 *ss*

Răspuns:

Până la arestarea mea/^{nu}s'a făcut nici-o schimbare a procentelor prevăzute pentru salarizarea personalului comercial din magazinele cooperatiste.-

Intrebare:

Au existat discuții în acest sens?

Răspuns:

Da. Tov. CAMPEANU și încă un tov. din activul Uniunii Sindicatelor din comerț și cooperatie mi-au ridicat încă în luna Decembrie 1951 că procentele ar trebui micșorate deoarece salariile sunt prea mari pentru personalul comercial în comparație cu muncitorii industriali.- Deasemeni direcția Planificării a prezentat un referat prin care propunea scăderea procentelor de salarizare a personalului comercial.- Referatul mi-a fost prezentat în luna Aprilie 1952.-

Intrebare:

Alte discuții cu privire la această problemă ai mai avut în cadrul Centrocopului?

Răspuns:

Nu-mi amintesc alte discuții.-

Intrebare:

Ce cuprinde referatul care țiea fost prezentat duminică în luna Aprilie 1952, de către Direcția Planificării.-

Răspuns:

Referatul prezentat mie de către direcția planificării cuprinde propuneri pentru scăderea procentelor de salarizare a funcționarilor din sectorul comercial al cooperatiei.- De exemplu pentru magazinele mixte și rurale prevedea scăderea dela 16% pentru articole de larg consum la 14%, la cele mai greu vandabile dela 32% la 28%.-

Intrebare:

Pentru ce era necesar această micșorare a procentelor?-

Răspuns:

Erau mai multe cauze care determinau micșorarea acestor procente.- Procentele fiind mari în aceeași măsură erau și salariile mari ceace determina o utilizare a unui fond planificat de salarii prea mare.-

Deasemeni aceste procente mari duceau sub mai multe aspecte la scăderea rentabilității unităților cooperatiste astfel:

ss/Solymoș Ivan.-

Se umflau cheltuelile de regie a unităților.- 10699

Deasemeni funcționarii având un salariu prea mare nu mai erau interesați să vândă cât mai multe mărfuri, ceace,- ar fi putut chiar să dăuneze și planului de desfacere.-

Intrebare:

Cum ai rezolvat referatul prezentat de direcția Planificării cu privire la scăderea procentelor de salarizare?

Răspuns:

In luna Iunie 1952, am restituit referatul direcției Planificării scriind pe el rezoluția "se revocă". In felul acesta nu s'au aprobat schimbările solicitate de către direcția planificării în privința salarizării procentuale.-

Intrebare:

Ai prezentat forurilor competente referatul direcției Planificării?

Răspuns:

Nu am mai prezentat Comitetului Executiv acest referat și l-am revocat eu singur din proprie inițiativă.-

In mod normal acest referat trebuia discutat de către Comitetul Executiv.-

Intrebare:

Ce te-a determinat să respingi referatul prezentat de direcția Planificării?

Răspuns:

Eu mă așteptam că voi fi arestat nu am mai vrut să mă mai ocup de asemenea probleme până nu vâd situația clară deasemeni nici nu studiasem materialul prezentat de Dir. Planificării.-

Intrebare:

S'au mai prezentat de către direcția Planificării propuneri de scădere a unor procente de salarizare sau premiere a personalului comercial din Cooperație?-

Răspuns:

Nu sau mai prezentat de către Direcția Planificării astfel de referate cu propuneri de scăderea procentelor de salarizare sau premiere a personalului comercial.- Stiu însă că înainte LESSEN PAUL mi-a vorbit în repetate rânduri despre necesitatea scăderii procentelor de salarizare a personalului comercial al cooperației.-

Intrebare:

Cu a cui aprobare s'a introdus în cooperație salarizarea procentuală a personalului comercial?

ss/Solymoș Ivan.-

///.

Răspuns:

Pentru prima fază experimentală - Aprilie - Noiembrie 1951 nu știu precis cine a aprobat punerea în aplicare deoarece de această problemă (a aprobării) se ocupase NAE AIEXE.-

In Octombrie 1951 când s'a pus problema introducerii în mod general a acestui sistem de salarizare procentuală a personalului comercial din cooperatie aprobarea am obținut-o eu personal dela VASILE LUCA.-

Intrebare:

Cum s'a obținut această aprobare?

Răspuns:

Intr'o ședință la care au participat VASILE LUCA, HULDUBAN VASILE, NISTOR consilier în M.F. și eu.-

Eu am prezentat lui VASILE LUCA proiectul deciziilor de introducere în cooperatie a sistemului de salarizare procentuală a personalului comercial. -

NISTOR a mai făcut unele propuneri pentru mici schimbări după care VASILE LUCA a aprobat proiectul și a dat ordin ca să introducem sistemul de salarizare procentuală a personalului comercial din cooperatie.-

Ordinul și aprobarea au fost date verbal de către VASILE LUCA. Pe baza aprobării verbale a lui VASILE LUCA, consilierul NISTOR a întocmit adresa din partea Direcției State din M. de Finanțe prin care ne comunica aprobarea acestui sistem de salarizare

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine, pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.-

It. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915
 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al
 Anticoop. în ultimul domiciliu în Buc. Șt. Șion Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

17. Noiembrie 1952

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 21 și 40 minute

" s'a terminat la " 0 și 30 "

Intrebare: La prezentaj primeau drept salariu
functionarii comerciali din magazinele coope-
ratiste din mediul urban?

Răspuns

Pe baza deciziei nr 800-801 - din Noiembrie
 1951 prin care s-a introdus salariul
 prezentat al functionarilor comerciali
 din magazinele cooperatiste s-a fixat
 salariul functionarilor comerciali din
 magazinele mixte orănesti între 8% și 12%
 pt articole cu o viteză de împănare mare și
 20% pt. cele cu viteză scăzută.

Pt magazinele de specialitate s'au
 stabilit procente pe grupe de mărfuri.

Intrebare

Au existat exceptii dela acest prezentaj?

Răspuns

Da. Prin instructiunile in care se

Urmare: exista modul de aplicare a deciziilor
800-801 se prevede ca in orasele de subordonare
raionale se vor da ca salarii orelor
parente ca in mediul rural adica
16% pt. marfuri in vileze de campie sau
mare, 32% pt. orelor in vileze mai mici
La aceste instructiuni era un tabel
care indica orasele de subordonare
raionale in care urmeaza a fi retribuite
functionarii comerciali si magazinele
cooperatiste ca si cei din mediul
rural.

Intrebare

Se ceteva exemple de asfel de orase in
care s-a aplicat salarii fara dupa numele din
mediul rural?

Raspuns

Ami amintesc urmatoarele: Ajud, Adjuol
Aheorghieni, Sighet, Sincie,
Oravita, Rente, Jibou, Sighet, Sere
Medgidia, Limnic si etale.

Intrebare

Ce motive au determinat ca in aceste
orase - si in restul din cele prevazute in tabelul
acesta mentionat de dumneata - sa se
introduca ovari procente de salarii fara ca
in mediul rural?

Raspuns

Motivul principal a fost acela ca si
in aceste magazine salarii comerciali sa
atinga nivelul de salarii pe care il
prevazusera in mediul rural.

Semnatura,
Polymeros Ivan

Urmare: Intrebare

Cine a întocmit tabelul cuvenit cuprinzând orele în care s-a făcut salarizarea ca și în mediul rural?

Răspuns

Tabelul a fost întocmit de Direcția Planificării sub îndrumarea mea

Intrebare

care a fost rezultatul acestui sistem de salarizare în anumite ore?

Răspuns

Până la creșterea mea nu am făcut o analiză a acestor rezultate care să mă arate care a fost rezultatul funcționării comerciale din unele ore.

Intrebare

Alte nume de banci mai puțin salarizate: comerciale și magazinele cooperative în afară de salariul procentual?

Răspuns

Gestiunea magazinelor în afară procentelor ce le încasau pt. marfa vândută de ei primeau un plus de 1000 (uno mie) lei.

Searemeni pt. realizarea planului și pt. depășirea planului de desfacere și marșuri lor se adăuga la procentul obținut un procentaj, mergând la o mare parte la 40% a celui obținut.

Intrebare

Semnătura,
Selymes Ivan.

Urmare: Si se a fondarii sau platit
surplusul pt depășirea planului?

Răspuns

Acest surplus pt. depășirea planului
din se numește premiu și se achită
platit din fondul de salarii plani-
ficat.

Intrebare

Can a fost scopul introducerii salariilor
procentuale?

Răspuns

Scopul urmărit avea mai multe aspecte:
mărire rentabilității magazinelor coope-
ratiste, îndeplinirea și depășirea planului,
salariul să corespund muncii depuse de
persoanel și să-l acționeze pe salariat
de ori de tot interesul în muncă
și să revocare cât mai constant
angajatorii.

Intrebare

Procentajul stabilit pt salariile
persoanelor comerciale din magazinele
cooperatiste și-a etius scopul pt care
a fost introdus?

Răspuns

Deoarece în luna Decembrie și Januaria
1952 vânzările au fost exagerate iar
după reformă muncă bănească nu
normal de puțin nu mi-am putut
de noua de realitatea reală al
creșterii sistem de salarizare

Semnătura,

Iolymos Ivan.

Urmare: Intrebare

Te-a preocupat pe de acum pe aceste ni studii
toturi rezultatele obtinute de niste nivel
de salarizare procentuale.

Răspuns

Am urmarit lucrul felul in care se
desvolta salariile. Din formulare la fondur-
lui de salarii am urmarit det salariile
platite, iar din formulare la directiei
planificarii am urmarit sumele rezultate
din vanzari.

Intrebare

U ci constatati din aceste studii?

Răspuns

concluzia mea e fort ca s'a atins salariul
mediu prevazut de mine cand am intocmit
proiectul de salarizare. Toturi in anumite
cazuri s'au dat in urma salarizarii
procentuale salarii care atingeau
sume exagerat de mari.

Preuzeti in ra ca salarizarea
procentuala nu mer bine zis procentele
initiale prevazute nu au fort de finitine
de erau inca experimentale, urmand ca
daca eventual nu vor corespunde re-
fie schimbate.

Intrebare

Salariile procentuale a influentat
rentabilitatea magazinelor cooperatiste?

Răspuns

Na am studiat acest capital.

Semnatura,

Lolynos Ivan.

Urmare: Intrebare

Ai eretat mai sus ca procedurile stabilite
era experimentale, si au facut in cursul
aplicarii lor o schimbare

Raspuns

Pena la cererea mea nu s-a facut
nici o schimbare a procedurilor prevazute
pt. salarizare personalului comercial
din magazinele cooperatiste.

Intrebare

Au existat discutii in acest sens?

Raspuns

Da. Tot timpului mi inca un tov.
din activul Uniei nindicate lor din
comert si cooperatie mi-au ridicat inca
in luna Decembrie 1951 ca procedurile ex
trabui microscopice de ore si salariile
sunt prea mici pt. personalul comercial
in cooperatie cu unitati industriale.

Pea vremei directie Planu finant
a prezentat un referat prin care
propunea sa se dea procedurilor
de salarii fara a personalului
comercial. Referatul mi-a fost prezentat
in luna Aprilie 1952.

Intrebare

Alte discutii cu privire la aceste
probleme ai mai avut in cadrul
centru cooperativ?

Raspuns

Nu - mi reamintesc alte discutii.

Semnatura,

Iolymos Ivan.

Ce cuprinde referatul care ti-a fost prezentat domitale in luna Aprilie 1952 de catre directia planificarii.

Raspuns

Referatul prezentat mie de catre directia planificarii cuprinde propuneri pt. scaderea procentelor de retinutare a functionarilor din sectorul comercial al cooperativilor.

De exemplu pt. magazinele mixte r rurale prevede scaderea de la 16% pt. articole de larg consum la 14% locale mai greu vandabile de la 32% la 28%.

Intubare

Pt. ce este necesar aceste microrare a procentelor

Raspuns

Exist mai multe cauze care determina microrarea acestor procente.

Procentele fiind mari in acizii marcare erau si salariile mari care determina o utilizare a unui fond planificat de salarii prea mare.

Deasemenea aceste procente mari duceau mb mai multe aspecte la scaderea rentabilitatii unitatilor cooperatiste astfel:

- Se un flux che tuelile de regie a unitatilor

- Deasemenea functionarii avind un salariu mare nu mai erau interesati sa vanda cat mai multe marfuri, care

Urmare: ... ex fi putul chior re dau neze ni
planului de desfacere.

Intrebare

Cum ai rezolvat referatul prezentat
de Directia planificarii cu privire la
scaderile procentuale de valorificari?

Raspuns

In luna Iunie 1952 am returnat referatul
directiei planificarii scriind pe el rezolutia
"se revocia". In felul acesta nu s-au
aprobat schimbările solicitate in ceea
de catre directia planificarii cu privire la
valorificari procentuale.

Intrebare

Am prezentat furnizorilor competente referatul
directiei planificarii?

Raspuns

Nu am mai prezentat Comitetului
Executiv acest referat si l-am revocat
cu timpul din proprie initiativa.

In mod normal acest referat trebuia
discutat de catre comitetul executiv.

Intrebare

Te-ai determinat sa respingi referatul
prezentat de Directia planificarii?

Raspuns

Eu ma asteptam ca voi fi avut
un anumit rol in ceea ce ma
ocup de aceste probleme pana sa
ved situatia clara deoarece nici un
studiu sau materialul prezentat de D. Planificarii.

Semnatura,

Polymeros Ivan.

Si eu mai prezentat de catre directia
plani ficarii propunerii de scaderi a unor
procente de salarizare sau premii a
persoana lu lui comercial din cooperatie

Răspuns

Nu s'au mai (~~plani ficarii~~) prezentat
de catre directia planificarii ospel de
reprezenta cu propunerii de scaderi procentelor
de salarizare sau premii a persoana lu lui
comercial. Stiți însă că înainte Lessen
Paul mi-a vorbit în repetate rânduri
despre necesitatea scaderii procentelor de
salarizare a persoana lu lui comercial al
cooperatiei.

Intrebare

cu a cui aprobare s'au introdus în cooperatie
salarizarea procentuală a persoana lu lui
comercial?

Răspuns

Pentru prima fază experimentală Aprilie
- Noiembrie 1951 nu știu precis cine a aprobat
punerea în aplicare deciziei de această
problemă (a aprobării) se ocupase Marcel Alex.

În Octombrie 1951 când s'au pus
problema introducerii în mod general
a acestui sistem de salarizare procentuală
a persoana lu lui comercial din cooperatie
aprobarea am obținut-o eu personal
de la Vasile Luca.

Intrebare

Urmare: Cum s-a obtinut aceasta aprobare?

Răspuns

Într-o reuniune la care au participat
Venile Luca, Huldoban Venile, Nistor consilier în
si eu.

Eu am prezentat lui Venile Luca
proiectul deciziilor de introducere în
cooperativă a sistemului de valorizare
procedurală a personalului comercial.

Nistor a mai făcut unele propuneri
pt. mici schimbări după care Venile Luca
a aprobat proiectul și a dat ordin ca să
introducem sistemul de valorizare procedurală
a personalului comercial din cooperativă

Ordinul și aprobarea au fost date
verbal de către Venile Luca. Pe baza
aprobării verbale a lui Venile Luca, consilierul
Nistor a întocmit adresa din partea
Societății Sătești din M. Fincute prin care ne
comunică aprobarea acestui sistem de
valorizare

Prezentul proces verbal l-am citit
cu vânt în vânt și corespunde întocmai
celor declarate de mine pt. care sunt nez.

Auculabor
Lt. Barbu Luchel

M. Polymosthany

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

A r e s t a t u l SOLYMOS IVAN, născut 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesiune avocat, fost vicepreședinte al Centrococopului domiciliat în București Str. Sion Nr. 16.-

21 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 10,30

" s'a terminat la " 13,40.-

Intrebare:

Când și pentru ce s'au înființat în anul 1952 stânele cooperatiste?

Răspuns:

X In luna Martie 1952, sectorul de achiziții a dat o circulară prin care se prevedea înființarea de către unitățile cooperatiste sătești a stânelor cooperatiste.- Înființarea acestor stâne era necesară pentru a se asigura îndeplinirea planului de achiziții la brânză și cașcaval și chiar la lapte.- X

Pe teren stânele cooperatiste s'au organizat în luna Aprilie 1952.-

Intrebare:

Câți salariați aveau aceste stâne cooperatiste?

Răspuns:

X Totalul salariaților stânelor cooperatiste se ridicau la aproximativ 40.000 (patruzeci de mii) de oameni.- X

Intrebare:

Din ce fonduri s'a făcut plata personalului stânelor în luna Aprilie 1952?

Răspuns:

X In luna Aprilie 1952 plata personalului stânelor cooperatiste s'a făcut din fondul de achiziții pe trimestrul II.- X

Intrebare:

In luna Mai 1952 din ce fonduri s'au plătit salariile personalului din stânele cooperatiste?

Răspuns:

X Si în luna Mai 1952 salariile s'au plătit tot din fondul de achiziții.- Este vorba de salariile personalului stânelor cooperatiste.- X

ss/Solymoș Ivan.-

Intrebare:

In cursul acestei luni a intervenit vreo nouă dispoziție cu privire la aceste salarii?

114

107

Răspuns:

X Deoarece pentru plata ciobanilor dela stânele cooperatiste nu dispuneam de fond de salarii planificat LUSTGARTNER EMIL director adjunct la dir. planificării cu aprobarea mea a dat dispoziții ca din fondul de achiziții pe trimestrul II al anului 1952 să se facă de către cooperative plata acestor ciobani.- Ulterior printr' o telegrramă semnată de mine am blocat fondul din care cooperativele trebuiau să facă plata ciobanilor.- X

Intrebare:

Din ce motiv ai dispus blocarea acestor salarii?

Răspuns:

Am considerat că utilizarea fondului de achiziții pentru stâne ar fi o ilegalitate fapt care m'a determinat să dau ordin de blocare a fondurilor din care trebuia să se facă plata ciobanilor.-

Intrebare:

Ce repercursiuni a avut blocarea acestor fonduri de salarizare a personalului stânelor cooperatiste?

Răspuns:

X După blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste la Centrocop au sosit numeroase telegrame din partea președinților de com. de organizare a uniunilor regionale prin care cereau să se dea fond de salarii pentru stâne deoarece blocarea a dus la greutate în activitatea acestor unități cooperatiste.- X

Intrebare:

Cum s'a remediat această situație?

Răspuns:

In urma telegramelor primite dela uniunile Regionale am dispus ca să se facă plata personalului stânelor cooperatiste dintr' un fond legal.-

Intrebare:

Din ce fond ai dispus să se facă plata ciobanilor dela stânele cooperatiste?

Răspuns:

Am dispus ca plata salariilor personalului stânelor cooperatiste să fie făcută din fondul de achiziții pe trimestrul II al anului 1952.-

Intrebare:

Care a fost părerea direcției planificare din Centrocop cu privire la blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste

ss/Solymoș Ivan. -

Răspuns:

115 / 108

Anterior blocării direcția planificării mi-a prezentat un referat în care se propunea în legătură cu salarizarea personalului stânelor cooperatiste două soluții: 1) să se facă plata personalului din fondul din care se dăduse ordin Uniunilor regionale anterior și să se intervină la consiliul de Miniștri pentru a se da un fond de suplimentar necesar acestei salarizări, 2) sau să se blocheze salariile personalului stânelor cooperatiste (să se blocheze fondul care fusese ordonat pentru plata acestor salarii).-

Intrebare:

Care a fost soluția adoptată de d-ta din aceste două propuneri?

Răspuns:

Din cele două propuneri prezentate în referatul direcției planificării am adoptat blocarea salariului personalului stânelor cooperatiste în care sens am dat și ordin.-

Intrebare:

Cum explici d-ta că în momentul când ai dispus blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste ai considerat că plata din fondul de achiziții este ilegală, iar ulterior declari că ai dispus plata salariilor "dintr'un fond legal" arătând că plata s'a făcut din fondul de achiziții adică din acelaș fond ca și la blocare?

Răspuns:

Plata din acest fond de achiziții a salariilor personalului stânelor cooperatiste a devenit legală deoarece am intervenit ulterior la C.S.P. pentru a aproba să facem acest lucru.-

C.S.P-ul a fost de acord. Discuțiile în acest sens sau purtat de LESEN (dela Centrocoop) și MANESCU M. dela C.S.P.-

Intrebare:

Nu se putea face acest lucru și fără blocarea salariilor?

Răspuns:

Intervențiile la C.S.P. în vederea soluționării acestui fel de a plăti salariile personalului stânelor cooperatiste se putea face și fără ca să dispun blocarea salariilor.-

Intrebare

Când ai dispus blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste ai analizat ce urmări negative va avea acest fapt?

Răspuns:

Nu am analizat aceste urmări, ele neinteresându-mă.-

ss/Solymoș Ivan.-

.../

Intrebare:

Ai consultat sectorul interesat în achiziționarea produselor stânelor cooperatiste asupra acestei măsuri de a bloca salariul personalului?

Răspuns:

Nu am consultat sectorul interesat în achiziții și nici alte sectoare cu privire la blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste.-

Intrebare:

Ce pagube a adus blocarea salariilor personalului stânelor cooperatiste?

Răspuns:

Concret nu cunosc, însă a adus la o stare de nemulțumire a personalului.- Stiu că de acest fapt a aflat și ~~...~~ CHISINEVSCHI care l-a chemat pe HULDUBAN la Consiliul de Miniștri și i-a atras atenția să soluționeze plata personalului stânelor cooperatiste.-

Intrebare:

Cum și când ai aflat de intervenția ~~...~~ CHISINEVSCHI în această problemă?

Răspuns:

Această intervenție a ~~...~~ CHISINEVSCHI mi-a fost comunicată de către HULDUBAN VASILE și AGIU CONSTANTIN. Am aflat de acest lucru în luna Mai imediat după blocare în tot cazul înainte de soluționarea acestei probleme.-

Intrebare:

Faptul că ~~...~~ CHISINEVSCHI s'a interesat de această problemă a influențat cu ceva asupra soluționării ei?

Răspuns:

Dându-mi seama că ~~...~~ CHISINEVSCHI s'a sesizat de această problemă m'am grăbit ca să-i dau cât mai repede o soluție în sensul de a se plăti salariul personalului stânelor cooperatiste.-

Prezentul proces verbal l-am cetit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.-

Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat SOLIMOS IVAN, născut 14. Februarie 1915 în
Zalău de profesie avocat fost vicepreședinte al Căminului
domiciliat în București. Str. Sion Nr. 16
(Date de stare, civilă, ultimul domiciliu)

21. Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 10 și 30 minute

„ s'a terminat la „ 13 și 10 „

Intrebare: când și pt. ce s'au înființat în anul
1952 sta-nele cooperatiste?

Răspuns

În luna Martie 1952 decretul de achiziții
e dat o circulară prin care se prevedea
înființarea de către unitățile cooperatiste
raționale a sta-nelor cooperatiste. Înființarea
acestor sta-ne era necesară pt. a se asigura
în deplină măsură planul lui de achiziții la
brânză și cascaval și chiar la lapte.

Pe teren sta-nele cooperatiste s'au
organizat în luna Aprilie 1952.

Intrebare

Căți salariați creau aceste sta-ne
cooperatiste?

Răspuns

Totul salariați lor sta-ne, la coope-
ratiste se ridicau la aproximativ

Urmare: 40.000 (patruzeci de mii) de oameni.

Intrebare

din ce fonduri s-a făcut plata personalului stănelor în luna Aprilie 1952?

Răspuns

În luna Aprilie 1952 plata personalului stănelor cooperatiste s-a făcut din fondul de achiziții pe trimestrul II.

Intrebare

În luna Mai 1952 din ce fonduri s-au plătit salariile personalului din stănele cooperatiste?

Răspuns

Si în luna Mai 1952 salariile s-au plătit tot din fondul de achiziții (Este vorba de salariile personalului stănelor cooperatiste).

Intrebare

În cursul acestei luni a intervenit vre-o nouă dispoziție cu privire la aceste salarii?

Răspuns

Deoarece pt. plata ciobanilor din stănele cooperatiste nu dispuneam de fond de salarii planificat Ludwigartner Emil director adjunct la dir. planificării cu aprobarea mea a dat dispoziția ca din fondul de achiziții pe trimestrul II al anului 1952 să se facă de către cooperative plate acestor ciobani. Ulterior printr-o telegramă semnată de mine am blocat fondul din care cooperativele trebuiau să facă plata ciobanilor

Semnătura,

Wolfgang

Urmare: Intrebare

Din ce motiv ai dispus blocarea acestor salarii?

Raspuns

Am considerat ca utilizarea fondului de echizita pt. stane ar fi o ilegalitate fapt care m-a determinat sa dau ordin de blocare a fondurilor din care trebuia sa se faca plata ciobanilor.

Intrebare

Ca repercusiuni a avut blocarea acestor fonduri de salarii fara a persoanelor lui stanelor cooperatiste?

Raspuns

Dupa blocarea salariilor persoanelor lui stanelor cooperatiste la Introcop au sosit numeroase telegrame din partea președinților de com. de organizare a Uniunilor Regionale pincare cereau sa se des fund de salarii pt. stane dinca blocarea a dus la greutate in activitatea acestor unitati cooperatiste.

Intrebare

Cum s-a remediat aceasta situatie?

Raspuns

In urma telegramelor primite dela Uniunile Regionale am dispus ca se se faca plata persoanelor lui stanelor cooperatiste dintr un fond legal

Intrebare

Ace fond ai dispus sa se faca

Semnatura,
Polymisatray

Urmare: plata ciobanilor dela stănele
cooperatiste?

Răspuns

Am dispus ca plata salariilor personalului
stănelor cooperatiste să fie făcută
din fondul de achiziții pe trimestrul
II al anului 1952.

Întrebare

care a fost părerea direcției planificării
din cadrul coap cu privire la blocarea
salariilor personalului stănelor coope-
ratiste?

Răspuns

Anterior blocării direcției planificării mi-a
prezentat un referat în care se propunea
în legătură cu salariizarea personalului
stănelor cooperatiste două soluții:

1) să se facă plata personalului din
fondul din care să se dea ordin
unienilor regionale anterior și să se
intervină la Comitetul de Miniștri
pt. a se da un fond suplimentar
acoperirii acestor salarii.

2) Să se blocheze salariile
personalului stănelor cooperatiste. (să se
blocheze fondul care fusese ordonat pt
plata acestor salarii).

Întrebare

care a fost soluția adoptată de alte
organe aceste două propuneri?

Răspuns

Semnătura,
M. Polymosovay

Urmare: din cele două propuneri prezentate în referatul directiei planificării au adaptat blocarea salariilor persoanelor din ne tar cooperatiste în care se us au dat în ordin.

Intrebare

cum explici de uneste ca în momentul când ai dispus blocarea salariilor persoanelor din stănelor cooperatiste ai considerat ca plata din fondul de achiziții este ilegală, iar ulterior declari ca ai dispus plata salariilor dintr'un fond legal arătând ca plata se făcut din fondul de achiziții. Adică din același fond ce ni le blocare?

Răspuns

Plata din acest fond de achiziții a salariilor persoanelor din stănelor cooperatiste e de reuit legal deoarece au intervenit ulterior la C.S.P pt. a aproba să facem acest lucru.

C.S.P.-ul a fost de acord discutabile în acest sens sicut parat de lucru (de la un timp)

ni} Mănușu M. de la C.S.P.

Intrebare

Nu se putea face acest lucru și fără blocarea salariilor?

Răspuns

Intervențiile la C.S.P. în vederea soluționării acestui fel de a plăti salariile persoanelor din stănelor cooperatiste se putea face și fără ca să dispun blocarea salariilor.

Semnătura,
M. Polymostau.

Urmare: Intrebare

Când ai dispus blocarea salarilor personalului stănelor cooperatiste ai analizat ce urmări negative va avea acest fapt?

Răspuns

Nu am analizat aceste urmări, ele ne interesându-mă

Intrebare

Ai consultat sectorul interesat în achiziționarea produselor stănelor cooperatiste asupra acestei măsurii de a bloca salariul personalului?

Răspuns

Nu am consultat sectorul interesat în achiziționarea nici unei alte sectoare cu privire la blocarea salariilor personalului stănelor cooperatiste

Intrebare

Te poartă a adus blocarea salarilor personalului stănelor cooperatiste?

Răspuns

Concret nu cunosc, însă a dus la o stare de nemulțumire a personalului. Știu că de acest fapt a aflat și tov. Chirinevski care l-a chemat pe Huldubau la (par) Consiliul de Miniștri și i-a atras atenția să soluționeze plata personalului stănelor cooperatiste.

Răspuns

Cum și când ai aflat de intervenția tov. Chirinevski în această problemă?

Semnătura,

M. Polynskov.

Acestă intervenție a tov. Chirinevski mi-a fost comunicată de către Huldubau Vorile în Agiu Constantin. Am aflat de acest lucru în luna Mai imediat după blocare în tot cazul înaintea de soluționarea acestei probleme.

Intrebare

Faptul că tov. Chirinevski s'a interesat de această problemă a influențat în ceva asupra soluționării ei?

Răspuns

Dându-mi seama că tov. Chirinevski s'a refuzat de această problemă m-am grăbit ca să-i dau cât mai repede o soluție în sensul de a se plăti salariul personalului stărilor cooperatiste.

Prezentul proces verbal l-am citit cu vînt cu vînt și corespunde în totul celor declarate de mine pe care semnez

Anchetator

Polykostov.

L. Barbușubel

DU

121

X

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 16 Februarie 1915 în Zalău, de profesiune avocat, fost vicepreședinte al Centrococoopului, domiciliat în București Str. Sion Nr. 16.-

25 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 13,40

" s'a terminat la " 15.-

Intrebare:

Cine primea cheltueli de reprezentare dintre salariații Centrococoopului?

Răspuns:

Primeau cheltueli de reprezentare dintre salariații Centrococoopului cei 13 membri ai Comitetului Executiv și cei 5 membri ai Comitetului de Cenzori.-

Intrebare:

Cum se dădeau aceste cheltueli de reprezentare?

Răspuns:

Lunar pe baza unui tabel se dădeau membrilor com. Executiv și Comitetului de Cenzori sumele reprezentând cheltuelile de reprezentare.-

Intrebare:

Cum se calculau cheltuelile de reprezentare?

Răspuns:

Nu era vorba de calcularea cheltuelilor de reprezentare ele erau niște sume fixe care se dădeau lunar.- Cheltuelile de reprezentare a președintelui și vicepreședinților fuseseră fixate de Ministerul de Finanțe la 20.000 lei pentru primul și 15.000 lei pentru ceilalți.- Pentru consilieri (membri ai Comitetului Executiv și cenzori cheltuelile de reprezentare au fost fixate de Comitetul Executiv după cum urmează: Consilierii și președintele comisiei de cenzori 10.000 lei, cenzorii câte 5.000 lei.-

Intrebare:

Aceste sume au rămas neschimbate?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

122

Nu, sumele reprezentând cheltuelile de reprezentare au fost mărite în două rânduri și anume odată în toamna anului 1950 și a doua oară în toamna anului 1951.-

Intrebare:

Arată în ce împrejurări s'a modificat în toamna anului 1950 suma reprezentând cheltuelile de reprezentare?

Răspuns:

Intr'una din ședințele Comitetului Executiv N. ALEXE s'a plâns că nu îi este suficient salariul pe care îl are.- Peste câteva zile într'o altă ședință a Comitetului Executiv eu am comunicat că am discutat cu VASILE LUCA care a dispus mărirea cheltuelilor de reprezentare care au fost stabilite după cum urmează: Vicepreședinții 30.000 lei, consilierii 20.000 lei.- Suma dată președintelui și cenzorilor a rămas neschimbată.-

Intrebare:

Ai obținut într'adevăr aprobarea lui VASILE LUCA pentru a mări cheltuelile de reprezentare?

Răspuns:

In realitate nu am obținut aprobare din partea lui VASILE LUCA pentru a mări cheltuelile de reprezentare. Am afirmat acest lucru în ședința Comitetului Executiv pentru a nu se ridica obiecțiuni.-

Intrebare:

Arată împrejurările în care a avut loc cea de a doua mărire a cheltuelilor de reprezentare?

Răspuns:

In luna Octombrie 1951 CERNICICA DUMITRU primvice - președintele Centrocopului mi-a ridicat problema că sumele primite pentru cheltueli de reprezentare sunt prea mici și ar trebui mărite. Ulterior a mai ridicat această problemă și în alte discuții. Eu fiind de acord cu el în luna Decembrie 1951 am făcut un referat propunând mărirea sumei acordate pentru cheltueli de reprezentare.-

Deoarece această hotărâre trebuia să fie aprobată de Comitetul Executiv cu ocazia plății acestei sume fiecare membru al Comitetului Executiv a semnat hotărârea de majorare.-

Sumele au fost fixate după cum urmează: Președintele 60.000 lei, vicepreședinții 45.000, consilierii 40.000, cenzorii 10.000 lei.-

Intrebare:

Pentru aceste modificări nu era necesar să se obțină și altă aprobare în afară de cea a Comitetului Executiv a Centrocopului ?

ss/Solymoș Ivan.-

- 2 -
Răspuns:

123 ~~146~~

După lege ar fi trebuit să se obțină aprobarea Ministerului de Finanțe.-

Intrebare:

Cui îi revine sarcina de a obține această aprobare?

Răspuns:

Sarcina de a obține aprobarea dela Ministerul de Finanțe în privința majorării sumelor acordate pentru cheltueli de reprezentare îmi revine mie.-

Intrebare:

Din ce fond s'au plătit cheltuelile de reprezentare?

Răspuns:

Cheltuelile de reprezentare s'au plătit din fondul planificat de salarii.-

Intrebare:

Ți-ă avut vreun efect asupra fondului de salarii repetatei măririi a cheltuelilor de reprezentare?

Răspuns:

Ca efect al măririi cheltuelilor de reprezentare a fost o consumare a unor mari sume din fondul planificat de salarii.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.-

Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

BN/5/ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul SOLIMOS IVAN - născut la 16 Februarie 1915
 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte
 al Căminului, domiciliat în Buc. Str. Sion Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

25. Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 13 și 40 minute

" s'a terminat la " 15 și — "

Intrebare: Cine primea cheltuieli de reprezentare
dintre salariați Căminului?

Răspuns

Primeau cheltuieli de reprezentare dintre
 salariați Căminului cei 13 membri ai
 Comitetului executiv și cei 5 membri ai
 Comitetului de lucru.

Intrebare

Cum se dădeau aceste cheltuieli de
reprezentare?

Răspuns

În afară de baza unui tabel se dădeau
 membrilor Com. Executiv și Com. de lucru
 sumele reprezentând cheltuielile de
 reprezentare.

Intrebare

Cum se calculau cheltuielile de
reprezentare?

Urmare: Răspuns

Nu era vorba de calcularea cheltuielilor de reprezentare ale erau niște sume fixe care se da de la buget. Cheltuielile de reprezentare a președinților și vice președinților fu seră fixate de Ministerul de finanțe la 20.000 lei și primul și 15.000 lei și ceilalți.

Și consilierii (membri ai com. executiv) și ceilalți cheltuielile de reprezentare au fost fixate de Com. Executiv după un aranjament: consilierii și președinții comitetului de lucru 10.000 lei, ceilalți câte 5000 lei.

Întrebare

Aste sume au rămas ne schimbate ?

Răspuns

Nu sumele reprezentând cheltuielile de reprezentare au fost mărite în două rânduri și anume o dată în toamna anului 1950 și o dată oară în toamna anului 1951.

Întrebare

Arată în ce împrejurări s'a modificat în toamna anului 1950 sumele reprezentând cheltuielile de reprezentare ?

Răspuns

Într-o din ședințele comitetului Executiv N. Alexe s'a plâns că nu îi este suficient salariul pe care îl are. Pe lângă câteva zile într-o altă ședință a Com.

Executiv eu am comunicat că am discurtat

Semnătura,

N. Alexe

- 2 -

125 #8

Urmare: cu Varile Luce care a dispus
mărire cheltuiilor de reprezentare care
au fost stabilite după cum urmează
viceprezidenți 30.000 lei, consilieri 20.000
lei. Sume date președintelui
și ceilalți să rămână nechimbate.

Întrebare

Am obținut într-adevăr aprobarea lui Varile
Luce pt. a mării cheltuiilor de
reprezentare?

Răspuns

În realitate nu am obținut aprobarea
din partea lui Varile Luce pt. a mării
cheltuiilor de reprezentare. Am afirmat
ceea ce am în viziune. Executiv
pt. a nu se ridica obiecțiuni.

Întrebare

Arată împrejurările în care s-a avut loc
ceea ce a dus la mărirea a cheltuiilor de
reprezentare

Răspuns

În luna Octombrie 1951 Comisia Jucău
prim-vice președintele Comitetului mi-a
ridicat problema în numele primilor pt.
cheltuii de reprezentare sunt prea mici
și ar trebui mărite. Ulterior a mai ridicat
această problemă și în alte discuții. Eu fiind
de acord cu el în luna Decembrie 1951 am
făcut un referat propunând mărirea
sumei acordate pt. cheltuii de reprezentare.

Deoarece această hotărâre trebuie să fie

Urmare: aprobata de Comitetul Executiv in
ocazia platii acestor sume fiecare membru
al Com. Executiv a sursat hotararea de
majorare.

Sumele au fost fixate dupa cum
urmeaza: Presedintele 60.000 lei, vice-
presidenti 45.000 lei, consilieri 40.000 lei, secretari
10.000 lei.

Intrebare

Pt aceste modificari nu era necesar sa
se obtina si alta aprobare in afara de cea
a Com. Executiv a Comitatului?

Raspuns

Dupa lege ar fi trebuit sa se obtina
aprobarea Ministerului de Finante.

Intrebare

Cui ii revine sarcina de a obtine
aceasta aprobare?

Raspuns

Sarcina de a obtine aprobarea de la
Min. de Finante in privinta majorarii
venelor acordate pt. cheltuieli de
reprezentare ii revine mie.

Intrebare

Siu ce fond s-au platit cheltuielile
de reprezentare?

Raspuns

Cheltuielile de reprezentare s-au platit
din fondul planificat de salarii.

Intrebare

A avut vreun efect asupra fondului?

Semnatura,
M. V. V. V.

Urmare: de salarii repetate mării a 126 #9
cheltuielilor de reprezentare?

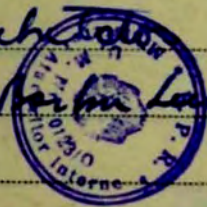
Răspuns

Ca efect al mării cheltuielilor de reprezentare a fost a consumare a unor mari sume din fondul pluri-ficat de salarii.

Prezentul proces verbal bo em citit
cu vânt cu vânt și corespunde în tocmă
elor declarate de mine pt. care sumez

Ancheta

St. Andrei Lacobel

M. Lacobel

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice-președinte al Centrocoop-ului, domiciliat în București Str. Sion Nr.16.-

27 Noembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 21.-

" s'a terminat "

Intrebare :

Ce frați sau surori ai sau ai avut ?

Răspuns :

Am avut unul mai mic ca mine anume CAROL SOLYMOS - junior, care a murit în anul 1946.-

Intrebare :

În ce împrejurări a murit fratele d-tale ?

Răspuns :

În anul 1943 fratele meu a fost încorporat în armata hortistă.- În armată a căpătat gradul de plutonier (propriu zis un grad care exista înainte în armata maghiară, grad intermediar între sublocotenent și plutonier).-

În anul 1945 a participat la luptele armatei hortiste împotriva trupelor sovietice pe teritoriul Ungariei.- Cu această ocazie cred că prin luna Februarie 1945, a căzut prizonier la Armata Sovietică, lucruri pe care le-am aflat din spusele sale.-

Fratele meu în timpul stagiului militar a contractat o boală de plămâni.- Din acest motiv după scurt timp a fost eliberat din prizonierat și s'a reîntors acasă.-

Agravându-i-se boala în luna Octombrie 1946,fratele meu a murit în casa părinților din Zalău.-

Intrebare :

Cine a întocmit necrologul fratelui d-voastră ?

././.

ss/. SOLYMOS IVAN

Răspuns :

Necrologul fratelui meu a fost întocmit de către mine personal și a apărut în ziarul local al cărui nume nu mi-l amintesc.-

Intrebare :

Ce text cuprindea acest necrolog ?

Răspuns :

In textul necrologului am arătat că fratele meu a avut o moarte de "erou".-

Intrebare :

Ce ai vrut să înțelegi prin "moarte de erou" ?

Răspuns :

Prin "moarte de erou" am înțeles că deoarece fratele meu s'a îmbolnăvit în timp ce făcea parte din armata hortistă care luptase contra U.R.S.S. era un erou militar.-

Intrebare :

Ce te-a determinat pe d-ta să gândești și să scrii în acest fel ?

Răspuns :

Ceeace m'a determinat să introduc acest pasagiu în necrolog și să gândesc în acest fel, erau puternicele sentimente împotriva U.R.S.S. pe care eu le aveam, deși în mod formal eram deacum membru în Partidul Comunist Român.-

Prezentul Proces-Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez.-

ss/. SOLYMOS IVAN

LT.DE SECURITATE,

Barbu Kenobel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat al SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915
 în Zaláu, de profesie covorac, fost vice președinte al Lăptoscoop-ului
 domiciliat în București Str. Jion Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

27. Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 21 și — minute

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Ce frați sau surori ai sau ai avut?

Răspuns

Am avut un mai mic ca mine cum se
 Carol Solimos-junior care a murit în
 anul 1946.

Intrebare

În ce împrejurări a murit fratele dumnealor?

Răspuns

În anul 1943 fratele meu a fost încorporat
 în armata horthistă. În armata a căpătat
 gradul de plutonier (propriu zis un grad care
 există înainte în armata maghiară grad
 intermediar între sublocotenent și plutonier)

În anul 1945 a participat la
 luptele armatei horthiste împotriva trupelor
 sovietice pe teritoriul Ungariei. Cu ocazia
 ocazie cred că prin luna Februarie
 1945 a căzut prizonier la Armata Sovietică
 lucruri pe care le-am aflat din sursele mele.

Urmare: Fratele meu in timpul stagiunii militare a contractat o boala de plamani. Din acest motiv dupa scurt timp a fost eliberat din prizonier si s-a reintoars acasa.

Agraviandu-i boala in luna Octombrie 1946 fratele meu a murit in casa parintilor din Galati.

Intrebare

Cine a intocmit necrologul fratelui meu de mitale.

Raspuns

Necrologul fratelui meu a fost intocmit de catre mine personal si a aparut in ziarul local al cersui. Numele meu mi-l amintesc.

Intrebare

Ce text cuprinde acest necrolog?

Raspuns

In textul necrologului am scris ca fratele meu a avut o moarte de eroi.

Intrebare

Ce ei vult sa inelegi prin, moarte de eroi?

Raspuns

Prin, moarte de eroi am inteles ca deoarece fratele meu s-a impotrunit in timp ce facea parte din armata hortică care lupta contra U.R.S.S. era un eroi militar.

Intrebare

Ati determinat pe daunele sa gandesti si sa scrii in acest fel?

Semnatura,
M. G. M. G.

Ca m-a determinat să introduc acest
paragraf în necrolog și să gândească în
ceastă fel erau puternicele sentimente
impotriva U.R.S.S. pe care eu le aveam,
deși în mod formal eram de atunci
membru în Partidul Comunist Român

Prezentul proces verbal l-am
citit înaintea și în fața și corectându-l în
total celor declarați de mine pt. care
seu nes

Arhivator
Le Borhaneș

M. I. Borhaneș
M. I. Borhaneș

Tu col

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoup, domiciliat în București Str. Dr.Sion Nr.16.-

5 Ianuarie 1953, București

Interogatoriul a început la ora 20,15

" s'a terminat " 24,30

Intrebare :

Ce corespondență ai primit d-ta din străinătate după eliberarea țării noastre de fasciști ?

Răspuns :

După alungarea fasciștilor din țară s'au primit următoarele corespondențe din străinătate :

In cursul anului 1947, am primit câteva scrisori dela un văr al meu anume RIDWAL STEFAN din localitatea Rakoși-Heghi - R.P.Ungară.-

Tot în cursul anului 1947, am primit o scrisoare dela BOLONI PAUL din Debrețin - R.P.Ungară.-

In anul 1948, am primit din partea lui LASZLO RAIK din R.P.U. o scrisoare,-

Intrebare :

Ce cuprindeau scrisorile primite dela RIDWAL STEFAN ?

Răspuns :

RIDWAL STEFAN este rudă cu mine, un timp a locuit chiar în orașul Zalău și eram prieteni.- Scrisorile au avut un caracter familiar.-

Intrebare :

Ce cuprindea scrisoarea primită de d-ta dela BOLONI PAUL ?

ss/. SOLYMOS IVAN

Răspuns :

În această scrisoare BULONI PAUL, care un fost prieten de al meu din Zalău care la eliberare a fugit în Ungaria, mă ruga să mă interesez de averea rămasă dela familia sa în Zalău.- Eu răspunzându-i mi-a trimis unele acte în legătură cu această avere.- Deoarece averea era confiscată de către Stat ca aparținând unui fascist fugit din țară, nu am putut să-i fac nimic pentru a reîntra în posesiunea acestei averi.-

Intrebare:

Ce conținea scrisoarea primită de d-ta dela LASZLO RAIK în anul 1948 ?

Răspuns :

Scrisoarea din partea lui RAJK L. era iscălită de unul din secretarii săi și mi se comunica că RAJK LASLO rezolvase favorabil cererea adresată de mine anterior printr'o scrisoare în care am solicitat să se aprobe viza de intrare în Ungaria văduvei GYENGE MIHAI.-

Intrebare :

Cine este GYENGE MIHAI și văduva acestuia ?

Răspuns :

Pe GYENGE MIHAI eu nu l-am cunoscut, dar știu că fusese judecător în orașul Zalău.- Văduva acestuia era pensionară și era prietenă cu mama mea.- Având rude în Ungaria, a vrut să plece acolo.-

Intrebare :

În ce împrejurări i-ai scris lui LASZLO RAJK despre văduva lui GYENGE MIHAI ?

Răspuns :

Văduva GYENGE MIHAI dorind să plece în Ungaria, s'a adresat mamei mele cu rugămintea de a o ajuta să-și obțină viza de intrare în R.P.U.- În acest sens am fost cu ocerere a ei și unele acte la Consulatul Maghiar din București.- Pentru a fi mai sigură că i se vor admite cele solicitate, ea m'a rugat să fac o scrisoare adresată lui RAJK LASLO în care să expun situația ei.-

Intrebare :

Ce cuprindea această scrisoare redactată de dumneata ?

Răspuns :

Textul scrisorii era numai de câteva rânduri.- În cuprins arătam că scriu lui RAJK LASZLO în calitate de deputat al populației maghiare din R.P.R. și rog să se aprobe cererea văduvei lui GYENGE MIHAI.-

Intrebare :

Ce știi despre felul în care RAJK LASLO a primit scrisoarea dumatăle ?

Răspuns :

Văduva GYENGE MIHAI a povestit mamei mele că a primit dela o rudă de a ei din Ungaria o scrisoare în care arăta că fusese la (era rudă) RAJK LASLO în legătură cu cererea ei.- RAJK a spus acestei rude că e rezolvată favorabil această cerere, deoarece eu SOLYMOS IVAN - care îi solicitam să aprobe, sunt un om de al lui.-

Intrebare :

Ai mai avut și altă corespondență cu RAJK LASZLO sau alți subalterni de ai săi ?

Răspuns :

Nu am mai avut altă corespondență cu RAJK sau subalternii săi.-

Intrebare :

Cine mai are cunoștință de acest schimb de scrisori între dumneata și RAJK LASZLO ?

Răspuns :

De acest schimb de scrisori între mine și RAJK LASZLO are cunoștință mama mea anume SOLYMOS ELEONORA și văduva GYENGE MIHAI care în prezent se află în R.P.Ungară.- Mama mea cunoaște adresa văduvei GYENGE MIHAI.-

Intrebare :

Unde se află scrisoarea primită de dumneata din partea lui LASZLO RAJK ?

Răspuns :

Cred că această scrisoare se află împreună cu alte acte de ale mele într'un dulap care împreună cu alte mobile de ale mele se află depozitate într'un pod al depozitului din Dealul Spirei al Centrocoop-ului.- De această mobilă știe IORDANOF GOSPODIN - director administrativ al Centrocoop-ului.-

Intrebare :

Ce alte legături ai mai avut cu RAJK LASZLO ?

Răspuns :

Nu am mai avut alte legături cu RAJK LASLO.-

Intrebare :

Ce mai ai de adăugat în privința celor declarate mai sus ?

Răspuns :

Menționez că scrisoarea din partea lui RAJK LASZLO

am primit-o pe adresa mea din ZALău pe care o indicasem pentru
răspuns.-

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul Proces-
Verbal și am constatat că este răspunzător în totul celor
declaratate de mine, îl susțin și semnez.-

ss/. SOLYMOS IVAN

LT. ~~MAI~~ DE SECURITATE
Ajutor șef Birou

ss/ Barbu Lenobel

SE/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Soumos Ivan, născut la 14 Februarie
1915 în Zalen, de profesie croșet, fost vicepreședintele a
Centrosop, domiciliat în Buc. Str. Dr. Ștefan N. 16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5. Iunie 1953

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 20 și 15 minute

„ s'a terminat la „ 24 și 20 „

Intrebare: ce corespondențe ai primit de la
din străinătate după eliberarea țării
noastre de fasciști?

Răspuns

după eliberarea țării noastre de la
au primit următoarele corespondențe
din străinătate:

- În cursul anului 1947 am primit
 câteva scrisori de la un var de al meu
 nume Ridwal Ste fan din localitatea
 Racorihaghi - R.P. Ungaria

- Tot în cursul anului
 1947 am primit o scrisoare de la
 Bölöni Paul din Febrichin - R. P. Ungaria.

- În anul 1948 am primit din
 partea lui Leslos Raik din R.P.U.
 o scrisoare.

Intrebare

Urmare: a urbindea scrisorile primite de la
Richard Stefan?

Răspuns

Richard Stefan este rudă cu mine
un timp a locuit chiar în orașul
Zalău și eram priete mi. Scrisorile au
avut un caracter familial.

Intrebare

U urbindea scrisorile primite de la
de la Boloni Paul?

Răspuns

În această scrisoare Boloni Paul,
care era un fost prieten de al
mău din Zalău care la eliberare
a fugit în Ungaria, mă ruga să
mă interez de avere rămasă de la
familia sa în Zalău. În răspunzându-
mi - a trimis unele acte în legătură
cu această avere. Noua avere era
confiscată de către stat ca apartinând
unui fascist fugit din țară și eu
putut să-i fac cele neces pt. a reintra
în posesiunea acestei averi.

Intrebare

U continut scrisorile primite de
de la Lesla Reik în anul 1948?

Răspuns

Scrisoarea din partea lui Reik L.
era înaltă de anul din scutarii mei
și mi se comunica că Reik Lesla
repluse favorabil având odată
de mine autrice pentru a scrie

Semnătura,

M. G. G. G.

Urmare: in cer⁻²⁻ cu sollicitat ne re 129
aprobe viza de intrare in 136
Ungaria veduvei Gyenge Mikhai.

Intrebare
Cine este Gyenge Mikhai si
vedu va acestuia ?

Raspuns
Pe Gyenge Mikhai eu am l. am amosut
dar stiu ca fusese judecator in
instit. Zala. Văduva acestuia
este pensionară si are prieteni cu
mama mea. Având rude in Ungaria
si vut sa plece acolo.

Intrebare
In ce imprejurari i-ai scris lui
Laska Raik despre veduva lui
Gyenge Mikhai ?

Raspuns
Văduva Gyenge Mikhai dorind sa plece
in Ungaria s-a adresat mamei
mele cu rugămintea de a o
ajuta sa-si obtina viza de intrare
in R. P. U. In acest sens am fost
cu ea o vreme si ei si unchi este
la langa latul maghiar din
Buc. Pentru a fi mai sigura ca
i se vor aduie ale sollicitate
sa un. e must sa fac o scrisoare
adresata lui Raik Laska in care
se expun situatia ei.

Intrebare

Semnatura,
M. G. G. G.

Urmare: ce cuprindea aceasta scrisoare
respectiv de demnitate?

Răspuns

Textul scrisorii era numai de
câteva rânduri. În cuprins erătem
că scria lui Reik L. în calitate
de deputat al populației maghiare
din PPR în scop să se aprobă
cerea (sau) vădoviei lui Gyenge Mihai.

Întrebare

A ști deore felul în care Reik
Lado a primit scrierarea demnită?

Răspuns

Văduva Gyenge Mihai a povestit
mamei mele și că a primit de la
o rudă de a ei din Ungaria
o scrisoare în care erătem că fusese
(era rudă) la Reik Lado în legătură
cu cererea ei. Reik a spus acestei
rude că e rezolvat favorabil a cererii
aceste deore ce eu, Solymos Ivan - eu
în calitate de aprobare sunt un om
de al lui.

Întrebare

Ai mai avut și alte corespondențe cu
Reik Lado sau alți subalterni de
ei săi?

Răspuns

Nu am mai avut alte corespondențe
cu Reik sau subalterni de ei săi.

Întrebare

Semnătura,

Solymos Ivan

- 3 -

Urmare: Cine mai are cunoștințe de acest schimb de scrisori între dumneastă și Reik Loslo?

Răspuns

De acest schimb de scrisori între mine și Reik Loslo are cunoștințe numai mea socră Solymos Eleonora și văduva Gyenge Mihai care în prezent se află în R.P. Ungaria. Măna mea cunoaște adresa lui văduvei Gyenge Mihai.

Întrebare

Unde se află scrisorile primite de dumneastă din partea lui Loslo Reik?

Răspuns

Cred că aceste scrisori se află împreună cu alte acte de ale mele întru unul din cele două depozite mobile de ale mele se află depozitului într-un pod al depozitului din Dealul Spinei al Centrului. De aceste mobile știe Iordanoș Gospodiu director administrativ al Centrului.

Întrebare

cu alte legături și mai sunt cu Reik Loslo?

Răspuns

Nu am mai avut alte legături cu Reik Loslo.

Urmare: Zulu bene

ce mai ai de adău gat în privința
celor declarații mai sus?

Răspuns

ment: oarecî scrierile din partea
lui Keik Los-Lo am pus în
pe adresa mea din Zulu pe care
o indicăm pt. răspuns.

după ce am citit înaint și înaint
pe pentru proces verbal și am constatat
că este corespunzător în totul celor
declarații de mine și reuneș:

Architator, Lebiru

Molyndha

L. B. ...

Semnătura,

Tovarăşului RAJK VASILE - Ministru Afacerilor
Externe din R-P. Maghiară.

Budapesta

Ca deputatul din Jud. Sălaj al Marelui Adunări Naţionale, din partea Uniunii Populare Maghiare, vă rog să binevoiţi a aproba chestiunea de paşaport a văduvei lui GYENGE, domiciliată în Zalău. Numita este o cetăţeană bună, maghiară, democratică, care merită ca să o ajutăm.

Cu salutări tovarăşeşti.

Dr. SOLYMOS IVAN

Copia corespunde întocmai cu originalul.

Bucureşti la 23 Februarie 1953

Scrisoarea a fost reconstituită de mine din
memorie.

ss. SOLYMOS IVAN

Bucureşti la 23 Februarie 1953.

Rajk László elvtársnak, 139 132
a Magyar Népköztársaság Külügyministerének

Budapest.

Kedves Elvtárs,

Mint a Magyar Népi Szövetség szilágymegyei
országgyűlési képviselője, arra kérem, hogy ön. Gyen-
ge Mihályné zilahi lakos utlevélügyét jóváhagyási
mirekedjék. Kéremet jó magyar, demokratikus érzel-
mű testvérszónok, aki megérdemli, hogy segítsünk rajta.

Elvtársi üdvözléssel:

dr. Lólymas Iván.

Copia - traducere.

Tovărăşului Vasile Rajk,
ministrul afacerilor externe din Republica Po-
pulară Maghiară

Budapest.

Dragă Tovărăşe,

Ca deputatul din judeţul Lălaj al harei Adunării
Nationale, din partea Uniunii Populare Maghiare, vă rog
să binevoiti a aproba chestiunea de pasaport a vă-
survei lui Gyenge Mihail, domiciliată în Lălau. Numita
este o cetăţeană bună, maghiară, democratică, care me-
rita ca să o ajutăm.

Cu salutări tovără-
şeti:

dr. Lólymas Iván.

Copia corespunde întocmai cu originalul.

Bucureşti, la 23 Februarie 1958.

Scrisoarea a fost reconstituită de mi-
ne din memorie.

Bucureşti, la 23 Februarie 1958. Lólymas Iván

Tovarășului Deputat Dr.SOLYMOS IVAN,

Z A L A U

Din încredințarea tov.Ministru al afacerilor externe RAJK VASILE, vă comunic că tovarășul ministru al afacerilor externe a aprobat chestiunea de pașaport a văduvei lui GYENGE MIHAIL, domiciliată în Zalău.

Cu salutări tovarășești;
ss.indescifrabil.

Copia corespunde întocmai cu originalul

Buc.la 23 Februarie 1953,

ss.SOLYMOS IVAN

Scrisoarea a fost reconstituită de mine din memorie.

Buc. la 23 Februarie 1953

ss.SOLYMOS IVAN

dr. Lolyms Ioan Lăptoscu' elutării 41

134

Țilak.

Rajk László külügyminiszter elvtárs megbízásából közlöm, hogy örv. Gyenge Mihaily névű lakos utlevélügyét a külügyminiszter elvtárs jóváhagyta.

Elvtársi üdvözléssel:

(olvashatatlan a kávéval.)

Titkár.

Copia - traducere.

Tovărășului deputat dr. Lolyms Ioan

Țilak.

Din incredința țarășului ministru al afacerilor externe Rajk Vasile, vă comunic că țarășul ministru al afacerilor externe a aprobat chestiunea de pasaport a văduvei lui Gyenge Mihail, domiciliată în Țilak.

Cu salutări țarășești:

(semnătura indescifrabilă.)

Secretar.

Copia corespunde întocmai cu originalul.

București, la 23 Februarie 1953.

Lolyms Ioan

Scrisoarea a fost reconstituită de mine din memorie.

București, la 23 Februarie 1953.

Lolyms Ioan

✓

135

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Abstatul SOLYMOS IOAN, născut la 14 Februarie 1915 -
Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocopului,
cu ultimul domiciliu în București Str.Dr.Sion No.16.

21 Ianuarie 1953- București

Interogatoriul a început la ora....

" s'a terminat la ora....

Intebare ;

Ce alte posturi ai avut Dta în perioada anilor 1940-1944 în
afara celor declarate până acuma în anchetă?

Răspuns;

In afara posturilor declarate până în prezent am mai fost
și avocat al Ministerului *regal* al Agriculturii în așa zisul
" Birou Central pentru apărarea drepturilor muncitorilor agricoli".

Intrebare ;

Când și în ce împrejurări ai devenit avocat al acestui birou

Răspuns;

In acest post am fost numit în cursul anului 1946 și cred
că am fost propus de Dr.GAZDA ANDREI. Eu nu am fost întrebat ante-
rior dar am primit înștiințarea de numire și am fost de acord.

Intrebare ;

Cu ce se ocupa acest birou și care erau atribuțiile Dtale?

Răspuns;

Acest birou s'a ocupat cu aplanarea conflictelor de muncă
între muncitorii agricoli și patroni lor. In cazul când aceste con-
flicte nu se puteau aplana numai cu aprobarea specială a ministrului
agriculturii, puteau fi duse în fața Justiției de către acest birou
De altfel un asemenea caz nici nu s-a petrecut.

Intrebare ;

Ce activitate ai depus Dta în calitate de delegat local și
biroului central pentru apătatea drepturilor muncitorilor agricoli
din Ministerul Regal al Agriculturii?

Răspuns;

Am publicat un articol prin care înștiințam populația de
numirea mea în acest post, articolul a apărut în ziarul local din

Zalău "Szilagsag". Mai anunțam orele de activitate și adresa unde funcționam în acest post și atribuțiile.

Deasemeni la biroul meu avocațial în exterior am montat o firmă primită dela Biroul Central.

În ceea ce privește însă activitatea avocațială propriu zis în acest domeniu nu am avut deoarece nu au venit muncitori agricoli să mă consulte.

Intrebare ;

Cât timp ai deținut acest post?

Răspuns;

Am deținut acest post până în anul 1944 la eliberarea Zalăului.

Intrebare ;

Cine era șeful Dta pe linia Biroului Central?

Răspuns;

Pe linia biroului Central nu-mi reamintesc numele dar era chiar șeful acestui birou din Ministerul regal al agriculturii. Dealtfel la Zalău nu a venit nimeni din partea biroului iar eu când m-am dus la Budapesta nu am vizitat acest birou.

Am purtat ceva corespondență prin care am solicitat unele imprimare și am făcut propuneri cu privire la modalitățile de apănare a conflictelor de muncă dintre muncitorii agricoli și patroni.

Deasemeni am mai trimis și unele rapoarte asupra activității mele în acest domeniu.

Intrebare ;

Ce cuprindeau rapoartele înaintate de Dta biroului Central?

Răspuns;

Prin aceste rapoarte am informat biroul central asupra conflictelor de muncă dintre proprietarii și muncitorii agricoli în județul Sălaj.

Intrebare ;

De unde cunoșteai aceste conflicte ?

Deoarece țărani în urma articolul publicat în ziar și a firmei pe care o pusesem la biroul meu avocațial din partea "Biroului Central" precum și în general fiind un avocat cunoscut, veneau la mine pentru a mai consulta în legătură cu conflictele dintre ei cu salariați și patroni lor proprietari.

Intrebare ;

La ce interval ai înaintat rapoarzele " Biroului Central"?

Răspuns;

Aproximativ un an am înaintat lunar rapoarte de acest fel Biroului Central. După aceea fără nici-un fel de aviz am încetat să mai trimit astfel de rapoarte.

Intrebare ;

Din ce motiv ai încetat de am mai trimite astfel de rapoarte / Biroului Central/ din Budapesta?

Răspuns;

Deoarece am văzut că nu am primit nici-un fel de răspuns la rapoartele mele anterioare și deasemeni din neglijență am încetat de a mai înainta rapoarte.

Intrebare ;

Ce măsuri s'au luat în urma rapoartelor înaintate de Dta ?

Răspuns;

Nu am cunoștință să se fi luat nici-un fel de măsură.

Intr bare ;

Cum ai rezolvat plângerile salariaților agricoli?

Răspuns;

Toate cazurile care s'au ivit de plângere a salariaților agricoli i-am determinat să se împace cu proprietarii aceasta fiind conforma instrucțiunilor primite din partea Biroului Central.

Intrebare ;

Cu proprietarii acestor salariați agricoli ai luat contact?

Răspuns;

Nu am luat contact cu proprietarii la care lucrau acești salariați agricoli.

Intrebare ;

Ce avantagii materiale sau de alt fel ți-a adus faptul că ai fost reprezentantul local al " Biroului Central" ?

Răspuns;

In afară de faptul că după aprecierea mea mi-a mărit prestigiul de avocat nu am avut nici-un altfel de avantaj.

Intrebare ;

Dacă nu ai avut nici-un fel de avantaj ce te-a determinat să primești acest post?

Răspuns;

Răspunsul la această întrebare este acela că la început eu am fost convins că voi fi retribuit, apoi mi-a plăcut să mai adaug un titlu la numele meu. Dar cel mai important motiv care ne-a determinat să accept acest post au fost convingerile mele politice hortiste și faptul că știam că prin acest post voi putea contribui la întărirea statului hortist prin evitarea de conflicte între

proprietari și salariați agricoli.

Intrebare ;

Din ce motiv nu ai declarat dela început anchetei că ai deținut acest post?

Răspuns;

Nu mi-am reamintit.

Prezentul procesv verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai cu cele deălarate de mine pentru care semnez.

Anchetator,
LT. DE SECURITATE

ss.SOLYMOS IOAN

Barbu Lenobel

5 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Solymos Iovan, născut la 14 Februarie 1915 lalea
de profesie avocat, fost vice-președinte al Centrului
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
copului, cu ultimul domiciliu în Buc. 16. Dr. J. de Nr. 16

La: Januarie 195³

Orașul București

Interogatorul a început la ora ..... și ..... minute

" s'a terminat la " ..... și " .....

Intrebare: La alte posturi ai avut de nume în
perioade anilor 1940-1944 în afara celor declarate
până acum în anchetă?

Răspuns

În afara posturilor declarate până în prezent
eu nu am fost nici avocat al Ministerului lui regel
al Agriculturii în era fiului, Birou de Central
pt. spărea drepturilor muncitorilor agricoli?

Intrebare

Când și în ce împrejurări ai devenit
avocat al acestui birou?

Răspuns

În acest post eu am fost numit în
anul meu lui 1946 și cred că eu am fost
propus de Dr. Gajde Andrei care eu
am fost întubod anterior dator eu
primii în stăntarea de numire și eu
am fost de acord.

Urmare: La ce ora oupa este birou si ceu greu
distributie demitak?

Răspuns

Acest birou s-a ocupat cu soluțarea conflictelor de muncă între muncitori agricoli și patronii lor. În cazul când aceste conflicte nu se puteau soluționa numai cu aprobarea specială a ministerului agriculturii, puteau fi date în fața justiției de către acest birou. De altfel un exemplu ceș nu ci nu s-a petrecut.

Intrebare

Ce activitate si dupa demiterea in
calitate de delegat local al biroului
central p. apărarea drepturilor muncitorilor
agricoli din Ministerul Regal al Agriculturii?

Răspuns

Am publicat un articol prin care instintam
populația de muncitori mei in acest post,
articolul a apărut in ziarul local din
Zalau "Szigetseg". Mai amintesc
ca de activitate si adresa unde functionam
in acest post si distributie.

De asemenea la biroul meu asociativ
in exterior am montat o firma primita
de la Biroul central.

In ceea priveste inra activitate
asociativa propriei fis in acest domeniu
nu am avut deocamdata nu se venit
muncitori agricoli ne ma contacte.

Intrebare

cel timp si detinut acest post?

Semnatura,

Molyndor

Urmare: Răspuns

Au detinut cast fort până în anul 1944
la liberarea Iașului.

Intrebare

Cine era reful demitela pe linia Biroului
Central ?

Răspuns

Pe linia Biroului Central nu-mi revin
numele dar era director seful aceluia birou
de la Ministerul regel de agricultură. Jeltel
la Iași nu a venit nicăieri din partea biroului
ier eu când m-am dus la Budapesta nu
am vizitat acest birou

Au purtat era corespondență prin
care am solicitat unele imprimări și au
făcut propuneri cu privire la modalitățile
de aplanare a conflictelor de muncă
dintre muncitori agricoli și petroli.

Deasemeni eu mai trimis și unele
rapoarte asupra activității mele în acest
domeniu.

Intrebare

Ce cuprindea rapoartele încintate de
demnitate biroului Central ?

Răspuns

Prin aceste rapoarte am în format biroul
central asupra conflictelor de muncă dintre
proprietari și muncitori agricoli în județul
Iași.

Intrebare

De unde auorteci aceste conflicte ?

Semnătura,

M. Jolymon

Urmare: Răspuns

Scuze să revin, în urma art. colului publicat în ziar în a firmei pe care o purteam la biroul meu avocațesc din portua. biroului central "prezum și în general fiind un avocat curios, venim la mine pentru a mă consulta în legătură cu conflictele dintre ei cu rețeriști și petrișii lor proprietari.

Intrebare

La ce interval și înaintat rapoartele "biroului central" ?

Răspuns

Aproximativ un ou sau înaintat lunar rapoartele de acest fel biroului central. După eu fără nici un fel de orif sau înaintat și mai puțin orfel de rapoarte.

Intrebare

Am a motiv și înaintat de o mai înainte orfel de rapoarte "biroului central" din Buda - Pesta ?

Răspuns

Scuze am refuz că nu am primit nici un fel de răspuns la rapoartele mele anterioare și deorencei din neglijență am înaintat de o mai înainte rapoarte.

Intrebare

Ce măsură sau lucr în urma rapoartelor înaintate de dumneata ?

Răspuns

Semnătura,

Blieyrt hary

Urmare: Nu am eu notiinta sa nu fi luat nici
un fel de masura.

148

Intrebare

Cum se rezolvet plangerile (teranilor)
relatiilor agricole?

Raspuns

Toate cazurile care s'au ivit de
plangere a relatiilor agricole s'au
determinat sa se impere cu proprietarii
aceste fiind conform instructiunilor
primite din partea biroului central.

Intrebare

Cu proprietarii acestor relatiilor
agricole se luau contact?

Raspuns

Nu am luat contact cu proprietarii
la care lucrau aceste relatiile agricole.

Intrebare

ce evenotogii materiale sau de alt
fel s'au adus faptul ca ei fost
reprezentantii locali al "biroului central"?

Raspuns

In afara de faptul ca dupa aprecierea
mea mi s'a marit prestigiul de evocat
nu am avut nici un alt fel de
avantaj.

Intrebare

Deci nu ai avut nici un fel de avantaj
ce te-a determinat sa pui mana pe
post?

Raspuns

Semnatura,

M. Holyst

Urmare: Răspunsul la această întrebare este
că eu la început eu am fost
convins că voi fi retribuit, apoi
mi-a plăcut să mai adaug un titlu
la numele meu. Dar cel mai important
motiv care m-a determinat să accept
acest post eu fost (faptul) convingerile
mele politice hotărâte și faptul că știu
că prin acest post voi putea contribui
la întărirea statului hotărât prin
evitarea de conflicte între proprietari și
relații agricoli.

Întrebare

Și ce motiv nu ai declarat de la început
săchetei că ai determinat acest post?

Răspuns

Nu mi-am reamintit.

Prezentul proces verbal l-am citit
curînt în curînt și corectîndu-mi
cele declarate de mine pt. care pe urmă

Amintitor
le. Amintitor

Mălynsky

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președintele Centrocoopului, domiciliat în București Str.Dr.Sion No.14.

24 Ianuarie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 10.

" s'a terminat la ora.....

Intrebare ;

Care au fost relațiile dintre membrii Com.Executiv al Centrocoopului?

Răspuns;

În Comitetul Executiv al Centrocoopului nu exista o unitate. Comitetul era împărțit în două fracțiuni ; una formată din ST. VOITEC și NAE ALEXE și a doua din HULDUBAN VASILE, GANET NICOLAE , SZABO ADALBERT, NAGY VICTOR și SOLYMOS IVAN (adică eu). Între aceste două fracțiuni erau dese neînțelegeri.

Intrebare ;

În ce constau neînțelegerile ?

Răspuns;

Între HULDUBAN VASILE și STEFAN VOITEC au fost diferite neînțelegeri, HULDUBAN VASILE prezenta propuneri și îl silea pe VOITEC STEFAN, să le aprobe. De exemplu a fost comanda celor 2.000 de căruțe, sau propunerea de a se urca prețurile de achiziții. Deasemeni HULDUBAN VASILE urmărea să devină președinte al Centrocoopului.

Intrebare ;

De unde știi că HULDUBAN VASILE urmărea să devină președinte al Centro Coopului?

Răspuns;

HULDUBAN VASILE în toate ocaziile îl critica pe VOITEC S. arătând că este bandit și că nu merită să fie președinte, arătând în același timp că el (HULDUBAN VASILE) este mai vcapabil. Deasemeni SZABO ADALBERT mi-a spus că HULDUBAN VASILE este un om de încredere a lui VASILE LUCA și are toate șansele să ajungă președinte al Centro-Coopului.

Aceiaș convingere mi-am făcut-o și în primăvara anului 1951 cred luna Mai când fiind la VASILE LUCA- la cabinetul său dela Ministerul de Finanțe- acesta după ce am terminat lucrările (cred în legătură cu statele de salarii_) pentru care venisem mi-a spus ca în activitatea mea de vice președinte al Centrocopului să-l ascult pe HULDUBAN VASILE și să lucrez după directivele lui. În acelaș timp vorbind despre "Bărbosul" adică VOITEC a arătat că este un incapabil și că HULDUBAN VASILE ar fi bun de președinte. De față când VASILE LUCA mi-a dat aceste instrucțiuni a fost SZABO A. pentru care deasemeni erau valabile cele zise de VASILE LUCA.

Intrebare ;

Cu VASILE HULDUBAN ai discutat asupra neînțelegerilor dintre el și VOITEC STEFAN ?

Răspuns;

În mod concret această problemă am discutat-o de două ori.. Prima dată în vara anului 1950 și a doua oară în primăvara 1951.

Intrebare ;

Arată în ce împrejurări a avut loc prima discuție cu VASILE HULDUBAN ?

Răspuns;

În vara anului 1950 am avut o discuție contradictori mai aprinsă cu STEFAN VOITEC. În urma acestei discuții a venit în biroul meu SZABO A. și mi-a comunicat că HULDUBAN ar vroi să discute cu mine ori în biroul său ori la mine. Eu am acceptat și împreună cu SZABO m'am dus în biroul lui HULDUBAN.

Intrebare ;

Ce s'a discutat în biroul lui HULDUBAN ?

Răspuns;

HULDUBAN VASILE mi-a spus că față de VOITEC ST. să adopt o atitudine mai " combativă" și să iau exemplul dela el care are mereu certuri cu VOITEC. Eu am promis că voi accepta această poziție. Din felul în care a vorbit HULDUBAN am înțeles că dorea ca împreună cu SZABO A. care se afla de față să formăm o " bisericuță" împotriva lui VOITEC S.

Intrebare ;

Arată împrejurările în care a avut loc cea' de a doua discuție cu HULDUBAN VASILE ?

Răspuns;

În luna Mai sau Iunie 1951 a avut loc o ședință a Comitetului Executiv al Centrocopului. După ședință când ne pregăteam de ple-

care SZABO A. și HULDUBAN mi-au șoptit să merg la un local să luăm masa deoarece are ceva de vorbit cu mine.

În urma acestui fapt după ședință am plecat cu mașinile la restaurantul "Bordei" dela șosea, apoi la "Pescăruș". Ambele restaurante fiind închise ne-am întors în oraș și la propunerea lui SZABO A. am mers la restaurantul "ZISSU".

Întrebare ;

Cine a mai fost cu această ocazie ?

Răspuns;

Au fost JULDUBAN VASILE, SZABO A. GANET NICOLAE, NAGY VICTOR și SOLYMOS IVAN.

Întrebare ;

Ce ați făcut la localul "Zissu"?

Răspuns;

La acest local am luat o masă mai izolată, dealtfel era ora foarte târzie și erau foarte puțini consumatori . La această masă a avut loc o discuție.

Întrebare ;

În ce a constat discuția ?

Răspuns;

NAGY VICTOR deabea fusese ales membru în Comitetul Executiv al Centrocoopului.

HULDUBAN VASILE a atras atenția atât lui NAGY VICTOR cât și nouă că să avem grije ca NAGY să nu fie influențat de STEFAN VOITEC sau să fie nedreptățit de VOITEC.

Dând un exemplu cum VOITEC își bate joc de NEDELICIU un consilier în com.Executiv al Centrocoopului.

deasemeni a mai repetat că trebuie să fim combativi față de VOITEC. Ne-a arătat că noi trebuie să fim mai uniți deoarece cu toți suntem oameni lui VASILE LUCA. Noi am acceptat ceea ce spuse de HULDUBAN VASILE însă discuția nu a putut continua deoarece la masă s'a așezat un cunoscut de al nostru colonelul (M.F.A.) KISS PAUL.

Întrebare ;

Explică ce înseamnă că sunteți "oamenii lui VASILE LUCA " ?

Răspuns;

Eram oamenii lui VASILE LUCA deoarece noi am fost numiți, formal aleși, în com.Executiv de către VASILE LUCA care ne cunoștea dinainte și avea încredere în noi.

De asemenea în activitatea noastră lucrăm după directivele
lui VASILE LUCA.

Intrebare ;

Ce astfel de convorbiri ați mai avut sau ai cunoștință
să fi avut alți?

Răspuns;

Astfel de discuții cu caracter secret în vederea unor în-
țelegeri nu am mai avut , deasemeni nu am cunoștință să fi avut
nici alții.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și cores-
punde în totul ecelor declarate de mine pentru care semnez.

Anchetator,

LT.DE SECURITATE,

Ajutor șef de birou

ss.SOLYMOS IVAN

BARBU LENOBEL,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat el Solyomos Iovan, născut la 14 Februarie 1915
 în Zalau, de profesie avocat, fost vicepreședintele el
 Centru coop. Homicidat în Buc. Str. St. Sion N° 14
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Ianuarie 1953

Orașul București

Interogatorul a început la ora 10 și - minute

" s'a terminat la " și "

Intrebare: Care au fost relațiile dintre
 membrii Com. Executiv al Centru coop-ului?

Răspuns

În Comitetul Executiv al Centru coop-ului
 nu exista o unitate. Comitetul era împărțit
 în două fracțiuni. Una formată din St.
 Voitec ^{și Nicolae Alexe} și două din Huldubau Vorile,
 Gănel Nicolae, Șfaba Adalbert, Nagy Victor
 și Solyomos Iovan (edificiu). Între aceste două
 fracțiuni erau dese neînțelegeri.

Intrebare: În ce constau neînțelegerile?

Răspuns Între Huldubau Vorile și Șf. sau Voitec au
 fost diferite neînțelegeri. Huldubau V. prezenta
 propuneri în iluzia pe Voitec S. să se
 eprobe de exemplu a fost comandă alor
 2000 de cămăși, sau propunerea de a se
 urca preturile de achiziție. De asemenea
 Huldubau V. urmărea să devină președinte al

Urmare: contro-coop-ului.

Intrebare

De unde sti ca Huldubau V. umierea sa devina președinte al Centrului Cooperativ?

Răspuns

Huldubau V. pe toate națiile îl critica pe Voitec S. arătând că este bândit și că nu merita să fie președinte, arătând în același timp că el (Huldubau V.) este mai capabil. Deasemenea Szabo Adalbert mi-a spus că Huldubau V. este om de încredere și lui Varile Luca nu era toate știrile să ajungă președinte al Centrului Cooperativ.

Aceiași convingere mi-am făcut-o și în primăvara anului 1951 când luna Mai când fiind la Varile Luca - la cabinetul meu de la Ministerul de Finanțe - acesta după ce am terminat lucrările (cred în legătură cu stăruirea de valonii) pt. care venisem mi-a spus că în activitatea mea de vicepreședinte al Centrului Cooperativ și-l esuam pe Huldubau Varile și să lucrez după direcțiile lui. În același timp vorbind despre Bărborul "edificii Voitec" a arătat că este un incapabil, și că Huldubau V. ar fi bun de președinte. De fapt când Varile Luca mi-a dat aceste instrucțiuni a fost și Szabo A. pt. care deasemenea erau valabile cele știri de Varile Luca.

Intrebare

Cu Varile Huldubau ai discutat asupra meritelor dintre el și Voitec S.?

Semnătura

M. Huldubau

Urmare: Răspuns

154 ~~149~~

În mod concret această problemă am discutat-o de două ori. Prima dată în vara anului 1950 și o doua oară în primăvara 1951.

Întrebare

Arate în a împrejurări a avut loc prima discuție cu Huldubau V.?

Răspuns

În ~~1950~~ vara anului 1950 am avut o discuție contradictorie mai aprinsă cu Ștefan Voitec. În urma acestei discuții a venit în biroul meu Ștefan A. și mi-a comunicat că Huldubau ar vrea să discute cu mine ori în biroul său ori la mine. Eu am acceptat și împreună cu Ștefan A. m-am dus în biroul lui Huldubau V.

Întrebare

Ce s-a discutat în biroul lui Huldubau?

Răspuns

Huldubau Vorile mi-a spus că fetei de Voitec St. să adopte o atitudine mai „combativă” și să dau exemple deosebite care eu merita certuri cu Voitec. Eu am promis că voi adopta această poziție. Din felul în care a vorbit Huldubau am înțeles că dorea ca împreună cu Ștefan A. care se afla de față să formăm o „biseriță” împotriva lui Voitec S.

Întrebare

Arate împrejurările în care a avut loc

Semnătura,

[Signature]

Urmare: cea de a doua discutie cu Huldubau Verile?

Răspuns

În luna mai sau Iunie 1951 a avut loc
loc o redintă a comitetului Executiv
al Centrului. După redintă, când ne
pregăteam de plecare Szabo A și Huldubau
mi-au scutit și mergeam la un local să
luăm masa deoarece au cerut să vorbim cu mine.

În urma acestui fapt după redintă am
plecat cu mașinile la restaurantul Bodei
de la Sora, apoi la Pescăruș. Ambele
restaurante fiind închise ne-am întors
în oraș și la propunerea lui Szabo A.
am mers la restaurantul „Zisou”.

Întrebare

Am mai fost la această orașie?

Răspuns

Am fost de Huldubau Verile, Szabo A.
CANET Nicolae, Nagy Victor și Solymos Ivan.

Întrebare

Ce eti făcut la localul Zisou?

Răspuns

La acest local am luat o masă mai
izolată, de altfel ore erau foarte târzii
și erau foarte puțini consumatori. La această
masă a avut loc discutia.

Întrebare

În ce a constet discutia?

Răspuns

Nagy Victor trebuie să fie membru în
Comitetul Executiv al Centrului.

Semnătura,

M. Solymos

Urmare: Huldubau Varile a tras atentie atat
lui Nagy Victor cat si noua ca se avea grije
ca Nagy sa nu fie influentat de Sh. Jan
Voitec sau sa fie nedreptatit de Voitec.

Siind un exemplu cum Voitec in bati joa
de Nedelcu un consilier in Com. Executiv
al Centracoapului.

Deasemenea a mai repetat ca trebuie sa fim
combetivi fata de Voitec. Ne-a cristat ca
noi trebuie sa fim mai uniti deocam
ce toti mentem oamenii lui Varile Luca.

Noi am acceptat cele spuse de Huldubau
si in sa discutia nu a putut continua deocam
ce la un moment dat s-a ojezat un cunoscut de al
nostru colonelul (RFA) Kiss Paul.

Intrebare

Explică ce înseamnă că mentem oamenii
lui Varile Luca"?

Răspuns

Erăm oameni lui Varile Luca deocam noi
am fost murmuri, fumul alor, in Com
Executiv de catre Varile Luca. Care nu
unostea de usinta si avea incidenta in noi.

Deasemenea in activitatea noastra lucrăm
dupa directiunile lui Varile Luca.

Intrebare

Ca astfel de convorbiri sti mai avut sau
si cu nostrinta sa fi avut alti?

Răspuns

Astfel de discutii cu caracter secret in
vederea unor intelegeri nu am mai avut

Semnătura,

M. Huldubau

Urmare: deasemenea nu am cunoștința să fi
erit nici altă.

Prezentul proces verbal l-am citit
curent în cuvânturi corespunzătoare în total celor
declarați de mine pt. care deuzez.

Anchetator

lt. - ajutor șef de birou

Bos Benoit

[Handwritten signature]

Semnătura,

✓

✓

X

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centro-Coopului, cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion No. 16.

9 Februarie 1953 - București
Interogatoriul a început la ora 22.

" s'a terminat la ora .....

Intrebare ;

Când și în ce împrejurări ai fost numit în Comisia de Lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

In comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului am fost numit în August sau Septembrie 1948. Atunci eram consilier superior administrativ în Ministerul de Finanțe repartizat pe lângă Casa Generală de

Introcându-mă dintr'o călătorie pe care o făcusem la Zalău trecând pela U.P.M. mi s'a comunicat că am fost căutat de către CERNICICA DUMITRU și să mă prezint la dânsul la Min. de Finanțe. CERNICICA DUMITRU mi-a comunicat că am fost numit în Comisia pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului și că voi fi convocat la ședințele de lucru.

Intrebare ;

Din cine era formată această Comisie ?

Răspuns;

Comisia a fost formată din următorii; președinte MOEVSCHI MIHAI - pe atunci secretar general la Min. de Finanțe; CERNICICA DUMITRU, director general administrativ în M.F., EIDLITZ ZOLTAN - directorul secretariatului M.F., NISTOR consilier ministerial la M.F., RUBICEK OTTO directorul bugetului din M.F. fostul director general adjunct al C.A.S.B.I.-ului a cărui nume nu mi-l amintesc și eu SOLYMOS IVAN. Secretarul comisiei a fost STELIAN POPESCU, fostul funcționar în M.F., funcțiile indicate la fiecare membru al Comisiei sunt acelea pe care le-au deținut respectivii la data formării comisiei.

Intrebare ;

Cine era legătura superioară a Comisiei?

Răspuns;

Legătura superioară a comisiei pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului a fost IACOB ALEXANDRU, fost ministru adjunct în M. de Finanțe.

Intrebare ;

Cine a ales elementele care au format această comisie.

Răspuns;

Nu știu sigur dar cred că membrii comisiei au fost aleși de VASILE LUCA. Mă face să cred acest lucru și faptul că VASILE LUCA era protectorul meu și eu am fost numit în Comisie.

Intrebare ;

Cu ce scop a fost înființată comisia de lichidate a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

Scopul înființării comisiei de lichidare a C.A.S.B.I-ului a fost lichidarea bunurilor C.A.S.B.I.-ului.

- Restituirea sau mai concret predarea către U.R.S.S. a bunurilor germane sau italiene conform convenției de armistițiu și tratatului de pace.

- Lichidarea bunurilor persoanelor care fugiseră, din fața armatelor eliberatoare, împreună cu fasciști. Aceste bunuri intrau în patrimoniul Statului român.

- Restituirea bunurilor aflate pe teritoriul României și care aparțineau cetățenilor maghiari.

Intrebare ;

Cum și-a desfășurat activitatea Comisia pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

Activitatea desfășurată de Comisia pentru Lichidarea C.A.S.B.I.-ului a fost contrară U.R.S.S. și intereselor statului nostru , a sabotat condițiile de armistițiu și ale tratatului de pace.

Intrebare ;

Arată concret cum și-a desfășurat comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului activitatea ei dușmănoasă U.R.S.S. -ului și intereselor statului nostru?

Răspuns;

În tot cursul activității Comisiei s'au luat măsuri ca să se predea U.R.S.S. cât mai puține din bunurile germane, pentru unele bunuri care nu au fost predate U.R.S.S.-ului, s'a plătit sume fictive mult sub prețul real. Nu au fost predate către URSS bunurile de origine italiană.

Deasemeni față de comandamentul sovietic atașat C.A.S.B.I.-ului și față de delegați sovietici Comisia a adoptat o atitudine de neîncredere de a-i induce în eroare.

Interesele statului nostru au fost lezate prin faptul că bunuri care au fost confiscate conform legii C.A.S.B.I. și care formau proprietatea statului au fost vândute unor particulari cu prețuri iluzori.

Deasemeni prin convenția care a fost încheiată în timpul funcționării comisiei pentru restituirea bunurilor confiscate de C.A.S.B.I. unor cetățeni maghiari și care aparțineau de fapt statului.

S'au creiat unele nemulțumiri în legătură cu bunuri care fuseseră confiscate de C.A.S.B.I. și care ar fi trebuit să fie restituite proprietabilor lor.

Intrebare ;

Arată cum a procedat comisia de lichidarea C.A.S.B.I.-ului pentru a preda cât mai puține bunuri germane și pentru a împiedica predarea bunurilor italiene către U.R.S.S.?

Răspuns;

Comisia s'a mulțumit numai să predea acele bunuri care au fost cerute nominal de comandamentul sovietic și cele sesizate de delegați sovietici. A omis însă obligația de a identifica și preda organelor sovietice bunurile germane care conform convenției de armistițiu trebuiau în mod legal predate dar care nefiind cunoscute de sovietici nu erau cerute .

Aparatul C.A.S.B.I.-ului identificase și inventariase bunurile de origine italiană care conform convenției de armistițiu urma să fie predate către U.R.S.S. MOEVSCI MIHAI s'a ocupat personal de această problemă însă până la desființarea comisiei în vara sau toamna anului 1949 aceste bunuri italiene nu au fost încă predate organelor sovietice. Ele se aflau în custodia unor martori.

După desființarea Comisiei pentru lichidarea C.A.S.B.I. de bunurile italiene s'a ocupat MOEVSCI MIHAI personal ajutat de un mic aparat de funcționari printre care și STELIAN POPESCU,

fost subdirector al Direcției State din Min.de Finanțe. Nu cunosc cum a fost rezolvată până la urmă problema acestor bunuri.

Intrebare ;

Ce altă acțiune ostilă U.R.S.S.-ului s'a dus de către Comisia de lichidare C.A.S.B.I. ?

Răspuns;

În țară se aflau numeroase mobile proprietate germană care conform conv.de armistițiu trebuiau predate autorităților sovietice. Deoarece e unele din aceste bunuri se aflau în folosința instituțiilor de Stat comisia respectiv MOEVSCI M. a intervenit la delegați sovietici ca aceste mobile să fie vândute, instituțiilor care le foloseau. Deasemeni unele mobile au fost vândute unor persoane particulare.

Pentru plata acestor mobile a stabilit prețuri care reprezentau în general cam 10% din valoarea lor reală. Prețurile s'au stabilit pe baza unui îndreptar redactat și difuzat de Comisia pentru lichidarea C.A.S.B.-iului către comisiile Județene de lichidare.

Intrebare ;

Cum s'a dus politica ostilă față de delegați U.R.S.S. și cum au fost induși în eroare aceștia ?

Răspuns;

Legătura cu organele sovietice era ținută de MOEVSCI MIHAI personal. El informa regulat comisia de discuțiile purtate cu delegați sovietici. Se plângea față de noi de locțiitorul șefului de legăție sovietică un maior, care era exigent față de îndeplinirea sarcinilor prevăzute de convenția de armistițiu.

De acest lucru MOEVSCI a informat pe IACOB ALEXANDRU și acesta pe VASILE LUCA fapt care a dus la înlocuirea aceluia maior sovietic.

Printre funcționari care lucrau cu delegația sovietică în vederea descoperirii de bunuri germane care trebuiau predate U.R.S.S., se afla unul anume POPESCU care era foarte activ. Pentru a micșora zelul acestui funcționar, POPESCU a fost angajat ca translator în cadrele Ministerului de Finanțe, rămânând în funcție și după desființarea comisiei de lichidare C.A.S.B.I.

În general comisia a căutat să se predea organelor sovietice cât mai puține bunuri, ca exemplu concret ar fi cazul trolleybuzului din Craiova, a cărui restituire s'a întârziat foarte mult.

Intrebare ;

Cum s'a dus politica dușmănoasă a Comisiei pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului în privința bunurilor aparținând populației maghiare ?

Răspuns;

Conform primei legi C.A.S.B.I.-ul în anul 1944 și 1945 bunurile aparținând populației maghiare din Ardeal cetățeni unguri și români care fugiseră din fața armatei sovietice eliberatoare au fost inventariate și date în custodie. Acelaș lucru s'a întâmplat și cu bunurile aparținând maghiarilor care sub ocupația hortistă au avut o atitudine fățiș fascistă.

În privința bunurilor aparținând cetățenilor maghiari comisia a hotărât că ele să fie restituite proprietarilor lor chiar dacă aceștia avuseseră activitate fascistă și dacă fugiseră din fața armatei sovietice.

Intrebare ;

Ce alte acțiuni dușmănoase a mai avut comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

Comisia ar fi dispus vânzarea bunurilor aparținând persoanelor refugiate cu un preț iluzoriu, astfel a fost păgubit ori Statul român ori U.R.S.S.

Chiar membrii Comisiei au cumpărat mobile plătind prețuri extrem de mici dintre aceștia îi țin minte pe CERNICICA DUMITRU și RUBICEK OTTO.

Intrebare ;

Cine a introdus atitudinea dușmănoasă U.R.S.S. în cadrul comisiei de lichidare C.A.S.B.I. ?

Răspuns;

Atitudinea anti-sovietică în comisie a fost introdusă de MOEVSCHI MIHAI care susținea că noi trebuie să apărăm interesele Statului român față de cererile U.R.S.S. Tot M.MOEVSCHI arată că linia de activitate a comisiei este dată de IACOB ALEXANDRU.

Intrebare ;

Membrii comisiei au fost de acord cu această linie de activitate anti-sovietică și anti-statală?

Răspuns;

"Toți membrii comisiei au fost de acord cu linia de conduită anti-sovietică și anti-statală trasată de MOEVSCHI MIHAI. Unul singur fostul subdirector general al C.A.S.B.I.-ului anume LUCIAN nu a fost de acord cu MOEVSCHI și a fost silit să demisioneze.

Intrebare ;

Dta ai fost de acord cu activitatea antisovietică și antistatală desfășurată de Comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

Da, eu am acceptat această linie de activitate anti-sovietică și anti-statală dusă în cadrul comisiei de lichidare a C.A.S.B.I.-ului. Activitatea mea în cadrul comisiei fiind pe această linie.

Intrebare ;

În ce a constat concret activitatea Dtale antisovietică și antistatală în cadrul comisiei de lichidare C.A.S.B.I. ?

Răspuns;

Eu am fost de acord cu toate hotărârile comisiei înscă-lindu-le și am acceptat în totul linia introdusă de MOEVSCHI MIHAI

Tot în cadrul Comisiei am furnizat unele informații confidențiale ministrului Ungariei la București anume SZEL.

Intrebare ;

Ce te-a determinat pe Dta că accepți linia de activitate anti-sovietică și anti-statală dusă în cadrul comisiei pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns;

Încă din tinerețe eu nutream idei anti-sovietice, iar datorită educației eram un șovin maghiar. Acestea m-au determinat să accept activitatea anti-sovietică și anti-statală a comisiei de lichidarea C.A.S.B.I.

În plus deoarece această linie venea de la superiori mei am apreciat că e bine să fiu ^{de acord} decorat cu ea.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine pentru care semnez liber și nesilit de nimeni.

Anchetator,
LT.DE SECURITATE

ss.SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul SOLYMOȘ IVAN, născut la 14. Februarie 1915
 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședintele C.A.S.B.I.-ului
 în ultimul domiciliu în Buc. Str. Dr. Sion Nr 16.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 februarie 1953

Orașul București

Interogatorul a început la ora 22 și — minute

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai fost
numit în comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns

În comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului
 am fost numit în August sau Septe-
 mbrie 1948. Atunci eram consilier supe-
 rior administrativ în Min de Finanțe reparti-
 zat pe lângă Corpul general de Pluri.

Întorcându-mă dintr-o călătorie
 pe care o făcusem la Zalău tre când
 pe la 4.P.M. mi s'a comunicat că am
 fost chemat de către CERNICICA STRA.
 și să mă prezint la deșeurile la Min.
 de Finanțe. CERNICICA STRA mi-a comunicat
 că am fost numit în comisia pt. lichi-
 dare C.A.S.B.I.-ului și că vom fi convocat la
 sediul de lucru.

Întrebare

Urmare: Siu cine era formata aceasta comisie?

Răspuns

Comisia a fost formata din urmatoari
prezidenti Moerschi Mihai - pe atunci secretar
general la Min de Finante, Cornelia Dumitru
director general administrativ in M.F., Eidlitz
Lottok - directorul secretariatului M.F., Nistor
consilier ministerial la M.F., Rubiack Otto
directorul bugetului din M.F., fostul director
general adjunct al CASBI-ului si carei
nume nu mi-l amintesc si la Iolymos Ivan.

Secretarul comisiei a fost Steliceu Popescu
fost functionar in M.F. Functiile indicate la
fiecare membru al comisiei sunt cele
pe care le-au detinut respectivii la data
formarii comisiei.

Intrebare

Cine era legatura superioara a
comisiei?

Răspuns

Legatura superioara a comisiei pt.
lichidarea CASBI-ului a fost Iacob Alex
fost ministru adjunct in M. de Finante.

Intrebare

Cine a ales elementele care au format
aceasta comisie.

Răspuns

Ne stiu sigur dar cred ca membrii comi-
siei au fost aleși de Vanile Luca. Mă face
ne cred acest lucru in faptul ca Vanile Luca
era protectorul meu si eu am fost numit
in comisie.

Semnatura,

M. Iolymos

Urmare: Intrebare

cu ce scop a fost infiintata comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

103

186

Răspuns

Scopul infiintării comisiei de lichidare a C.A.S.B.I.-ului a fost lichidarea bunurilor C.A.S.B.I.-ului.

- Restituirea sau mai corect predarea către URSS a bunurilor oesuse sau itelene conform convenției de restituire și tratatului de pace.

- Lichidarea bunurilor persoanelor care fugiseră, din fete omului eliberat, împreună cu forștii. Aceste bunuri intrau în patrimoniul statului român.

- Restituirea bunurilor aflate pe teritoriul românesc și care aparținau cetățenilor maghiari.

Intrebare

Cum și-a desfășurat activitatea comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului?

Răspuns

Activitatea desfășurată de comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului a fost condusă UR.S.S. și interesele statului nostru o robotit conditiile de restituire și ale tratatului de pace.

Intrebare - cum și-a desfășurat comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului activitatea ei de lucru?

Semnătura,

M. I. Ionescu

Urmare: URSS - ului si interesele
statului nostru?

Raspuns

In tot cursul activitatii Comisiei s'au
lucrat mii de ani ca sa se precizeze URSS
cat mai putine din bunurile germane,
pt. unele bunuri care au sau fost
pedeche URSS - ului s'au platit sume fictive
mult sub pretul real. N. au fost pedechi
cota URSS bunurile de origine italiana.

De asemenea foto de comandamentul
sovietic darot C.A.S.B.I. - ului si foto
de delegati sovietici Comisie s'adoptat o
ditudinea de neincadere de a-i induce
in eroare.

Interesele statului nostru au fost legate
prin faptul ca bunuri care au fost confiscate
conform legii C.A.S.B.I. si care formau
proprietatea statului nostru au fost vandute
unor parteneri cu preturi iluzorii.

De asemenea prin conventia care a fost
incheiata in timpul functionarii Comisiei
pt. restituirii bunurilor confiscate de
C.A.S.B.I. unor cetateni maghiari si
care apartineau de fapt statului nostru.

Si eu vreau unele rezultate in
in legea care au bunuri care fusesera
confiscate de C.A.S.B.I. si care ar
fi trebuit sa fie restituite proprietarilor
lor.

Incheiere

Semnatura,

M. G. G. G.

Urmare: Avata cum a procedet comisia pt. lichidarea
C.A.S.B.-ului pt. a preda iat unei putine

157
164

buurii germane, n pt. a impiedica predarea
buurilor italiene catre URSS?

Raspuns

Comisia s'a multumit sa preda numai
cele buurii care au fost emise nominal de
comandamentul sovietic si cele refuzate de
delegatii sovietici. A omis insa obligatia de
o identifica si preda organelor sovietice buurii
germane care conform conventiei de amnistie,
trebuiau in mod legal preluate dar care
ne fiind cunoscute de sovietici nu erau emise.

Aparatul C.A.S.B.-ului identificare si inventa-
riare buurii de origine italiana care conform
conventiei de amnistie urma sa fie preluate
catre U.R.S.S. Maevski Mihai n'a ocupat personal
de curatie problema ^(rusa) pana la desfiintarea
comisiei in vara sau toamna anului 1949
cele buurii italiene nu au fost inca preluate
organelor sovietice. Ele se aflau in custodia
unor curatori.

Dupa desfiintarea comisiei pt. lichidarea
C.A.S.B.-ului de buurii italiene s'a ocupat
Maevski Mihai personal ajutat de un mic
aparat de functionari printre care si Silian
Popescu fost sub director al Directiei Statului
Mundului finante. Nu unora nem o fost refuzate
pana la urma problema acestor buurii.

Intrebare

La cele actiune ostile U.R.S.S.-ului s'a dus

Semnatura,

M. Maevski

Urmare: de către comisia de lichidare C.A.S.B.I.?

Răspuns

În țară se aflau numeroase mobile proprietate germană care conform conv. de armistițiu trebuiau preluate autorităților sovietice. Din unele din aceste bunuri se aflau în folosința instituțiilor de stat comuniste respectiv Maevschi M. și intervenit la delegații sovietici ca aceste mobile să fie vândute instituțiilor care le foloseau. Deoarece unele mobile au fost vândute unor persoane particulare.

Pt. plata acestor mobile a stabilit prețuri care reprezentau în general cam 10% din valoarea lor reală. Prețurile s-au stabilit pe baza unui îndreptar redactat și difuzat de comisia pt. lichidarea C.A.S.B.I.-ului către comisiunile județene de lichidare.

Intrebare

Cum s'a dus politica ostilă față de delegații U.R.S.S. și cum au fost incluși în eroare acestia?

Răspuns

Legătura cu organele sovietice era înrădăcinată de Maevschi Mihail personal. El în forma regulat comisia de discutii la partate cu delegații sovietici. Se plâneau față de noi de lăstăritoul sefului delegației sovietice un maior, care era exigent față de îndeplinirea sarcinilor prevăzute de convenția de armistițiu.

De acest lucru Maevschi a informat pe Iacob Alexandru și acesta pe Verile Luca fapt

Semnătura,

M. G. G. G.

Urmare: care a dus la inlocuirea celui ¹⁵⁸
maior sovietic. 165

Printre functionari care lucrau in delegatia
sovietica in vederea demarșării de bunuri
germane sau tehnice produse URSS, se
aflo unul nume Popescu care era foarte
activ. Pt. a micșora celula acestui functionar,
Popescu a fost sugerat ca translator in
cadrele rin. de finante, rămânând in
functia n' după desființarea comisiei de
lichidare CASBI.

In general comisia a căutat să se
preda organelor sovietice cât mai
putine bunuri, ca exemplu conștient să
fi cazul Holeyburn lui din noiere
a cărei restituire sa întârziat foarte
mult.

Intubare

cum s-a dus politica de suia noara a comisi-
ei lichidare CASBI-ului in privinta bunu-
rilor apartinând populatiei maghiare?

Răspuns

conform primei legi CASBI - in anul 1949 și
1945 bunurile apartinând populatiei maghiare
din Ardeal cetățeni unguri și români
care fugiseră din țara amicale sovie-
tice eliberatoru sau fost in ventenete
n' date in custodie. Acelor lucru n'a
intimplat n' in bunurile apartinând
maghiari lor care sub ocupatie hortic
au avut o elitudine fata de fascista

Semnătura,

Mohyudhan

Urmare: In privinta bunurilor apartinand
statului sau in proprietate comunista si hetero-
net ca ele sa fie vechi toate proprietatilor
lor chiar daca ~~este~~ aceasta ar fi
activitate fostilor si daca au fugit
din fata armatei sovietice.

Intrare

La ce activitati ducem noar a unei
avut comunista de lichidare a C.A.S.B.I.ului?

Raspuns

Comisia a dispus vanzarea bunurilor
apartinand persoanelor refugiate in un pret
iluzoriu astfel a fost pagubit ori statul roman
ori URSS.

chiar membri comisiei au camparat
mobile platind preturi exorbitante de mici
dintru acestea si tin minte pe Comisia
Germana in Rubisek Otto.

Intrare

Linie a introdus activitatea ducem noar
URSS in vederea comisiei de lichidare
C.A.S.B.I.?

Raspuns

Activitatea este sovietica ca in comisia
a fost introdusa de Mavroschi Mihai care
mentioneaza ca noi trebuie sa epuram
interesele statului roman fata de activitatea
URSS. Tot M. Mavroschi este ca linia de activitate
a comisiei este data de Jacob Alexandru.

Intrare

Membri comisiei au fost de acord in aceste

Semnatura,

M. Mavroschi

Urmare:

ce te-a determinat pe dumneata
să accepți linia de activitate
anti-sovietică și anti-statală dusă
în cadrul comunist pt. lichidarea CASBI-
ului?

159

166

Răspuns

Măi din tinerețe eu mi trece ideile anti-
sovietice, iar datorită educației eram
un soviet maghiar. Astfel m-am determinat
să accept activitatea anti-sovietică și
anti-statală a comunisti de lichidare CASBI.

În plus din cauza acestei linii venise
de la superiori mei au apreciat că e bine
să fie de acord cu ea.

Peșutul proces verbal l-am citit
cu vânto și cu vînt și corespunde în total
celor declarate de mine pt. care semnnez
liter și nu nîlit de nimeni.

Ancheta

H. Borbu

M. Polymorhau

Semnătura,

Urmare: linie de activitate anti-rosietica si lista

Răspuns

Toți membrii comisiei au fost de acord cu linia de conduită anti-rosietică și autoritatea încredințată de Mănescu Mihail. Unul singur fostul subdirector general al C.A.S.B.I.-ului cum se lăsa nu a fost de acord cu Mănescu și a fost înțeles să demisioneze.

Intrebare

Am nescăpat și fost de acord cu activitatea anti-rosietică și autoritatea desființată de Comisia de lichidare a C.A.S.B.I.-ului.

Răspuns

Eu am acceptat această linie de activitate anti-rosietică și autoritatea dată în cadrul comisiei de lichidare a C.A.S.B.I.-ului. Activitatea mea în cadrul comisiei fiind pe această linie.

Intrebare

Eu am constatat concret activitatea demistată anti-rosietică și autoritatea în cadrul comisiei de lichidare C.A.S.B.I.?

Răspuns

Eu am fost de acord cu toate hotărârile comisiei înscrise în act și am acceptat în total linia încredințată de Mănescu Mihail.

Tot din cadrul comisiei am furnizat unele informații confidentiale mișturii Ungarilor la București cum se știe.

Intrebare

Semnătura,

M. Polyzou

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoop., cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion No. 16.

24 Februarie 1953 - București
Interogatoriul a început la ora 20.
" s'a terminat la ora...!.....

Intrebare ;

Arată Dta din ce motiv nu au fost planificați pentru anul 1951 cei 80.000.000 (optzeci de milioane) lei, necesari pentru plata lectorilor personalului și burselor elevilor din Școlile Centro-Coopului?

Răspuns ;

În luna Ianuarie 1951 a apărut H.C.M. 1424 prin care s'a introdus controlul de către B. R.P.R. a fondului de salarii. De la început eu am fost împotriva ca B. R.P.R. să-și exercite controlul și asupra fondului de salarizare a Centrocoopului. Din acest motiv am făcut unele intervenții salariaților din comerț și cooperatie pentru ca Centrocoopul să fie scos de sub controlul Băncii de Stat în ceea ce privește salariile (fondul de salarii). În acest sens am discutat cu RADU pe atunci președinte al Uniunii Sindicatelor din comerț și Cooperative și cu CAMPEANU - activist al aceleiași Uniuni.

Tot din dorința mea de a sustrage fondul de salarii al Centrocoopului de sub controlul B. R.P.R. am întârziat întocmirea instrucțiunilor cu privire la actele pe care cooperativele trebuiau să le prezinte la ghișeele Sucursalelor B. R.P.R. pentru a ridica fondul de salarii.

În anul 1950 plata personalului din școlile Centro-Coopului și a elevilor s'a făcut din fondul de pregătire a cadrelor fără să fie planificat sau controlat de Banca de Stat.

La întocmirea planului pe 1951 nu am planificat suma de 80.000.000 lei necesară școlilor Centrocoopului, cu intenția de a plăti salariile necontrolat de Banca de Stat tot din fondul de pregătire a cadrelor. Conform H.C.M. 1242/951 acest lucru era ilegal deoarece din orice fond am fi plătit salarii, ele trebuiau să se facă cu aprobarea sucursalei respective a B. R.P.R. și să fie controlate de aceiași instituție.

Intrebare ;

Ce te-a determinat pe Dta că încerci scoaterea Centrocoopului de sub controlul Băncii de Stat în privința fondului de salarii?

Răspuns;

Eu consideram că Centrocoopul și în general Cooperăția este un sector independent față de sectoarele de Stat și nu trebuie să fie controlat de organele acestuia. Asupra H.C.M.1424/951 deasemeni consideram că trebuie să se aplice numai în sectorul de Stat, în ceea ce privește cooperăția apreciind că este o încălcare a independenței ei.

In general prin repetatele încercări de a scoate Cooperăția de sub controlul B. R.P.R. în domeniul fondului de salarii doream să asigur posibilitatea conducerii Centrocoopului de a dispune de fondul de salarii după cum aprecia.

Intrebare ;

Dela cine ai primit instrucțiuni în acest sens?

Răspuns;

Propriu zis nu am primit instrucțiuni în acest sens dela nimeni. M'am ghidat în această acțiune a mea după indicațiile date de VASILE LUCA în repetatele discursuri pe care le-a ținut încă din anul 1950 în fața Consiliului General al Centrocoopului și în care arăta că Cooperăția este un organism independent față de celelalte organe de Stat.

Intrebare ;

Cum s'a făcut totuși plata salariilor personalului și elevilor Scolilor Centrocoopului?

Răspuns;

Pentru luna Ianuarie sau Februarie mai curând cred luna Februarie 1951 deoarece nu făcusem formele necesare pentru planificarea fondului de salarii în privința personalului Scolilor Centrocoopului am dat o dispoziție ilegală prin care am dispus plata salariilor din fondul de pregătire a cadrelor (fără însă ca acest fond să fi fost planificat).

De această măsură a mea Banca de Stat nu a avut cunoștință eu ascunzând această măsură deși în mod legal - conform H.C.M.1424/I.1951 banca trebuia să fie înștiințată. Ulterior am făcut formele necesare pentru a intra în legalitate față de Bancă.

Intrebare ;

Ce prejudicii a adus faptul ca nu s'au planificat fondurile de salarii pentru școlile Centrocoopului?

Răspuns;

Datorită faptului că eu nu am luat măsuri pentru a se face formele necesare onținerii unui fond planificat de salarii pentru plata personalului și elevilor școlilor Centrocoopului au fost aduse următoarele prejudicii;

Plata salariilor s'a făcut cu o întârziere de o chenzină la toți elevi și personalul școlilor Centrocoop, ceea ce a dat naștere la nemulțumiri.

Deasemeni a dus la luarea unor măsuri ilegale de către mine pentru a putea acoperi salariile acestea.

Intrebare ;

In ce mod ai acționat în privința salariilor personalului din Cooperație pentru a sustrage fondul de salarii de sub controlul B. R.P.R. - control prevăzut de H.C.M.1424?

Răspuns;

Pentru a sustrage fondul de salarii al Centrocoopului de sub controlul B. R.P.R. am acționat în următorul mod ;

După apariția H.C.M.1424/1951 am dus discuții cu consilierul TACOVICI dela Min.Com.Interior ca de comun acord să încercăm să scapăm personalul comercial al M.C.I.-ului și personalul Cooperației de sub controlul B. S. în ceea ce privește fondul de salarii.

In acest sens ne-am adresat la Consiliul de Miniștrii la BEIEA director general al Trăburilor C.M. și Uniunea Sindicatelor comerț și cooperație precum și consilierului RADULESCU GH. din B.RPR

Răspunsul însă a fost negativ dela toate aceste foruri.

Intrebare ;

Când intra în vigoare dispozițiile H.C.M.1424/1951.

Răspuns;

In chenzina a doua a lunii Februarie 1951 trebuia să intre în vigoare H.C.M.1424/1951.

Intrebare ;

Cum s'au plătit salariile în cooperație pe cea de a doua chenzină a lunii Februarie 1951?

Răspuns;

In cea de a doua chenzină a lunii Februarie 1951 s'au plătit salariile în cooperație cu o întârziere de 15 zile adică în loc de 1 Martie , cum era normal s'au plătit la 15 Martie.

Intrebare ;

Din ce motiv s'a produs această întârziere în plata salariilor în Cooperație ?

Răspuns;

Intârzierea plăți salariilor s'a produs din cauză că instrucțiunile prin care se arătau formele care trebuiesc îndeplinite de către unitățile cooperatiste pentru a ridica sumele necesare plății salariilor dela ghișeele sucursalelor Băncii de Stat, nu au fost redactate decât la 3 Martie 1951. Fără îndeplinirea formelor prevăzute de H.C.M.1424/1951 la Sucursalele B. R.P.R. nu au eliberat fondul de salarii.

Aceste instrucțiuni trebuiau întocmite din timp și difuzate unităților cooperatiste.

Intrebare ;

Cine se face vinovat de aceste ilegalități?

Răspuns;

De aceste ilegalități mă fac vinovat eu.

Intrebare ;

Din ce motiv de faci Dta vinovat de aceste ilegalități?

Răspuns;

Mă fac vinovat de comiterea acestor ilegalități din următoarele motive.

Deoarece eu coordonam sectorul de muncă și salarii trebuia să mă ocup de redactarea la timp și difuzarea instrucțiunilor pe baza cărora unitățile cooperatiste să întocmească formele pentru ridicarea salariilor. In loc să fac acest lucru m'am ocupat cu găsirea unei forme de a scoate cooperatiza de sub controlul B. R.P.R. în domeniul fondului de salarii. Deasemeni instrucțiunile fiind redactate cu întârzieri și în grabă au fost defectuase. Pentru a ilustra în plus vinovăția mea în această privință pot să arăt că în Min.Comerțului Interior deși și aceștia au făcut demersuri pentru a fi exceptați de H.C.M.1424/1951 totuși s'au redactat și difuzat la timp instrucțiunile necesare ceea ce a permis plata la timp a salariilor.

Prezentul Proces Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că el corespunde în totul celor declarate de mine, îl semnez propriu liber și nesilit de nimeni.

Anchetator,
I.T. DE SECURITATE,

ss.SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel,

Proces-Verbal de interogator

Arestat de Solimes Ivan, marut la 14 Februarie 1956
Zalau, de proprie avertat fost vice prezidinta el untra coop
 in ultimul domiciliu in Buc. Str. Dr. Sion No 16.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Februarie 1953

Orașul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 20 și 1 min.
 „ s'a terminat la „   și   „

Intrebare: Arata dumineste din ce motiv
nu au fost planificati pt anul 1956 cu
80.000.000 (opt zeci de milioane lei) neaveni
pt. plata lectonilor personalului si bursetelor
studenților din scoli te untra coopului?

Răspuns

In luna Ianuarie 1956 a aparut
 H.C.M. 1424 prin care s'a introdus controlul
 de către B. R.P.R. a fondului de salarii.
 De la început au avut foarte impotriva ca
 B.R.P.R. să - ni exerce controlul și asupra
 fondului de salarii a untra coopului.
 Din acest motiv au făcut unele intervenții
 la Sindicatul salariaților din comerț și
 cooperatie pt. ca untra coopul să fie
 scutit de sub controlul băncii de stat în ceea
 privește salariile. (Fondul de salarii). In acest
 sens au discutat cu Radu pe atunci prezidinta

Semnătura,

Solimes Ivan

Urmare: el uniuu nndicator dui couert n
cooperativa n cu compoan activit
el auion uniuu.

Tot dui donuta meo de a mltogi
fondul de salarii el antro coopului
de sub controlul B.P.P.R cu interfiat
intor mirea instructiunilor cu privire la
acti le pe care cooperativele trebuiau
si le prezinta la ghiseele buroalelor
B.P.P.R pt. a ridica fondul de salarii.

In anul 1950 plata personalului dui
scoli el antro coopului si a elevilor se
faie dui fondul de pregatire a
cadrelor fara sa fie planificat sau
controlat de Banca de stat.

La intor mirea planului p
1951 nu cu planificat suma de 80000.000
lei necesari scoli el antro coopului cu
intenti de a plati salariile ne controlat
de banca de stat tot dui fondul de
pregatire a cadrelor. Conform H.C.M. 1424/911
out lucru era ilegal dione dui oia fond
cu fi platit salarii el trebuia sa se
face cu aprobare sumasalei respective a
B.P.P.R si sa fie controlate de auion
institutiie

Intrebar

cu le-a determinat pe de unucto sa
in ueri ocoatere antro coopului de sub
controlul Banai de stat in privinta fondului
de salarii.

Semnatura,

M. G. G. G.

Urmare: Răspuns

172
În consideram că entru coapului în
în general cooperativă este un rector
independent fata de rectorate de
stat și nu trebuie să fie controlat de
organele acestuia. Ampra H.C.M. 1424/1951
deasupra consideram că trebuie să n eplie
numei în rectorul de stat, în uelle pivești
cooperativă apreciind că este o inițiativă
a independentului ei.

În general prin repetetele intervenții
de a scvate cooperativă de sub controlul
B.R.P.R. în domeniul fondului de salarii
doeam să origu poziibilitate
conducerei entru coapului de a dispune
de fondul de salarii după cum
aprecie o

Intrebare

De ce cine ei primit instructiuni în
aest sens?

Răspuns

Propriu fiz nu au primit instructiuni
în aest sens dela nimeni. Nu au
ghidat în acestă actiune o mea
după indicatiile dele de voritb lura
în repetetele discursuri pe care le-o tirunt
în cō dieu anul 1950 în fata conținului
general al entru coapului și în
con critate că cooperativă este un
organism independent fata de celelalte
organe de stat.

Urmare: In tuban

cum s'au făcut tatuz. plata salariului personalului și elevilor școlilor centrale. coșpului?

Răspuns

Pentru luna Ianuarie sau Februarie mai curând cred luna Februarie și și deosebi nu făcuseră formule necesare pt. planificarea fondului de salarii în privința personalului școlilor centrale. Coșpului are dat o dispoziție ilegală prin care s'au dispus plata salariilor din fondul de pregătire a cadrelor (șiră înră ce acest fond să fi fost planificat)

Decretul nr. 1000 din 1951 a mers înainte cu oscurtând aceste măsuri din în mod legal - conform H.C.M. 1424 / 1951 pentru tubă să fie în vigoare. Ulterior s'au făcut formule necesare pt. și intra în legalitate fete de bonie.

In tuban

ce prejudiciu a adus faptul ca nu s'au planificat fondurile de salarii pt. școlile centrale coșpului?

Răspuns

Deoarece faptul lui că eu nu am fost măsurat pt. și se face formule necesare obținând unii fond planificat de salarii pt. plata personalului și elevilor școlilor centrale coșpului au fost aduse unii tocul.

Semnătura,

Silvius Traian

Urmare: prejudicii:

Plata salariilor s'a făcut cu o întârziere
de o săptămână la toți elevii și personalul
școlilor centrale coop. ceea ce det. noșter
la ne mulțumiri.

Managementul a dus la luarea
unor măsuri ilegale de către mine
și a putut acoperi salariile școlilor.

Intrebare

În ce mod ei acționează în privința
salariilor personalului din cooperativă
și a marelui fondul de salarii de sub
controlul B.R.P.R. - control prevăzut de
H.C.M. 1424?

Răspuns

Pentru a mustră fondul de salarii
al unităților de sub controlul B.R.P.R.
eu acționez în următorul mod:

După apariția H.C.M. 1424/1951
eu dau dispoziții cu Consiliul Tecovici
de la Min. Com. Interior ca de comun
acord să încercăm să scoatem
personalul comercial al M.C.I. și
personalul cooperativelor de sub
controlul B.S. în ceea ce privește fondul
de salarii.

În acest sens ne-am adresat
la Consiliul de Miniștri la Belea director
general al Tribunalului C.M. și uniunea
Sindicatelor Comert și Cooperativă pe care
și Consiliul de Reducerea Gh. din B.R.P.R.

Urmare: Raspunsul iese a fost negativ
de la toate aceste founi.

Intrebare

Cand intra in vigoare dispozitiile
H. C. M. 1424/951.

Raspuns

In cheuzina a doua a luni Februarie
1951 trebuie sa intra in vigoare
H. C. M. 1424/951

Intrebare

Cum s-au platit salariile in
cooperatie pe cea de a doua cheuzina
a luni Februarie 1951?

Raspuns

In cea de a doua cheuzina a luni
februarie 1951 s-au platit salariile
in cooperatie cu o intarziere de
15 zile adica in loc de 1 Martie cum
era normal s-au platit la 15 Martie.

Intrebare

Si cu motiv s-a produs aceasta intarziere
in plata salariilor in cooperatie?

Raspuns

Intarzierea platii salariilor s-a
produs din cauza ca institutiile
prin care se cretau formele care
trebuiesc indeplinite de catre unitatile
cooperatiste pt a ridica sumele necesare
platii salariilor dela ghiisele muncasilor
Bancii de Stat nu au fost redactate decat
la 3 Martie 1951. Fara indeplinirea formelor

Semnatura,

[Signature]

Urmare: prevedute de H.C.M. 1424/477 la nivelului
BRPR nu au eliberat fondul de salarii.

Aceste instructiuni trebuie intocmite
din timp si difuzate unitatilor
cooperatiste.

Intrebare

Cine se face vinovat de aceste
ilegalitati?

Raspuns

De aceste ilegalitati ma fac vinovat
eu.

Intrebare

Si ce motiv te faci de mureta vinovat de
aceste ilegalitati?

Raspuns

Ma fac vinovat de comiterea acestor
ilegalitati din urmatoarele motive:

Deoarece eu coordonam reitoul de
munca si salarii trebuie sa ma ocup
de redactarea la timp si difuzarea
instructiunilor pe baza carora unitatile
cooperatiste sa intocmeasca formule pt.
si de case salariilor. In loc sa fac
acest lucru m-am ocupat cu gindirea
unei forme de societate cooperativa de
sub controlul BRPR in domeniul fondului
de salarii. Deoarece instructiunile fiind
redactate cu intarziere si in graba
cu furt de facturare. Pt. a ilustra in
plus vinovata mea in aceasta printr-o
pat sa arat sa in Min. Comertului Interior

Semnatura,

M. S. S. S. S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
 =====

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 19 Februarie 1915 la Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centro-Coopului, cu ultimul domiciliu în București Str.Dr.Sion No.16.

24 Februarie 1953- București
 Interogatoriul a început la ora 18,30.
 " s'a terminat la ora 20.

Intrebare ;

Ce alte însărcinări ai mai avut Dta în Min.de Finanțe în afară de cele arătate până în prezent ?

Răspuns;

În vara anului 1949 am ținut timp de aproximativ 4 săptămâni locul directorului Direcției valutare.

Intrebare ;

Ce acțiuni dușmănoase cunoști Dta că s'au comis la direcția valutară?

Răspuns;

În timp ce funcționam ca director în delegație al direcției valutare am primit ordin de la Ministrul Adjunct IACOB ALEXANDRU și de la MODORAN VASILE să plătesc 2.000 (douămii) de dolari unui diplomat român care fusese destituit încă din Februarie 1949 și care nici până în vară nu se întorsese în țară. Plata acestor dolari s'a făcut în Argentina unde se afla atunci diplomatul. Deoarece eu respinsesem la început plata acestei sume a intervenit la IACOB și MODORAN, Ministrul Adjunct de la Min.Comerțului Exterior- GOGU RADULESCU.

Intrebare ;

Cine este acel diplomat ?

Răspuns;

Nu mai rețin minte numele dar se poate afla din actele direcției valutare de la M.Finanțe.

Intrebare ;

Ce sume de bani ai mai primit Dta dela conducerea Min. de Finante în afară de salariu cât timp ai funcționat în acel Minister ?

Răspuns;

In cursul anului 1948 am primit în două rânduri sub formă de premii. Odată 60.000 lei, altădată o sumă de câteva zeci de mii de lei, nu pot preciza cât. Deasemeni în cursul anului 1949 am mai ridicat diferite sume, nu pot preciza de câte ori.

Intrebare ;

Dela cine ai primit aceste sume de bani?

Răspuns;

Banii i-am primit dela casiera M.F. din ordinul lui VASILE LUCA.

Intrebare ;

Din ce motiv ți-a dat VASILE LUCA aceste sume de bani?

Răspuns;

Astfel de sume de bani s'au dat sub formă de premii în mod regulat vârfurilor de conducere din M.de Finante.

Intrebare ;

Ce alte sume de bani ai mai primit dela LUCA VASILE sau conducerea Min.de Finante ?

Răspuns;

Nu am mai primit alte sume de bani dela VASILE LUCA sau conducerea Min.de Finante.

Prezentul Proces Verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine pentru care semnez propriu, liber și nesilit de nimeni.

Anchetator
Barbu Lenobel,

ss.SOLIMOS IVAN

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul SOLIMOS IVAN născut la 14 Febr. 1915 la
Zolau, de profesie avocat fost vicepreședintele al Centrului
multinul domiciliu în Buc. Str. Dr. Sion nr 16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

29. Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 18 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 20 și - „

Intrebare: ce alte înrădăcări ai mai avut
dumneata în țin de fi născut în afara
de cele orăște până în prezent?

Răspuns

În vara anului 1949 am ținut timp
de aproximativ 4 săptămâni locul directorului
direcției valutare.

Intrebare

ce actiuni duminoare auost. dumneata
ce sau comis la direcția valutară?

Răspuns

În timp ce funcționam ca director
cu delegație al direcției valutare
am primit ordin dle ministrul adjunct
Isac Alexandru ni dle Modoran Vanle să
plătesc 2000 (două mii) de dolari unui diplomat
român care fusese destituit încă din
februarie 1949 și care nici până în vară

Semnătura,

Solimos Ivan

Urmare: nu se intorse in tara. Plata acestor delari s'a facut in Argentina unde nu afla atunci diplomatul. Deoarece eu respinsesem la inceput plata acestor sume a intervenit de Jacob si Rodosca, unii stimate adjancti de la Min. Comerțului Exterior J. J. P. du Term.

Intrebare

Cine este acel diplomat?

Răspuns

Nu mai retin numele numelui dar se poate afla din actele directiei salutare de la M. Finante.

Intrebare

A ce sume de bani ai mai primit de la acesta de la conducerea M. de Finante in afara de salariu cat timp ai functionat in acel minister?

Răspuns

In cursul anului 1948 am primit in doua rinduri sub forma de premii. Ddata: 60.000 lei alte date o suma de catorva zeci de mii de lei nu pot prezenta cat deosebit in cursul anului 1949 am mai ridicat diferite sume nu pot prezenta de cate ori.

Intrebare

De la cine ai primit aceste sume de bani?

Răspuns

Bani - am primit de la cariera M.F. din ordinul lui Vasile Luca.

Semnatura,

J. J. P. du Term

Urmare:

Intu bere

178

171

Sin ce motiv s-a dat Vanle Luca aceste nume de bere?

Răspuns

Asfel de nume de bere s-au dat sub forma de premii in mod regulat vărurilor de conducere din M. de finante.

Intu bere

Ce este nume de bere si mai primit de la Vanle Luca sau conducerea M. de finante?

Răspuns

Nu am mai primit alte nume de bere de la Vanle Luca sau conducerea M. de finante.

Prezentul proces verbal l-am citit in vederea in vederea si raspunde intocmai celor declarate de mine pe care sunt propriu, liber si nerinit de mine.

Anchetator
Le Marșal

[Handwritten signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zălău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16

București 1953 - 26.11. -

Interogatoriul a început la ora..
" s'a terminat la " ..

Intrebare:

Arată d-ta în ce mod erau repartizate mijloacele de transport ale Centrocoopului ?

Răspuns:

În privința autocamioanelor care deserveșc transportul de mărfuri ale unităților cooperatiste au fost repartizate după cum urmează;

La început unitățile cooperatiste aveau repartizate autocamioane din partea Centrocoopului. E drept că de multe ori această repartizare s'a făcut nu după necesitățile ei, după simpatie de care se bucurase conducătorii respectivelor unități în Centrocoop.

De exemplu uniunea județeană Sălăj (Zălău) deoarece eu sunt originar d e acolo, Trei Scaune de unde este SZABO ALBERT fost Consilier la Centrocoop, deasemeni a primit peste unitățile sale. În același timp în Moldova erau unele unități care nu aveau nici un autocamion trebuind să le închireze dela R.A.T.A. Începând din anul 1951 însă această situație s'a schimbat formându-se unități speciale care se ocupau de transport și care se administrau după principiul gospodăriei chibzuite care închireau la toate Uniunile mijloace de transport.

Uniunile nu mai aveau autocamioane deoarece le fuseseră luate pentru înființarea Gos Transporturilor (unitățile de transport ale cooperației) în ceace privește însă autocamioanele acestea nu aparțineau gospodăriilor chibzuite de transporturi ele fiind repartizate direct de Centrocoop. Turism erau repartizate

Uniunilor Regionale, Raionale și la unele cooperative Orășenești mai mari, precum și în Centrală (Centrocoop) în țară era o mare lipsă de turism care erau necesare Uniunilor pentru muncă de organizare control instructaj etc. Cu toate acestea în Centrală au fost oprite aproximativ 40-50 autocamioane din cele mai bune

Intrebare:

Această repartizare a mijloacelor de transport era corespunzătoare unităților cooperativei ?

Răspuns:

În cece privește autocamioanele în timpul cât ele erau efectuate direct Uniunilor, repartizarea a fost arbitrară și nu după necesitățile reale. După înființarea Gostranscoopurilor au fost favorizate unitățile din Ardeal, repartizarea fiind totuși mai normală. În cece privește autoturismul însă s'au oprit în Centrală, multe peste necesitățile reale rămânând neacoperite necesitățile reale ale Uniunilor. Deasemeni unitățile din Ardeal au fost favorizate.

Intrebare:

Cine răspundea de acest sector de activitate al Centrocoopului ?

Răspuns:

De sectorul transporturi al Centrocoopului a fost ^{eu} responsabil din luna Martie 1950 până în luna Octombrie 1950. Apoi din Noembrie 1951 din nou a fost la mine. Menționez că Gostranscoopurile care au reglementat orecum situația transporturile cu autocamioanele cooperativei au fost înființate de vicepreședintele BARSAN STEFAN ce răspundea dânsul de acest sector, În cece privește repartizarea autoturismelor în număr prea mare în Centrală creasta s'a făcut în anul 1950 de către mine personal.

Intrebare:

Dacă ai sezizat că împărțirea mijloacelor de transport ale Centrocoopului nu sunt juste din ce motiv le-ai menținut ?

Răspuns:

În ce privește autocamioanele au făcut împărțirea și apoi am menținut-o deoarece eu în general protejam unitățile din Ardeal. În privința autocamioanelor am oprit în Centrală ~~na-era~~ important număr deoarece am dat turisme și directorilor și cu scopul ca nu cunva mașinile repartizate vicepreședinților să fie utilizate și de alte persoane. Recunosc că mi-a dat seama dela început că această împărțire nu este justă, totuși am menținut-o.

Intrebare:

Cum era utilizate autocamioanele ?

Răspuns:

Autoturismele la Centrococop (în centrală) au fost utilizate pentru a transporta pe președinți, vice președinți, consilieri și directori de la domiciliu la birou și pentru diferite drumuri în interes de serviciu. Deasemeni au fost foarte multe utilizate pentru excursii personale făcute de cei cărora le fuseseră repartizate mașinile. Președintele și vicepreședinții puteau utiliza o cantitate nelimitată de benzină și putea pleca în excursii cu mașina fără nici un fel de aprobare prealabilă. Consilieri și directori aveau nevoie pentru a pleca în excursie cu mașina de aprobarea președintelui sau a vice președintelui de resort.

Eu personale care eram vicepreședintele de resort au dat numeroase, astfel de aprobări.

Intrebare:

D-ta personal cum ai folosit turismul care ți-l-ai repartizat ?

Răspuns:

În afară de drumurile zilnice eu în fiecare Duminică aproape făceam excursii cu mașina în Ardeal. În aceste excursii eram însoțit de familia mea (mama, tata, și o verisoară)

Intrebare:

Era just acest mod de utilizare a turismelor ?

Răspuns:

Acest mod de utilizare a turismelor nu au fost juste mai ales după ce în anul 1949 s'a dat o H.C.M. prin care se prevedea o stricte economie a benzinei fiind necesară pentru alte scopuri. Deasemeni utilizarea în mod regulat pentru scopuri personale și excursii a automobilelor au uzat mașinile.

Intrebare:

Ce pagube a adus nejuste utilizarea parcului de mașini al Centrococopului?

Răspuns:

Nejustă utilizarea a parcului de mașini a Centrococopului a adus însemnate pagube statului, Nu pot evalua suma, însă pot să arăt că numai în excursii și călătorii cu scop personal s'au consumat în mod inutil multe mii de Kg. de benzină, mașinile au fost mult uzate iar sectoare care ar fi avut neapărată nevoie de turism au fost lipsite de aceste mijloace.

Intrebare:

Cine să face vinovat de cele arătate mai sus ?

Răspuns:

De neregurile de care le-am arătat mai sus mă fac vinovat în primul rând eu, și apoi membrii Comitetului Executiv dintre care în mod special consilierul NEDELENTI și vicepreședintele BARSAN care s'au ocupat și ei un timp de sectorul transporturi.

Intrebare:

Mai ai ceva de adogat la această problemă?

Răspuns:

Pot arăta că pentru a fi acoperit față de un eventual control la autorităților cu ocazia excursiilor pe care le făceam cu autoturismul îi făceam în todeauna ordine de serviciu iar^{ca} și când nu m-ași deplasa în interes de serviciu, în acest oridin erau menționați nominal și acei care mă însoțeau adică părinți sau rudele mele.

Intrebare:

Ce te-a determinat să ai o asemenea activitate sabotoare în sectorul de transporturi ale Centrocopului ?

Răspuns:

Ca întreaga mea activitate eu eram interesat mai întâi de rezolvarea unor chestiuni personale și crearea unor avantaje personale ceace am urmărit și în repartizarea autoturismurilor. In ce privește autocamioanele am ținut mult cont de unele simpati personale înaintate de a analiza interesul general.

Intrebare:

Cine cunoștea această situație ?

Răspuns:

Au cunoscut GOSPODIU LONDONOF director administratav al Centrocopului. STANEF directorul transporturilor și IONITA NICOLAE fost director administrativ.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că el corespunde întocmai celor de clarate de mine, susțin și semnez propiu liber și nesilit de nimeni

Anchetator.

Lt. de Securitate,

Barbu Lenobel

Arestat.

ss. Solymos Ivan

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul SOLIMOS L. VAN, născut la 14 Februarie 1915
 în Galau, de profesie avocat, fost vice președintele al
Autrocoopului; domiciliat în Buc. Str. Dr. Sion Nr. 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

26. Februarie

1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.
 „ s'a terminat la „ _____ și _____ „

Intrebare: Aceste sta în ce mod erau repartizate
mijloacele de transport ale Autrocoopului?

Răspuns

În privința autocamionelor pentru deservesc
transportul de mărfuri ale unităților
cooperatiste au fost repartizate după un
urmează:

La început unitățile cooperatiste
aveau repartizate autocamioane din partea
Autrocoopului. E drept că de multe ori
această repartizare s'a făcut nu după
nevoitățile reale ale unităților ci după
simpatia de care se bucurau conducă-
torii respectivelor unități în Autrocoop.

De exemplu unimca județeană Săteaj (Galau)
diouca eu sunt originară de acolo. Mi
Scau me de unde este Szabo A fost consilier
la Autrocoop dioreneni a primit peste

Semnătura,

Solimos L. Van

Urmare: meritetele reale. In acelasi timp in
Moldova erau unele unitati care au avut
nici un autocamion trebuind sa le inchirieze
de la RATA. Incepand din anul 1951 intra
aceasta situatie s-a schimbat formanduse
unitati speciale care ocupau de transport
si care se administrau dupa principiul
gospodarii chibzutei care inchiriau
la toate unitatile mijloace de transport
Unitatile nu mai aveau autocamioane de ora
le purtand numai pt. in finitarea Costrucop-
urilor (unitatile de transport ale cooperativei)
In ceea ce priveste in se auto-turismele
a acestea nu apartineau gospodariilor
chibzute de transport, ele fiind
repartizate direct de centracoop. Turismul
era repartizat unitatilor regionale, raionale
si la unele cooperative onerente. mai mari,
preum si in centracoop (centro coop) In tara
era o mare lipsa de turisme care erau
necesare unitatilor pt. munca de organizare
control instructaj etc. In toate acestea in
ultimul an fost oprite aproximativ
40-50 auto-turisme din cele mai bune.

Intrebare

Acum repartizarea a mijloacelor de
transport era corespunzatoare meritatilor
cooperativei?

Răspuns

In ceea ce priveste autocamioanele in
timpul cel de erau afectate direct unitatilor

Semnatura,

M. Polymotrag

- 2 -

Urmare: repartizarea a fost arbitrară 184/77
nu după necesitățile reale. După înființarea
coștașcoap-urilor au fost favorizate
unitățile din Ardeal, repartizarea fiind totuși mai normală.
În ceea ce privește auto-uniunile interne
și cu privire în centrul, nu s-a putut realiza
rele rămânând neacoperite necesitățile
reale de unii lor. Deosebit unitățile
din Ardeal au fost favorizate.

Intrebare

Cum răspundea de acest sector de
activitate și auto-cooperarea?

Răspuns

De sectorul de transport și auto-cooperarea
ului au fost cu responsabilitate din luna
Martie 1950 până în luna Octombrie 1950
April din Noiembrie 1957 din nou au fost
la mine. Menționez că Coștașcoap-urile
care au reglementat o anumită situație
transporturilor cu autorizațiile de
exploatare au fost înființate de vicepreședintele
Bărgau St. în timp ce răspundea de
de acest sector. În ceea ce privește repartizarea
auto-uniunilor în număr prea mare în
centrul acesteia s-a făcut în anul 1950
de către mine personal.

Intrebare

Deci s-a refuzat să împărțim mijloacele
de transport ale auto-cooperării nu sunt
juste din a motivelor și menționez?

Răspuns

Urmare: In a privire autoiamicanele au
făcut impertinca și apoi au menținut-o
deosece eu în general preferam unitățile
din Ardeal. În privința autoturismelor
am apărut în centrală în era important
număr deona am dat Turismului și directorilor
și în scopul ca un număr maxim de repartizați
via președinților să fie utilizați și
de alte persoane. Recunos că mi-am dat
seama de la început că această impertinență
nu este justă totuși am menținut-o.

Intrebare

Cum erau utilizați autoturismele?

Răspuns

Autoturismele la centrală (în centrală) au
fost utilizați pt. a transporta pe președinți
via președinți, consilieri și directori de la
domiciliu la birou și pt. a fi în drumuri
în interes de serviciu. Deosebi au fost
foarte mult utilizați pt. excursii personale
facute de cei cărora le fusese reparti-
zate marșrut. Președinții și vice președinții
puteau utiliza o cantitate nelimitată
de benzină și puteau pleca în excursii în orice
fără să nici un fel de aprobare
prealabilă. Consilieri și directori erau
nevoe pt. a pleca în excursii în
marșrut de aprobarea președinților sau
a vice președinților de resort. În personal
cei erau vice președinți de resort au
dat numeroase copii de aprobări

Semnătura,

Solyndray

Urmare: Intrebare

Summata personala mea mi s-a folosit
turismul care s'i-l-a repartizat?

Raspuns

In afera de duminica Filuia eu
in fiecare duminica aproape facem
excursii in masina in Andial. In
aceste excursii eram inrotit de familia
mea. (Mama, tata si o veri-soara)

Intrebare

Era just acest mod de utilizare a
turismelor?

Raspuns

Acest mod de utilizare a turismelor
nu e fort just mai ales dupa ce in
anul 1949 s'a dat o H.C.M. prin care
se prevedea o stricta economie a
benzinei fiind necesare pt. alti
scapari. Marimea utilizare in mod
regulat pt scapari personale si excursii
a automobilelor eu uzat masinile.

Intrebare

A pagube a adus nejusta utilizare
a parcului de masini al Centru Coopului?

Raspuns

Nejusta utilizare a parcului de masini
a Centru Coopului a adus in reu neti
pagube statului. Nu pot evalua numai
in ce pot sa erit si numai in excursii
si ca la tona cu scop personal sau comu-
nal in mod inutil multe nu de kg. de

Semnatura,
[Signature]

Urmare: scuzina, moirile au fost mult
uzate iar retoarea care ar fi avut reparat
nevoe de turism au fost lipsite de
aceste mijloace.

Intrebare

Cine va face vinovat de cele eritate mai
tar?

Raspuns

Se mentioneaza ca vor fi cu eritate mai
tar mai fac vinovat in primul
rand eu, si apoi membrii comitetului
executiv distinctiv in mod special
consiliul Nedelcu si reprezentantii
Borsau care s-au ocupat si ei un
timp de rectorul transportului.

Intrebare

Mai ai ceva de adaugat la aceasta
problema?

Raspuns

Put eritate sa pt. a fi creperit
fata de un eventual control al autoritatilor
in ceea ce priveste pe care le facem
in auto turismul imi facem in todeauna
ordine de serviciu iar si cand m-eri
deplera in interes de serviciu. In
ceste ordine erau mentiunati nominal
si aici care ma inoticeu - adica parinti
sau rudile mele.

Intrebare

U te-a determinat sa ai o anumita
activitate robotoare in rectorul de

Semnatura,

M. Polymotrag

Urmare: transporturi el auto-coopului? 179

Răspuns

186

ce în intrușe mea activitate în eram interesat mai întâi de rezolvarea unor chestiuni personale și creșterea unor avantaje personale ceea ce am urmărit și în repartizarea auto-turismelor. În ce privește auto-cooperativa am ținut mult cont de unele simpatii personale înaintea de a evalua în interesul general.

Intrebare

line unoraști această situație

Răspuns

Am numit Gheorghe Iordache - director administrativ al auto-coop. Ștefan directorul transporturilor și Ionuț Nicolae fost dir. sed. administrativ.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l. am citit urmând urmând și după ce am constatat că el corespunde întocmai celor declarate de mine susțin și revine propriei libere și ne-stăruite de mine.

Polymorh

Polymorh

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocopului, domiciliat în București Str.Dr.Sion No.16.

4 Martie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 12.
" s'a terminat la ora 18.

Intrebare ;

Care era atitudinea conducerii Centrocopului față de bunurile aparținând sectorului socialist de Stat?

Răspuns;

Conducerea Centrocopului avea tendința de a prelua din patrimoniul sectorului socialist de Stat bunuri și întreprinderi care să mărească beneficiul.

Intrebare ;

De unde a pornit această tendință a conducerii Centrocopului

Răspuns;

Această concepție (tendință) nejustă a conducerii Centrocopului a pornit în primul rând dela VASILE LUCA care coordona acest sector economic și care în cursul anilor 1950 și 1951 la diferite ședințe ținute de dânsul cu Comitetul Executiv al Centrocopului (la Ministerul de Finanțe, Consiliul de Miniștri și Partid) s'a exprimat că în comerțul de Stat ex.Aprozar, Arolacta și Comcar sunt numai bandiți. In acelaș timp a arătat că sarcinile acestor întreprinderi ar putea mult mai bine să fie îndeplinite de cooperație, care era cadre mai cinstite. In general VASILE LUCA și-a exprimat neîncredere în sectorul socialist de stat , supraapreciind rolul cooperației.

Intrebare ;

Concret, cum au fost puse în practică aceste tendințe ale conducerii Centrocopului?

Răspuns;

In urma celor spuse de VASILE LUCA și datorită modului nejust în care noi conducerea Centrocopului priveam sectorul socialist de stat ca pe un cunoscut am făcut tot posibilul pentru a

prelua din acest sector numeroase bunuri. Astfel; Cooperatia a preluat dela Aprodacta tot utilajul, fabrica de pasteurizare, bazinul de aprovizionare al Capitalei localuri, etc. in urma carui fapt aceasta intreprindere de stat a si fost desfiinata. Trebuie sa mentionez in privinta modului in care a fost preluat aprodacta de catre Cooperatie urmatoarele; Desi pentru preluare a fost nevoie sa apara o hotarare a Consiliului de Ministri noi am inceput operatiile de preluare cu mult inaintea apartiei H.C.M.

In același mod Cooperatia a preluat magazinele de desfacere ale Aprozarului, dela Comcare a preluat magazine de desfacere si unele fabrici mici de mezeluri, dela Comlemn a preluat cateva depozite mari de cherestea.

In anul 1948 la nationalizarea intreprinderilor au fost nationalizate o serie de intreprinderi si vase fluviale ale fostului INCOP. In toamna anului 1951 eu am facut din partea CentroCoopului memorii adresate Consiliului de Ministri prin care solicitam restituirea in natura sau contra valoarea acestor bunuri, catre Cooperatie. Valoarea acestor bunuri care ceream sa fie retrocedate din sectorul socialist de stat cooperatiei depaseau suma de 2 (doua) miliarde de lei la acea data.

Tot in anul 1951 ne-am opus ca bazele ministerului industriei usoare sa aprovizioneze cu marfuri industriale unitatile cooperatiste.

Cu ajutorul lui VASILE LUCA am obtinut pentru Centrocoop exploatarea unor laturi de padure, la munte in locurile greu accesibile pentru intreprinderile de stat. După scurt timp in urma interventiilor facute de noi la Ministerul Silviculturii ni s-au repartizat in realitate loturi de padure din perimetrele care in mod normal ar fi trebuit sa fie repartizate sectorului de Stat.

Achizițiile de vin sunt după lege monopol de stat și se face prin organul specializat în acest domeniu M.A.T.-ul. Cu toate acestea în anii 1950 și 1951 noi am achiziționat dela chiaburi din anumite regiuni importante cantități de vin și alte alcooluri. In acest fel am favorizat pe deoparte pe chiaburi dându-le avansuri importante și creindu-le posibilitatea de a se sustrage dela predarea vinului. Pe de altă parte am păgubit statul de un important venit care in mod legal îi aparținea.

Intrebare ;

Ai atatat mai sus că Centrocoopului a preluat dela diferite intreprinderi de stat ca Aprozar, Aprodacta, Comcar, Comlemn

bunuri și instalații diferite cum a fost despăgubit statul de pierderea acestor bunuri?

Răspuns;

Pentru bunurile preluate de la întreprinderile din Sectorul socialist Centrocopului a despăgubit statul plătind contra valoarea lor în numerar.

În vederea stabilirii prețurilor acestor bunuri s'a format câte o comisie mixtă de valorificare formată din delegați ai Centrocopului și ai întreprinderi. Din partea noastră a făcut parte din toate comisiile LESEN PAUL și TOREK ALEXANDRU și alții. La început am cunoscut diferite motive pentru a amâna plățile. Plata acestor bunuri s'a făcut către stat în majoritate în toamna anului 1951 și în 1952 imediat după reforma bănească. Plățile s'au făcut din creditele acordate de Banca de Credit pentru investiții (B.C.i.) în vederea investițiilor.

Intrebare ;

Dun ce motiv nu s'a plătit imediat bunurile luate de Centrocop de la Stat?

Răspuns;

În urma încercărilor făcute de mine de a se înapoi cooperației bunurile care fuseseră naționalizate I.N.C.O.P.-ului în anul 1948 eu am amânat sub diferite pretexte plata întreprinderilor preluate de la Stat pentru ca eventual în loc să le plătim, valoarea lor să fie socotită drept contra plată pentru unele bunuri ce ar fi trebuit ca statul să le înapoieze sectorului cooperatist. În acest fel căutam de fapt să sustrag cooperația de la obligația de a despăgubi statul de bunurile care îi fuseseră luate.

În același sens am discutat în toamna anului 1951 și cu VASILE LUCA dar acesta nu a fost de acord cu mine după care cooperația a început plățile către stat.

Intrebare ;

Ce pagube a avut de suferit statul din cauza acestor acțiuni ale conducerii Centrocopului?

Răspuns;

În prezent nu pot evolua pagubele materiale suferite de stat în urma acestor acțiuni duse de noi însă ele au fost foarte importante. În special faptul că noi am plătit bunurile după valoarea investițiilor ceace era mult mai mic decât valoarea reală a bunurilor a provocat pagube însemnate Statului. Apoi simpla trecere din patrimoniul statului în cel al cooperației înseamnă o slăbire a statului și a sectorului economic soc.

socialist cel mai consecvent.

Pe de altă parte luarea unor importante credite dela B.C.I. de către Cooperatie a slăbit puterea de investiție a statului.

Intrebare ;

Cine sunt vinovați de aceste pagube aduse statului?

Răspuns;

In primul rând este de vină VASILE LUCA care a lansat față de noi comitetul executiv al Centrocopului o politică de neîncredere în sectorul socialist de stat al economiei, politică dușmănoasă acestui sector. Tot el ne-a aprobat toate pretențiile ridicate de noi asupra bunurilor pentru a le obține în favoarea cooperatiei.

Din comitetul executiv al Centrocopului sunt vinovați STEFAN VOITEC, NAE ALEXE, HULDUBAN VASILE, SZABO A. și cu SOLYMOS IVAN obținerea în patrimoniul cooperativei a unor bunuri aparținând statului. Deasemeni am aprobat în totul linia trasată de VASILE LUCA și ne-am străduit s'o punem în aplicare.

Intrebare ;

Concret care a fost rolul Dtale în aceste acțiuni anti statale ?

Răspuns;

Personal am participat la toate aceste acțiuni antistatale acceptând în comitetul executiv și semnând pentru ca HULDUBAN V. să facă acțiunile de preluare de Stat a întreprinderilor Arolacta, Aprozar, Comcar, Comlemn.

Am delegat din partea direcțiilor care se aflau sub controlul meu membrii în consiliile mixte de convenție și evaluări. Personal am inițiat acțiunea de retrocedare către Cooperatie a bunurilor care aparținuseră I.N.C.O.P.-ului și care fuseseră naționalizate.

Tot eu am făcut formele pentru obținerea de credite dela B.C.I. ✓

Intrebare ;

Când ți-ai dat seama de atitudinea dușmănoasă sectorului socialist de stat al economiei și în general de politica sa anti-statală?

Răspuns;

In anul 1950 și în special în 1951 mi-a fost clar că VASILE LUCA are o atitudine dușmănoasă față de sectorul socialist de stat după ce el ne-a vorbit în câteva rânduri față de comitetul executiv

al Centrococopului. Cu aceste ocazii V.LUCA a avut eșiri dușmănoase față de comerțul de stat, și și-a exprimat încrederea numai în cooperatie. Deasemeni am observat aceeași atitudine în mod concret și în privința creditelor pe care le acorda cooperatiei în măsură mai mare și cu dobânzi mult mai mici decât sectorul de Stat. Deasemeni eu observasem la VASILE LUCA unele eșiri în contra sectoarelor de stat încă de când funcționasem la Ministerul de Finanțe.

Intrebare ;

Dacă ți-ai dat seama că VASILE LUCA duce o politică dușmănoasă sectorului socialist de stat de ce te-ai alăturat acestei activități?

Răspuns;

Prin trecutul meu nu aveam nimic comun cu interesele clasei muncitoare și deci nici cu statul în care forța conducătoare este clasa muncitoare. În afară de aceasta eram conștient că VASILE LUCA era protectorul meu și întreaga mea carieră depinde de el deci cănsideram ca o datorie a mea de a-i urma întocmai directivele politice.

Deasemeni datorită poziției mele șovine eram de mult împotriva politicii naționale duse de guvern și Partid. Toate acestea m-au determinat să mă alătur conștient politicii dușmănoase statului dusă de VASILE LUCA.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez propriu liber și nesilit de nimeni.

Anchetator,
I.T.DE SECURITATE,

ss.SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel,

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solymsos Ivan, născut la 14 Februarie 1915 în Zălatan
de profesie avocat, fost vice președinte al Unității Cooperativiste
domiciliat în București, Str. Dr. Sion Nr. 16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4 Martie

1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12 și — min.
„ s'a terminat la „ 18 și — „

Intrebare: Care era atitudinea conducerii
Unității Cooperativiste față de bunurile
aparținând sectorului socialist de stat?

Răspuns

Conducerea unității Cooperativiste avea tendința
de a prelucra din patrimoniul sectorului
socialist de stat bunuri și înțelegându-se
sau să mărească beneficiul.

Intrebare

De unde a pornit această tendință
a conducerii unității Cooperativiste?

Răspuns

Această concepție (tendință) nejustă
a conducerii unității Cooperativiste a pornit
în primul rând din cauza faptului că
ordonanța este sector economic și că
în cursul anilor 1950 și 1951 la
diferite redințe și note de demers

Semnătura,

Solymsos Ivan

Urmare: cu comitetul executiv al Centralei Coop-ului - (la Min. de finante, consiliul de ministri si Partid) s-a exprimat ca in comertul de stat ex. Aprozar, Aprolecta si Loucar sunt numai banditi. In acelasi timp a crescut ca roximiile acestor intreprinderi ar putea mult mai bine sa fie indeplinite de cooperative, care ar cade mai usor. In general Vanile Luca s-a exprimat nu incurdare in sectorul socialist de stat, supra apreciind rolul cooperativei.

Intrebare

concret, cum se poate pune in practica aceste tendinte de conducerea unit. coop-ului?

Răspuns

In urma celor spuse de Vanile Luca si detorita: modului ne just in care noi conducerea unit. coop-ului priveam sectorul socialist de stat ca pe un concurent sau facut tot posibilul pt. a prelue din acest sector numeroase bunuri.

As fel: cooperative a preluat dela Apro-lacta tot utilajul, fabrica de parturizare, bazinul de aprovizionare al capitalei locale etc. in urma cãnei fapt aceste intreprinderi de stat e si fort desfiintate. Trebuie si mentionez in privinta modului in care e fort preluat apro-lacta de cãta cooperative urmatoarele:

Semnatura,

M. Polynodhan

- 2 -

Urmare: Sesi pt. prelucrare a fost nevoie să opereze
o heteroformă a consiliului de ministri
noi cu început operațiunile de prelucrare
cu mult înaintea operativității H. C. M. 193

În același mod cooperativă a preluat
magazinul de desfacere al aprozomului,
de la comisar a luat magazine de desfacere
și unele fabrici mici de mezeluri. De la
consiliu a preluat câteva depozite mici
de cherestea.

În anul 1948 la naționalizarea
întreprinderilor cu fost naționalizate
a serie de întreprinderi și vase fluviale
ale fostului I. M. O. P. În toamna anului
1951 cu consiliu din partea unității coop-
erativei memorii adresate consiliului de ministri
prin care s-a cerut restituirea în natură
sau contra valoarea acestor bunuri, către
cooperativă. Valoarea acestor bunuri care
urmas să fie răscredute din răscredul socialist
de stat cooperativei depășeau suma de
2 (două) miliarde lei la acea dată.

Tot în anul 1951 ne-am ocupat cu
bazele ministerului industriei noastre să
aprovizioneze cu mărfuri industriale
(mărfuri) unitățile cooperatiste.

cu ajutorul lui Șerile Luna am obținut pt.
autorizația exploatarea unor loturi de pădure,
la munte în locurile greu accesibile pt. întreprin-
dile de stat. După scurt timp în urma
intervențiilor făcute de noi la Min. Silviculturii

Urmare: nu s-au repartizat in realitate loturi
de padure din perimetrul care in
mod normal ar fi trebuit sa fie
repartizate sectoului de stat.

Achizițiile de vin sunt după lege
monopol de stat, (stat) si se face prin
organul specializat in acest domeniu M.A.T. ul
in toate acestea in anii 1950 si 1951
noi am achiziționat dela chiaburi
dun emenite regimul important
continitati de vin si alte alcooluri.

In acest fel am favorizat pe deosebi
pe chiaburi dandur-le ocazii
importante si creștându-le posibilitatea
de a se retrage dela producere vinului.

Pe de alta parte am pagubit statul de
un important venit sau in mod legal
si oportuna.

Intrebare

Si crătet mai sus ca ce centru cooperul
a preluat dela diferite in trepriniduri
de stat ce Apropoz, Apropozita vom con
vom luan, bunuri si instalati. diferite
cum a fost despăgubit statul de pierdere
acestor bunuri?

Răspuns

Pentru bunurile preluate dela
intreprinderile din sectoul socialist
centru cooperul a despăgubit statul plătiind
contra valoarea lor in numerar.

In vederea stabilirii preturilor

Semnătura,

Polymath

Urmare: acestor bunuri s-a format într-o ~~187~~
comisie mixtă de valorificare. 194
formată din delegați ai Uniocoop-
ului și ai întreprinderii. Din partea
noastră a făcut parte din toată comisia
Ștefan Paul și Tosek Alexandru și
alții. La început au cerut
diferite motive pt. a scuti
plățile. Plățile acestor bunuri s-a
făcut către stat în majoritate
în Tramvaie anul 1951 și
în 1952 înlicit după reforme
bancașe. Plățile s-au făcut
din creditele acordate de Banca
de Credit pt. investiții (B.C.I.)
în vederea investițiilor.

Întrebare

Din ce motive nu s-au plătit imediat
bunurile luate de Uniocoop de la
stat?

Răspuns

În urma încercărilor făcute de mine
de a reînvia cooperății bunurile
care furaseră naționalizate în 1948
în anul 1948 eu am amănând sub
diferite pretexte plățile întreprinderilor
preluată de la stat pt. ca eventual în
loc să le plătesc, să lucrez la
să fie revoltate drept contra plățile
pt. unele bunuri ce ar fi trebuit
ca statul să le înapoieze naționalizării.

Urmare: cooperativist. În acest fel conținem
de fapt în marea cooperativă dela
obligatie de a despăgubi statul
de bunurile care îi furarese luate.

În același răs sau discutat în
banua aicului 1955 și în Vasilă lue
dar acesta nu a fost de acord cu mine
după care cooperativă a început plăti
câte stat.

Intrebare

La pagube a avut de suferit statul
din cauza acestor acțiuni și condus.
cari între coop-ului?

Răspuns

În prezent nu pot evalua pagubele
materiale suferite de stat în urma
acestor acțiuni dare de noi jură ele
cu fost foarte importante în special
faptul că noi am plătit bunurile după
valoarea inventarilor care era mult
mai mic decât valoarea reală a
bunurilor a provocat pagube însemnate
statului. Apoi simple în care a
unor bunuri importante din
patrimoniul statului în cel al
cooperativă în cea mai a slabire
a statului și al răsului economic
socialist cel mai consecvent.

Pe de altă parte luarea unor importante
credite dela B.C.I. de către cooperativă
a răsbit puterea de investitie a statului.

Semnătura,

Stelian Traian

Urmare: Intrebare

line sunt rinovati de aceste pagube aduse statului?

Raspuns

In primul rand este de rino Vasile Luca care a laurat foto de noi comitetul executiv al unita cooperati politice de ne incredere in retorul socialist de stat al economiei, politice demeritare acestui actor. Tot el nu a aprobat toate pretentiile ridicate de noi asupra bugetului de stat calculand sa ne sprijine pt. a le obtine in favoarea cooperatiei

Din comitetul executiv al unita cooperati sunt rinovati: Stefan Voitec, Nae Alexe, Muldubau Vasile, Sfaba Anu si Iolymos Iovan. Noi toti am facut diferite actiuni pt. obtinerea in patrimoniul cooperatiei a unor bunuri esentiale rino statului. Deasemenea am aprobat in total linia traversata de Vasile Luca si ne am schidut rino punem in aplicare.

Intrebare

care este rolul duminicilor in aceste actiuni anti statale?

Raspuns

Personal am participat la toate aceste actiuni anti statale acceptand in comitetul executiv si rino pt. cu Muldubau V. si facis actiunile de

Semnatura,

Iolymos Iovan

Urmare: prelucru de la stat a intreprinderilor
Aprobatate, Apropos comisarului comisarului.

Am delegat din partea directorilor care
se aflau sub controlul meu membri
in comisiunile mixte de conventie n' va lasati.

Personal am initiat actiunea de
retrocedare catre cooperatie a bunurilor
care apartinusera I.N.C.O.P.-ului si care
fusesera nationalizate.

Tot eu am facut formule pt
obtinerea de credite de la B.C.I.

Intrebare

Cind ti-ai dat seama de stitundinea
dusmanosă a sectorului socialist de stat
al economiei si in general de politica se
aut' statala?

Răspuns

In anul 1950 si in special in 1951 mi-a
fost clar ca verile surse ale stitundiei
dusmanosă fata de sectorul socialist
de stat dupa ce el nu-a vorbit in
catre va r'nduiri fata de comitetul executiv
al unitii cooperului. Cu ocazia v. lucr
a avut ex'ni dusmanosă fata de comitetul
de stat, si mi-a exprimat increderea numai
in cooperati. Desigur am observat
ancora stitundie in mod concret si in
privinta creditelor pe care le acorda
cooperatiiei in m'nsura mai mare si
in obtinuti null mai mici de la
sectorului de stat. Desigur am observat

Semnatura,

Valyus
Ivan

Urmare: la Verile Luce unele critici în 189
contra nomenclurii de stat în ca de 196
când funcționasem la Min. de Finanțe.

Întrebare

Deci ți-ai dat numele ca Verile Luce duc
a politicii dumănănoasă nomenclurii socialist
de stat din ți-ai alăturat acestei activități?

Răspuns

Prin trecutul meu nu aveam nimic
comun cu interesele clasei muncitorești și
deci nici în statul în care foarte conștu-
cătoare este clasa muncitorească. În afară
de aceasta eram conștient că Verile
Luce era protectorul meu și întreaga
mea carieră depinde de el deci
consideram că o datorie a mea de a-
răma în toamăi directivele politice.

Deosebit de dăunătoare poziției mele
sovine eram de mult împotriva
politicii naționale duse de guvern
și Partid. Toate acestea m-au determinat
să mă alătur conștient politiciii
dumănănoare statului dusă de Verile
Luce.

Prezentul proces verbal l-am avut
cu mine în mână și corespunde în totul
altor declarații de mine pt. care sumez
propriu liber și neștit de mine.

Auctoritate
G. Bărbulescu

— Gelynos Ivan —

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centro copului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr.-

10 Martie 1953, București

Interogatoriul a început la ora

" s'a terminat la "

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de DOBOI ADALBERT?

Răspuns:

Da cunosc pe un anume DOBOI ADALBERT. Este originar din Zalău și a avut o măcelărie la Jibon.-

Intrebare:

Ce relații ai avut cu susnumitul?

Răspuns:

În anul 1942 am primit să pledez un proces al lui DOBOI ADALBERT în legătură cu o casă pe care o cumpărase susnumitul.-

Procesul lui DOBOI ADALBERT l-am pierdut, existând în acest sens o hotărâre judecătorească definitivă.-Eu nu am anunțat pe DOBOI ADALBERT de pierderea procesului spunându-i mereu că urmează a se judeca și că-l va câștiga.- Mai mult am încasat de la DOBOI ADALBERT diferite sume de bani sub formă de onorar.- Odată m'am deplasat la Jibon sub pretextul că se va judeca DOBOI ADALBERT, deși știam că nu mai are nici un rost această deplasare.- Cheltuelile bineînțelese că au fost suportate de DOBOI ADALBERT.-

Intrebare:

Cum s'a soluționat cazul lui DOBOI ADALBERT?

Răspuns:

Propriu zis acest caz s'a soluționat prin faptul că procesul dânsului a fost definitiv pierdut.- El însă nu a aflat acest lucru deoarece eu ca avocat al său nu i l-am comunicat ci dincontră îi făceam diferite promisiuni că va fi câștigător.-

ss/Solymos Ivan.-

Pentru a scăpa de el deoarece insistă să-i rezolv cazul în afara promisiunilor pe care i le-am făcut, am uzat și de alte mijloace pentru a-l determina să renunțe de a mai cere o rezolvare.-

Astfel în anul 1946 pe când eram primar al orașului Zalău după o cearță avută cu DOBOI ADALBERT, am cerut lui MORARESCU fostul șef al poliției din Zalău ca să-l aresteze pe DOBOI ADALBERT.- Pentru a-l determina pe MORARESCU să-l aresteze, i-am spus că DOBOI ADALBERT este element șovin și că s'a manifestat în acest fel.- În acelaș sens am vorbit și cu VARNAI ajutorul lui MORARESCU - Am cerut ca DOBOI ADALBERT să fie cercetat de siguranță.- DOBOI ADALBERT a fost ținut la siguranță timp de o zi după care nefiind nimic concret împotriva lui a fost pus în libertate.-

Cu DOBOI ADALBERT nu am soluționat nici până în prezent socotelile asupra banilor pe care mi i-a dat.-

Intrebare:

Care a fost rolul duminică în legătură cu arestarea și condamnarea lui DOBOI ADALBERT?

Răspuns:

Personal nu am nici-o legătură cu arestarea și condamnarea lui DOBOI ADALBERT.- Fiind prin Zalău am aflat că a fost arestat și condamnat la 6 luni închisoare pentru luare de mită.-

Intrebare:

Ca ce alte persoane ai procedat la fel ca și cu DOBOI ADALBERT?

Răspuns:

Nu am mai procedat cu alte persoane în modul în care am procedat cu DOBOI ADALBERT.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am cetit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl semnez propriu, liber și nesilit de nimeni.-

ss/Solymoș Ivan.-

It. de Securitate

Barbu Lenobel.-

BN/3/ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solyomor Ivan - născut la 14 Februarie 1915 în Zaleu, de proprie avast, fost vice președinte al Comitetului, domiciliat în Buc. Str. Dr. Sion Nr. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10. Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s'a terminat la „ _____ și _____ „

Intrebare: Cunoști o persoană cu numele de Soboi Adalbert?

Răspuns

De unora pe un anumit Soboi Adalbert. Este originar din Zaleu și a avut o măcelărie la jobou -

Jertaban

ce relații are cu numele?

Răspuns

În anul 1942 am primit să pledez un proces al lui Soboi Adalbert în legătură cu o casă pe care o compărese numele.

Procesul lui Soboi Adalbert l. am pierdut, existând în acest sens o hotărâre judecătorească definitivă. Eu nu am avut pe Soboi. Al. de pierderea

Semnătura,

Solyomor Ivan

Urmare: proruului spusandu-i mare
cei unuaza e n judece, n i - l
va iertiga. Mai mult am in corat
dile Sobai Adalbert di finte nune
de bari mb formi de ouvor. Odate
m. eu deplerat la jibom mb piteutul
ce n va oranje n tucti. sorda
pt. eu n judica Sobai Adalbert.
deni sti eu ce - un mai eu nia. un
vot euati deplerau. Chelueli. bime.
intiles ce eu fort raportati di Sobai A.

Intrebare

Cum s-a resoluti onat ce ful lui Sobai
Aurel ?

Raspuns

Propriu zis este caz s-a resoluti onat
prin faptul ce proruul dandu lui e
fort di finitir pierdul. El mare
nu e oflet acest lucru deou ce eu ce
sora el sau nu i l. eu comunicat
ce dincontne n fa ce eu diferite
promisiuni ce va fi iertiga tor.

Pt. o scapa de el deoua in rite
n i rezolu ce ful in ofera promisiuni tor pe
care i l. eu faut, am uzat n di alti
mijloce pt. ce l determino n venuta
di e mai ce o rezoluare.

Afel in anul 1946 pe cando erau pu nca
el oruului Salcu dupa o ceate orite
ce Sobai Adalbert, eu ceut lui Moraru
fortul ref al politici din Salcu ce n i l

Semnatura,

M. S. S. S.

Urmare: cresti pe Bobei Adalbert. 200/193

Pe v.l. de termino pe ^{Moravenu} ~~Moravenu~~ sa-l
cresti, i-am spus ca Bobei Adalbert
este element sovietic si ca s-a manife-
stat in acest fel. In cadrul surs
am vorbit si cu Varnei ajutorul lui
Moravenu. Am cerut ca Bobei

Adalbert sa fie scutit de siguranta
Bobei A. a fost trimis la siguranta
limy de + si dupa care nu fiind
nimic concluziv pe triv va lui a fost
pus in libertate.

cu Bobei Adalbert am eu solutionat
nici pana in prezent (~~stare~~) societate supra
benilor pe care mi i-a dat.

Intrebare

care a fost rolul demitei in legatura cu
actiunea si condamnarea lui Bobei
Adalbert?

Raspuns

Personal nu am nicio legatura cu
actiunea si condamnarea lui Bobei
Aurel. Tind prin zeleu am aflat ca
a fost arestat si condamnat la 6
luni inchisoare pt lucru de mite

Intrebare

cu ce alti persoane si procedet
la fel ca si cu Bobei A.

Raspuns

Nu am mai procedet cu alti persoane
in modul in care eu procedet

Urmare: in sobei de albert.

Preputul pour verbal de interrogatorii
l. - cum citit curant ce curant ni dupa
u cur constat ce este in loc mai
u cele declarate de curant il reu rez
proprie libere si ne inhibit de reu rez.
M. G. M. G. M. G.

At. [Circular stamp]
M. G. M. G. M. G.

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

13 Martie 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 11,30 min
" s'a terminat la " 15,00 "

Intrebare:

Din ce partid, sau grupuri politice ai făcut d-ta parte și nu ai arătat până în prezent ?

Răspuns:

Până în anul 1938 am făcut parte din Partidul Maghiar din Ardeal. În anul 1940 am fost membru în F.R.N. secțiune Maghiară din jud- Sălaj.-

Intrebare:

Arată activitatea care ai desfășurat-o în Partidul Maghiar, Ardelenesc?

Răspuns:

Tatăl meu a fost salariat al acestui Partid. Eu mă duceam adesea pe la el la sediul Partidului Maghiar, în timpul deși nu dădusem cererea de înscriere, totuși după luarea bacaloriatului am început să fiu considerat membru al Partidului Maghiar, la fel m'a consideram și eu. În partid nu am avut nici-o funcție de conducere și nici alte misiuni.-

Intrebare:

Arată d-ta activitatea pe care ai avut-o în F.R.N. secția Maghiară?

Răspuns:

În anul 1938 în cadrul ^{Frontului} Renașterii Naționale s'a format o grupare a populației maghiare. Conducătorul pe țară a acestei grupări a fost contele BANFFY NICOLAE ajutat de baronul LOSIKA IOAN. În județul Sălaj această grupare a F.R.N.-ului s'a constituit dăbea în Mai 1940. Eu am făcut parte din grupare, și am fost nu-

mit în consiliul de conducere a comitetului pe județul Sălaj. Deasemeni în comitetul de 40 al județului Sălaj al acestei grupe a făcut parte și tatăl meu SOLYMOS CAROL. Prea multă activitate nu am putut desfășura deoarece la aproximativ 2 luni a intervenit dictatul dela Wiena și Sălajul a fost încorporat la Ungaria.-

In legătură cu F.R.N.-ul pot însă să mai arăt următoarele;

In anul 1939 primăvara ne-a vizitat REGSEY IODOVIC mi-a propus să primesc postul de secretar general al grupării maghiare din cadrul F.R.N. pe județul Sălaj. Acest post era salarizat din partea F.R.N. Eu am acceptat, însă nu am fost numit în acest post deoarece această grupare s'a format abia în anul 1940.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care susțin și semnez.-

Anchetator,
LT.DE SECURITATE,
Barbu Lenobel,

Arestat,
ss. Solymos Ivan

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solymos, Ivan, născut la 14 Februarie 1915
 de profesie evocet, fost vice președinte al
 unui corp-ului domiciliat în București (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 în Buc. Str. Dr. Sion Nr. 16

13 Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 15 și — „

Intrebare: Am ce partide sau grupuri
politice ai făcut domneste parti
si nu ai creat până în prezent?

Răspuns

Până în anul 1938 am făcut parte din
Partidul Maghiar din Ardeal. În anul 1940
a fost membru în F. R. N. - secțiune maghiară
din jud. Sălaj.

Intrebare

Activitatea care ai desfășurat-o
în partidul Maghiar - Ardelean

Răspuns

Tatal meu a fost reșerț al acestui
partid. Eu mă duceam oarecând pe la
el la sediul partidului maghiar.
În timpul deri nu s'a dusu sereră
de în serier totuși după lucrare
ba ca lucratură am început să fac

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: considerat membru al partidului
maghiar, la fel ma considerau
eu. In parti a nu am avut nici o
functie de conducere si nici alt
minim.

Intrebare

Prota dumneata activitatea pe care
ai avut-o in (Parti) F.R.N. sectia
maghiara?

Raspuns

In anul 1938 in cadrul Frontului
Renasterii Nationale s-a format
o grupare a populatiei maghiare.
Conducatorul pe tera a acestei grupari
o fost contele B'auffy Nicolae ajutat
de baronul Losika Ioan. In satul
judetul Sălaj aceasta grupare a F.R.N-ului
s-a constituit deabia in Mai 1940

Eu am făcut parte din grupare, si am
fost numit in consiliul de conducere a
comitetului pe judetul Sălaj. Devenim
in comitetul de 40 al judetului Sălaj al
acestei grupari a făcut parte si tata
meu Soly mos Karol. Pre multe activitati
am eu putut desfiina deoarece la aproxi-
mativ 2 luni a intervenit dictatul dela
Viena si Sălajul a fost incorporat
la Ungaria

In legatura cu F.R.N-ul pot
inca sa mai citesc unele lucruri:

In anul 1939 prima oara am o vizitatie Recsey

Semnătura,

Soly mos Karol

Urmare: ~~197~~
Lu dovici mi-a propus să primesc
postul de secretar general al grupării 204
maghiare din cadrul F.R.N. pe județul
Sălaj. Acest post era rezervat din
partea F.R.N. În am acceptat, însă
nu am fost numit în acest post deoarece
această grupare s'a format abia în
anul 1940.

Preputul proces verbal l. am citit cu
cu cură și răspund în totul ulor
declarați de mine și care nu mi
sunt nes.

Au ch
St. Bărbulescu

Polymotray

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrococoplului, domiciliat în București Str. Dr.Sion Nr. 16.-

16 Martie 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 12,
" s'a terminat la " 1,20

Intrebare:

Când și în ce împrejurări ai devenit profesor universitar ?

Răspuns:

În luna Decembrie anul 1948 am fost anunțat de CZIKO LAURENTIU, secretar general în Ministerul Invățământului Public și deputat în M.A. Națională din partea U.P.M., că la propunerea U.P.M. urmează ca eu să fiu numit profesor universitar la facultatea de drept din Cluj. Întrădevar după câteva zile a apărut în Monitorul Oficial numirea mea ca profesor universitar. În același timp la propunerea conducerii U.P.M. au fost numiți încă numeroși alți profesori universitari.-

Intrebare:

Concret care dintre conducătorii U.P.M.-ului te-au propus pentru a fi numit profesor universitar ?

Răspuns:

Nu știu precis care membru al conducerii U.P.M.-ului mi-a propus pentru a fi numit profesor universitar, cred însă că președintele U.P.M. KOCSO ALEXANDRU.-

Intrebare:

La ce facultate ai fost numit, și ce materie ai predat ?

Răspuns:

Am fost numit profesor la universitatea din Cluj cu limba de predare maghiară "Bolyai" facultatea de drept. Am fost repartizat la catedra de drept constituțional.-

././.

ss. Solymos Ivan,

Intrebare:

Cum ți-ai desfășurat activitatea ca profesor universitar la facultatea de drept din Cluj ?

Răspuns:

Ca profesor nu am participat la ședințele colectivului de catredă și consiliului profesoral. Deasemeni nu am predat decât foarte puțin lectii. De multe ori s'a întâmplat ca să nu mă duc la Cluj să predau lecțiile programate (eu locuiam în București) iar studenți să aștepte în sala de curs în mod zadarnic. Din acest motiv s'au ivit o nemulțumiri printre studenți. BALOG EDGOR care atunci era rectorul universității Bolyai mi-a trimis o scrisoare în care arăta că în cazul când nu mă pot prezenta la cursuri cel puțin să anunțe la timp pentru ca să nu fie reținuți în mod inutil studenți.-

In general nu mi-a respectat obligația de a urmări în mod temeinic modul în care studenți învăța să-și însușească disciplina (materia) predată de mine, nu m'am preocupat de ridicarea nivelului lor politic și științific. Nu am ținut seminare cu studenți, astfel că nu am putut să-i îndrumez și să-i controlez în studiu.-

Intrebare:

Cum era cursul duminical ?

Răspuns:

Pentru cursul pe care le-am predat nu m'am pregătit nici odată în mod temeinic. M'am bazat foarte mult pe cunoștințele mele anterioare și pe cele căpătate ca deputat care a participat la discutarea și votarea constituției în 1948. În afară de o singură lecție, pentru niciuna nu am făcut teză scrisă. Din aceste motive consider că lecțiile predate de mine nu au fost corepunzătoare din punct de vedere științific, având un nivel scăzut.-

Intrebare:

Când și în ce împrejurări ai fost transeferat la Facultatea de Științe Juridice din București?

Răspuns:

In anul 1949 fiind secretarul Comisiei pentru simplificarea și raționalizarea aparatului de Stat (C.S.R.A.S.) am cunoscut pe directorul de Cadre al Ministerului Învățământului Public anume GEORGESCU și pe directorul Învățământului Superior anume MARCU. Aceștia veneau pe la C.S.R.A.S. pentru a obține aprobarea schemelor din învățământul public și superior. In acest timp conducerea facultății de drept din Cluj

././.

ss. Solymos Ivan

îmi făcea reproșuri pentru comportarea mea ca profesor. Profitând de faptul că în general aprobarea schemelor depindeau de mine și că cei doi directori veneau în acest scop la mine am ~~înșel~~ pe lângă ei ca să fiu transferat de la Cluj la facultatea de Științe Juridice din București. După numeroase insistențe în luna Iunie 1949 am fost numit profesor de drept administrativ la București.-

Intrebare:

Până când ai funcționat ca profesor de drept administrativ la facultatea de Științe Juridice din București ?

Răspuns:

Am funcționat ca profesor la facultatea de Științe Juridice din București până în luna Mai 1951, data când am fost îndepărtat de învățământul superior.-

Intrebare:

În ce mod ai pregătit prelegerile pentru cursul de drept administrativ pe care la-ai predat la facultatea de Științe Juridice din București ?

Răspuns:

Lecțiile pe care le-am predat la facultatea de Științe Juridice din București, le-am pregătit în colaborarea cu tatăl meu SOLYMOS KAROL care în anii 1906-1909 a urmat dreptul la Cluj (fără a termina facultatea) În general nu întocmeam decât în mod schematic lecția iar la curs o dezvoltam din memorie.-

Câteva din lecții au fost pregătite exclusiv de tatăl meu iar eu numai le-am expus în fața studenților . Aceste lecții au fost cele privind partea istorică a dreptului administrativ.- Deasemeni în anul 1951 Ianuarie s'au Februarie când s'a hotărât ca fiecare profesor să-și predea prelegerile pentru a fi multiplicat tot SOLYMOS KAROL (tatăl meu) după indicațiile mele a redactat textul lecțiilor pentru multiplicat.-

Intrebare:

Care era conținutul lecțiilor predate și publicate de dumneata la facultatea de Științe Juridice din București, din punct de vedere ideologic ?

Răspuns:

Articol cursuri predate cât și lecțiile multiplicat cuprindeau afirmații contrare ideologiei marxiste-leniniste. Principiile și definițiile dezvoltate erau unele în contradicție cu cele clasice marxiste-leniniste. Chiar și în privința Terminologiei nu era cea clasică ci mulți termeni erau compilați de mine personal. Din câte îmi amintesc lecția despre Statului și

dreptul am dat Statului o definiție anti-marxistă. Vorbind despre învățământul nostru superior am negat rolul luptei de clasă în acest domeniu. M'am bazat în aceasta pe teoria mea nu este necesar de a se analiza originea socială și numai calitățile personale ale oamenilor. În general consider că lecțiile predate de mine la facultatea de Științe Juridice din București nu corespundeau nici din punct de vedere Științific.-

Intrebare:

Cum ai reacționat la scoaterea duminică din postul de profesor universitar ?

Răspuns:

La scoaterea mea din învățământul superior am fost foarte supărat. La un moment dat am bănuț că îndepărtarea mea s'ar datora lecțiilor predate de mine și care tocmai fuseseră rău multiplicare. Pentru a scăpa de răspunderea acestor lecții am trimis decanului facultății OANCEA ION o scrisoare în care arătam că multiplicarea cursului s'a făcut fără aprobarea mea că el cuprindea greșeli de fond și forma făcută în mod intenționat pentru a mă compromite. Si solicitam să se cerceteze cazul. O scrisoare cu un text asemănător am trimis și Ministerului Învățământului Public. Deasemeni am avut discuții cu MIERLESCU fost profesor, ZAHAROVICI preparator și PENCULESCU fost preparator toți dela aceeași catedră care deasemeni fusăseră îndepărtați.-

Deasemeni într'o discuție pe care am avut-o cu decanul a, făcut față de acesta unele afirmații eronate cu privire la relațiile mele cu scopul de a-l intimidă .-

Intrebare:

Erau reale cele afirmate de dumneata în scrisoarea adresată decanului OANCEA ION ?

Răspuns:

În realitate textul prelegerilor i le-am dat eu lui PENCULESCU preparator la catedra de drept administrativ cu scopul de a fi multiplicare.-

Intrebare:

Ai revenit asupra (primei) acestei scrisori trimțterea decanului OANCEA ION ?

Răspuns:

În urma unei discuții avute eu cu decanul OANCEA ION care mi-a cerut să precizez împrejurările în care am dat lecțiile pentru multiplicare, i-am trimis acetui o nouă scrisoa-

././.

ss./ Solymos Ivan,

re în care reveneam asupra primei cerând să se închidă cercetările și recunoscând că cele publicate îmi aparțin.-

Intrebare:

Care a fost influența dumatăle ca profesor universitar asupra pregătirii studenților ?

Răspuns:

Prin felul în care am prezentat lecțiile, prin conținutul lor și prin modul în care am urmărit creșterea studenților nu am influențat pozitiv asupra pregătiri politice și profesionale a studenților, din potrivă activitatea mea ca profesor a avut aspect negativ pe care le-am arătat mai sus.-

Intrebare:

Ce te-a determinat să ai o astfel de comportare ca profesor universitar ?

Pe deoparte datorită celorlalte ocupații nu am avut timp să mă pregătesc temeinic pe de altă parte când mi-am dat seama că nu îndeplinesc în bune condițiuni obligațiile de profesor universitar, nu am vrut să părăsesc acest post numai din orgoliul meu de o parte un titlu universitar.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în tocmai celor declarate de mine pebtru care susțin și semnez.-

Anchetator,
LT. DE SECURITATE,
Brabu Lenobel,

Arestat,
ss. Solymos Ivan

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solyms Ivan, născut la 14. Febr. 1915 în Zalceu, de profesie avocat, fost vice președinte al Centru Coopului, domiciliat în Buc. Str. Dr. J. I. Ion 45-16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

16. Martie 1953.

Orașul Bucuresti.

Interogatoriul a început la ora 12 și - min.
 „ s'a terminat la „ 1 și 30 „

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai devenit profesor universitar?

Răspuns

In luna decembrie anul 1948 am fost ales membru de C. C. C. Laureatului - secretar general în min. învățămîntului public și deputat în M. A. Națională din partea U.P.M. în legătură cu propunerea U.P.M. unuia ză ce eu să fiu numit profesor universitar la facultatea de drept din cluj. Într-o zi după câteva zile a apărut în Monitorul oficial următoarea mea ca profesor universitar. În același timp la propunerea conducerii U.P.M. au fost numiți încă numeroși alți profesori universitari.

Intrebare
 Concret care dintre conducătorii U.P.M. au propus pt. a fi numit profesor universitar?

Semnătura,
Solyms Ivan

Urmare: Răspuns

Am stăut puțin cu membrii de conducere
U.P. M. ului mi-a propus să o fi numit
profesor universitar, cred însă că
prezidentul U.P.M. Kacso Alexandru
Intrebare

La ce facultate ai fost numit și ce
materie ai predat.

Răspuns

Am fost numit profesor la universitatea din
Cluj în locul de profesor maghiar, Bolyai
facultate de drept. Am fost repartizat
ca profesor la catedra de drept constitu-
țional.

Intrebare

Cum te-ai desfașurat activitatea ca
profesor universitar la facultatea de
drept din Cluj?

Răspuns

Ca profesor nu am participat la redințele
colectivului de lectură și consiliul lui profesoral.
Deocamdată nu am predat decât foarte
puține lecturi. De multe ori s'a întâmplat
ca să nu mă duc la Cluj să predau
lecturile programate (eu locuiau în București)
iar studenții să aștepte în sala de curs
în mod zădărnice. Din acest motiv s'en-
vinsă ne mulțumiri printre studenți. Balog
Edgar care atunci era rectorul universității
Bolyai mi-a trimis o scrisoare în care
scria că în cazul când nu mă pot prezenta

Semnătura,
M. Rădulescu

Urmare: (C.S.R.A.S.) am urmasut pe Directorul de Sodre
el lui. in v[er]ta m[en]turii lui Public am un Georgescu
si pe directorul in v[er]ta m[en]turii superior am un
Morca. Acestia veneau pe la C.S.R.A.S. pt. a
obține aprobarea schemei din in v[er]ta m[en]turii
public si superior. In acest timp conducere
facultății de drept din Cluj imi facea rapoart
pt. comportarea mea ca profesor. Profitand
de faptul ca in general aprobarea schemei depindea de
m[en]turii si ca cei doi directori veneau in acest scop la
mine am insistat pe limba ei sa se
fie transferat de la Cluj la facultatea de
stiinta juridica din Bucuresti. După numeroase
insistente in luna Iunie 1949 am fost
numit profesor de drept administrativ la
Bucuresti.

Intrebare

P[er]c[er]c[er]and si functionat ca profesor
de drept administrativ la facultatea de
stiinta juridica din Bucuresti?

R[es]puns

Am functionat ca profesor la facultatea
de stiinta juridica din Bucuresti p[er]c[er]c[er]and in
luna Mai 1957, dote[nd] ca un fost
independent din in v[er]ta m[en]turii superior.

Intrebare

In ce mod si preg[at]it prelegeri pt. cursul de
drept administrativ pe care le-a predat la
facultatea de stiinta juridica din Buc?

R[es]puns

lecturile pe care le-a predat la facultatea

Semnatura,

M. M. M. M.

Urmare: de științe juridice din București. Le-am 205.
pregătit în colaborare cu tatăl meu Selymos 212
Korol care în anii 1906-1909 a urmat dreptul
la Cluj (până a terminat facultatea) în general
me îmbucurase de cât în mod schematic lectii
iar la curs o dezvoltare din masonie.

lectura din lectii au fost pregătite exclusiv
de tatăl meu iar eu numai le-am expus în
fața studenților. Astea lectii au fost ale primilor
partea istorică a dreptului admin. în studiu.

Încasam în anul 1957 Januarie și în Februarie
însă s'a hotărât ca fiecare profesor să-și
predea prelegerea pt. a fi multiplicată tot
Selymos Korol (tatăl meu) după indicațiile
mele a redactat textul lectiilor pt. multiplicat.

Intrebare

Cum era conținutul lectiilor redactate și publi-
cate de dumneavoastră la facultatea de științe
juridice din Buc., din punct de vedere ideologic?

Răspuns

Afel cum predai că și lectiile multiplicată
uprindeau afirmații contra ideologiei marxist
leniniste. Principiile și definițiile dezvoltate
erau unele în contradicție cu cele din
marxist-leniniste. Chiar și în privința
terminologiei nu era cea din cărțile de unelte.
Termenii erau compilați de mine personal
din câte îmi amintesc lectia plezur,
statul și dreptul au dat statului
definiție anti-marxista.

Vorbind despre învățământul nostru

Semnătura,

Selymos Korol

Urmare: superior am negat rolul luptei de clasă în acest domeniu. Mău bazat în această pe teoria mea să nu este necesară de a se analiza originea socială și numai calitatea personală ale comentator.

În general consider că lecturile predată de mine la facultatea de științe juridice din București, nu corespundea nici din punct de vedere ideologic nici din punct de vedere științific.

Intrebare

Cum ai reușit oare la susținerea demnității din postul de profesor universitar?

Răspuns

La susținerea mea din învățământul superior am fost foarte împărat. La un moment dat am bănuțat că îndăptarea mea s'ar datoră sectelor predată de mine și vor trebui să fie reseră multiplicată. Pt. a scăpa de răspunderea acestor lect. am trimis decanului facultății Oancea Ion o scrisoare în care erătem că multiplicarea versului s'ar făcut fără aprobarea mea, că el cuprinde greșeli de fond și formă făcute în mod intenționat pt. a mă compromite. Și solicițam să se cerceteze cazul. O scrisoare cu un text exonerator am trimis și ministrului în învățământului public. De asemenea am avut discuții cu Mierlenea fost profesor, Zaharovicci preparator și Penulescu fost preparator tot de la eu și câte două cerere de exonerare.

Semnătura,

M. G. G. G. G.

Urmare: furnire independenta. Scrumeni in 10
diante pe care au cont-o in decembrie 213
fapt fata de aceste unele afirmati eronate
in priviri la relatia mea cu scopul de
e. l. intimide.

Intrebare

Erre reale ale afirmate de dumneata
in scrisoarea adresata decanului Dancu
Ion ?

Raspuns

In realitate textul prelegerilor i-te-
dela lui fuculescu - profesor la Colegiu
de drept administrativ cu scopul de a fi
multiplicate.

Intrebare

Ai revoluti asupra (primei) acestei scrisori
trimisa decanului Dancu I. ?

Raspuns

In urma unei diante cont-o in decembrie
Dancu Ion care mi-a cont sa precizez
impresiunile in care au dat lectiile pt.
multiplicare, i-am trimis acest-o o
noua scrisoare in care revine asupra
primei erand sa se includa cerintele
si revinend ca ale publicat in revista.

Intrebare

care a fost influenta duminicilor ca
profesor universitar asupra pagetilor
studentilor ?

Raspuns

Prin felul in care au prezentat lectiile

Semnatura,

M. Polymodora

Urmare: prin continutul lor și prin modul în care au urmasii preferența studenților lor nu au influențat pozitiv asupra pieței în politică și profesionale a studenților lor, din pătrunși activității mele ca profesor a avut aspecte negative și care le-am arătat mai sus.

Tutur bane

6. Ce a determinat și ci o astfel de comportare ca profesor universitar?

Răspuns

Pe deoparte datorită celorlalte ocupații nu am avut timp să mă pregătesc temeinic pe de altă parte când mi-am dat seama că nu îndeplinesc în bune condițiuni obligatiile de profesor universitar, nu am avut să pierd acest post, nu mai dau orgoliul meu de o parte un titlu universitar.

Prezentul proces verbal l-am citit în vânt cu învânt și corespunde în toate cele declarate de mine și care susțin și rezolv.

Amplasator

H. Bărbulescu

M. Bărbulescu

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoopului domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

17 Martie 1953 București.-
Interogatoriul a început la ora 10.15
" s'a terminat la " 1.00

Intrebare:

Cine cordona activitatea Direcției de aprovizionare și Repartiții (D.A.R.) a Centrocoopului ?

Răspuns:

Activitatea D.A.R. a Centrocoopului a fost coordonată de mine în calitate de vicepreședinte, aceasta dela înființare până la arestarea mea.-

Intrebare:

Care erau atribuțiile D.A.R.?

Răspuns:

D.A.R.-ul era organizat pe principiul gospodăriei chibzuite. Această direcție se ocupa cu propunerea de materii prime pentru toate unitățile productive ale cooperației, deasemeni procura utilajele necesare acestor unități. D.A.R.-ul procura furniturile de birou și cele necesare întreținerii localurilor cooperației.-

Intrebare:

Cum și-a desfășurat activitatea D.A.R.-ul ?

Răspuns:

D.A.R.-ul avea 4 servicii și anume; Plan contabilitate și 1 și 2 de aprovizionare. In multe cazuri serviciile planșelor să-și îndeplinească sarcinile , s'a ocupat de probleme aparținând serviciilor de aprovizionare, cerea ca împiedicat buna desfășurare a muncii. Eu deși am sezizat acest fapt nu am luat măsurile de îndreptare.

Intre personalul D.A.R. s'au format două grupuri vrăjmașe unul în fruntea cu WEIS EMERIC altul cu KAROGHIORGHIOPOL GHOERGH

Certurile dintre ei erau pentru interese personale și stânjeneau buna desfășurare a activității antrenând și pe ceilalți funcționari, Cu toate că am cunoscut formarea acestor grupe și felul în care stânjenesc munca D.A.R. totuși am tolerat această stare de lucruri.-

Intrebare:

Cum și-a îndeplinit sarcinile D.A.R.-ul ?

Răspuns:

In îndeplinirea sarcinilor ce-i reveneau D.A.R.-ului a avut odserie întreagă de defecțiuni dintre care îmi reamintesc

Comandarea în mod inutil a 300.000 (trei sute mii) de lădițe plandeze.-

Comandarea în mod defectuos a 2000 (două mii) de căruțe.-

Livrarea către unii particulari a unor materiale comandate ca și când ar fi fost necesare cooperăției.-

Nu s'a aprovizionat la timp fabrica de confecții dela Cluj a Centrocoopului.-

La începutul activității s'au stricat la D.A.R. unele cantități de brânză care fuseaseră repartizate acestor direcțiuni mai erau și alte alimente în aceeași situație.-

Intrebare:

Arată în ce-a constat comandarea a 300-000 lădițe olandeze ?

Răspuns:

In anul 1951 s'au comandat 300.000 (teri sute mii) de lădițe olandeze, Beneficiarul acestor lăzi ar fi trebuit să fie direcția fructe-vin. In realitate aceste lădițe nu erau necesare deoarece în depozitele direcției fructe-vin se afla circa 250.000 (două sute cizeci mii) astfel de lădițe noi și care nu fuseseră utilizate. Aceste lădițe erau suficiente pentru necesitățile direcției. Prețul unei astfel de lădițe era de aproximativ 200 lei

Separat de lădițele existente Centrocoopul dispunea de încă peste o sută de mii de lădițe olandeze care proveneau din import și care putea fi recuperate la un preț foarte redus.-

Intrebare:

Arată în ce a constat problema comandării celor 2000 de căruțe ?

Răspuns:

In anul 1950 la propunerea lui VASILE HULDUBAN comitetul executiv al Centrocoopului a a probat comandarea a 2000 de căruțe necesare pentru Direcția generală a laptelui. Printre mem-

brii Comitetului Executiv care au aprobat am fost și eu. Aceasta comandare a fost făcută prin Oficiul de aprovizionare și repartiți (ulterior D.A.R.) Comanda a fost contractată cu fabrica Magura-Codlea care a executat căruțele. După executarea sa constat că multe din unitățile noastre refuzau primirea acestor căruțe care le fuseseră trimise . Numeroase căruțe au rămas chiar în curtea fabricii deoarece nu fusese indicat beneficiarul pentru ele

Din acest e fonsuri importante au fost timp îndelungat, blocați. Alte unități prin faptul că nu comandase și că timpul de căruțe nu corespundea necesităților lor deși le primiseră nu le utilizam.-

Intrebare:

Cine se făcea vinovat de aceste nereguli și pagube produse cooperăției prin aceste comenzi ?

Răspuns:

În privința lădițelor olandeze principalul vinovat este HULDUBAN VASILE care coordona sectorul de achiziții pentru care au fost condamnați precum și colaboratorii săi din problema respectivă fructe-vin directorul BIKMAN SMIL. Aceștia fiind vinovați de inducerea în eroare a comitetului executiv că ar fi necesare aceste lădițe când în realitate ele existau.-

În privința pagubelor la comanda celor 2000 de căruțe, vinovat este principal HULDUBAN VASILE care a cerut aprobarea fără să consulte în prealabil unitățile pentru stabilirea necesităților reale și timpurikor.-

Ceilalți membri ai comitetului executiv am aprobat bazați pe propunerile lui HULDUBAN VASILE.-

Intrebare:

Care a fost rolul d-tale în aceste comenzi ?

Răspuns:

Eu coordonam și D.A.R.-ul și Direcțiile Planificări și Financiare. În calitate de coordonator am avut interesul ca D.A.R. să obțină aceste comenzi dela care ar fi rezultat benefici importante. Însă ca vicepreședinte însărcinat cu cordonarea planificării și Direcția Financiară eram obligat să veghez la utilizarea în mod gospodăresc în cele mai bune condițiuni a fondurile Centrocopului și a creditelor obținute dela Stat. Eu totuși nu am făcut nici un fel de verificare asupra necesității reale a acestor comenzi. Posibilități ași fi avut prin controlul financiar intern și planificare.-

Am acceptat însă fără nici-o obiecție propunerile din partea lui HULDUBAN VASILE asupra căruia VASILE LUCA mi-a trasat sarcina de a consulta de căle în munca mea în coopera-

ție.-

Intrebare:

Ce alte fonduri au mai fost blocate la D.A.R.?

Răspuns:

Din cauza proastei repartiții a unor materiale care au stat mult timp blocate la dispoziția D.A.R.-ului au fost blocate și importante sume de bani ale cooperației sau credite primite dela Stat. Po t da ca exemplu o importantă cantitatea de șube comandate pentru nevoile unităților cooperatiste, s'au importante cantități de materiale de construcții care au stat mult timp îndiferite depozități fără nici-o utilizare. Deasemeni probabil că au mai fost și alte asemenea cazuri dar nu-mi le mai reamintesc.-

Intrebare:

Prin D.A.R. s'au aprovizionat cu regularitate unitățile cooperației cu materialele necesare ?

Răspuns:

S'au întâmplat unele cazuri când D.A.R.-ul nu s'a îngrijit de aprovizionarea unităților din timp cu materialele necesare. Astfel pot da ca exemplu fabrica de confecții din Cluj unitatea cooperatistă a fost omisă din planul de aprovizionare și numai cu greu totuși s'au putut abține materialele necesare pentru buna desfășurare a producției acestei fabrici.-

In schimb au fost cazuri când datorită necinstei unor funcționari din D.A.R. au fost aprovizionați cu materiale speciale producătorii particulari. Astfel s'a obținut o importantă cantitate de galilit sub pretextul că ar fi fost necesar cooperativei " 1 Mai" din Curtea de Argeși în realitate cantitatea respectivă a fost livrate unui fabricant particular care nu avea nici-o legătură cu cooperația.-

De alte cazuri nu-mi reamintesc însă probabil că au mai fost .-

Intrebare:

Ce fel de cadre au fost repartizate la D.A.R.?

Răspuns:

Dela început D-A-R- a fost încadrat cu elemente necorespunzătoare și pe linie politică și profesională. In cadrul Direcției s'au format două grupuri care se certau între ele. Astfel WEIS EMERIC pe care eu l-am adus în Centrococop, fiindu-mi recomandat de EIDLITZ ZOLTAN avea o comportare șovină evreiască era mare afacerist și făcuse cerere să plece în Statul Israel.-

În jurul său a strâns o clică printre care; directorul DAR LUFU GHINGOLD după demascarea devieri de dreapta a fost îndepărtat din serviciu pentru ca se făcea vinovat de gravele de funcțiuni dela D.A.R. .-

KORAGHEORGHEPOL GHEORGHE director adjunct la D.A.R. fost legionar, complet necorespunzător pe linie profesională.-

MOSCU șef de serviciu care a ajutat la obținerea galilității arătat mai sus pentru o firmă particulară. RISTEA ELENA fostă legionară și numeroși alți funcționari în totul nelegate de interesele cooperativei.-

Deasemeni ZUANELY fostă funcționară la mitropolie transferată la centrocoop cu ajutorul meu și încadartă pe schema la D.A.R. de unde primea și salariu din oridinul meu însă lucra efectiv la Direcția Planificării.-

Intrebare:

Care a fost contribuția dumată la menținerea acestor stări de spirit în D.A.R. ?

Răspuns:

Deși eu am cunoscut foarte bine neînțelegerile din cadrul D.A.R. și mi-am dat seama că ele împiedică buna desfășurare a activității acestei direcții nu am luat nici-o măsură pentru a îmbunătăți situația . Nu am fost pricipalul în alegerea cadrelor D.A.R. și chiar eu am trecut peste direcția de cadre angajând persoane pe care ei le respinseseră ex. ZUANELY, WEIS EMERIC și alți.-

Intrebare:

În ce condiții a funcționat evidența contabilă a D.A.R.-ului ?

Răspuns:

Evidența contabilă a D.A.R. era rămasă în urmă față de operațiile curente ~~ce~~ prin lipsa posibilităților unui control operativ a creat premisele unor nereguli comise de personalul direcției. Eu care aveam coordonarea acestei direcții eram obligat să i-au măsuri pentru creerea unei evidențe contabile juste și să urmărească și să înregistreze toate operațiunile la zi ceace ~~mi~~-am făcut.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine pentru care susțin și semnez.-

Anchetator,

Barbu Lenobel,

ss. Solymos Ivan

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solyunos Leon, născut la 14 Februarie 1915
 în Laleu, de profesie crochet fost vice președinte al
Centru Coopului; domiciliat în Buc. Str. Dr. S. Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

17. Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 15 min.

„ s'a terminat la „ 8 și - „

Intrebare: Cine coordona activitatea Direcției de
Aprovizionare și Reparații (D.A.R.) a Centru Coopului?

Răspuns

Activitatea D.A.R. a Centru Coopului a fost
 coordonată de mine în calitate de vice președinte.
 aceste dle în funcție până la creșterea
 mea.

Intrebare

care erau atribuțiile D.A.R.?

Răspuns

D.A.R.-ul era organizat pe principiul gospodăriei
 chibzuite. Această direcție se ocupa cu procurarea
 de materii prime pt. toate unitățile productive
 de cooperatice, de asemenea procura utilajele
 necesare acestor unități. D.A.R. procura furniturile
 de birou și cele necesare întreținerii
 localurilor cooperatice.

Intrebare

Semnătura,

Solyunos Leon

Urmare: Cum s-a desfasurat activitatea D.A.R.?

Răspuns

D.A.R. avea 4 servicii principale: Plan, contabilitate și 1/2 de aprovizionare.

În multe cazuri serviciul plan în loc să-și îndeplinească sarcinile s-a ocupat de probleme aparținând serviciilor de aprovizionare, ceea ce împiedicase buna desfășurare a muncii. În deri am răzipe s-a făcut nu am luat măsurile de îndreptare.

Între personalul D.A.R. s-a format două grupuri răzmoșe unul în frunte cu W. L. Emeric altul cu Koroghlykopol Gh. Activitățile dintre ei erau pl. interese personale și stăruieau asupra desfășurării a activității antrenându-și pe ceilalți funcționari. Cu toate că am cunoscut formarea acestor grupe și felul în care stăruieau asupra D.A.R. totuși am tolerat această stare de lucruri.

Intrebare

Cum s-a îndeplinit sarcinile D.A.R.?

Răspuns

În îndeplinirea sarcinilor a avut loc o serie de defecțiuni dintre care am reamintesc:

- comandarea în mod incorect a 300.000 (trei sute de mii) de țesături olandeze
- comandarea în mod defectuos a 2000 (două mii) de cărți

Semnătura,

M. G. G. G.

Urmare: - livrarea către unii part-ulloni
o unor materiale comandate ca nr 220
când ar fi fost necesar cooperării.
- Nu s'a aprovizionat la timp
fabrica de confect. de la Cluj a
entrua coapului.

- La începutul activității s'au
înscris la S.A.R. unele contribuții
de brânzie care fusseră reparti-
ționate direct, mai erau
ni alți clienți în alii
într-o

intabare

Arată în ce constă problema comandării
a 300.000 laolite olonolige?

Reșpuns

În anul 1951 s'au comandat 300.000 (trei sute
de mii) de laolite olonolige. Beneficiarul
cuvântului lași să fie înțeles să fie direcția
fruct-vin. În realitate este laolite
nu s'au necesar deosebi în dispozitivele
directiei fruct-vin se aflau circa
250.000 (două sute cincizeci de mii) de
opel de laolite noi și care nu fusseră
utilizate. Aceste laolite erau înființate
pt. necesitățile directiei. Prețul unui
opel de laolite era de aproximativ 200 lei
separat de laolitele noi existente, cu însoțirea
ul dispoziția de încă parte o mla de mii
de laolite olonolige care proveneau din import
și care puteau fi recuperate la un preț f.

Semnătura,

M. G. G. G.

Urmare: redus.

Intubare

Arata in ce constata problema comandan-
celor 2000 de cante?

Respons

In anul 1950 la propunerea lui V.
Moldoveanu Comitetul Executiv al Catri-
coapului a aprobat comandarea a
2000 de cante necesare pt. divizia
Juc. a leptelui care atunci urma sa
ie fiinta. Printre membrii Com. Executiv
care au aprobat au fost si eu. Aceasta
comanda a fost facuta pr. Oficiul
de aprobare si repartitie (ulterior SA.R.)
comanda a fost contractata cu fabrica
ragusa - Codlea care a executat cantele.

Dupa executie s-a constatat ca
multe din unitatile noastre refuzau
primirea acestor cante care le fusera
trimise. Numerosa cante au ramas din
in urma fabricii deoarece nu fusera indicat
beneficiarul pt. ele. Din acest fonduri importante
au fost timp in delu no et blocati.

Alte unitati prin faptul ca nu
comandaseră si ca tipul de cante nu
corespunde necesitatilor lor desi le
primiseră nu le utilizau.

Intubare

Cine se face vinovat de acest nereguli
si pagube produse cooperatiei prin acesti
comenzi?

Semnatura,
M. M. M. M.

Urmare: Răspuns

In privinta la ditiilor olundez principale 21
 vinovat este Huldubau Varile care coordona
 rectorul de achiziti si care erau comandati,
 precum ni colaboratori rai din problema
 respective functi-via directorul Bikmon Smil.
 (feri) A asti fiind vinovati de indusere
 in eroare a com executiv ca or fi neura
 aceste la dite cino in realitate ele existau
 in privinta pagubelor la comanda
 celor 2000 de camte vinovat principal
 este Huldubau Varile care a unit aproba
 fa re sa consulte in prealabil unitetile,
 pt. stabilirea neunitatilor reale si
 tipurilor.

La talti membri ai com executiv
 au aprobat bazati pe propuneri le lui
 Huldubau Varile.

Intrebare

Care a fost rolul durnitate in aceste
 comenzi ?

Răspuns

Este coordonator ni S.A.R. ul ni
 Directiile Planificari ni Financiar.
 In calitate de coordonator au avut
 interesul ca S.A.R. ni obtino aceste
 comenzi dele care or fi rezultat
 beneficia importante. Insa ca via
 precedinte in rariostat cu coordonarea
 Planificari ni Dir. Financiare
 eram obligat sa veghez la utilizarea

Semnatura,
 M. Selymova

Urmare: in mod gospodăresc in cele mai
bune conditii si a fondării la Anina-
coapului și a creditelor obținute de la
stat. In total nu am făcut nici un
fel de verifcare asupra necesității
acestei cereri. Posibilități sînt
fiind prin controlul financiar intern,
și planificarea.

Am acceptat însă fără nici
o obiecție propunerile deosebite erau
venite din partea lui Muldubau pentru
cuprins în misiunile lui și a
trei rari ne de a cruce de el
in muna mea in cooperatie.

Intrebare

La alte fonduri au mai fost blocate
la S.A.R.

Răspuns

Am cauza proastei repartiții o unor
materiale care au stat mult timp
blocate la dispoziția S.A.R. -ului au fost
blocate și importante sume de bani ale
cooperativelor nu credite primite de la
stat. p. Pot da ca exemplu o importante
cantitate de mbe comandate pt. nevoile
unităților cooperatiste, sau importante
cantități de materiale de construcții care
au stat mult timp in depozite
fără nici o utilizare. De asemenea probabil
că au mai fost și alte asemenea cazuri
dar nu mi le mai reamintesc.

Semnătura,

M. G. M. G.

Prin D.A.R. s'au aprovizionat cu regulatoarele unitatilor cooperativelor cu materiale necesare?

Răspuns

S'au întâmplat unele cazuri când D.A.R. ul nu s'a îngrijit de aprovizionarea unitatilor din timp cu materiale necesare. Astfel pot da ca exemplu fabrica de confecții din Cluj - unitate cooperativista a fost omisă din planul de aprovizionare și numai cu greu totuși s'au putut obține materialele necesare pt. buna desfășurare a producției curente fabricii.

În schimb au fost cazuri când datorită necărierii unor funcționari din D.A.R. au fost aprovizionați cu materiale speciale producători particulari.

Astfel s'a obținut o importanță conștientă de calitate sub pretextul că ar fi fost necesar cooperativelor "trai" din cartea de Argeș în realitate conștientă respectivă a fost livrată numai fabricant particular care nu avea nici o legătură cu cooperativa. În alte cazuri mi - mi reamintesc în ră probabil că au mai fost

Intebare

Ca fel de cadru au fost repartizate la D.A.R. ?

Răspuns

Dela început D.A.R. a fost înadunat cu

Urmare: elemente neorganizatoare și pe
linia politică și profesională. În cadrul
Direcției s-au format două grupuri
care se certau între ele. Aspl. Weis
Emeric pe care eu l-am adus în
centrucoop fiindcă mi recomandat de
Sidlitz Goltah avea o comportare
rovină evriească, era foarte asăvârșit
și făcea orice se plăcea în statul
Israel. În jurul său a strâns o dinucie
printre care și directorul D.A.R. Lupu Ghingold.

Lupu Ghingold după demisia
deveniri de dreapta a fost îndepărtat
din serviciu pt. că ne făcea vinevat de
gravitate de fecțiuni din D.A.R.

Karagheorghopol Gh. director adjunt
la D.A.R. fost legionar, complet ne
organizator pe linia profesională.

Momul șef de serviciu care a ajutat
la obținerea galileitului (brevet mai
ous) și o firmă post-urilor. Ristea
Elene post-urilor legionară și numeroși
alți funcționari în titlul religioși
de interesele cooperativelor.

Incidentul tranșei foarte funcțio-
nare la mitropolie a fost transpărtat
la centrucoop în ajutorul meu și în cadrul
pe scheme la D.A.R. de unde primesc și rațiile
din ordinul meu însă lucră efectiv la
Direcția planificării.

Intuitor

Semnătura,

M. G. G. G.

Urmare: care a fost contribuția duminică 216
la menținerea creșterii stării de spirit 223
în D.A.R.?

Răspuns

Am în am un anumit foarte bine
neînțelegerile din cadrul D.A.R. și
mi-am dat seama că în împiedicarea
bună desfășurarea a activității
acestei direcții nu am luat nici o măsură
și a îmbunătățiri situației. Nu am
fost principial în alegerea cadrelor (controlează)
D.A.R. și chiar am trecut peste direcția
de cadre angajând persoane pe care ei
le respinguseră ex. Zuanely, Weis Emeric și
alții.

Intrebare

În ce condiții a funcționat evidenta
contabilă a D.A.R.-ului?

Răspuns

Evidenta contabilă a D.A.R. era
înmormă în urma fetei de operații la
ce se vede. Ușor prin lipsa posibilităților
unei control operative a existat preuzitate
unor și nereguli comitere de personalul
direcției. În care oricum coordonarea
acestei direcții eram obligat să
încercăm să înțelegem și să înțelegem
contabilă justă și să înțelegem și
înregistreze toate operațiile la fi.
ce se vede mi am făcut.

Prezentul proces verbal l-am citit

Semnătura,

M. Zuanely

Urmare: urvant cu urvant si corespunzator
in total celor declarate de mine
pt. care sustin si sume

Arhitectul
Le... ..

M. ... ..

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str.Dr.Sion No.16.

19 Martie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 21,30
" s'a terminat la ora 12,15.

Întrebare ;

Arată anchetei ce referate, rapoarte sau alte acte asemănătoare cu privire la activitatea Cooperației și s'au cerut să întocmești după reforma bănească din anul 1952 și după apariția documentelor cu privire la devierea de dreapta ?

Răspuns;

In luna Aprilie sau începutul luni Mai 1952, VASILE HULDUBAN a adus la cunoștința Com.Executiv al Centrocoopului ca președintele comisiei de cercetare a activității Cooperației ~~M~~ CHISINEVSCHI cere un raport care să cuprindă activitatea Cooperației, sub toate aspectele pe ani 1950-1951 -1952. AGIU CONSTANTIN președintele Centrocoopului m'a însărcinat pe mine cu redactarea acestui document.

Întrebare ;

Ce alte acte asemănătoare ți-au fost cerute să întocmești?

Răspuns;

Am trebuit să refac acest raport care cuprindea inițial 90 de pagini și l-am făcut din dispoziția lui CHISINEVSCHI și AGIU C. într'o formă mai redusă,

Întrebare ;

Dece nu arăți și celelalte acte cu privire la activitatea Cooperației care ți-au fost cerute să le întocmești după reforma bănească din 1952?

Răspuns;

Nu am făcut alte rapoarte, note sau acte asemănătoare după reforma bănească din anul 1952, cu privire la activitatea Cooperației.

Intrebare ;

Din ce motiv nu arăți Dta nota cu privire la modul în care s'a îndeplinit planul de vânzarea cu amănuntul pe trim.IV 1951 și luna Ianuarie 1952 de către Cooperatie?

Răspuns;

Deoarece această lucrare a fost cerută de VASILE LUCA și lui i-am dat și anterior asemeni lucruri nu am crezut că este necesar să o arăt.

Intrebare ;

Cum și în ce împrejurri ai primit dela VASILE LUCA să întocmești această lucrare ?

Răspuns;

La începutul lunii Martie 1952 după câte îmi reamintesc pe ziua de 11 am fost convocați la Consiliul de miniștri la cabinetul lui VASILE LUCA la o ședință. La această ședință în afară de VASILE LUCA au mai luat parte DUMITRU CERNICICA, HULDUBAN VASILE, GANET NICOLAE, ST.BARSAN, SZABO ADALBERT, FODOR VASILE, LAZAR GH. și eu.

CONSTANTIN AGIU nu a participat fiind convocat la C.C. P.M.R. unde se prelucra scrisoarea închisă cu miniștri și activul C.C.

Intrebare ;

Pentru care motiv a fost convocată această ședință?

Răspuns;

Sedința a avut ca subiect discutarea activității Centrocoopului VASILE LUCA a pus pe CERNICICA DUMITRU și HULDUBAN VASILE să dea câte un raport , primul asupra activității comerciale a Centrocoopului , al doilea asupra stadiului acizițiilor . După acestea VASILE LUCA a vorbit că în scrisoarea închisă este acuzat că prin broșura sa ar fi influențat mărirea prețurilor pe piață, pretinzând că broșura sa nu are nici-o importanță în acest sens.

Intrebare ;

Cu ocazia acestei ședințe și a trasat VASILE LUCA de a întocmi un raport cu privire la executarea planului de desfacere cu amănuntul de către Cooperatie pe trim.IV 1951 și luna Ianuarie 1952?

Răspuns;

Nu. Acuma îmi reamintesc că încă înaintea acestei ședințe tot în cursul luni Martie 1952, VASILE LUCA mi-a cerut o lucrare cu privire la felul în care s'a îndeplinit planul de desfacere cu amănuntul în Cooperatie.

Mi-a cerut să întocmesc această lucrare de față fiind MALIVSCHI, AGIU și CERNICICA.

Intrebare ;

LUCA VASILE ți-a indicat cum să fie redactată lucrarea și ce să rezulte din ea?

Răspuns;

Din discuțiile purtate cu VASILE LUCA s'a accentuat ca în perioada de pregătire a reformei bănești comerțul interior cât și Cooperația nu au desfăcut mărfuri cu amănuntul decât în mică măsură.

VASILE LUCA avea nevoie de a dovedi la secretariatul C.C. P.M.R. acest lucru pentru aceasta mie mi-a dat sarcina de a întocmi o lucrare din care să rezulte aceste fapte cu privire la îndeplinirea planului de vânzare cu amănuntul realizat de cooperație pe perioada trimestrului Iv 1951 și Ianuarie 1952. MALIVSCHI a primit aceeași sarcină pentru comerțul interior.

Intrebare ;

Cum și de către cine a fost îndeplinită această lucrare ?

Răspuns;

Lucrarea a fost redactată de către LESEN PAUL, directorul planificării Centrocoopului și adjunctul său după indicațiile date de mine.

Intrebare ;

A corespuns lucrarea întocmită de LESEN PAUL cu indicațiile date de Dta ?

Răspuns;

Da a corespuns și în forma în care a fost redactată de LESEN P. a fost trimisă la cabinetul lui VASILE LUCA la consiliul de Miniștri.

Intrebare ;

Anchetei îi este cunoscut că Dta ai dat acestăi lucrare unui funcționar din direcția planificării ca să o modifice . Dece ascunzi acest lucru,?

Răspuns;

Nu îmi reamintesc dacă am dat această lucrare altui funcționar ca să o modifice. Ceeace știu însă sigur este faptul că după indicațiile mele lucrarea a fost întocmită în așa fel încât să demonstreze că rețeaua cooperatistă în trimestrul Iv 1951 și Ianuarie 1952 nu poate fi acuzată că a distribuit cantități prea mari de mărfuri către consumatori. În demonstrarea acestei teze mă foloseam de faptul că noi nu realizasem nici măcar cantitățile prevăzute de planul de Stat pentru Cooperație. Realitatea era însă alta.

Planul de Stat prevedea pentru trimestrul IV -1951 și luna Ianuarie 1952 o cantitate de mărfuri pe care trebuia să o desfacem către consumator exagerat de mare față de nevoile reale ale consumatorilor cooperativei și în raport cu palmurile trimestrelor anterioare sau a celui corespunzător din anul precedent.

Dovadă că a fost așa este faptul că deși vânzările au fost exagerate datorită șvonurilor de reformă bănească a perioadei sărbătorilor și a măsurilor excepționale luate de noi pentru impulsivitatea vânzărilor totuși nu am reușit să realizăm planul. Pentru a masca acest lucru lucrarea nu cuprindea date comparative.

Intrebare ;

Ce ai făcut cu această lucrare ?

Răspuns ;

Această lucrare am trimis-o lui VASILE LUCA la Președenția Consiliului de Miniștri.

Intrebare ;

Care au fost motivele care te-au determinat pe Dta să dai dispoziție ca lucrarea cu privire la realizările planului de vânzare cu amănuntul să fie întonmit în mod arătat mai sus ?

Răspuns ;

Dela VASILE LUCA știam că îi trebuie această lucrare pentru a dovedi la Secretariatul C.C. P.M.R. că acuzația ce i se aduce ,că în perioada de pregătire a reformei bănești în sectorul său de activitate a luat măsuri care au dus la vânzări exagerate de mărfuri industriale către țărani sabotând astfel rezultatele reformei bănești.

Prin lucrare am vrut să-l ajut pe VASILE LUCA ca să inducă în eroare secretariatul C.C. P-M.R. și astfel să scape de răspundere
Eu doream ca VASILE LUCA să iasă din această încurcătură cu fața curată deoarece mă simțeam legat de el care mă promovase în diferite funcții. Deasemeni dat fiind că eu făcea parte din conducerea Centrococopului simțeam și eu răspunderea pentru actele de sabotaj comise în Cooperatie și apreciam că prin această lucrare se pot acoperi și actele noastre dușmănoase.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine pentru care susțin și semnez

LT. DE SECURITATE,

Barbu Lenobel

ss.SOLYMOS IVAN.

Proces-Verbal de interogator

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în
 Zalău, de profesie avocat, fost vice președintele
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 unității cooperative din Buc. Str. Br. și sa Nr. 16.

19. Martie 1953

Orașul Băneasa

Interogatoriul a început la ora 21 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 12 și 15 „

Intrebare: Având anchetele ce referă, rapoartele
 sau alte acte criminologice cu privire la
 activitatea cooperativei ț. și cu unități
 întocmite după reformă benevolă din
 anul 1952 și după examinarea documentelor cu
 privire la derierea de dreptăți?

Răspuns

În luna Aprilie sau începutul lunii
 Mai 1952 Varla Huloban a adus la
 cunoștința com. Excutiv al Unității Cooperative
 ca președintele com. de unitate a activității
 cooperative I. Chirinevschi are un raport
 care se cuprinde activitatea cooperativei
 sub toate aspectele pe anii 1950-51-52.
 Așiu Ctin. președintele unității cooperativei a
 învârcinat pe mine cu redactarea acestui
 document.

Titlu bare

Semnătura,
 Huloban

Urmare: a alte cete crumene toare ti-au
fost unti re intocmeri?

Răspuns

Am trebuit să refac acest raport care
se prindea inițial 90 de pagini și l-am
făcut din dispoziția lui Chiriac și în
Agim C. într-o formă mai redusă.

Intrebare

Deci nu crești în celelalte cete în
privire la activitatea cooperativelor care
ti-au fost unti re la intocmeri după
reformă benevoară din 1952?

Răspuns

Na eu făcând alte rapoarte, note
sau cete crumene toare după reformă
benevoară din anul 1952, în privire
la activitatea cooperativelor.

Intrebare

Sau ce motiv nu crești după neta note
în privire la modul în care s-a îndeplinit
planul de vânzare în anul următor pe trim 10 1952 și
luna februarie 1952 de către cooperative?

Răspuns

Da, a cearta lucrare a fost unti re de
varile luca și lui i-au mai dat și
altă crumene lucrări nu au crezut
că este necesar să o crești.

Intrebare

Am și în ce împrejurări ei primit
dile varile luca și intocmeri aceste
lucrări?

Semnătura,

Stilismotrag

Urmare: Răspuns

222

La începutul lunii Martie 1951 după câte
îmi amintesc pe ziua de 11 am fost convocat
la Comitetul de ministri la cabinetul lui
Vorile Luce la o sedinta. La aceasta
sedinta in afara de Vorile Luce au
mai luat parte Dumitru Cernicica, Huldubon V.
Genel Nicolae, St. Barban, Szabo Adelbert
Fodor Vorile, Lazar Gh. si eu.
Constantin Agiu nu a participat fiind
convocat la C.C.P.M.R. unde se prelucra
scrisoarea inchisa cu ministri. n' este val
C.C.

Intrebare

P.T. care motiv a fost convocata aceasta
sedinta?

Răspuns

Sedinta a avut ca subiect discutarea
activitatii unitii cooperative. Vorile Luce a
pus pe CERNICICA STAN si Huldubon Vorile
sa dea câte un raport privind activitatea
activitatii comerciale a unitii cooperative
si de la ce cuprinde activitatea lor.
După acestea Vorile Luce a vorbit ca
in scrisoarea inchisa este vorba
ca prin brosură se ar fi influentat
marirea preturilor pe piata, preturile
se brosură se un cu mica a importan-
ta in acest sens.

Intrebare

cu ocazia acestei sedinte si a hotel

Urmare: Venile Luca de a întocmi un raport cu privire la executarea planului de dezvoltare în câmpamentul de cultură cooperativă pe termenii 1970 și luna Iunie 1952?

Răspuns

Da. Acuma îmi reamintesc că încă înainte cașterii rediște tot în cursul lunii Martie 1952 Venile Luca mi-a venit o lucrare cu privire la felul în care s-a îndeplinit planul de dezvoltare în câmpamentul în cooperativă.

Mi-a venit să întocmesc ocazional lucrare de față fiind Malinșchi, Agiu și Cernicea.

Întrebare

Luca Venile ști-a îndeplinit cum să fie rediște lucrare și a să rezultă din ea?

Răspuns

Sui deșubțirele purtate cu Venile Luca s-a accentuat în în perioade de pregătire a reformei bănești. comentul interior este în cooperativă nu au desfiat mărfa în câmpamentul deșubțire în mica mărfa.

Venile Luca arca nerria de a dovedi la secretariatul CC. PMR acest lucru și aceasta mie mi-a dat serino de a întocmi o lucrare din care să rezultă aceste fapte cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare în câmpamentul rediște de cooperativă pe perioada

Semnătura,

Malynt Way

Urmare: Trimestrul II 1951 in Romania 1952/223

Malinowski a primit sciri si sciri pt. concertul interior

230

Intrebare

Am eu de cãtu cine a fost indeplinitã aceste lucrãri?

Rãspuns

Lucrãrea a fost redactatã de cãtu Lescu Paul directorul planificãrii unora cor-ului si adunãturã rãu dupã indica-ãile date de mine

Intrebare

A corãspuns lucrãrea intocmitã de Lescu Paul cu indica-ãile date de dta?

Rãspuns

Da e corãspuns si in forma in care a fost redactatã de Lescu P. e fost trimisã la cabinetul lui Vorãla si la comitãtul de ministri

Intrebare

Anchetã si este cunoscutã cã demonstrã ei det aceste lucrãri unui funcãionar din direcãia planificãrii ca si a modificãrea esenãei acest lucrãri?

Rãspuns

Nu imi ramintex darã eu det aceste lucrãri altui funcãionar ca si a modificã. Cãse stiu in si sigur este faptul cã dupã indica-ãile mele lucrãrea a fost intocmitã in era fel incãt si demonstrã

Urmare: în rețeaua cooperativistă în trimestrul
IV 1951 și Ianuarie 1952 nu poate fi amfotă-
că e distribuit cantități prea mari de
mărfuri către consumatori. În demonstrația
acestei leze mă folosesc de faptul că
noi nu realișăm nici măcar cantitățile
prevăzute de (stat) planul de stat pt
cooperative. Realitatea era în ră alță.

Planul de stat prevedea pt. trimestrul
IV 1951 și luna Ianuarie 1952 o cantitate
de mărfuri pe care trebuia să o desfacem
către consumatori exagerat de mare
față de nevoile reale ale consumatorilor
cooperativi și în raport cu planurile
trimestriale anterioare sau a celui
corespunzător din anul precedent.

Adevărat a fost că este faptul că
dări venzările au fost exagerate datorită
zvonurilor de reformă bonosă, a
perioadei războaielor și a mărșilor
excepționale luate de noi pt. impulsivitatea
venzările totuși nu am reușit să
realizăm planul. Pentru a nu se
așteptăm lucrarea nu cuprinde
date cooperative.

Intrebare

A ci făcut în această lucrare ?

Răspuns

Acestă lucrare am trimis-o lui
Vasile Luca l-a președinte a consiliului
de miniștri.

Semnătura,

Ștefan Bănuț

Urmare: Intrebare

224.

care au fost motivele care te au determinat pe dta să dai dispozițiile ²³¹ de luare în pînire la realizarea planului de vânzare cu amănuntul și fie întocmit în modul cel mai mai sus?

Răspuns

De la Varile Luce știu că îi subeste aceste lucruri pt. a dovedi la rectoratul C.C. PMR că am făcut o ireală ca în perioada de pregătire a reformei bănești în rectorul meu de activitate a luat măsuri care au dus la vânzări exagerate de mărfuri industriale către țărani rezultând astfel rezultatele reformei bănești.

Prin lucrare am vrut să-l ajut pe Varile Luce ca să inducă în eroare rectoratul C.C. PMR și astfel să scape de răspundere. Eu doream ca Varile Luce să ieră din această învinuire și să fie deosebit de mare înțelegere de el care mă promovase în diferite funcții. Mereu mi-a dat fiind că eu făceam parte din conducerea unității cooperative și eu răspundeam pt. activitatea de rețetaj comise în cooperatie și apreciam că prin aceste lucruri se pot acoperi și activitatea noastră clasănoasă.

Prezentul proces verbal l-am citit în vînt.

Semnătura,

Valeriu

Urmare: cu cuvânt și corespunde în titlul
celor declarate de mine și care sunt în
și sunt neg.

Ambele
Dr.

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocopului, domiciliat în București Str. Dr.Sion Nr. 16.

29 Martie 1953, București
Interogatoriul a început la 11,45
" s'a terminat la 22,30.

Intrebare:

In declarațiile precedente ai vorbit de unele legături pe care le-ai întreținut cu GYONGYOSI fost reprezentant diplomatic al Ungariei la București.- Arată de câte ori l-ai vizitat și unde?

Răspuns:

In cursul anului 1946 și 1947 l-am vizitat pe GYONGYOSI de cinci ori.- Dintre acestea de patru ori la Legație și odată la domiciliul său - tot la legația maghiară.

Intrebare:

Cine te-a însoțit în aceste vizite?

Răspuns:

In cursul lunii Decembrie 1946 după alegerile de deputați membrii grupului parlamentar al U.P.M-ului au fost invitați la GYONGYOSI la domiciliu la o masă de seară.

Nu au participat la această masă decât aproximativ 10 deputați ai U.P.M.-ului deși întreg grupul era format din aproximativ 28 deputați.- Cei 10 care au participat au fost aleși de conducerea U.P.M-ului.- După câte îmi reamintesc deputații care au fost la această masă sunt următorii: KURKO GYARFAS, ANTAL DANILA, KACSO ALEXANDRU, KOTELIES STEFAN, CSAKARY BELLA, TACACI IUDOVIC, CZIKO FERDINAND, CZIKO LAURENTIU, SZENTMIKLOSI FRANCISC, NAGY TIBOR, IJOK DOMOCOS, TOTH GHEZA și eu.-

ss/Solymoș Ivan.-

O altă vizită i-am făcut lui GYONGYOSI între 15-20 Decembrie 1946 la legăție.-

În luna Februarie 1947 am vizitat din nou pe GYONGYOSI la legăție.- Aceasta era între data de 10 și 20.-

În cursul lunii Aprilie 1947 am fost din nou la legăție la GYONGYOSI. În luna Mai 1947 și în Iunie 1947 am fost din nou la GYONGYOSI la legăție.-

Intrebare:

Care a fost scopul primei vizite făcută lui GYONGYOSI și ce sa discutat?

Răspuns:

Scopul a fost ca să se facă cunoștință între GYONGYOSI, funcționarii legăției maghiare și deputații maghiar din parlament.- Inițiativa acestei vizite a venit din partea lui GYONGYOSI și soția sa, DOMOROS GYALAY POP al II-lea secretar al Legăției, HERESTES ALEXANDRU secretar I al legăției, KOVACI GYORGY atașat de presă. Cu ocazia acestei mese KURKO GYARFAS și GYONGYOSI au ținut câte un discurs cu caracter șovin maghiar.-

Intrebare:

Mai sus ai arătat că între 15- 20 Decembrie 1946 ai vizitat pe GYONGYOSI la legăție.- Declară toate amănunțele cu privire la această vizită?-

Răspuns:

Am fost la legăția maghiară însoțit de NAGY TIBOR și SZENTMIKLOSI FRANCISC ambii deputați.- Ne-am dus la GYOLAY DOMOCOS POP, pentru a discuta obținerea unor vize de intrare în Ungaria a unor cetățeni de origine maghiară.- Lui GYOLAY POP eu îi comunicasem încă cu ocazia vizitei despre care am arătat mai sus că o să venim la legăție în legătură cu obținerea de vize.-După ce am discutat cu el problema vizelor ne-a spus că deoarece anunțase anterior pe GYONGYOSI de faptul că vom veni la legăție acesta îi dăduse dispoziție să fim introduși și la el.- Toți trei însoțiți de DOMOCOS ne-am dus în biroul lui GYONGYOSI.- Cu această ocazie din discuțiile făcute am aflat că este originar din Oradea și că atât el cât și tatăl său au fost juristi.- Apoi dânsul a ridicat problema Ardealului arătând că el este de părere că trebuie să fie alipit la Ungaria sau să fie independent.-

ss/Solymoș Ivan.-

După aceea a ascultat părerea noastră.- Noi am dat unele exemple concrete de evenimente din Ardeal și asupra situației populației maghiare, a relațiilor cu autoritățile românești despre unele instituții maghiare.- Deoarece în cele arătate de noi erau multe exemple concrete GYONGYOSI și-a luat în cursul discuțiilor notițe.-

După aceea ne-a arătat că trebuie să începem prin a obține autonomia diferitelor instituții maghiare din Ardeal față de cele românești.- Concret școlile maghiare, teatre maghiare, cooperarea populației maghiare să fie separate de cea a restului populației din țară.- Să se mențină cele două centrale cooperatiste maghiare Kalaka și cea din Cluj.-

Tot cu această ocazie s'a vorbit și despre conducerea U.P.M-ului.- GYONGYOSI a susținut că linia justă este aceea a grupului format din KURKO GYARFAS, ANTAL DANILA KUTELES STEFAN și alții.-

Noi trei am fost de acord cu KURKO GYARFAS și cei din jurul său deoarece chiar în discuțiile pe care le avusesem anterior între noi am hotărât să sprijinim linia șovin-naționalistă a lui KURKO GYARFAS deoarece era în totul cu vederile noastre.- Tot atunci am criticat politica dusă de CZIKO FERDINAND, TAKACI IUDOVIC și ceilalți care urmau linia Partidului Comunist Român și a guvernului în cadrul U.P.M-ului.-

Noi am arătat lui GYONGYOSI că-l vom sprijini pe KURKO GYARFAS în cadrul conducerii U.P.M.-

Intrebare:

Ați mai discutat cu GYONGYOSI aceste probleme

Răspuns:

Da. In luna Februarie 1947 împreună cu NAGY TIBOR am fost din nou la legatia maghiară pentru obținerea de vize de intrare în Ungaria.- Deși propriu zis am avut de lucru cu GYOLAY POP DOMOKOS totuși am fost invitați și de GYONGYOSI la el în birou.- Cu această ocazie am discutat din nou despre autonomia Ardealului, crearea de instituții ale populației maghiare rupte de cele ale restului populației sprijinirea populației maghiare pentru a obține unele privilegii de exemplu la pensii etc.-

ss/Solymos Ivan.-

Tot atunci eu care pregăteam discursul meu la bugetul țării pe care urma să-l țin în parlament i-am comunicat lui GYONGYOSI de acest lucru.- Din materialul pe care îl consultasem până atunci, i-am comunicat lui GYONGYOSI unele date concrete cu privire la starea materială a populației maghiare.- Reconfirmând că suntem cu totul de acord cu poziția lui KURKO GYARFAS.-

Menționez că în cadrul discuției era vorba ca să acționăm pentru a se obține independența întregului Ardeal și Banat.-

Intrebare:

Arată d-ta scopul vizitei pe care ai făcut-o lui GYONGYOSI în luna Aprilie 1947?

Răspuns:

În luna Martie sau Aprilie 1947 eu am ținut în parlament un discurs cu ocazia discuției generale asupra bugetului statului.-

Câteva zile după ținerea acestei ședințe a parlamentului în care am ținut discursul am fost chemat telefonic la U.P.M. de către GYOLAY POP - BOMOCOS.- Acesta mi-a comunicat să mă prezint la legăția maghiară în legătură cu obținerea unor vize de intrare în Ungaria.- Eu m'am dus la legăție unde m'a primit GYALAY POP. Acesta mi-a spus că problema cu vizele pentru pașapoarte era numai un pretext în realitate m'a chemat pentru discursul pe care l-am ținut în parlament. Mi-a solicitat să-i dau un exemplar al discursului și mi-a mai cerut separat o serie de date cu privire la populația maghiară din Ardeal și care nu fuseseră cuprinse în discurs.-

Eu i-am furnizat aceste date pe care el și le-a notat în carnetul său.- Menționez că discursul se referea tot la situația populației maghiare din Ardeal legată de procentul de buget.-

Eu i-am dat lui GYALAY POP DOMOCOS un exemplar al discursului în limba română și unul în limba ungară.-

După ce am discutat aceste probleme cu GYALAY POP_ DOMOCOS acesta mi-a spus să mergem și pe la GYONGYOSI că și acesta vrea să vorbească cu mine.-

ss/Solymoș Ivan.-

GYONGYOSI a făcut un semn lui GYALAI POP-DOMOCOS să ne lase singuri.-

236

După ce am rămas numai noi doi în birou GYONGYOSI m'a întrebat asupra discursului meu și deasemeni mi-a cerut unele date asupra populației maghiare din Ardeal - Eu i-am dat unele cazuri concrete de nemulțumiri ale populației maghiare printre altele cu privire la subvenționarea instituțiilor maghiare de către statul român.-

GYONGYOSI și -a notat informațiile date de mine.- După câte îmi reamintesc cred că i-am dat și lui GYONGYOSI un exemplar al discursului meu.- GYONGYOSI mi-a spus că astfel de informații să-i mai aduc că-l interesează pe el și unii membrii din guvernul maghiar.-

Intrebare:

Pe care din membrii guvernului maghiar îi interesa aceste informații?

Răspuns:

Nu știu pe care din ei îi interesa aceste informații însă cu această ocazie sau cu ocazia uneia din vizitele care au urmat GYONGYOSI mi-a spus că a comunicat despre atitudinea mea de "bun maghiar" și lui LASLO RAYK.-

Intrebare:

Ce altceva ți-a mai spus GYONGYOSI cu privire la RAYK LASLO?

Răspuns:

GYONGYOSI nu mi-a mai spus nimic cu privire la LASLO RAYK.- În schimb eu știam de la unii membrii ai grupului parlamentar maghiar că L. RAYK era locțiitorul secretarului General a Partidului Comunist Maghiar și Ministru de interne al Ungariei.- Știam că este originar din Ardeal din Secuime și era lăudat mult de unii membrii ai conducerii U.P.M.-ului.-

Intrebare:

În luna Mai și luna Iunie 1947 ai vizitat din nou pe GYONGYOSI la legăția maghiară în ce împrejurări și ce ați discutat?

Răspuns:

În luna Mai fiind la legăția maghiară am vizitat cu această ocazie și pe GYONGYOSI cu care am discutat din nou probleme ale populației maghiare din Ardeal și despre U.P.M.-

ss/Solymoș Ivan.-

În luna Iunie 1947 GYONGYOSI mi-a telefonat într'o dimineață rugându-mă să trec pe la el la legăție împreună cu NAGY TIBOR și SZENTMIKLOS FRANCISC, toți trei ne-am dus la legăție unde ne-a primit GYONGYOSI.- Cu această ocazie ne-a comunicat că va părăsi pentru un timp București și că pe de altă parte datorită unor restricții din partea U.P.M-ului ne va veni mai greu să vizităm legăția maghiară.- Ne-a sfătuit ca deacum încolo să mergem în cadrul conducerii U.P.M-ului pe aceeași linie, și să-l sprijinim pe KURKO GYARFAS.-

Intrebare:

Când ai mai reîntâlnit pe GYONGYOSI?

Răspuns:

Nu am mai reîntâlnit de atunci pe GYONGYOSI nici o dată.-

Intrebare:

Ce cunoștea GYONGYOSI cu privire la trecutul dumitale?

Răspuns:

Eu în cursul discuțiilor avute cu GYONGYOSI i-am povestit unele amănunte din trecutul meu.-

Astfel i-am povestit că sunt avocat că tatăl meu a fost primar în Zalău sub ocupația maghiară și că eu am o vie.-

Cred că i-am povestit și alte lucruri dar nu îmi reamintesc în prezent.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine, pentru care semnez.-

ss/Solymoș Ivan.-

ANCHEATOR,
LT. DE SECURITATE

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solimos Ivan. născut la 14 febr. 1915 în
Kolcu, de profesie avocat, fost vice președintele cel
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 unora cază-calmi, domiciliat în București, br. Sion Nr 16

ES. nr. 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și 55 min.

„ s'a terminat la ora 22 și 30 min.

Intrebare: În declarațiile precedente ai vorbit
 de unele legături pe care le-ai întreținut cu
 Gyongyosi fost reprezentant diplomatic al
 ungarilor la București. Arată de câte ori
 le-ai vizitat și unde?

Răspuns

În cursul anilor 1946 și 1947 l-am
 vizitat pe Gyongyos de cinci ori.
 Sinteza este de patru ori la buclie
 și odete la domiciliul său - tot la buclie
 maghiară.

Intrebare

Cum te-ai implicat în aceste vizite?

Răspuns

În cursul lunii decembrie 1946 după elegerile
 de deputați membrii grupului parlamentar
 al U.P.M. ului eu fost invitat la Gyongyos
 la domiciliul la a mare de seară.

Semnătura,
 Polymot

Urmare: Nu au participat la aceasta reuniune
aliat aproximativ 10 deputati ai U.P.M.
ului din intreg grupul era format din
aproximativ 28 deputati. Ai 10 care au
participat au fost eleni de conducerea
U.P.M-ului supa cati imi reamintesc deputati
care au fost la aceasta reuniune sunt armo-
torii: Kurko Gyorgyos, Antal Benita,
Kacsó Alexandru, Köteles Istvan,
Csékány Béla, Tócsai László, Czika
Ferdinand, Cziko Leventin, Szentmiklósi
Francisc, Nagy Tibor, Jak Somogyos, Tóth
Gheza si eu.

O alta vizita i-am facut lui Gyongyos
intre 15-20 decembrie 1946 la legatie.

In luna Februarie 1947 am vizitat
din nou pe Gyongyos la legatie
si asta era inta data de 10 si
20.

In cursul lunii Aprilie 1947 am fost
din nou la legatie la Gyongyos.

In luna Mai 1947 si in Iunie 1947
am fost din nou la Gyongyos la
legatie.

Intrebare

Care a fost scopul primei vizite facute
lui Gyongyos si a se discuta?

Răspuns

Scopul a fost sa se faca cunoscuta
intre Gyongyosi, functionari legatiei maghiare si
deputati maghiari din parlament, politica

Semnatura

Milyan

Urmare: acestei vizite a venit din partea lui Gyongyosi²³²
Cu aceasta ocazie am urmat pe Gyongyosi
si sotia sa, domnul Gyalay Pap el si
secretar al Ligetiei, Kerestes Alexandru
secretar si al Ligetiei Kovacs Gyorgy
etajat de presă. In ocazie curtea mare
Kurko Gyarfas si Gyongyosi au tinut cate
un discurs cu caracter soviet maghiar.

239

Intrebari

mai sus ai aratat ca intru toata
decembrie 1946 ai vizitat pe Gyongyosi
la Ligetie. Includeti toate evenimentele
cu privire la aceasta vizita.

Raspuns

Am fost la Ligetie Maghiara in calitate
de Nagy Tibor si Spentmiklosi Francisc
ambii deputati. Ne-am dus la Gyalay
domnul Pap pt. a discuta obtinerea unor
vize de intrare in Ungaria e unor cetateni
de origine maghiari. Lui Gyalay Pap
am ii comunicasem inea in ocazia
vizitei depe care am aratat mai sus
ca s-a venit la Ligetie in legatura cu
obtinerea de vize. Insa el am discutat cu
el problema vizelor ne-a spus ca deosebi
amintare anterior pe Gyongyosi de
zaptul ca vom veni la Ligetie curtea
si dandu-se dispozitie sa fim introdusi
si la el. Toti trei in calitate de domnii
ne-am dus in biroul lui Gyongyosi
cu aceasta ocazie am discutat si fondul cu

Semnatura,

M. Gyongyosi

Urmare: aflat ca este originea din Oradea
si ca este el cel si total sau au fost
jurnali. Apoi dansul a ridicat problema

Ardealului vrând ca el este de pãren
ca trebuie sa fie alipit la Ungaria sau
sa fie independent. După aceea am avut
pãrerea noastră. Noi am dat unele
exemplu concrete de evenimente din
Ardeal si anume situatiile populatiei
maghiare, a relatiilor cu autoritatiile
romãnesti dupa unele institutiile maghiare.

Deoarece in cele cãteva de noi sau multe
exemplu concrete Gyongyos si a luat in
cursul discutiei noastre.

Dupã care nu e cãteva ca trebuie sa
inapoi prin a obtine autonomia
de fintelor institutiile maghiare din
Ardeal fata de cele romãnesti. Consiliul
scolilor maghiare, teatrul maghiar, cooperatiile
populatiei maghiare sa fie separate de cea
a restului populatiei din tara. Se mentioneaza
cele doua unitati cooperativiste maghiare Koloska
si cea din Cluj.

Tot ce se cerea o sa fie si e
vorbit si despre conducerea U.R.M.-ului.

Gyongyos a restimut ca linia justa
este cea a grupului format din Kurka
Gyorjos, Antal Jani la, Keitelles si fan si alti.

Noi trei am fost discord in Kurka
Gyorjos si ei din jurul siu dinu
chiar in discutia pe care le auzeam

Semnatura,

M. Gyongyos

Urmare: anterior inche noi am hotarat sa
sprijinim linia noastra nationalista a 240
lui Kertko Gyorgy deoarece era in total
in vederea noastra. Tot atunci am
criticat politica dura de Cziiko Ferdinand
Tekaci Ludovic si uitandu-ne urmau
linia Partidului Communist Roman si
a guvernului in cadrul U.P.M.ului.

Noi am criticat linia Gyorgyosi ca-
vom sprijini pe Kertko Gyorgy in
cadrul conducerei U.P.M.

Intrebare

Ati mai discutat cu Gyorgyosi aceste
probleme?

Raspuns

Da. In luna Februarie 1947 impreuna
cu Nagy Tibor am fost din nou la
legatie maghiara pt. obtinerea de vize
de intrare in Ungaria. Serii propriu zis
am avut de lucru cu Gyorgy Paj Donokos
totusi am fost invitati de Gyorgyosi
la el in birou. In aceasta ocazie
am discutat din nou despre autonomia
Ardealului, crearea de instituti ale popu-
latiei maghiareupte de cele ale statului
populatiei sprijinirea populatiei maghiare
pt. a obtine unele privilegii de ex:
la pensii etc.

Tot atunci eu am prezentat
discursul meu la bugetul la mi pe
care urma sa-l tin in parlament

Semnatura,
M. Bolymontay

Urmare: i-am comunicat lui Gyongyosi de
acest lucru. Am scris-i pe care il
consultam pe cine stina i-am comunicat
lui Gyongyosi unele date concrete cu privire
la starea materiala a populatiei maghiare.
Nu confirmand ca mentin cu totul de
acord cu pozitia lui Kurko J.

Mentionez ca in cadrul discutiei
~~era~~ era vorba ca se ceri onem pt. a
se obtine independenta intregului
Ardeal in Banat.

Intrebare

Arata-mi data rapoartului referitor la
cei fecuti de lui (~~Gyongyosi~~) Gyongyosi in
luna Aprilie 1947

Raspuns

In luna Martie sau Aprilie 1947 eu
am tinut in Parlament un discurs cu
cazie discutiei generale asupra
subiectului statului.

Cota va zile dupa tinerea acestor
sedinte a Parlamentului in care
eu tinut discursul am fost chemat telefonic
de U.P.R. de catre Gyalay Paz - Bonocos.

Aste mi-a comunicat re-moi prezint
la legislatia maghiara in legatura cu
obtinerea unor vize de intrare in Ungaria

Eu m-am dus la legislatie unde m-a
primit Gyalay Paz. Aste mi-a spus ca
problema cu vizele pt. perapostu era
numai un pretext in realitate m-a chemat

Semnatura,

M. Gyongyosi

-4-

241 ~~234~~

Urmare: pt discursul pe care l-am tinut
in parlament. Mi-a solicitat sa-i dau
un exemplar al discursului si mi-a
mai avut reparat o serie de date
cu privire la populatia maghiara
din Ardeal si care mi fusesera cuprinse
in discurs.

Su i-am furnizat aceste date pe
care el si le-a notat in comitetul
sau. Mentionez ca discursul se referea
tot la situatia populatiei maghiare din
Ardeal legate de proiectul de buget.

Su i-am dat lui Gyalay Pop. Somocor
un exemplar al discursului in limba
romana si unul in limba ungera.

Dupa ce am discutat aceste probleme cu
Gyalay Pop. Somocor acesta mi-a spus ca
mergeam sa pe la Gyongyosi ca si aceste
vise sa vorbeasca cu mine.

Gyongyosi a facut un semn lui Gyolai
Pop. Somocor sa ne lase singuri.

Dupa ce am ramas numai noi doi
in birou Gyongyosi m-a intebat asupra
discursului meu si deosemeni mi-a
avut unele date 'asupra populatiei
maghiare din Ardeal. Su i-am dat
unele cazuri concrete de nemulțumiri ale
populatiei maghiare pîntra elita cu
privire la reintroducerea institutiilor
maghiare de pîntra statul roman.

Gyongyosi si-a notat informatiile

Semnatura,

M. Gyalay Pop.

Urmare: date de mine. Supra cetei mele
reamintesc ca i-am dat n. lui
Gyongyos un exemplar al discursului
meu. Gyongyos mi-a spus ca
esfel de informatii se-i mai aduc
ca l intereseaza pe el n. un
membru din guvernul maghiar.

Intrebare

Pe care din membrii guvernului maghiar
ii intereseaza aceste informatii?

Raspuns

Nu stiu pe care din ei ii intereseaza
aceste informatii insa cu ocazia ocazie
sau cu ocazia unei din vizitele care
cu unel Gyongyos mi-a spus ca
a comencat despre citu dinea mea de
"bun maghiar" si lui Laslo Rajk

Intrebare

Ce interesea ti-a mai spus Gyongyosi cu
privire la Laslo Rajk?

Raspuns

Gyongyosi nu mi-a mai spus nimic cu
privire la Laslo Rajk. In schimb eu
stiu ca dela un membru si grupului perla-
mentar maghiar ca l. Rajk ~~era~~ era
locuitorul secretariatului general a partidului
Comunist maghiar n. ministru de interne
al Ungariei. Stiu ca este originar din
Ardeal din Semei si era lenolat
mult de ani membru si consilier
U. P. M. a lui.

Semnatura,

M. G. H. H.

Urmare:

Intrebare

242

235

In luna Mai si luna Iunie 1948
ei vizitau din nou pe Gyongyosi
la legatia maghiara in a imprejur
rari si a ete disoutet ?

Raspuns

In luna Mai fiind la legatia
maghiara eu vizitai eu euasta
orazie si pe Gyongyosi in car
eu disoutet din nou problema el
populatiei maghiare din Ardeal
si depe U.P.M.

In luna Iunie 1948 Gyongyosi
mi-a telefonat inho dimi neane
urgente - ma re tras pe la el la
legatia impreuna cu Nagy Tibor si
Spent Miklosy Fouaio. Tali. Trei re-
dus la legatia unde re-a
primit Gyongyosi. In euasta orazie
re-a comunicat ca va pe re si pl.

Un timp Bucuresti si eu pe de alte
parte detonate unor restricti din partea
U.P.M. ului ne va veni mai greu re
vizite in legatia maghiara. Ne-a
spetit ca deciam in colo re mergem
in codrul conduearii U.P.M. ului pe
ocier: linie, si re-l sprijinim pe
Kurko Gyarfos.

Intrebare

Cand ei mai reintoit pe
Gyongyosi ?

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 15 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str.Dr.Sion No.16.

20 Aprilie 1953- București

Interogatoriul a început la ora 12.

" s'a terminat la ora 24.

Intrebare ;

La ce dată s'a predat Ministerului de Finanțe bilanțul general al Centrocoopului, pe anul 1951.

Răspuns;

Bilanțul anual general al unităților cooperatiste pe anul 1951 a fost predat Ministerului de Finanțe la consilierul CRAIU pe data de 21 Mai 1952.

Intrebare ;

Acesta era termenul legal de predare al bilanțului general al Cooperăției pe anul 1951?

Răspuns;

Data de 21 Mai 1951 nu era termenul legal pentru predarea către Ministerul de Finanțe a bilanțului general al Cooperăției. In mod legal noi trebuia să predăm acest bilanț la data de 15 Februarie 1952.

Intrebare ;

Atunci cum se face că totuși bilanțul general al Cooperăției a fost predat la Ministerul de Finanțe abia la 21 Mai 1952?

Răspuns;

Din cauza deselor organizări și reorganizări care au avut loc în cadrul coopeației mulți contabili calificați au părăsit unitățile cooperatiste sau au fost îndepărtați.

Din acest motiv bilanțul unităților cooperatiste a fost a fost întocmit și trimis cu mare întârziere Centrocoopului.

Văzând că noi nu putem încheia în termenul legal bilanțul general al Cooperăției m'am adresat la Ministerul de Finanțe lui CRAIU IOAN, consilierul ministerial de resort cerându-i amânarea termenului de predare a bilanțului până la 31 Martie. El a aprobat această cerere.

In preajma lui 31 Martie m'am adresat din nou lui IOAN CRAIU, cerându-i o nouă amânare a termenului de predare a bilanțului general al Cooperăției până la 31 Mai 1952.

CRAIU deasemeni a aprobat această nouă cerere a mea.

Aprobarea a fost dată personal de CRAIU ION, care a pus rezoluția de aprobare direct pe cererea (adresa) noastră trimițând-o apoi spre executare direcției respective. In acest mod s-a procedat la ambele amânări.

Problema amânării termenului de predare a bilanțului general al Cooperăției nu am mai discutat-o în M.Finanțe cu absolut nimeni în afară de CRAIU ION.

Intrebare ;U

Ce pagube au fost aduse statului prin ne predarea la timp a bilanțului lui general al Cooperativei pe anul 1951?

Răspuns;

Prin nepredarea la timp a bilanțului general al cooperativei la Ministerul de Finanțe, Statul a suferit pagube importante. Astfel din beneficiul anual net cooperatia datorază ca impozit statului 25%.

Din aceste beneficii nete ale cooperăției după fiecare bilanț trimestrial noi vărsam statului câte o cotă în contul celor 25% din venitul net datorat statului.

Numai după bilanțul general anual se vărsa statului suma complete datorată ca impozit asupra beneficiului net. Deoarece noi nu am predat la timp bilanțul general am vărsat cu întârziere de câteva luni impozitul datorat către stat.

Când ne-a aprobat amânarea termenului de predare a bilanțului general CRAIU IOAN a stabilit ca să avansăm asupra impozitului datorat o sumă de aproximativ 25% sau de aproximativ 6% din beneficiul net al cooperăției.

In contul impozitului datorat către stat noi am avansat până la încheierea bilanțului suma de aproximativ 380 milioane lei. La încheierea bilanțului s'a constatat că noi datoram statului suma de un miliard lei- In acest fel șasesutedouăzeci milioane lei au fost predați cu o întârziere de aproximativ trei luni și

jumătate în visteria statului, neputând fi utilizați pentru investiții.

Prin ne predarea la timp a bilanțului general anual al cooperației s'a împiedicat calcularea la timp a venitului național pe anul 1951 și planificarea bugetului viitor.

Pentru cooperație deasemeni ne predarea la timp a bilanțului a adus importante dificultăți materiale. Astfel s'au plătit dobânzi asupra sumelor datorate statului și neplătite la timp .

Ne predând bilanțul unitățile cooperatiste nu au primit credite dela sucursalele Băncii de Stat pentru ; operațiunile curente comerciale și de achiziții. Deasemeni nu cunoscându-se beneficiul real nu a putut fi planificate pentru investiții.

Neîntocmirea bilanțului anual pe 1951 a făcut ca să se întârzie întocmirea bilanțului primului trimestru al anului 1952.

Intrebare ;

Din declarația Dtale rezultă că unul din motivele care a dus la neîntocmirea la timp a bilanțului general a fost lipsa de contabili. Cine se face vinovat că în cooperație nu au fost suficienți contabili?

Răspuns!

Pentru lipsa de contabili în cooperație se face vinovată direcția de cadre că nu a organizat recrutarea de contabili și nici școlile noastre de contabili nu au dat rezultate bune, deasemeni și direcția organizării este vinovată că nu a organizat în așa fel unitățile și repartiția contabililor încât să poată face față lucrărilor.

Deasemeni și eu prin repetatele angajamente personale pe care mi le-am luat la C.S.P. de a micșora numărul funcționarilor și de a scădea fondul de salariu al Cooperației am făcut ca uni contabili deși în realitate necesari totuși să fie concediați și pe de altă parte am creiat printre funcționari o stare de neliniște .

Intrebare ;

Cine este responsabil pentru pagubele provocate statului și cooperației prin ne predarea la timp a bilanțului general al cooperației pe anul 1951?

Răspuns;

In primul rând mă fac vinovat eu deoarece în calitate de

vice președinte al Centrocopului nu am organizat în așa fel executarea bilanțului general al Cooperației încât să fi predat la termenul legal. Deasemeni nu am urmărit prin contractul financiar felul în care unitățile pregătesc bilanțul.

Un exemplu de felul cum nu am fost preocupat de stadiul în care se află lucrările de bilanț este că deși se amânase predarea bilanțului pe 31 Martie nu am constatat că nu îl putem preda decât la 31 Martie când am cerut o nouă amânare.

Deasemeni nici organele Ministerului de Finanțe respectiv CRAIU IOAN nu a manifestat nici-un interes ca noi să predăm la timp bilanțul. Un exemplu concret de felul în care organele Ministerului de Finanțe și CRAIU au fost desinteresate în respectarea termenului legal este următorul;

Prin legile în vigoare noi pentru ne predarea în termen legal a sumelor datorate din beneficiul net către stat trebuia să fim sancționați prin majorarea dobânzilor.

CRAIU IOAN când ne-a acordat amânările pentru predarea bilanțului a dispus să nu ni se aplice nici sancționarea de majorare a dobânzilor.

Nu știu dacă aceste măsuri CRAIU le-a luat din proprie inițiativă sau din dispoziția sau cu aprobarea conducerii Ministerului de Finanțe.

Prezentul Proces Verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul celor declarate de mine verbal pentru care susțin și semnez.

LT.DE SECURITATE,

ss. SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel,

Proces-Verbal de interogator

Arestatul SOLIMOS IVAN, născut 15 Februarie 1915
 în Zalau, de profesie ovral fost vice președinte al
 Centrucoop-ului, domiciliat în Buc. Str. Dr. Cioc Nr. 16.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

20 Aprilie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12 și - min.

„ s'a terminat la ora 21 și - min.

Intrebare: La ce dată s'a predat Ministerului
de Finante bilantul general al Centrucoop-
ului pe anul 1951.

Răspuns

Bilantul anual general al unităților cooperatiste
 pe anul 1951 a fost predat Min. de Finante
 la Consiliul Craiu pe data de 21 Mai 1952.

Intrebare

Acesta era termenul legal de predare
al bilantului general al cooperatiei pe
anul 1951?

Răspuns

Data de 21 Mai 1951 nu era termenul legal
pt predarea către M. de finante a bilantului
general al cooperatiei. In mod legal noi
trebuie să predăm acest bilant la data de
15 Februarie 1952.

Intrebare

Semnătura,

Solimos Ivan

Urmare: Atunci cum se face ca tuturor bilantul general al cooperatiei a fost predat la M.F. abie la 2i Mai 1952?

Răspuns

În cauza deselor organizări și reorganizări care au avut loc în cadrul cooperatiei multi contabili colificali au părăsit unitățile cooperatiste sau au fost îndepărtați.

Și este motiv bilantul unităților cooperatiste a fost întocmit și trimis cu mare întârziere autorităților.

Văfiind că noi nu putem încheia în termenul legal bilantul general al cooperatiei nu-am adus la min. de finanțe lui Crăin Ion - consilierul ministerial de resort cerându-i amănarea termenului de predare a bilantului până la 3i Martie. El a aprobat această cerere.

În pragma lui 3i Martie nu-am adus din nou lui Crăin Ion cerându-i o nouă amânare a termenului de predare a bilantului general al cooperatiei până la 3i Mai 1952.

Crăin deosemeni a aprobat această nouă cerere a mea.

Aprobarea a fost detă personal de Crăin Ion care a pus rezoluția de aprobare direct pe cererea (adresa) noastră trimiteind-o apoi spre executare direcției respective. În acest mod s-a procedat la ambele amănări.

Semnătura,
M. Polymodra

Urmare: Problema cuvenirii termenului de
predare a bilanțului general al cooperatiei
nu s-a mai discutat - o în M. Finante sau
absolut nici în afară de crain Ion

Intu bere

ce pagube au fost aduse statului prin
nepredarea la timp a bilanțului general
al cooperatiei pe anul 1951?

Răspuns

Prin nepredarea la timp a bilanțului
general al cooperatiei la Min. de Finante
statul a suferit pagube importante. Astfel
din beneficiul anual net al cooperatiei
datorate ca impozit statului 25%.

Din aceste beneficii nete ale cooperatiei
după ficare bilanț trimestrial noi
vărsăm statului câte o cotă în contul
celui 25% din venitul net datorat statului.

Nu mai după bilanțul general anual se
vărsă statului suma completă (anapraz)
datorată ca impozit asupra beneficiului
net. Deoarece noi nu am predat la
timp bilanțul general am vărsat în
interzicere de câteva luni impozitul datorat
câtre stat.

Când ne-a eprobat cuvenirea termene-
lului de predare a bilanțului general
CRAIN ION a stabilit ca ne evușăm
anapraz impozitului datorat o sumă
de aproximativ 25% din ven. de aproxi-
mativ 6% din beneficiul net al cooperatiei

M. I. Ionescu

Urmare: In contul impozitului datorat catre
stat noi am avansat pana la inchirarea
bilantului suma de aproximativ 380
milioane lei, la inchirarea bilantului
se constata ca noi datoram statului
suma de un miliard lei. In acest fel
rezultate dintr-o parte de milioane lei
au fost preluate in o intarziere de
aproximativ trei luni si jumătate in
viziunea statului, neputând fi utilizati
pe investiti.

Prin ne predarea la timp a bilanțu-
lui general anual al cooperatției s-a
impiedicat calcularea la timp a veniturii
naționale pe anul 1951 și planificarea bugetului
viitor.

Pentru cooperatīe deosemeni
ne predarea la timp a bilanțului a adus
importante dificultăți materiale. Astfel

s-au plătit dobânzi asupra sumelor
datorate statului și ne plătite la timp

Ne predând bilanțul unitățile (răz)
cooperatiste nu au primit credite de la
succursalele Băncii de stat și operațiunile
curente comerciale și de schimburi. Deasemenea
ne cunoșcându-se beneficiul real nu a
putut fi planificat și investiti.

Reîntocmirea bilanțului anual pe 1951
a făcut ca să se întârzie întocmirea
bilanțului primului trimestru al anului
1952.

Semnătura,
M. G. G. G.

Urmare: Intrebare

~~248~~
249

Jin de claritate dumitale rezultă că unul din motivele care a dus la neîntoarcerea la timp a bilanțului general a fost lipsa de contabilitate. Cum se face vinovat în cooperativă nu au fost suficiente contabilitate?

Răspuns

Pt. lipsa de contabilitate în cooperativă se face vinovată direcția de codre că nu a organizat recitarea de contabilitate și nici activitatea noastră de contabilitate nu au dat rezultate bune, deasemenea și direcția organizației este vinovată că nu a organizat în ero fel unitățile și raportarea contabilităților în cât și pot să facă față lucrărilor.

Deasemenea și eu prin repetate angajamente personale pe care mi le-am luat la C.S.P. de a micșora numărul funcționarilor și de a scinde fondul de rezervă al cooperativelor am făcut ca mi contabilitățile în realitate neavem detur și fie vinovăți și pe de altă parte am creat printre funcționari o stare de neliniște.

Intrebare

Cum este responsabil pt. pagubele provocate statului și cooperativelor prin neplata la timp a bilanțului general al cooperativelor pe anul 1957?

Răspuns

În primul rând mi fac vinovat eu deoarece în celitate de via prendinile al întro-

Urmare: Coapului nu este organizat in ora fel
executarea bilantului general al cooperatiei
inist si fie pedet la termenul legal.
Deosemeni nu este umarit prin controlul
financiar felul in care unitatile
pregatise bilantul.

Un exemplu de felul cum nu este
fort preocupat de stadiul in care se afla
lucrarile de bilant este ca de in amânare
pederea bilantului pe 31 Martie nu este constatata
ca nu il putem preda deist la 30 Martie
când este cerut o noua amânare.

Deosemeni nici organele Min. de finante
respectiv Coiu Ion nu e manifestat nici
un interes ca noi să pedem la timp
bilantul. Un exemplu concret de felul
in care organele min. de finante si Coiu au
fort desinteresati in respectarea termenului
legal este urmatorul:

Prin legile in vigoare noi pt. ne
pedere in termen legal a sumelor
deborate din beneficiul net ista stat
In buie să fim multumeti prin majorarea
dobânzilor.

Coiu Ion când ne-a ovidet
amânările pt. pedere bilantului a
dispus să nu ni se aplica nici sanctiunea
de majorare a dobânzilor.

Nu stiu de ce este mârni Coiu la-a
lucst din proprie initiative sau din
dispozitia sau cu aprobarea conducerei.

Semnătura,

M. I. Ionescu

Urmare: ⁴ Ministerului de finante, 250 ~~243~~

Prezentul proces verbal de interogatoriu
l-am citit urvant cu urvant si am
constatat ca corespunde in totul celor
declaratii de mine verbale si am sustinut
si am rez.

Anchetator

M. Saligna

U. de la unitate

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 15 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoopului domiciliat în București Str.Dr.Sion No.16.

23 Aprilie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 8,5
" s'a terminat la ora.....

Intrebare ;

Ce sistem de creditare a cooperativelor ai inițiat Dta în cursul anului 1952 ?

Răspuns;

Din repetatele controale financiare și bilanțuri trimestriale s'a constatat că un important număr de cooperative sunt deficitare și altele au un beneficiu net sub 1%. In cursul lunii Februarie 1952 am conceput un plan după care un important număr de cooperative urma să nu mai primească credite dela Banca de Stat și dela organele Centrocoopului.

Astfel urmau să nu mai fie creditate cooperativele care până la 1 Martie 1952 nu vor realiza următoarele condițiuni ;

- Să aibă o rentabilitate peste 1%
- Să aibe înregistrările contabile ținute la zi și în mod clar.
- Să participe cu fonduri proprii lichide în finanțarea operațiunilor comerciale în proporție de cel puțin 15% din necesarul de fonduri.
- Să nu prezinte pierderi sau fraudă *ne recuperate-*

Intrebare ;

Acesta a fost planul, dar ce ai întreprins concret pentru punerea lui în aplicare ?

Răspuns;

Incepând din luna Februarie am trimis o serie de circulări și instrucțiuni Uniunilor raionale ale Cooperăției prin care ordonam să se facă pregătirile necesare în vederea aplicării acestui nou sistem.

Totodată am trecut și prin Comitetul Executiv propunerea noului sistem care a fost aprobat. În cursul lunii Martie 1952 s'au convocat conducerea Cooperativelor din întreaga țară în cinci centre unde s'a prelucrat punerea în aplicare a noului sistem de creditare a

Deasemeni s'a dat și instrucțiuni prin circulară că începând de la 1 Aprilie 1952 să se pună în aplicare noul sistem de creditare. Acestea au fost măsurile concrete pentru aplicarea noului sistem de creditare pe care le-am luat eu.

Intrebare ;

Ai arătat mai sus că acele cooperative care nu îndeplineau condițiile din instrucțiunile date de Dta urmau să nu mai primească credite începând de la 1 Aprilie 1952. Ce urma să se întâmple cu ele după această dată?

Răspuns;

După planul meu urma ca din totalul de aproximativ 4.000 (patrumii) de cooperative existente să se restrângă numărul lor la aproximativ 1.800 (unamieopt sute). Această operațiune trebuia să aibă loc în următorul mod;

În fiecare Raion, Cooperativele mai puternice sub denumirea de cooperative de centru să înglobeze și Cooperativele care nu îndeplineau condițiile prevăzute de instrucțiuni. Celelalte cooperative urmând să rămână în realitate magazine ale cooperativelor de Centru. Președintele Cooperativei deficitară urma să fie încadrat într'o funcție oarecare în Coop. de centru sau să fie pur și simplu concediat. Creditele și planul urma să fie primit de către Cooperativa de Centru și apoi să fie defalcat unităților în subordine inclusiv fostele cooperative deficitară. În realitate cu această metodă desființăm pur și simplu aproximativ 2.000 de cooperative.

Intrebare ;

Măsura luată de Dta era statutară?

Răspuns;

Măsura luată de mine nu era statutară deoarece se impunea unor cooperative să devină subordonate altor cooperative ceea ce nu era prevăzut în statutul cooperativei. Organele alese ale unor cooperative urmau să fie subordonate în mod arbitrar organelor de conducere ale coop. de Centru sau chiar să fie îndepărtate fără a se respecta formele prevăzute în statutul cooperativei.

Intrebare ;

S'a pus în aplicare această metodă de creditare propusă de Dta ?

Răspuns;

Această metodă de creditare a cooperativelor deși conform instrucțiunilor date de Centrocoop și semnate de mine trebuiau să intre în vigoare la 1 Aprilie 1952 totuși nu a fost aplicată oprindu-se telegrafic executarea măsurilor dispuse de noi.

Intrebare ;

Din ce motiv s'a suspendat punerea în aplicare a acestei metode de creditare a cooperativelor.

Răspuns;

Nu s'a pus în aplicare acest sistem de creditare a cooperativelor deoarece ^{secția de partid a comunicat ca} nu este de acord cu punerea ei în practică.

Intrebare ;

Din ce motiv secția de partid nu a fost de acord cu acest sistem de creditare al cooperativelor inițiat de Dta ?

Răspuns;

Secția de partid nu a fost de acord cu aplicarea acestui sistem de creditare inițiat de mine deoarece până la ținerea adunărilor generale și aprobarea fuziunilor dintre cooperative aplicarea sistemului însemna o încălcare ne permisă a statutului cooperației, în acelaș timp ar fi produs perturbări grave în ținerea evidenței contabile, ar fi stingherit operațiunile comerciale și ar fi pus în pericol îndeplinirea planului unităților cooperatiste.

Intrebare ;

Mai sus ai arătat că ai dispus punerea în aplicare a acestei metode de creditare , nu ai arătat însă dacă Banca de Stat a fost de acord cu această metodă?

Răspuns;

La Banca de Stat eu am discutat cu consilierul RADULESCU GHEORGHE, metoda aceasta de creditare a cooperativelor elaborată de mine. El a fost în totul de acord.

Deasemeni am expus metoda și lui VIJOLI AUREL și LUPU MARIN , care au fost și ei de acord.

Intrebare ;

Ce te-a determinat pe Dta să elaborezi acest sistem de creditare a cooperativelor ?

Răspuns;

Prin această metodă de creditare în realitate se făcea o fuziune camuflată a cooperativelor comprimându.se o serie de posturi din cooperativele ne creditate astfel s'ar fi putut realiza micșorarea numărului salariaților din cooperația conform M.C.M. din 15 Decemvrie 1951. Pentru îndeplinirea acestei hotărâri în cooperație eu eram responsabil. Deasemeni m'am bazat și pe faptul că ceilalți membri ai Comitetului Executiv nu vor sesiza motivul acesta care mă determina pe mine să introduc acest nou sistem de creditare a cooperativelor.

In ceea ce privește legalitatea și urmările acestei măsuri pentru cooperație nu erau o preocupare pentru mine.

Prezentul proces verbal de interogatoriu, l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totoul celor declarate de mine verbal pentru care semnez propriu, liber și nesilit de nimeni

ss.SOLYMOS IVAN

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Solymos Ivan, născut la 15. Febr. 1915
 în Galău, de profesie avocat, fost vice președintele al
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Centrosoc. ului domiciliat în Buc. 16. Dr. Sion Nr. 16

23. Aprilie

1953

Orașul BucureștiInterogatoriul a început la ora 8 și 50 min.

" s'a terminat la " și "

Intrebare: ce sistem de creditare a coopera-
tivelor a inițiat el în cursul anului
1952.

Răspuns

Din repetatele controale financiare
 și bilanțuri trimestriale s'a constatat
 că un important număr de coope-
 rative sunt deficiente și unele au un
 beneficiu net sub 1%. În cursul lunii
 Februarie 1952, am conceput un plan
 după care un important număr
 de cooperative urma să nu mai
 primească credite de la Banca de
 stat și de la organele centrosoc. ului.
 Astfel urma să nu mai fie
 creditate cooperativele care până la
 1. Martie 1952 nu vor realiza urmă-
 toarele condiții:

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare:

- să aibe o mlați la tota parte 1%
- să aibe înregistrările contabile limitate și în mod clar
- să participe cu fonduri proprii lichide în finanțarea operațiunilor comerciale în proporție de cel puțin 15% din venitul de fonduri.
- să nu prezinte pierderi sau fraude ne recuperate.

Intubare

Acesta a fost planul dar ce se întreprins concret pt. punerea lui în aplicare?

Răspuns

Începând din luna Februarie am trimis o serie de circuli și instrucțiuni regionale ale cooperativei prin care ordonam să se facă pregătirile necesare în vederea aplicării acestui nou sistem.

Tot odată am trecut și prin Comitetul executiv propunerea noului sistem care a fost aprobat. În cursul lunii Martie Martie 1958 s'au convocat conducătorii cooperativei din întreaga țară în cinci centre unde s'a preluat punerea în aplicare a noului sistem de creditare a

dearmaneri s'a dat și instrucțiuni prin circuli să începând dela

Semnătura,

M. S. S. S. S.

- 2 -

249

Urmare: 1 Aprilie 1952 să se pună în aplicare
noul sistem de creditare. Acestea
cu fost măsurile concrete pt aplicarea
noului sistem de creditare pe care
l-am luat eu.

Intrebare

Si cretet mai sus în cele cooperative care
nu îndeplinesc condițiile din instrucțiunile
date de dta urmas să nu mai primescă
credite începând dela 1 Aprilie 1952
le urma să se întâmple cu ele după
aceste date?

Răspuns

După planul meu urma ca din totalul
de aproximativ 4000. pe tru mi
de cooperative existente să se
restrângă numărul lor la
aproximativ 1800. Aceste operațiuni
trebuie să aibă loc în următorul
mod:

În fiecare raion cooperativele mai puțin
sub denumirea de cooperative de centru
să înglobeze și cooperativele care nu îndeplinesc
condițiile prevăzute de instrucțiuni. Celelalte
cooperative urmând să rămână în
realitate magazine de cooperative de
de centru. Președinții de cooperative
dificultate urma să fie încadrat
într-o funcție oarecare în coop.
de centru sau să fie pur și simplu
concediați. Creditul și planul

Urmare:

urma să fie primit de către cooperative de centru și apoi să fie defalcate unitățile în subordine în clasa fortele coap. difuzare. În realitate cu aceste metode desfășurate pur și simplu aproximativ 2000 de cooperative.

Intrebare

Măsură luată de dumneavoastră este statutară?

Răspuns

Măsură luată de mine nu este statutară deoarece impunea unor cooperative să devină subordonate altor cooperative care nu era prevăzută în statutul cooperativei. Organele clasei de cooperative urmau să fie subordonate în mod arbitrar organelor de conducere ale coap. de centru sau chiar să fie în deșertate fără a se respecta formulele prevăzute în statutul cooperativei.

Intrebare

Se poate pune în aplicare această metodă de creditare propusă de dumneavoastră?

Răspuns

Această metodă de creditare a cooperativei este conform instrucțiunilor date de unia coap și semnate de mine. Trebuie să fie în vigoare la 1 Aprilie 1952 totuși nu s-a aplicat aplicându-se la tipografie executarea mărșilor din partea noastră.

Intrebare

Semnătura,

M. Polynov

Urmare: Sin ce motiv s'a suspendat ²⁵⁰
punerea in aplicare a acestei 257
metode de creditare a cooperati-
vinelor

Raspuns

Nu s'a pus in aplicare acest sistem de creditare a cooperativelor deoarece sectia de partid a comunicat ca nu este de acord cu punerea ei in practica.

Intrebare

Sin ce motiv sectia de partid nu a fost de acord cu acest sistem de creditare al cooperativelor initiat de dumneata?

Raspuns

Sectia de partid nu a fost de acord in aplicarea acestui sistem de (valorif) creditare initiat de mine deoarece pina la tinerea adunarii generale si aprobarea fuziunii lor dintre cooperative aplicarea sistemului in sine nu o incalzura ne permisera a statu in lui cooperativelor, in acelasi timp ar fi produs perturbari grave in tinerea evidenti contabile, ar fi otingherit operatiunile comerciale si ar fi pus in pericol indeplinirea planului unitatilor cooperatiste.

Intrebare

mai rus ai cretet ca ai dispus punerea in aplicare a acestei metode de creditare

Urmare: nu ei arătat însă dacă Banca de Stat a fost de acord cu această metodă.

Răspuns

la Banca de Stat eu am discutat cu consilierul Radulescu Gheorghe metoda aceasta de creditare a cooperativelor elaborate de mine. El a fost în totul de acord.

Deasemenea am expus metoda în luni vijoli Aurel în după moare care eu fost în li' de acord.

Interbare

Utes a determinat pe dumneastea să elaborezi acest sistem de creditare a cooperativelor?

Răspuns

Prin această metodă de creditare în realitate se făcea o fuziune camflată a cooperativelor comprimându-se o serie de posturi din cooperativelor creditate astfel să se fi putut realiza micșorarea numărului salariaților din cooperatie conform H.C.M. din 15 decembrie 1957. Pt. îndeplinirea acestei hotărâri în cooperatie eu eram responsabil. Deasemenea eu am bazat în pe faptul că ceilalți membri ai comitetului executiv nu vor rezista motivul acesta care mă determina pe mine să introduc acest nou sistem de creditare a cooperativelor

Semnătura,
Solymsky

Urmare:

In uita ⁴⁻ pivate legalitate nr 251
umane acesti maruri pt. 258
cooperati-e nu erau o preocupare
pt. mine.

Prezentul procesverbal de
interrogatoriu l-am citit urvant
cu urvant si raspundeh in totul
elor declarate de mine verbal
pt. care sunnez propriu liber, si
veridic de mine.

Anchetat

H. B. [Signature]

Solymos Trau

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 15 Februarie 1916 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoopului domiciliat în București Str.Dr.Sion No.16.

26 Aprilie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 11.
" s'a terminat la ora 14.

Intrebare ;

Ce avere au în prezent părinții Dtale ?

Răspuns;

In prezent părinții mei posedă la Zalău o vie cu viță altoită în suprafață de aproximativ 1/4 ha.

Până în 1950 am mai avut atât eu cât și părinții mei încă și alte vie pe care le-am vândut.

Intrebare ;

Ce vin produce via părinților Dtale ?

Răspuns;

Via părinților mei produce o cantitate de aproximativ 800 litri vin anual.

Intrebare ;

Ce faceți cu vinul produs de via părinților Dtale ?

Răspuns;

In anul 1950 călcând legile R.P.R. care interziceau transportul de către particulari a vinului, eu m'am dus cu mașina atât a Ministerului de Finanțe cât și a Cooperăției și am transportat vinul și o cantitate de țuică dela Zalău la București.

Aducerea acestui vin s'a făcut în mai multe transportuți.

Recolta din anul 1951, contrar prevederilor legale care interzic comerțul producătorilor cu vinul am dispus omului nostru de încredere din Zalău anume SUTEN V. să vândă cantitatea de vin produsă.

././.

Intrebare ;

Cum proced_ai pentru a asigura transportarea vinului pentru a nu fi prins de autorități ?

Răspuns;

Atunci când transportam vinul dela Zalău la București imi făceam câte o dovadă din care rezulta că vinul este al Cooperației și că avem voie să-l transportăm. Dovada o făceam cu entetul Centrocoopului și o semnam eu.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul celor declarate de mine patru care semnez liber și nesilit de nimeni.

Anchetator,
LT.DE SECURITATE

ss.SOLYMOS IVAN

Barbu Lenobel,

3 ex. $\frac{1}{3}$ E.M.

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Solyomos Loren, născut la 15 Februarie 1915
în Bălău, de profesie orăzător, fost vice președinte
al Cooperativei, domiciliat în Buc. Str. Dr. Sion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

26. Aprilie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și — min.
„ s'a terminat la „ 14 și „

Intrebare: Aveți cu în prezent părinți
dumitale?

Răspuns

În prezent părinții mei ponde la
Bălău a vie cu vite elitate în supra-
față de aproximativ 1/4 ha.

Până în 1950 am mai avut etat în
cet și părinți mei încă mi elte și pe
care le-am vândut.

Intrebare

Le vin produse via părinților
dumitale?

Răspuns

Via părinților mei produse a
cantitate de aproximativ 800 litri
vin anual.

Intrebare

A făcuti cu vinul produs de

Semnătura,

Solyomos Loren

Urmare: via parinti lor dumitale?

Răspuns

În anul 1950 când legea R.P.R. care interzicea transportul de către particulari o vinului, eu m-am dus cu morina atât a Ministerului de finanțe cât și a Cooperăției și am transportat vinul în cantitatea de tui că dela Zalău la București:

Aducerea acestuia vin s'a făcut în mai multe transporturi.

Recolta din anul 1951, contrar prevederilor legale care interzic comerțul producătorilor cu vinul eu dispus omului nostru de încredere din Zalău anume Suteu V. să vândă cantitatea de vin produsă.

Intrebare

Cum procedai pt. a asigura transportarea vinului pt. o nu fi prins de autorități?

Răspuns

Atunci când transportam vinul dela Zalău la București imi făceam câte o dovadă din care rezulta că vinul este al cooperăției și că avem voie să-l transportăm. Dovada o făceam cu autetul unității noastre și o remnem eu.

Procedul proces verbal l-am citit cuvant în cuvant și am constatat că corespunde în totul celor declarate de mine pt. care remnem liber și ne n'lit de nimeni.

M. B. Nobel

Semnătura,
M. Ștefan

W

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 15 Februarie 1915 în Zalău de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocopului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-
28 Aprilie 1953, București
Interogatoriul a început la ora 11
" s'a terminat la " o2.-

Intrebare:

In urma reformei bănești ce lucrări ți-au fost cerute de către VASILE LUCA?

Răspuns:

In cursul lunii Februarie 1952 în urma unei ședințe de lucru care a avut loc în cabinetul lui VASILE LUCA din localul Consiliului de Miniștrii, VASILE LUCA mi-a cerut să-i prezint o lucrare din care să rezulte: felul în care s'a îndeplinit planul comercianl pe trimestrul IV.1951 și pe luna Ianuarie 1952.- O situație asemănătoare a cerut și lui MALINSKI Ministru Comerțului Interior.-

Intrebare:

VASILE LUCA ți-a indicat modul cum să întocmești această lucrare?

Răspuns:

Da. In cursul ședinței, VASILE LUCA ne-a arătat că el a fost acuzat că nu a luat măsurile necesare în perioada de pregătire a reformei bănești de restrângere a vânzărilor cu amănuntul-- S'a văzut la el o îngrijorare pentru că nu a luat toate măsurile necesare îndeplinirii în bune condițiuni a reformei.- Pentru aceasta ne-a indicat ca din lucrare să rezultă că nu s'a îndeplinit pe trimestrul IV.1951 și Ianuarie 1952 planul de vânzare cu amănuntul.-

Intrebare:

Pentru ce avea nevoie VASILE LUCA de această lucrare?

ss/Solymoș Ivan.-

././.

Răspuns:

La această dată încă nu apăruseră documentele de Partid cu privire la devierea de dreapta, totuși VASILE IUCA ne-a spus de această invinuire care i se aduce.- După cât am bănuț din cele spuse de el am bănuț că VASILE IUCA are nevoie de aceste date pentru a se justifica fie în fața C.C. P.M.R. fie în fața Consiliului de Miniștri.-

Intrebare:

Ai întocmit această lucrare?

Răspuns:

Da am întocmit această lucrare.- Am dat dispoziție funcționarului ZARNESCU din direcția Planificării să pregătească un referat care să cuprindă realizarea planului de desfacere cu amănuntul pe perioada cerută de VASILE IUCA.-

ZARNESCU a întocmit lucrarea și mi-a prezentat-o mie.-

Intrebare:

Ai fost de acord cu lucrarea care ți -a fost prezentată inițial?

Răspuns:

Cam pe la 19-19 Februarie 1952 ZARNESCU mi-a prezentat lucrarea întocmită.- Eu însănu am fost de acord cu această lucrare și i-am restituit-o ca să o refacă.-

Intrebare:

Din ce motiv ai restituit lui ZARNESCU să refacă lucrarea?

Răspuns:

Eu am restituit lui ZARNESCU ca să refacă lucrarea deoarece din lucrare nu rezulta destul de clar faptul că cooperăția pe trimestrul patru 1951 și luna Ianuarie 1952, nu și-a îndeplinit planul de desfacere cu amănuntul, deasemeni în lucrare exista un tabel comparativ din care rezulta că și neîndeplinind planul totuși noi cooperăția în perioada respectivă am desfăcut o cantitate mult mai mare de mărfuri decât în trimestrele anterioare ale anului 1951 și în comparație cu 1950.

Intrebare:

Ce instrucțiuni ai dat lui ZARNESCU pentru refacerea lucrării?

ss/Solymoș Ivan.-

///.

Răspuns:

Am indicat lui ZARNESCU să scoată din lucrare tabelul comparativ la care m'am referit mai sus.- Deasemeni i-am dat indicații ca să întocmească în așa fel lucrarea încât să rezulte că noi cooperativa nu am îndeplinit nici pe trimestrul IV nici pe luna Ianuarie 1952 planul de desfacere cu amănuntul dar să nu se arate că și așa s'a vândut în această perioadă prin cooperatie cantități de mărfuri cu mult mai importante decât în perioadele anterioare sau cea similară din anul precedent.-

Deasemeni să încerce să demonstreze că vina acestor vânzări mari ar reveni de fapt C.S.P-ului care ne-a trasat planul de desfacere.-

ZARNESCU a refăcut în acest sens lucrarea.-

Intrebare:

Ce ai făcut cu această lucrare?

Răspuns:

Intre 20 și 25 Februarie am trimis această lucrare lui VASILE LUCA, urmând ca să o folosească drept justificare în fața organelor de stat și Partid.-

Intrebare:

Ti-a mai cerut VASILE LUCA asemenea lucrări?

Răspuns:

In cursul lunii Martie 1952 VASILE LUCA mi-a cerut din nou o lucrare mai completă din care să rezulte că în sectorul cooperatiei nu s'a îndeplinit planul de desfacere cu amănuntul, să se arate că C.S.P-ul este de vină de faptul că s'au desfăcut mari cantități de mărfuri către consumatori.-
Lucrarea trebuia să se refere la trimestrul IV-1951 și luna Ianuarie 1952.-

Intrebare:

Pentru ce avea nevoie VASILE LUCA de această lucrare?

Răspuns:

La acea dată apăruse deacum scrisoarea C.C. P.M.R. cu privire la rezultatele reformei bănești și mi-am dat seama mai clar pentru ce are nevoie VASILE LUCA de acea scrisoare.- Ii era necesar pentru a se justifica față de C.C. P.M.R. și guvern pentru toată activitatea sa dușmănoasă desfășurată în timpul pregătirii reformei bănești.- Acest material trebuie să-l folosească pentru ași menține funcția sa în Partid și guvern.-

ss/Solymoș Ivan.-

Intrebare:

Ai întocmit această lucrare?

Răspuns:

Din nou am dat sarcină funcționarului ZARNESCU să întocmească această lucrare.- De această dată i-am indicat să documenteze mai amplu aceleași teze ca în prima lucrare.- ZARNESCU a întocmit lucrarea dar după prezentarea i-am restituit o pentru a face unele modificări în sensul de a **demonstra** cât mai convingător teza susținută de noi.- Deasemeni am indicat introducerea unui pasagiu din care să rezulte că planul de desfășurare cu amănuntul nu s'a realizat pe trimestrul IV -1951 și Ianuarie 1952 datorită măsurilor luate în vederea creerii stocurilor de mărfuri care să asigure reușita reformei bănești.- Acest lucru nu era însă real pentru că dimpotrivă noi în acea perioadă am luat măsuri cu totul speciale și neobișnuite pentru impulsionarea vânzărilor.- De exemplu: scăderi de prețuri, soacțterea mărfurilor la bâlciuri, instrucțiuni speciale în vederea impulsionării vânzărilor repetate inventări nejustificate, care au mărit svonul de reformă și au făcut pe cumpărători să cumpere absolut orice mărfuri de care dispuneau.-

Intrebare:

Cu ce scop ai dispus ca lucrarea să fie astfel întocmită?

Răspuns:

Am întocmit astfel această lucrare cu scopul de a-l ajuta pe VASILE LUCA să iasă din această situație gravă și să-și mențină poziția sa importantă.-

M'a determinat faptul că eu eram legat de dânsul deoarece el mă ridicase pe mine în diferite posturi și-mi creiase o situație frumoasă.-

Formal însă în ședințe de partid am luat poziție oarecum critică împotriva lui VASILE LUCA.-

Intrebare:

Ai dat această lucrare lui VASILE LUCA?

Răspuns:

Da am predat lucrarea lui VASILE LUCA.-

Intrebare:

Ti-a mai cerut VASILE LUCA asemenea lucrări?

Răspuns:

VASILE LUCA mi-a mai cerut de 2-3 ori asemenea lucrări care îi erau nedesare pentru justificarea sa în fața C.C. P.M.R. Eu am întocmit lucrările în acelaș spirit de a ajuta pe VASILE LUCA să scape de răspundere.-

ss/Solymoș Ivan.

Prezentul Proces verbal l-am citit cuvânt cu
cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine verbal
pentru care semnez propriu, liber și nesilit de nimeni.-

ss/Solymoș Ivan.-

ANCHETATOR
LT.DE SECURITATE

Barbu Lenobel.-

BN/3/ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Solimos, Ivan, născut la 15 Februarie 1915
 în folcu de profesie avocat, fost vice președintele al
Leucoșop-ului; domiciliat în Buc. Str. Dr. Sion Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

28 Aprilie 1953

Orașul București

Interogatorul a început la ora 11 și — minute

„ s'a terminat la „ 02 și — „

Intrebare: În urma reformei bănești, ce
lucrări ti- au fost scrise de către voi la
lucru?

Răspuns

În cursul lunii Februarie 1952 în
urma unei redințe de lucru care a
avut loca în cabinetul lui Jeni la
lucru din localul consiliului de
ministri, voi le lucra mi- a avut să- i
preparat o lucrare din care se rezultă:
planul în care s'a îndeplinit planul
comercial pe trimestrul I 1952 și pe
luna Ianuarie 1952. Din toate
examinările care a avut n. Ipatinski
ministru comerțului Interior.

Intrebare

Voi le lucra ti- a indicat modul
cum să întocmești aceste lucrare?

Urmare:

Răspuns

Da. În urzul redinței V. Luca
nu - e creștet că el o fort euzat
că nu e luet morman le necerere
in perioade de precipitare a reformei.
bănești de restângere a vânzari lor
cu cime mental. S. a văzut la el o
ingrijorare pt. că nu o luet toate
măsurile necerere indipliniri in bune
condiționi a reformei. Pt. aceasta
nea a indicat ca din lucrare să
rezulte că nu s' a indiplinit pe
trimestrul IV 1951 și Tomorie 1952
planul de vânzare cu cime mental.

Intrebare

Pt ce avee nevoie Varile Luca
de aceasta lucrare?

Răspuns

La aceasta date in ca nu aparuse
documentele de Partid cu privire
la derisarea de dreapta, totun dar
Luca nu - e spus ole aceasta in vime
con in aduce. După cet am bănut
din uli opuse de el am bănut ca
Varile Luca are nevoie de acesti date pt
a se justifica fic in fata C.C. P.M.R
fic in fata conlin lui de ministri

Intrebare

Ai intocmit aceasta lucrare?

Răspuns

Da am intocmit aceasta lucrare.
Am dat dispozitie pentru onorului

Semnătura,

M. G. G. G. G.

- 2 -

261
268

Urmare: Fărneseu din direcția planificării
nu pupătesco. un refuz care nu
impiedică realizarea planului de desfacere
in amănuntul pe perioada restului
de Vanle Lucu.

Fărneseu a întocmit lucrarea in
mi-a prezentat-o mie.

Intrebare

Si pot de acord cu lucrarea care
ti-o pot prezentata initial?

Răspuns

Am pe la 18.19 Februarie 1952

Fărneseu mi-a prezentat lucrarea
intocmita. In urma mea am
pot de acord cu aceasta lucrare
si i-am restituit-o ca se o
refac.

Intrebare

In ce motiv ai restituit lui Fărneseu
si se face lucrarea?

Răspuns

In am restituit lui Fărneseu ca nu
se face lucrarea dinca din lucrare
nu rezultă destul de clar faptul
ca cooperativă pe trimistru petru
1951 in luna Iunie Iunie 1952 nu s-a
indeplinit planul de desfacere in
amănuntul, deoarece in luna
exista un tabel cooperativ din
care rezultă că nu s-a indeplinit
planul totus noi cooperativă in

Semnătura,

[Signature]

Urmare: perioada urmatoare este cea
destinată a cantitatii mult mai
mare de marfuri decât în perioadele
anterioare de anulii 1951 și
în comparație cu 1950

Intrebare

Le instructiuni ai dat lui Zărnescu
pt. realizarea lucrării?

Răspuns

Au indicat lui Zărnescu să scoată din
lucru tabelul comparativ la care în am-
pluț mai sus. De asemenea i-am dat indica-
țiile să întocmească în așa fel lucrarea
incât să rezultă că noi cooperăm cu
cei în deplină măsură pe timpul în care
pe (timp), luna Ianuarie 1952 planul
de desfacere cu amănuntul dar nu se
arste că ni s-a s'arvândut în aceste
perioade prin respectiva cantități
de marfuri cu mult mai importante
decât în perioadele anterioare, sau cu
rămășiile din anul precedent.

De asemenea să încercăm să demonstrăm
că vînzarea acestor mărfuri mai or-
zării de fapt C.S.P.ului care
ne-a înaintat planul de desfacere.

Zărnescu a făcut în acest
sens lucrarea

Intrebare

Le ai făcut ce aceste lucrare?

Răspuns

Semnătura,

M. Polymithay

Urmare:

In luna 20 in 25 februarie an 269
trimis aceasta lucrare lui Vanh 269
luna, urmand ca mi o folosesc
drept justificare in fata organelor
de stat in Partid.

Intrebare

Pt. a mai avut Vanh lucra asemenea
lucrari?

Raspuns

In cursul luni martie 1952 Vanh
lucra mi-a avut din nou o
lucrare mai completa din care
rezulta ca in sectorul cooperatiei nu s-a
indeplinit planul de desfacere cu
cuantumul, si se crede ca C.S.P.-ul
este de vina de faptul ca s-au desfacut
mai cantitati de marfuri catre consumatori.
Lucrarea trebuie sa se refere la
trimestrul IV 1951 si luna Februarie
1952.

Intrebare

Pt. ce are nevoie Vanh
de aceasta lucrare?

Raspuns

La aceste date epavise de cum
scrierea C.C. P.M.R. cu privire la rezultatele
reformei banesti si mi-am dat nume
mai clar pt. ce are nevoie Vanh luna
de cea scrisa. Mi era necesar pt.
a se justifica fata de C.C. P.M.R. in
guvern pt. toate activitatile si darurile

Semnatura,

M. Polymodhan

Urmare: des fărâșate în timpul pregătirii
reformei biserice. Acest material trebuie
să-l folosesc pt. a nu menține funcția
se în Partid și guvern.

Inhiberi

Si întorc mit această lucrare?

Răspuns

Da, nu am dat nimic funcției
onam lui Zărnescu să întorc această
lucrare. De această dată
i-am indicat să obțină pe
noi cuplu eclesiar teze ce în
prima lucrare. Zărnescu a întors
lucrarea dar după prezentare i-am
restituit-o pentru a face unele
modificări în sensul de o demonstrație
cât mai convingătoare la fa susținute
de noi. Deosebit am indicat introducerea
unei paragraf din care să rezulte
că planul de desfacere cu amănuntul
nu s-a realizat pe în întregul în
1951 și Tomare 1952 datorită măsurilor
luate în vedere ^{creșterii} stării de măr-fun
care și origine reușita re formei
biserice. Acest lucru nu era în ră
real' pt. că din pătrunși noi în ceea
perioade am luat măsurile în totul
speciale și ne obișnuim pt. impulsivitate
vânșărilor. De exemplu: sciden de preturi
scotere măr-funilor la bălciuri, instrucțiuni
speciale în vedere impulsivității vânșărilor

Semnătura,

Solyubov

- 7 -

Urmare: repetate inventarii nejustificate ²⁶³
care au marit sroumul de reforme ²⁷⁰
au făcut pe cumpărători să cumpere
absolut orice mărfuri de care dispu-
neam.

Intrebare

cu ce scop ai dispus de lucrarea ro-
fie astfel întocmită?

Răspuns

Am întocmit astfel această lucrare
cu scopul de a-l ajuta pe Van la
lucru să iasă din această situație
gravă și să-și mențină poziția
sa importantă.

M-a determinat faptul că eu
eram legat de demoul deoarece el
mă ridicase pe mine în defavoarea
posturii și-mi creșterea o situație
fremoză.

Formal înră în vedințe de partid
am luat poziția oarecum critică
impotriva lui Van la.

Intrebare

Si pot această lucrare lui Van la
lucru.

Răspuns

Da am predat lucrarea lui Van la
lucru.

Intrebare

Si-a mai cerut Van la lucrarea
lucrării?

Urmare: Răspuns

Vorile tuce mi-e, mai am de
2-3 ori anumite lucrări care îi erau
nevoare pt. justificarea sa în
fata C.C. P.M.R. în am întocmit
lucrările în același spirit de a
ajuta pe Vorile tuce să scape de
răspundere.

Prezentul proces verbal l-am
citit având în cuviert și corespunde
în totul celor declarate de mine verbal
pt. care reunez propria liberă și măli
de nimeni.

Solymontay

Solymontay

Anuclator
Le Proletariat

Semnătura,

✓

u

X

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice-președinte al Centrococupu-
lui, cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

18 Mai 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 11,5

" s'a terminat la " 03,3

Intrebare:

Cine sunt părinții dumitale ?

Răspuns:

Tatăl meu se numește SOLYMOS CAROL. A studiat dreptul
nu a profesat însă a devenit funcționar, și apoi profesor.-In anii
1913-1918 a fost directorul unui ziar din Zalău. In anul 1918 a
fost primar al orașului Zalău.- A făcut parte din partidul Ardele-
nesc Maghiar(partid care cultiva sentimentele naționaliste șovine
ale populației din Ardeal).- Din partea acestui partid până în
1940 a fost ales în două rânduri ajutor de primar și membru în
consiliul comunal al orașului Zalău.-

In partid a ocupat și o funcție pe care nu o pot pre-
ciza.- In trecut(1919-1921 și o perioadă anterioară) tatăl meu
a fost și director al asigurărilor sociale din Zalău.- In anul
1940 după ocuparea Ardealului de Nord de către regimul hortist,
tatăl meu a fost numit primar al orașului Zalău. In această funcți
a fost susținut de către contele BELDIE KOLOMAN din Jibou.- A ocu-
pat acest post până în anul 1943 când a fost scos la pensie pentru
vârstră.- A mai funcționat și ca profesor.- In prezent este pen-
sionar, această situație i-am aranjat-o eu fiind consilier superi-
or administrativ la Ministerul de Finanțe, delegat la Casa Genera-
lă de Pensii.-

Precizez că înainte de 1940, tatăl meu a făcut parte
din Comitetul partidului Ardelenesc Maghiar, lucrând în Comitetul
Județean al acestui partid, și primind salariu.-

././.

ss.Solymos Ivan,

Mama mea, se numește ELEONORA născută RIDWAL este fiica unui podgorean și comerciant-este casnică.- Tatăl și mama mea, au posedat: un hotel, un restaurant, două case, și aproximativ 9ha. de vie.- Am bii părinții trăesc și locuesc cu mine în București.-

Intrebare:

Ce rude cu funcții importante ai, s'au ai avut ?

Răspuns:

Printre rudele mele mai apropiate au fost, RODNOTI STEFAN (fost RIDWAL) Acesta a fost un fascist notariu.- În timpul războiului a făcut parte din așa zisul "Corpul Vitejilor" Incepând din anul 1940 după dictatul dela Viena, acest unchi al meu a funcționat ca inspector general al poliției maghiare din Cluj.- Acest post l-a deținut până la eliberarea Clujului de către trupele sovietice, când a fugit în Austria.-

În timpul războiului, acest unchi m-a ajutat să obțin aprobarea pentru diferite tranfacții de imobil și terenuri, autorizațiile se eliberau de către Comandamentul regional militar maghiar) din Cluj.- Precizez că RODNATI STEFAN a fost fratele mamei mele.- ~~Acest~~ unchi al meu a fost POJAR LIVIU care începând din anul 1918, în poliție fiind șeful poliției din Zalău, și ulterior inspector de poliție la Oradea.-

Intrebare:

Ce studii ei urmat și ce altă activitate ai desfășura în acea perioadă ?

Răspuns:

Liceul l-am urmat în Zalău începând din 1924 până în 1931.- Din anul 1931 până în 1936 am studiat facultatea de drept din Cluj, unde mi-am luat și doctoratul în drept.- Deoarece la facultate nu am avut frecvență regulată, prezentându-mă numai la examene, am locuit în Zalău unde am avut și alte diferite ocupații. Am dat meditații, am făcut practică într'un birou avocațial.- Tot în acea perioadă am scris articole la un ziar maghiar din Zalău anume "Szilagysag" Articole scrise de mine, aveau un caracter naționalist și maghiar, cu scop de a atârta sentimentele revizioniste ale populației maghiare.-

Articolele scrise de mine în ziarul Szilagsag le-am iscălit cu numele meu, sau cu pseudonimele Dr. S.L.-S.I. și HOMO HUNGORUS.- În 1936 în teza de doctorat am preamărit regimul hitlerist și fascismul italian ponegând în același timp regimul din URSS.-

Intrebare:

Ce ocupație ai avut după terminarea studiilor, și ce politică ai făcut în acel timp ?

Răspuns:

Până în anul 1938 am funcționat ca avocat stagiar în birourile avocaților ale lui DEAK FRANCISC și DOMBA A IULIAN ambi din Zalău.- În 1938 mi-a deschis un birou propriu, întâi de notari at și apoi avocațial.- Ca avocat am apărut în special cauzele moșierilor din regiune. Venindu-mi termenul de încorporare, în schimbul unei sume de bani, dată ca mită, am fost scutit medical de stagiul militar.- În domeniul politic am activat până în anul 1939 în partidul Ardelenesc maghiar, iar în anul 1940 am devenit membru în FRN secțiunea maghiară județul Sălaj.-

Tot atunci am fost numit în consiliul de conducere a Comitetului secțiunii pentru județul Sălaj, funcția pe care am deținut-o până la data dictatului dela Viena.-

Intrebare:

Ce activitatea politică și profesională ai desfășurat dumneata după dictatul dela Viena, și până la eliberarea Ardealului de Nord (Zalău 16 Octombrie 1944) ?

Răspuns:

După dictatul dela Viena, 30 August 1940, am fost membru al partidului Ardelenesc, partid fascist maghiar.- În acest partid am fost numit secretar al Comitetului Organizației Orășenești Zalău, post pe care l-am deținut până în anul 1944-16 Octombrie data eliberării Zalăului de către trupele sovietice.- În această calitate făceam confirmarea membrilor partidului Ardelenesc din orașul Zalău, și iscăleam carnetele de membru al partidului.-

In toată această perioadă (1940-1944) am continuat să exercit meseria de avocat având biroul avocațial în continuare. În anul 1940 am fost numit juris-consult al judecătoriei polițienesci din Zalău post pe care l-am ocupat până la eliberare.- În acest post am fost salariat al poliției primind salariul dela ajutorul sefului poliției anume TOMPAȘ KAROL.- Tot în acest timp am fost jurisconsultul bisericii reformate din Zalău.-

Am fost avocat al Ministerului regal (maghiar) al agriculturii în Zalău.- Am fost jurisconsult la prefectură însă în mod onorific.- Deasemeni am fost numit de către comandamentul militar hortist administrator al aveșilor unor români care se refugiaseră în Ardealul de Sud.- Am fost membru în organizația de tip fascist denumită "Maghiar" Ugvedek nemzeti szovetsege "Asociația națională a avocaților maghiari.-

Intrebare:

Care erau atribuțiile duminale ca jurisconsult al poliției și cum le-ai îndeplinit?

Răspuns:

Judecătoria polițienească nu avea procuror locul său era ținut de jurisconsult.- Eu în calitate de jurisconsult întocmeam actele depuse sub acuzare.- Cazurile se judecau acolo erau în general contravenții polițienești.- În luna Mai 1944 când pe baza ordinului guvernului maghiar cei 3-400 de vrei domiciliați în Zalău, au fost internați și deportați, eu în calitate de jurisconsult al poliției am semnat hotărârile prin care ei au fost internați.- Aceste hotărâți au mai fost semnate și de ELEK FRANCISC și TOMPOS KAROL respectiv șeful și sub șeful poliției din Zalău.-

Deasemeni am mai semnat hotărâri de internare sau stabilirea de domiciliu forțat și pentru altele persoane dintre care îmi reamintesc NICOLAE TOYSONY, POPP SIMION și OPREA MARIA.-

Intrebare:

Care a fost activitatea duminale ca administrator al bunurilor, refugiaților români, care rămăseseră în Zalău ?

Răspuns:

Dintre bunurile pe care le-am administrat îmi aduc aminte de cele aparținând următoarelor persoane; DOMAS A IULIAN, IONESCU GHEROGHE, Dr. GHETEL^{ION}, SES^{ION} GHEROGHE familia ȚOLCA POMPEI, IOAN IUGA, LUNGU GHEROGHE.- Bunurile acestor persoane constau în case și pământuri,- Multe din veniturile acestor bunuri după eliberare nu le-am decontat proprietarilor însușindu-mi-le.- Din averea lui IONESCU GHEROGHE am vândut mai multor țărani din Valea Niței-Zală o suprafață de 10 jugare, pământ arabil, bani rezultați din această vânzare ilegală nu i-am însușit.- Tot din averea lui IONESCU GHEROGHE am mai vândut o grădină, demzarzavat cu o suprafață de 10 jugare, deasemeni am mai vândut 5 jugare de pădure, sumele rezultate din vânzare mi le-am însușit.-

Din averea lui Dr. GHETI IOAN, am vândut 2 jugare de pământ

Tot în acea vreme am mai vândut 5 jugare de pământ aparținând lui MARGINEANU DUMITRU, Vânzarea am făcut-o deși nu eram administratorul terenului.- Dela țărani din comuna Crișeni, care au cumpărat pământul am mai încasat diferite sume de bani și după 16 Octombrie 1944 pe care mi le-am însușit.- Menționez că în afară de cele arătate mai sus, am mai comis în acest timp și alte asemenea vânzări ilegale și însușiri de bunuri.-

././.

ss. Solymos Ivan,

Intrebare:

Cum ai primit dumneata eliberarea de sub regimul horstis?

Răspuns:

La 14 sau 15 Octombrie 1944, când am aflat că trupele germane și hortisete se vor retrage din Zalău, am încercat să fug din acest oraș spre interiorul Ungariei, unde se găsea încă trupele fasciste.- Am făcut în acest sens două încercări dar nu mi-am reușit datorită cărui fapt am renunțat la această idee.- Mult timp după eliberare am continuat să răspândesc diferite șovonari despre o ofensivă și reîntoarcerea trupelor fasciste.- Am mai purtat insigna asociației fasciste a avocaților maghari.- Mult timp după dosul reverului hainei mele am purtat insigna reprezentând crucea încârligată hitleristă.-

Din punct de vedere politic am continuat să nufresc ideii fasciste pe care le discutam în familie și între prieteni mei.- Fiind interogată asupra activității mele din timpul regimului hortist am ascuns faptul că am fost jurisconsult al poliției maghaire și secretar al partidului fascist Ardelenesc.- Aceste interogatoriu a avut loc în luna Octombrie 1944 la organele sovietice.- În același timp am căutat să intru în relații cu conducători UPM și PCR din localitatea pentru a-mi crea astfel o bună apreciere din partea lor de care să mă folosesc în scopuri personale.-

La 5 Februarie 1945 datorită faptului că abonasem o atitudine democrată față de conducători UPM și PCR am fost ales primar al orașului Zalău, fiind propus de UPM și aprobat de Dr. PINTEA AUGUSTIN liberal, fost prefectul județului Sălaj.-

Intrebare:

Cum ți-ai îndeplinit funcția de primar al orașului Zalău

Răspuns:

Când am preluat primăria orașului Zalău PCR, inițiaseră deacum efectuarea reformei agrare.- Deși eu aveam cunoștință de felul cum trebuie dusă această muncă pentru efectuarea reformei totuși am amânat-o mereu până în luna Aprilie 1945 când reforma agrară sa făcut pe baza de lege, deci eu nu mai puteam opune.- Când a început reforma agrară am făcut ce mi-a stat în putință pentru a scăpa pe unii ~~moșieri~~ de efectele reformei.- Astfel am ajutat pe DOMAS IULIU și se substragă efectelor reformei deși avea o moșie mai mare de cât limitele prevăzute în lege.- În același sens am ajutat-o și pe TEREK ELISABETA născută BIRO pe BALACY GHEORGHE toți din Zalău și baronul GYORGY din comuna Grosana dela care am primit ca retribuție o însemnată sumă de bani.-

O altă problemă era de a urmări ca toate bunurile care conform conferinței de armistițiu trebuiau să formeze patrimoniul C.A.S.B.I.-ului (în Zalău) să fie indentificate preluate, inventariate și conservate.- Contrar acestor obligați am ^{exceptat} acceptat sau am restituit în mod ilegal bunuri următoarelor persoane, (bunuri care trebuiau predate C.A.S.B.I.-ului)

Văduva GYORGY MIHAI, VIRAG SOFIA surorile ZOLYOMIS, KALMAN IOSEF, RUSCA STEFAN, BENEDEK ANTON.- În cadrul personalului primăriei am menținut pe uni fasciști notarii și afaceriști ca ING-BOLACY GHEORGHE, KALMAN IOSIF și FRANER soția unui fost ofițer fascist.- Tot ca primar mi-a înșușit un aparat de radio din aparatele care fusese strânse dela populația civilă.- La București acest aparat l-am dăruit șoferului meu HRUCEAR FRANCUSCă-

În tot timpul cât am funcționat ca primar, am continuat să mai mențin și biroul meu avocațial.- X

Intrebare:

C activitatea politică ai desfășurat d-ta în această perioadă ?

Răspuns:

În luna Martie 1945 m'am înscris în UPM iar în luna Aprilie 1945 m'am înscris în PCR.- Inscrierea mea în UPM și PCR a fost numai pentru a-mi întări poziția mea de primar.- Nu am dus nici un fel de viață de partid.- Ca o dovadă a faptului că înscrierea mea în partid a fost formală este că în toamna anului 1945 am făcut o cerere de demisie din partid asupra căreia ulterior am revenit.- În anul 1946, la alegerile din luna Noembrie am insistat să fiu propusă candidatul al doilea pe lista UPM a jud. Sălaj pentru ca astfel să fiu sigură că voi fi ales deputat ceea ce și s-a întâmplat.-

Intrebare:

Mai sus ai arătat că în această perioadă ai avut unele manifestări ostile regimului.- În afară de cele arătate nu ai mai avut și altele ?

Răspuns:

În toamna anului 1946 a murit datorită unei boli de plămâni pe care o contractase în timp ce făcuse parte din armata hortistă, fratele meu anume SOLYMOS KAROL.- El a luat parte cu trupele hortiste la luptele împotriva armatelor sovietice.- În necrologul întocmit de mine am arătat că SOLYMOS KAROL a murit de un erou.- Am înțeles prin aceasta un erou militar care luptase împotriva URSS.- Am făcut acest lucru datorită sentimentelor

mele antisovietice pe care le nutream deși în mod formal eram 277
deacuma membru PCR

Intrebare:

Care erau resursele dumitale ca deputat și ce alte funcții ai ocupat ?

Răspuns:

In afară de salariul și diurna mea de deputat nu am avut în mod constant o altă sursă de venituri, dar am luat dela diferiți cetățeni anumite sume de bani obligându-mă să le fac unele servicii. astfel :

GLUK BEMIANIM proprietar la moara din comuna Valea lui Mihai, mi-a dat 100.000 (una sută mii) după stabilizarea fin August 1947 pentru a înlesni obținerea unui pașaport.- Nu i-am obținut pașaportul în schimb nu i-am restituit nici bani.-

LADONY fost negustor din Simleul Silvaniei printr'o rudă a sa mi-a trimis o sumă de bani pentru a interveni să fie eliberat deoarece fusese arestat într'o afacerea de sabotaj economic.-

CHIS, fost prim pretor la Căbeș, mi-a dat deasemeni o sumă de bani pentru obținerea unei autorizații de grâu.-

Dela o rudă sau rieten a doi notari care fuseseră arestați pentru eliberare de acte false, am primit suma de 80-100 de dolari pentru a interveni să fie eliberați.- Am schimbat acești dolari la unul din portari hotelului Athenee Palace unde eu locuiam.-

Dela NAGY TIBOR deputat în Parlamentul am primit suma de 18.000 lei pentru a interveni la Tribunalul Militar București cu privire la un fost ofițer care înstrăinase ceva armamente sau muniție.- In această perioadă am mai luat sume de bani pentru diferite intervenții de care momentan însă nu-mi reamintesc.-

Intrebare:

Ce străini ai cunoscut dumneta în acea perioadă ?

Răspuns:

In acea perioadă am cunoscut dela Legatia Maghairă din București pe GYONGYOSI care era ministrul Ungariei la noi, SOMOCOS PÁL GYALAY secretar II-lea al legăției maghaire, am mai cunoscut pe KOVÁCSI GH atașat de presă, IKLÓDI și KERESTES LUDOVIC primul secretar al legăției maghaire.-

Intrebare:

Ce legături ai avut cu GYONGYORI ?

Răspuns:

Pe GYONGYOSI l-am cunoscut în 1946 Decembrie fiind invitat împreună cu alți membri ai grupului parlamentar UPM la dânsul acasă.- Cu această ocazie din discursul său am constatat că nutrește idei șovine naționaliste.- Ulterior în anul 1947 am vizitat pe GYONGYORI la Legația Maghiară de aproximativ de 6 ori.-

La prima vizită pe care am făcut-o lui GYONGYORI la Legația Maghiară am fost însoțit de NAGY VICTOR și SZENTMIKLOS FRANCISC.- Noi veniserăm la GYÖLLAY PAPP DOMOCOS pentru obținerea unor vize pe pașaport și acesta ne-a spus să ne introducă la GYONGYORI.- Cu ocazia discuțiilor care au avut loc în biroul lui GYONGYORI am aflat că aceasta era originar din Oradea și că atât el cât și tatăl său erau juriști, Dânsul a ridicat problema Ardealului arătând că este de părere că trebuie să fie independent sau să se elipească Ungariei.-

Apoi a ascultat părerea noastră. Noi am dat unele exemple concrete de evenimente din Ardeal și asupra situației populației ei maghiare, a relațiilor cu autoritățile românești și despre unele insistențe maghiare.- Deoarece în cele arătate de noi erau multe date concrete GYONGYOSI și-a luat în cursul discuțiilor notiți.- După aceea ne-a arătat că trebuie să începem prin a obține autonomia unor instituții maghiare din Ardeal față de cele românești

Concret școlile maghiare, tăttele maghiare, cooperarea populației maghiare să fie separată, deaceia a restului populației din țară.- Să se mențină cele două centrale cooperatiste maghiare KALAKA și cea din Cluj.- Tot cu această ocazie sa vorbit și despre conducerea UPM-ului.- GYONGYORI a susținut că politica justă este cea a grupului format din KURKO GYORFAS, ANTAL DANILA, KOTELES STEFAN și alți.- Noi treia am fost de acord cu KURT GYARFAS și cei din jurul său deoarece a chiar în discuțiile pe care le avusesem anterior întrenoi, am hotărât să sprijinim linia șovină-naționalistă a lui KURKO GYARFAY deoarece era în totul cu vederile noastre

Tot atunci am criticat politica dusă de CZIKO FERDINAND TOCACI LUDOVIC și alți care urmau linia partidului comunist român și a guvernului în cadrul UPM-ului.-Noi am promis lui GYONGYOSI că-l vom sprijini pe KURKO GYARFAY în cadrul conducerii UPM-ului

Intrebare:

Ai mai avut întâlniri și discuții cu GYONGYOSI ?

Răspuns:

În luna Februarie 1947 împreună cu NAGY TIBOR am fost din nou pe la Legația Maghiară pentru unele vize.- Din nou am fost chemat la GYONGYOSI sa repetat discuția cu privire la autonomia

Ardealului crearea de instituții ale populației maghiare rupte de cele ale restului populației.- Tot atunci eu care pregăteam un discurs cu privire la bugetul țării pe care urma să-l țin în parlament i-am comunicat lui GYONGYOSI acest lucru.- Din materialul pe care îl consultasem până atunci i-am dat unele date concrete cu privire la starea materială a populației maghiare din R.P.R.

Am reconfirmat că suntem de acord cu poziția lui KARKO GYORFAY.- Deasemeni în luna Martie sau Aprilie 1947 după ce am ținut discursul în parlament fiind într'o ședință la UPM am fost chemat telefonic de GYALMA POP DOMOCOS mi-a comunicat că adevăratul scop al vizitei nu sunt vizele ci aceasta a fost numai un pretext- Mi-a solăcitat să-i dau o copie a discursului și în plus mi-a cerut o serie întreagă de date cu privire la populația maghiară din ardeal care nu erau cuprinse în discurs.-

I.am dat lui DOMOCOAS GYOLOX POP discurul un exemplar în limba română și unul în limba maghiară.- Deasemeni i-am comunicat datele solicitate pe care el și le-a notat în carnet.- După ce am discutat cu GYOLAT DOMACOS POP acesta mi-a spus să mergem pela GYONGYOSI acesta la concediat pe GGYULAY POP DOMOCOS printr'un gest discret.- Rămânând singur GYORNGYOSI ma întrebat asupra efectului discursului meu și deasemeni mi-a cerut un supliment de date concrete asupra populației maghiare din Trnasilvania, eu i leam dat și dânsul și le-a notat, spunându-mi să-i mai aduc fiind interesant pentru unii miniștrii din guvernul maghiar.-

deci spij...

Intrebare:

Pe care din membri guvernului maghiar îi interesa aceste informații ?

Răspuns:

Nu pot preciza pe care membru al guvernului maghiar îl interesa aceste informații însă cu această ocazie sau la o vizită ulterioară GYONGYOSI mi-a destănuit că a comunicat despre atitudinea mea de "bun maghiar" lui LASLO RAJK.-

Intrebare:

Ai mai vizitat pe GYONGYOSI ?

Răspuns:

Nu pot să precizez dacă am mai vizitat o dată sau de două ori pe GYONGYOSI la legăția maghiară-Stiu însă că în Mai sau Iunie 1947 l-am vizitat pe GYONGYOSI luându-mi rămas bun dela el deoarece părăsea țara.- Am fost cu această ocazie și împreună cu HAGY TIBOR .- Cu această ocazie din nou ne-am indicat ca în cadrul conducerii UPM-ului să mergem pe linie șovină naționalistă a lui KURKO GYARFYS.-

Intrebare:

Ai arătat mai sus că la legăția maghiară, ai fost pentru obținerea unor vize de intrare în Ungaria, pentru ce persoane ai obținut astfel de vize și cine erau aceste persoane ?

Răspuns:

La legăția maghiară, am intervenit și obținut vize de intrare în Ungaria pentru următoarele persoane; Văduva lui NAGY ALEXANDRU, soția lui BAICO VICTOR Dr, HOLOSY TIBERIU, Dr, SOMOSY BELLA, VIRAG SOFIA, văduva lui GGENCE MIHAIL, soția lui GYDEY IULIU, KASZOS IULIU. Văduva lui NAGY ALRXANDRU era soția fostului meu profesor de matematici din Zalău și a plecat în Ungaria la rude.- Soția lui BAICO VICTOR fost profesor din Zalău, în timpul cât se a propiau *aruatele* de eliberarea, soții BAICO s'au betras în Ungaria.- Ulterior soția ELA BAICO a revenit în Zalău pentru a arabja unele chestiuni cu privire la averea sa. Cu viza obținută prin mine sa reîntors în Ungaria la soțul ~~său~~.-

Dr. HOLLOSY TIVERIU era medic șef la Zalău a părăsit țara deoarece nu mai avea funcția de șef al spitalului, și nu i se aprobase încadrarea în corpul profesorilor universitari.- Dr. SOMOSY BELLA medic la Asigurările Sociale din Zalău era venit din Ungaria în timpul ocupației maghiare.- Fiind scos din funcție a dorit să se reîntoarcă în Ungaria.- VIRAG SOFIA văduvă unui medic din Zalău a plecat la rudele sale din Ungaria.- Văduva lui GYEBGL MIHAI fost judecător din Zalău a plecat la rudele sale din Ungaria.-

Soția lui GYDAY IULIU a plecat la soțul său în Ungaria. GYDAY IULIU fusese în timpul războiului ofițer în armata hortisă, și apoi a rămas în Ungaria unde și-a deschis un birou avocațial KASZAS IULIU profesor de muzică la liceul din Zalău, era venit din Ungaria în timpul regimului hortist, sa întors în Ungaria.-

Intrebare:

Prin cine delalegația maghiară ai obținut dumneata vizele mai sus arătate ?

Răspuns:

Vizele le-am obținut prin secretarul II al legăției magiare din București GYOLEY POP DOMOCOS.-

Intrebare:

Din ce motive te servea GYALOY POP DOMOCOS cu aceste vize

Răspuns:

Vizele au fost obținute în mod ilegal. ceace l-a făcut

pe GYALAY POP DOMACOS ca să mă servească a fost faptul că ei cu noștea atitudinea mea și realțiile mele cu legația maghiară.-

Intrebare:

Ai mai furnizat altor diplomați maghiari asemenea informații cum ai arătat mai sus ?

Răspuns:

Da, în Septembrie 1949 am fost trimis de către MAEVSKI MIHAI la legația maghiară pentru a discuta unele probleme ce interesau statul maghiar eu la unele bunuri care se aflau la dispoziția fostului C.A.S.B.I.- Am discutat aceste probleme de față fiind SZEL, LODODI funcționar la legația maghiară ISTRATE NASTASE funcționară la Ministerul de Finanțe și eu.- Cu această ocazie l-am cunoscut pe SZEL ministru R.P. Ungare la București.-

După încheierea discuțiilor oficiale ISTRATE NASTASIA și LKLODI au părăsit biroul respectiv rămânând singur cu SZEL.- În convorbirea care a urmat SZEL și-a exprimat nemulțumirea asupra modului de colaborare dintre guvernul român și cel maghiar. Incursivat de atitudinea ostilă a lui SZEL față de guvernul RPR l-am informat pe acesta asupra unor probleme privind viața culturală (biserica, teatru, școli) a populației maghiare din RPR rezolvarea dată acestor probleme și aspectele pe care eu le apreciam că ar fi măsuri la defavoarea anumitor pături din populația maghiară.-

Deși această a fost prima discuție avută cu SZEL am avut impresia că acesta era informat asupra mea și a ideilor mele fasciste șovine.- Acest lucru era posibil deoarece unul din colaboratorii săi apropiați era GYALAY POP DOMOCOS.- Alte discuții cu SZEL nu am mai avut dat l-am revăzut în două rânduri când a venit să-l viziteze pe VASILE LUCA la Ministerul de Finanțe.-

Intrebare :

În afară de cei arătați mai sus ai mai furnizat informații altor diplomați maghiari ?

Răspuns:

Informații nu am mai furnizat altor diplomați maghiari în afară de cei pe care i-am arătat mai sus.- Am mai avut unele discuții cu caracter șovin-naționalist cu IKOLADI consilierul economic al legației maghiare și cu KOVACI GH atașatul de presă al legației maghiare.-

Intrebare:

Mai sus ai arătat că GYONGYOSI ția afirmat că a comunicat lui LASLO ROJK despre comportarea dumitale de așa zis "Bun maghiar". ?

././.

Arată anchetei dacă te-ai folosit de această recomandare a lui GYONGYOSI către LASLO REJK ?

Răspuns:

Da, am folosit această recomandare.- În luna Iunie 1947 la cerea văducei lui GYENGE MIHAI care vroia să obțină viza de intrare în Ungaria, am scris o scrisoare lui LASLO REJK.- După câte îmi reamintesc în această scrisoare, arătăm că scriu în calitate de deputat al populației maghiare RPR și rog să aprobe cererea de viză de intrare în R.P.U. a văducei lui GYENGE MIHAI.-

Răspunsul la această scrisoare era iscălit de unul din secretarii lui LASLO REJK și mi se comunica că cele solicitate de mine vor fi soluționate favorabil.- Ulterior văduva lui GYENGE MIHAI a povestit mamei mele următoarele ;

O rudă de a ieie fusese în audiență la LASLO REJK în legătură cu cererea de vize a văducei lui GYENGE M, L. REJK i-a spus printre altele că va rezolva favorabil această cerere deoarece SOLYOS IVAN care i-a scris în această privință este un om de al său.- Văduva lui GYENGE MIHAI cunoștea acest episod dintre scrisoare a rudei sale.-

Intrebare:

Ce te-a determinat pe dumneata să furnizezi informații lui GYONGYOSI POP și SZEL ?

Răspuns:

Eu eram stăpânit de sentimentul naționaliste șovine. Deasemeni datorită acestor idei șovine nu eram de acord cu linia politică a partidului.- Am furnizat informațiile pe care le-am arătat mai sus din convingere și nu am fost retribuit pentru acestea. Pot arăta că deși eram membru de partid și deputat totuși puneam mai sus interesele mele provenite din idei șovine-naționaliste decât interesele generale ale statului nostru.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cucânt cu cuvânt și după ce am constatat că el corespunde în totul celor declarate de mine verbal susțin susțin și semnez.-

LT. DE SECURITATE.
Barbu Lenobel

ss. Solyos Ivan

Proces-Verbal de interogator

Arestat Solymos Ivan, născut la 14 Februarie 1915 în
Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrosopului.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 în ultimul domiciliu în Buc. Str. Dr. Jiu Nr. 16.

18 Mai 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și 55 min.

„ s'a terminat la „ 03 și 30 „

Intrebare: Cine sunt părinții duminale ?

Răspuns

Tatal meu se numește Solymos Karol. A studiat
 dreptul - nu a profesat însă și a devenit
 funcționar și apoi profesor. În anii 1913-1918
 a fost directorul unui școară din Zalău.

În anul 1918 a fost primar al orașului
 Zalău. A făcut ^{parte din} partidul Ardeleanesc Maghiar
 (partid care cultiva sentimentele naționaliste
 sovine ale populației din Ardeal) Din partea
 acestui partid până în anul 1940 a fost
 ales în două rânduri ajutor de primar și
 membru în consiliul comunal al orașului
 Zalău. În partid a ocupat și o funcție
 pe care nu o pot preciza în trecut (1918-1940
 și o perioadă anterioară) total meu a fost
 și director al organizațiilor sociale din
 Zalău.

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: In anul 1940 dupa ocuparea Ardealului de Nord de catre regimul horthist, tata-meu a fost numit primar al orasului Zalău. In aceasta functie a fost sustinut de catre contele Beldie Koloman din Jibou.

A ocupat acest post pana in anul 1943 cand a fost scos la pensie pt. varsta.

A mai functionat si ca profesor. In prezent este pensionar, aceasta situatie i-am crougat-o eu fiind consilier superior administrativ la Min. de finante delegat la Casa generala de pensii.

Precizez ca inainte de 1940 tata-meu a facut parte din comitetul Partii din Ardeal nesc. Maghiar lucrand in comitetul județean al acestui partid si primind salariu.

Mama mea se numeste Eleonora nascuta Ridwal est fiica unui podgorcan si comerciant - este casnica.

Tata-meu si mama mea au posedat: un hotel, un restaurant, doua case si aproximativ 9 ha. de vie.

Ambii parinti traiesc si luasesc cu mine in Bucuresti.

Intrebare

ce unde cu functii importante si sau ai avut ?

Răspuns

Printre urdele mele mai apropiate eu sunt Radnoti Stefan (fost Ridwal) Acesta a fost un

Semnătura,

Polymotban

277

Urmare: ferist notoriu. In timpul razboiului a
fost parte din escadronul, Corpul Vitejilor.
Incepand din anul 1940 dupa dictatul dela
Wiene acest unchi al meu a functionat ca
inspector general al politiei maghiare din
Cluj. Acest post l-a detinut pana la eliberare
rea Clujului de catre trupele sovietice cand
a fugit in Austria.

In timpul razboiului s-a putut
m-a ajutat sa obtin aprobarea pt diferite
transactii de imobile si terenuri autori-
tatile se eliberau de catre comandamentul
regional militar (maghiar) din Cluj.

Prin urmare ca Radnoti Stefan a fost fratele
mamei mele.

Alt unchi al meu a fost Pajor Liviu
care incepand din anul 1918 in politica
fiind seful politiei din Zalau si ulterior
inspector de politie la Oradea.

Intrebare

le studii si urmat si ce alte activitati
si desfasurat in acea perioada?

Raspuns

Am lucrat in Zalau incepand din
1924 pana in 1931. Din anul 1931 pana
in 1936 am studiat la facultatea de drept
din Cluj unde mi-am luat si doctoratul
in drept.

Teoreca la facultate nu am avut
frecventa regulata prezentandu-mi numai
la examene sau launit in Zalau unde am

Urmare: erout ni diferenta alle ocupati: Asfel:

Anu dat medi totii, am facut proclie
intreun birou avocatial. Tot in acea
perioada am scris articole la un ziak
maghiar din Zalau nume, "Szilagyseg" Articole
scrise de mine aveu un caracter nationalist
scriu maghiar cu scop de a stata sentimentele
revizioniste de populatiei maghiare. Articolele
scunse de mine in ziarul Szilagyseg le am
incalitat cu numele meu sau cu pseudonimele Dr. S.I.
S.I. ni Homo Hungorus

In 1936 in leza de doctorat am prezentat
regimul hitlerist ni fascismul italian ponegruind
in acelasi tiimp regimul sovietic din URSS.

Intrebari

ce ocupatie ai erout dupa terminarea
studiilor ni ce politice ai facut in acel
tiimp?

Raspuns

Pana in anul 1938 am functionat ca avocat
stagiari in birourile avocatiale ale lui Deak Franzise
si Jouze A. Julian ambii din Zalau.

In 1938 mi - am deschis un biro (un biro)
propriu intai de notariat ni apoi avocatial.
ce avocat am operat in special cauzele
monetare de regiune.

Venindu - mi termenul de incorporare
in (armata) schimbul unei sume de beni dote
ca in in am facut suntit de medic de
stagiul militar.

In domeniul politic am activat

Semnatura,

Polymer

Urmas: pana in anul 1939 in partidul ardelenes - maghiar 235
 iar in anul 1940 eu devenit membru in FRN sectiunea
 maghiara jud. Salaj. Tot atunci eu fost numit in consiliul
 de conducere a comitetului sectiunii pt. jud
 Salaj functie pe care eu detinut-o pana la
 dictatura dictatura lui de la Viena

Intrubere

De activitate politica si profesionala eu
 derisurat duminata dupa dictatura de la
 Viena si pana la eliberarea Ardela lui
 de Nord (Zalau 16. Oct. 1944)

Raspuns

Dupa dictatura de la Viena 30 August 1940 - eu
 fost membru al partidului Ardelenes - partid
 fascist maghiar. In acest partid eu fost
 numit secretar al comitetului organizatiei oră-
 senesti Zalau post pe care l-am detinut
 pana in anul 1944 - 16 Oct. data eliberării
 Zalau lui de către trupele sovietice

In aceasta calitate facusem confirmarea
 membrilor partidului Ardelenes din oraul Zalau
 si isi luam cometele de membru al
 partidului.

In toate aceste perioade (1940 - 1944) eu
 continuat sa exercit meserie de avocat
 avand biroul avocatic in continuare.

In anul 1940 eu fost numit jurisconsult
 al judecatoriei politienesti din Zalau post
 pe care l-am ocupat pana la eliberare. In
 acest post eu fost releriat al politiei primind
 releriatul de la ajutorul sefului politiei
 omu me Tompos Karol.

Semnatura,

Polymot

Urmare: Tot in acest timp am fost juriscovul
bisericii reformate din Zalau.

Am fost avocat al ministerului regal
(maghiar) al agriculturii in Zalau.

Am fost juriscovul la prefectura
intra in mod onorific.

Searemeni am fost numit de catre
comandamentul militar hortic administrator al
evenilor unor romani care se refugiasera
in Ardealul de sud.

Am fost membru in organizatia de
tip fascist denumita: "Maghiar
ligvedek nemzeti szövetség" (Asociatia
nationala a avocatilor maghiari).

Intrebare

care erau atribuțiile duminicilor ca juris-
covul al politiei si cum le-ai indeplinit?

Răspuns

Judicatura politienasca nu avea procuror local
sau era tirat de juriscovul. Eu in calitate de juris-
covul autoamanelele depuneam sub cujele. Copiii
care se judecau acolo erau in general contra vantu
politienesti.

In luna Mai 1944 cand pe baza ordinului gu-
vernului maghiar cei 3-400 de evrei domiciliati in
Zalau au fost internati si deportati eu in calitate
de juriscovul al politiei am sunat hotarâri
prin care ei au fost internati. Aste hotarâri au
misi fost sunetele de Elek Francisc si Tompos
Karel, respectiv seful si sub seful politiei din Zalau.

Searemeni am misi sunat hotarâri de interare
sau stabilire de domiciliu fortat si pt. alte persoane

Semnătura,

Polymotban

Urmas: dintr-o casa invecinata Nicolae Topsoy
Popp Jimicu si Elena Maria.

286

Intrebari

care a fost activitatea deunitate ca administrator
al bunurilor, refugiatilor romani, care roman-
sero in Zalau

Raspuns

Dintr-o bunurile pe care le-am administrat mi
aduc aminte de cele apartinand unuia sau mai
persoane: Iosue A. Juliu, Iosue Gh., Dr. Ghete Ion
Sesca Gh. familie Tolca Pompei, Iosue Iughe, Lungu
George.

Bunurile acestor persoane constau in case
si pamanturi.

Multe din veniturile acestor bunuri dupa eliberare
nu le-am decontat proprietarilor insumandu-le.

Din averea lui Iosue George am vandut
mai multor tarani din Valea Nitei - Zalau o suprafata
de 10 jugure pamant arabil bani rezultati din
aceasta vanzare ilegala mi i-am insumat.

Tot din averea lui Iosue Gh. am mai vandut
o gradina de zarzavet cu o suprafata de 10 jugure
desemni am mai vandut 5 jugure de padure
sumele rezultate din vanzare mi le-am insumat.

Din averea Dr. Ghete Ion am vandut 2 jugure
de pamant

Tot in acea vreme am mai vandut 5 jugure
de pamant apartinand lui Mergineanu
Iumitu. Vanzarea am facut-o desi nu eram
administratorul terenului. Ido tarani din
com. Cirseni care au cumparat pamantul
am mai insumat din fente sume de bani si

Semnatura,
M. Iosue Gh.

Urmare: dupa 16 Octombrie 1944 pe care mi l- am
amintit.

Mentionez ca in oferta de cele existente mai
sus sau mai comis in acest timp si alte
evenimente vangeri ilegale si insuriri de bunuri.

Lubore

cum ai primit demnitate eliberare de
sub regimul hortic

Război

La 14 sau 15 Octombrie 1944 cand am eflat
ca Trupele germane si horticiste se vor retrage
din Balcani sau in cazul ca fieg din acest ora
pe interiorul ungaric unde se gaseau inca
Trupele fasciste. Am facut in acest sens ~~deciziuni~~ ^{deciziuni}
dar nu mi- eu reunit detonate. comi fapt
am renuntat la aceasta idee.

Mult timp dupa eliberare am continuat
si raspandesc si fiele sovurii despre o
ofensiva si reintinerere trupelor fasciste.

Am mai purtat insigne eroiciei fasciste
a eroicilor maghiari. Mult timp inca pe
domul reverului hamei mele am purtat insigne
reprezentand crucea inierlicista hitlerista.

din punct de vedere politic am continuat
si nutreze idei fasciste pe care le discutam
in familie si intre prieteni mei.

Fuind interogat asupra activitatii mele
din timpul regimului hortic sau 'causa
faptul ca am fost jurisconsult al politiei
maghiare si secretar al partidului fascist
Ardelenesc'. Acest interogatoriu a avut loc
in luna Oct. 1944 la organele sovietice.

Signatura,

Polymotway

Urmare: In acelasi timp am cautat sa intru in retele in conducatori U.P.M. si P.C.R din localitate pt. ca mi era esfel o buna apreciere din partea lor de care sa ma folosesc in scopuri personale.

La 5 Februarie 1945 datorita faptului ca orboresem o ciltitudine democrata. fata de conducatori U.P.M. si P.C.R am fost ales primar al orasului Zolcu fiind propus de U.P.M. si aprobat de Dr. Pintea Augustin - liberal fost prefectul judeului S'elcu.

Intrebare

Cum te-ai indeplinit functia de primar al orasului Zolcu?

Raspuns

Cand am primit primaria orasului Zolcu P.C.R. initiaza oscaru efectuarii reformei agrare. Dar eu aveam un vortinta de felul cum trebuie dusa aceasta munca pt. efectuarea reformei totasi am eu insa o mesu pino in luna Aprilie 1945 cand reforma agrara s'a fcut pe baza de lege - deci eu nu ma mai puteam opune. Cand a inceput reforma agrara am fcut tot ce nica stat in putinta pt. a scope pe uni morieri de efectele reformei. As fel am ajutat pe Douse Juliu sa se substeaga efectelor reformei desi avea o morie mai mare de cat limitele prevazute in lege. In acelasi ruc am ajutat-o si pe Terek Elisabeta nascuta Biro, pe Baloiy Gheorghe toti din Zolcu si baronul

Semnatura,

Stelmas

Urmare: Gyorgy din Com. Cresus dele care au primit ca retributie o suma nota. suma de bani.

O alta problema era de a urmasii ce toate bunurile care erau conținute ei de ereditate trebuiau să furnizeze patrimoniul C.A.S.B. i-ului (in falsu) să fie identificate preluate inventariate și conservate. Căutătorii acestor obiecte au excepții sau au restituit în mod legal bunuri urmasilor persoanelor (bunuri care trebuiau putute C.A.S.B.)

Văduve Gyorgy Mihai, Viorel Sofia, surorile Zolyomi, Kalman Jozsef, Fusca Stefan, Benedek Anon

În cartea personalului primării am menționat pe unii fosiști notorii și oficieri ca Ing. Balazs Gh., Kalman Jozsef, Franer rețea unui fost ofiter fascist

tot că primar mi-am înscris un aparat de radio din aparate la care fuseseră stăruite de populația civilă. La București acest aparat l-am donat soarelui meu Hrucear Francisc.

În tot timpul cât am funcționat ca primar am continuat să mă mențin în biroul meu vocațional.

Intrebari

ce activitate politica ai desfășurat ste în aceasta perioada?

Răspuns

În luna Martie 1945 m-am înscris în U.P.N. iar în luna Aprilie 1945 m-am înscris

Semnătura,

Molyndray

Urmare: in P.C.R. Inscriseră mea in U.P.M. si P.C.R. a fost numai pt. a-mi in leri pozitio mea de prima. Nu am dat nici un fel de veste de partid. Ca o dovada a faptului ca inscrierea mea in partid a fost formală este ca in toamna anului 1945 am făcut o cerere de demisie din partid asupra careia ulterior am revenit.

In anul 1946 la electiile din luna Noiembrie am invitat să fiu propus candidatul al doilea pe lista U.P.M. a jud. Sălaj pt. ce astfel să fiu sigur că vom fi ales deputat ceea ce s'a și întâmplat.

Intrebare

Mai sus ai scris că in aceasta perioada ai avut unele manifestări ostile regimului, în afară de cele scrise tu ai mai avut și altele?

Răspuns

In Toamna anului 1946 a murit datorită unei boli de plămâni pe care o contractase în timp ce făcuse parte din armata horthistă fratelui meu erou Ion Moșkerol. El a luat parte cu trupele horthiste la luptele împotriva armatei lor sovietice. În necrologul (scris de) întocmit de mine am scris că Ion Moșkerol a murit ca un erou. Am înțeles prin aceasta un erou militar care luptase împotriva U.R.S.S. Am făcut acest lucru datorită sentimentelor mele antisovietice pe care le nutream dar în mod formal eram de acum membru P.C.R.

Intrebare

Signătura,
Ion Moșkerol

Urmare: care erau sursele duminale ca deputat, in
ce functii ai ocupat?

Răspuns

In epoca de salariul si diurna mea de
deputat nu am avut in mod constant o alta
sursa de venituri dar am avut dale de finantare
cete teni cum miter sume de bani obligandu-ma
sa le fac unele servicii. Astfel:

- Gheorghe Benicium proprietar de moara
din com. Valea lui Mihai mi-a dat 100.000
(una sute mi) lei pt. dupa stabilizarea din
Aug. 1947 pt. sa ialesu obtinere unui
pasaport. Nu i-am obtinut pasaportul
in schimb nu i-am restituit nici bani.

- Ladouy fost negustor din (negustor)
Simleu Silvaniei printr-o nota a sa
mi-a trimis o suma de bani pt. a interveni
sa fie eliberat deoarece fusese arestat intr-o
afacere de robotaj economic.

- Chis, fost prim pretor la carei mi-a
dat deosemeni o suma de bani pt. obtinerea
unei autorizati de grâu.

- Sela o nota sau pichet a doi notari
care fusera arestati pt. eliberare de
acte false au primit sume de 80-100 de
dolari pt. a interveni sa fie eliberati.

Au schimbat aceste dolari la unul
din portarii hotelului Athenae Palace
unde eu locuiesc.

- Sela Nagy Tibor deputat in (noua)
Parlament au primit suma de 18.000 lei
pt. a interveni la Tribunalul Militar. Bucuresti.

Semnatura,

M. Polymorhauz

Urmas: eu privit la un fost ofiter care in acea vreme
avea embleme sau numit.

In aceasta perioada eu fost responsabil
pt. probleme financiare a grupului parla-
mentar U.P.M.

Principiu ca in acea perioada eu mai luas
suma de bani pt. diferite interventii de care
momentan nu se mi reamintesc.

Intrebari

Ca stiti si unorat dumneata in acea
perioada?

Raspuns

In acea perioada am unorat de la Legatie
Maghiara din Buc. pe Gyongyosi - care era
ministru Ungariei la noi, Domokos-Pap Gyalay
secretar II al legatiei maghiare, eu mai unoram
pe Kovacs Gh. secret de presa, Tklos si Kereses
Ludovic primul secretar al legatiei maghiare.

Intrebari

U legaturii si erit in Gyongyosi?

Raspuns

Pe Gyongyosi l-am unorat in 1946 decembrie
fiind unitat impreuna cu alti membri ai
grupului parlamentar U.P.M. la domul ei.

In aceasta ocazie din discursul sau eu constatet
ca sustinea idei sovine nationaliste.

Ulterior in anul 1947 eu vizitat pe
Gyongyosi la legatia maghiara de aproximativ
6 ori.

La prima vizita pe care eu facut-o lui
Gyongyosi la legatia maghiara eu fost in sotit
de Nagy Victor si Bentmiklos Freusz. Noi venisera in

Signatura,

Polymotray

Urmare: la Gyaly Pap Somoros pt. obtinerea unor
vize pe pasaport si aceste ne-o spus ca avea
dispozitie ca la venirea noastra sa ne
introduca la Gyongyos.

In ocazia discutiei care au avut loc in
biroul lui Gyongyos am aflat ca aceste
era originar din Oradea si ca tatăl sa
cât si tatăl sau erau juristi. Tatăl
si nu discut problema ardelenilor si la noi
ca este de parere ca trebuie sa fie independent
sau sa se alipeasca Ungariei. Apoi o esultat
parerea noastra noi am dat unele exemple concrete
de evenimente din Ardeal si asupra situatiei
populatiei maghiare, a relatiei lor cu autoritatile
romanești si despre unele institutii maghiare.

Deoarece in cele societati ale noi erau multe
date concrete Gyongyos si-a luat in urzul
discutiilor noastre. Supra ceea ce si-a dat
ca trebuie sa incepem prin a obtine
autonomia unor institutii maghiare din
Ardeal fata de cele romanești. Concret scolile
maghiare, teatrul maghiar, cooperatiile populatiei
maghiare sa fie separate de ce o restu lui
populatiei din tara, sa se mentina cel doua
centrale cooperatiste maghiare Kalake si cea
din Cluj.

Tot in aceasta ocazie s-a vorbit si
despre conducerea U.P.M. ului.

Gyongyos a sustinut ca politica justa
este cea a grupului format din Kurko Gyarfas,
Antal Sami la, Koteles si fan si alti.

Noi trei am fost de acord cu Kurk Gyarfas

Signatura,
Molyndban

Urmare: si cu din jurul sau deoarece chiar in (jurnal) discutii-le pe care le avusesem anterior intru noi am hotarat sa sprijinim linia soviet-ucronialista a lui Kurko Gyorfes deoarece era in totul in vederea noastre. Tot atunci am criticat politica dusă de Sziko Ferdinand, Tokaci, Ludovic si alti care urmau linia Partidului comunist român si a guvernului in cadrul U.P.M. ului.

Noi am promis lui Gyongyosi ca-l vom sprijini pe Kurko Gyorfes in cadrul conducerii U.P.M. ului

Intrebare

Ai mai avut intalniri si discutii cu Gyongyosi?

Raspuns

In luna Februarie 1947 impreuna cu Nagy Titov am fost obi nou pe la Legatia Maghiara pt. unele vrf. Siu nou am fost chemat la Gyongyosi. Sa repetat discutia cu privire la ~~sa~~ autonomie Ardealului crearea de institutii de populatiei maghiare rupte de cele ale restului populatiei. Tot atunci eu care pregateam un discurs cu privire la bugetul tarii pe care urma sa-l tin in parlament i-am comunicat lui Gyongyosi acest lucru. Siu de materialul pe care il consultasem pene atunci i-am dat unele date concrete cu privire la starea materiala a populatiei maghiare din R.P.R.

Au reconfirmat ca suntem de acord in pozitia lui Kurko Gyorfes

Deasemeni in luna Martie sau Aprilie 1947 dupa ce am tinut discursul in parlament

Semnatura,
M. Polynotman

Urmasare: fiind intr-o sedinta la U.P.M. am fost chemat telefonic de Gyolay Pap Domocos sa merg la legatia maghiara in legatura cu unele cereri de vize.

Referind la legatia Gyolay Pap Domocos mi-a comunicat ca adevaratul scop al vizitelor sunt vizele si acesta a fost numai un pretext. Mi-a solicitat sa-i dau o copie a discursului si in plus mi-a cerut o serie intrega de date cu privire la populatia maghiara din Ardeal care nu erau cuprinse in discurs.

I-am dat lui Domocos Gyolay Pap discursul in exemplar in limba romana si un alt in limba maghiara. Deasemenea i-am comunicat datele solicitate pe care el si le-a notat in carnet.

Dupa ce am discutat cu Gyolay Domocos Pap acesta mi-a spus sa mergem jale Gyongyosi. Dupa ce am intrat in birou la Gyongyosi acesta l-a conectat pe Gyolay Pap Domocos printru un gest discret. Remanand ningun Gyongyosi mi-a intrabat asupra efectului discursului meu si deasemenea mi-a cerut un supliment de date concrete asupra populatiei maghiare din Transilvania si le-am dat si deasemenea i-le-a notat spunandu-mi sa-i dau adau fiind interesant pt. unii ministri ai guvernului maghiar.

Intrebare

Pe care din membri guvernului maghiar li

Signatura,
Molyndway

Urmas: interese aceste informatii?

Raspuns

Nu pot preciza pe ceu membru al guvernului maghiar il interesau aceste informatii insa in aceasta ocazie sau la o vizita ulterioara Gyongyosi mi-a destainuit ca a comunicat despre obitindinea mea de "bun maghiar" lui Laslo Rajk.

Intrebare

Ai mai vizitat pe Gyongyosi?

Raspuns

Nu pot sa precizez odata cu mai vizitat radei sau de doua ori pe Gyongyosi la legatia maghiara. Stiu insa ca in Mai sau Iunie 1947 l-am vizitat pe Gyongyosi la domiciliu - mi ramas bun de la el deore ce parasesc tara. Am fost in aceasta ocazi si impreuna cu Nagy Tibor. Cu aceasta ocazie din nou ne-a indicat ca in cadrul conducerei U.P.M. ului ne mergeau pe linie soviet nationalista si lui Kurko Gyarfas.

Intrebare

Ai vizitat mai sus ca la legatia maghiara si fost pt. obtinerea unor vize de intrare in Ungaria. Pt. ce persoane ai obtinut astfel de vize si cine erau aceste persoane?

Raspuns

La legatia maghiara am intervenit si obtinut vize de intrare in Ungaria pt. urmatoarele persoane: Veduva lui Nagy Alexandru, sotia lui Baico Victor, Dr. Olosz Hollosy Tiberiu, Dr. Somosy Belle

Signatura

W. Raymond Gray

Urmare: Virag Sofia, vă duva lui Gyenge Mihail
sotie lui Gyday Juliu, Kaszas Juliu.

Vă duva lui Nagy Alexandru era sotie fostu lui
meu profesor de matematica din Zalău și a
plecat în Ungaria la nuda.

Sotie lui Baico Victor fost profesor din
Zalău. În timpul cât se apropiau omochile
de eliberare sotii Baico s'au retras în
Ungaria. Ulterior sotie Ele Baico a revenit
în Zalău și a creștă unele chestiuni cu
privire la averea sa. La rîpa obținute prin
mine s'a reîntors în Ungaria la sotul meu.

Dr. Hollory Tiberiu era medic ref. la Zalău
a părănit țara deoarece nu mai avea
funcție de ref. al spitalu lui și nu i se
probare încadrare în corpul profesori la
universitate.

Dr. Somossy Bella - medic la Angurintu
focile din Zalău era venit din Ungaria în
timpul ocupăriei maghiere. Fiind soa din
funcție a dorit să se reîntorne în Ungaria.

Virag Sofia vă duva unui medic din Zalău
a plecat la nuda sa din Ungaria.

Vă duva lui Gyenge Mihai fost judecator
din Zalău a plecat la nuda sa din Ungaria.

Sotie lui Gyday Juliu a plecat la sotul
său în Ungaria. Gyday Juliu fus în timpul
razboiului ofiter în armata hotarilor, și apoi a rămas
în Ungaria unde și-a deschis un birou comercial.

Kaszas Juliu profesor de muzică la liceu
din Zalău era venit din Ungaria în timpul
regimului hotarilor și a întors în Ungaria.

Signatura,

M. Gyenge

Întrebare: Întrebare

Prin care dele legative maghiere ai obținut
dumneata vizele unei noi cetățenii?

Răspuns

Vizele le-am obținut prin prezentarea la
legatia maghiară din București Gyula Pop-Domocos.

Întrebare

Am a motiv de serviu Gyula Pop-Domocos în
aceste vize.

Răspuns

Vizele au fost obținute în mod legal. Unele le-a
făcut pe Gyula Pop-Domocos ca să nu se știe
ce fost faptul că el cunoștea obiceiurile noastre și
relațiile mele cu legatia maghiară.

Întrebare

Am mai furnizat altor diplomați maghiari
esențial în formatul meu și cine tot mai sus?

Răspuns

Da. În Septembrie 1949 am fost trimis
de către Maerschi Mihai la legatia maghiară
pt. a discuta unele probleme ce interesau
statul maghiar cu la unele bunuri care
se aflau la dispoziția fostului lui C.A. SIBI.
Am discutat aceste probleme de fapt fiind
Șjel, Iclodi funcționar la legatia
maghiară, István Nesteric funcționar la
M. Finante și eu. În această ocazie l-am cunoscut
pe Șjel ministru R.P. Ungar la București.

După încheierea discutiilor oficiale István
Nesteric și Iclodi au părăsit biroul respectiv
rămânând singuri cu Șjel. În conversația care a
urmat Șjel și-a exprimat neamplăuirea

Semnătura,

Solyom Nagy

Urmare: asupra modului de colaborare dintre guvernul român și cel maghiar. În cursul de obișnuință estică a lui Szil fote. de guvernul R.P.R. l-am informat pe acesta asupra unor probleme privind viața culturală (biserica, teatru, școli) a populației maghiare din R.P.R. rezolvarea acestor probleme și așteptările pe care eu le aș avea în ceea ce privește în defavoarea anumitor pături din populația maghiară.

Deși această a fost prima discuție avută cu Szil eu sunt impresionat că acesta era informat asupra mea și a ideilor mele fasciste revine. Acest lucru era posibil deoarece unul din colaboratorii mei apropiați era Gyölgay Pop-Domocos.

Alte discuții cu Szil nu am mai avut dar l-am mai revăzut în două rânduri când a venit să-l vizitez pe Viorica Luca la M. Finante.

Intrebare

În afara de cei creați de mine sau de mine furnizat informații altor diplomați maghiari?

Răspuns

Informații nu am mai furnizat altor diplomați maghiari în afara de cei pe care i-am creați de mine sau. Am mai avut unele discuții cu comitetul sovietic - naționalist în cadrul consiliului economic al ligii maghiare și cu Kovacs Gh. directorul de presă al ligii maghiare.

Intrebare

Semnatura,
Mihail Gheorghiu

Urmare: Mai sus ai ciretat ca Gyongyosi ti-a afirmat ca a comunicat lui Laslo Rajk despre comportarea dumitale de are si „ bun maghiar

Ante cuctetei doie te-ai folosit de aceasta recomandare a lui Gyongyosi catre Laslo Rajk?

Raspuns

Da, eu folosit aceasta recomandare. In luna Iunie 1947 la cererea vadevei lui Gyenge Mihai care vroie sa obtina viza de intrare in Ungaria eu scis o scrisoare lui Laslo Rajk. Supa cate imi reamintesc in aceasta scrisoare astam sa scim in calitate de deputat al populatiei maghiare R.P.R. si rog sa aprobe cererea de viza de intrare in R.P.U. a vadevei lui Gyenge Mihai.

Raspunsul la aceasta scrisoare era iscalt de unul din secretarii lui Laslo Rajk si mi se comunica ca cele solicitate de mine vor fi solutiionate favorabil.

ultior vadove lui Gyenge Mihai a povestit mamei mele urmatoarele:

O mda de a si fusse in audienta la Laslo Rajk in legatura cu cererea de viza a vadevei lui Gyenge M. L. Rajk i-a spus printre altele ca va rezolva favorabil aceasta cerere deoarece Solymos Ivan care i-a scis in aceasta privinta este un om de al sau.

Vadove lui Gyenge Mihai urmatoare acest ~~stare~~ episod dintr-o scrisoare a mamei sale.

Intrebare

te-ai determinat pe dumneata sa furnizezi informatii lui Gyongyosi, Gyalay Pop si Szil?

Semnatura,

Solymos Ivan

Kaptun
 Urmare: In crew de pamt de neultimulu
 nationale norme. Deceamul delente ester
 la norme nu crew de erent in timo police
 a partidu lui. Au furnu pot in formulu po cos
 se cu eret me: nu du conuager a nu
 am fost alu bunt pt. erente. Pol erote ce
 de: crew nu bun de partid a deputat totu
 prin ce nu era interese mde poute du
 rde: norme - notiuante deot interese
 generale de statu nohu.
 In pmtul pmtu verbal l. cu
 ut urvent se urvent a dape ce cu
 urvent ce se conpunde in totu
 ce: decrete de mine nebe nuhu
 in crew mgt.

M. S. S. S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrococopului, cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion Nr, 16.-

23 Mai 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 15
" s'a terminat la " 02

Intrebare:

In ce împrejurări ai fost numit la Ministerul de Finanțe și ce funcție ai deținut ?

Răspuns:

In anul 1947 la 7 Noembrie, VASILE LUCA a fost numit Ministru de Finanțe.- La acea dată eu eram plecat din București. Re întorcându-mă după câteva zile KOCSO ALEXANDRU președintele UPM-lui mi-a comunicat că VASILE LUCA m'au cerut pentru a mă numi într'un post în Ministerul de Finanțe.- In jurul datei de 20 Noembrie 1947 văzând că nu sunt în Ministerul de Finanțe, și nici nu sunt chemat m'am dus din propria inițiativă și am solicitat o audiență la VASILE LUCA.-

In urma acestei audiențe VASILE LUCA a dat dispoziție să mi se facă decizie de numire.- In Decembrie acelaș eu am fost numit consilier superior administrativ la Ministerul de Finanțe cu delegație la Casa Generală de Pensii.-

Intrebare:

Ce motive l-a determinat pe VASILE LUCA să te ceară în mod special pe d-ta dela U.P.M. pentru a te numi în Ministerul de Finanțe ?

Răspuns:

X Pe VASILE LUCA l-am cunoscut în anul 1945 vara când el fiind întrecere prin Zalău, eu ca primar am participat la bancetul dat în cinstea lui, deasemeni am mai discutat a doua zi când l-am întâlnit în oraș.-

././.

ss. Solymos Ivan,

La București l-am reîntâlnit la ședințele și lucrările parlamentului.- Personal eram de un an de zile în relați de strânsă prietenie cu fratele lui VASILE LUCA anume THOT GHEZA deputat în parlament din partea U.P.M-ului.- X

Intrebare:

Ce activitatea ai depus dumneata în calitate de consilier superior administrativ al Ministerului de Finanțe cu delegația la Casa Generală de Pensii ?

Răspuns:

X În Casa Generală de Pensii m'am ocupat în prea mică măsură de activitatea acestei instituții neglijând atribuțiile ce-mi reveneau.- În acea perioadă de imediat după stabilizarea monetară (15 August 1947) se punea în fața Ministerului de Finanțe sarcina de a reduce din bugetul statului cât mai multe cheltuieli neproductive

Printre pensionari se aflau numeroși, care în afară de pensie ocupau servicii cu venituri mari, avea proprietăți importante și alte resurse de trai, erau mult care nu îndeplineau condițiile necesare pentru a primi pensie (sub limita de vârstă sau în valabilitate)

Pe de altă parte mai primeau pensie o serie de elemente care în trecut desfășuraseră o activitate criminală împotriva clasei muncitoare.- Pensile plătite acestor categorii încărcau cu o sumă importantă bugetul țării scăzând puterea leului.- Pentru remedierea acestei stări de lucruri sa luat măsura de a se face o lege de revizuire a pensionarilor.- Personal am contribuit la întocmirea proiectului de lege, și la darea formei definitive al acestui proiect.

Colectivul care a întocmit acest proiect de lege nu a avut în vedere ca într'adevăr să fie eliminați dela primirea pensiilor aceia care o primeau în mod nejustificat.- Chiar însăși întocmirea proiectului a fost mult întârziată.- Formularea proiectului a fost făcută în așa fel încât să se taie pensiile la cât mai puțin din cei care o încasau în mod abuziv și nejustificat.-

X Se punea în special problema că acelor pensionari care aveau alte venituri depășind un minim imposabil să li se revizuiască pensiile.- În formularele care trebuiau să fie completate de pensionari nu sa trecut în mod intenționat averea soției (sau soțului) ceea ce a făcut ca o categorie foarte numeroasă de pensionari să fie exceptați dela revizuirea pensiilor sau să se sustragă dela efectele aceste legi.- Personal am susținut acest punct de vedere.- X

Intrebare:

Ce te-a determinat pe dumneata să ai această atitudine față de revizuirea pensiilor ?

Răspuns:

In întocmirea acestui proiect de lege nu ma preocupat întărirea bugetului statului, ci am fost călăuzit de unele interese personale.- Astfel în problema veniturilor soțiilor pensionarilor eram direct interesat.* Tatăl meu urma să-și reglementeze dreptul de pensie, iar pe numele mamei era înscrisă via familiei ceace ar fi determinat tăierea dreptului de pensie.-

Deasemeni am căutat să-mi capăt o cât mai mare popularitate printre pensionarii.- După ce proiectul a devenit lege am ținut unele discursuri la adunările programate de mine în țară cu pensionarii și prin radio.- In aceste discursuri am popularizat pe VASILE LUCA și pe mine ca apărători ai intereselor pensionarilor.-

Intrebare:

Față de cele arătate mai sus declară dumneta alte acțiuni de interes personal sau al cunoștințelor dumnitale pe care le-ai desfășurat în acea vreme ?

Răspuns:

Am dat dispoziții ca să se rezolve în mod favorabil cererea de pensionare a tatălui meu pentru unele perioade din activitatea lui i-am dat un certificat că a funcționat în biroul meu avocațial.- Tot eu am dat dispoziția consilierului CORNETI NICOLAE să-l numesc pe tatăl meu membru în comisia de revizuire a pensionarilor din județul Sălaj, în locul altui membru care fusese numit anterior.- Deasemeni am mai rezolvat în mod favorabil cererile și intervențiile unor cetățeni și deputați dintre prietenii mei.-

Intrebare:

Cât timp ai funcționat la Casa Generală a Pensii ?

Răspuns:

La Casa Generală a Pensii am funcționat până în luna Decembrie 1948 când am fost numit secretar al Comisiei pentru simplificarea și raționalizarea aparatului de stat (CSRAS) și director al direcției state și drepturi de personal din Ministeru de Finanțe.-

Intrebare:

In ce împrejurări ai primit aceste funcții, și ce atribuții îți reveneau dumnitale ?

Răspuns:

297

✓ Numirea în funcție de secretar al CSRAS-ului și director al direcției state și drepturilor de personal mi-a fost comunicată personal de către VASILE LUCA. * Atribuția mea era de a pregăti pentru membri comisiei lucrările necesare în vederea: 1/ Naționalizarea schemelor de organizare ale organelor centrale (ministere și locale ale puterii de stat și ale personalului tehnic de conducere și administrativ al întreprinderilor de stat. 2/ Stabilirea unui sistem unic a drepturilor de personal administrativ și tehnic de conducere ale instituțiilor și întreprinderilor de Stat.-

După adoptarea hătărârilor de către comisie să i-au măsurile necesare pentru punerea lor în aplicare, ca director al direcției state și drepturilor de personal din M.F. aveam obligația de a urmări punerea acestor hotărâri în practică.-

Întrebare:

Cum ți-ai îndeplinit sarcinile și atribuțiile dumitale de secretar al CSRA-ului ?

Răspuns:

Comisia era formată din VASILE LUCA președinte GHEORGHE APOSTOL și LOTHAR RADACEANU membri.- Mondul legal de funcționare al comisiei ear următoarele; Pe baza solicitărilor de scheme din partea ministerelor, instituțiilor sau întreprinderilor eu întocmeam referate de analiză a schemelor propuse făcând aprecieri dacă este necesar să se aducă unele modificări sau să se apr be în formă inițială.- Comisia trebuie convocată de VASILE LUCA să discute și să hotărească asupra propunerilor.- Același mod de lucru era legal și pentru celelalte probleme de drepturi de personal care cădea în sarcina CSRAS-ului și anume plata orelor suplimentare, din tabelul de salarizare care trebuia aplicat în instituție dsau întreprinderea respectivă.-

Comisia în toate aceste probleme după discutarea lor dădea hotărâri semnate de președinte și cei, doi membrii.- Deoarece VASILE LUCA nu convoca decât foarte rar comisie numeroase lucrări, i le-am prezentat lui personal care fără a consulta pe ceilalți membri ai comisiei le-a aprobat înscălinind fie proiectul de decize fie referatul.- Deasemenă de orece VASILE LUCA ce neglijat în mare măsură această muncă a comisiei multe chestiuni principale le-am rezolvat eu personal fără să mai consulte comisia.- Din acest motiv în activitatea mea am negocitat obligația de a se obține în prelabil aprobarea comisiei și am dat di-

ferite circulări cu caracter principal deasemeni am comunicat multor ministere întreprinderi sau instituții, aprobarea schemelor solicitate fără să le fi prezentat comisiei sau lui VASILE LUCA.-

Intrebare:

Arată concret ce aprobări și circulare ai dat din propria inițiativă ?

Răspuns:

Dintre numeasoasele aprobări și circulare date de mine din propria inițiativă fără avizul comisiei îmi reamintesc următoarele.-

Circulara dată în toamna anului 1949 adresată Ministerului Sănătăți prin care se acorda un surplus de salarii, medicilor care lucrează în mediu periculos.- În primul semestru al anului 1949 am dat două circulare adresate tuturor ministereilor (care trebuiau comunicate organelor în subordine) prin care am aprobat plata de ore suplimentare personalului de serviciu (îngrijitori, oameni de serviciu etc,) și șoferilor iar a doua circulară prin care se prevedea plata de ore suplimentare, funcționarilor administrativi prevăzuți în tabelele de salarizare până la gradul 8 inclusiv.-

O circulară sau a doua, explicative asupra unei hotărâri a Consiliului de Miniștri prin care se reglementa salarizarea celor care dețineau mai multe funcțiuni.- Prin această circulară am dat unele dispozițiuni care anulau în parte hotărârea consiliului de miniștri în favoarea

O circulară prin care reglementan care unități se consideră întreprinderi, instituții sau ministere.- Această circulară era dată pe marginea decretului lege de înființarea a CSRAS-ului. A fost redactat și difuzat în vara anului 1949.-

O circulară de înființare a unui sistem unic de registratură la toate ministerele date în vara sau toamna anului 1949.- În Februarie 1949 am aprobat din propria inițiativă schema Ministerului Agriculturii, în Martie același an am aprobat schema de organizare a Ministerelor Cultelor și a Ministerului Naționalităților.-

În aceeași perioadă am aprobat din proprie inițiativă schema de organizare a Ministerului de Externe și a CSP-ului iar în vara anului 1949 am aprobat schemele de organizare ale Ministerului Comerțului Exterior, și ale Direcției Generale a Telecomunicațiilor din Ministerul Comunicațiilor.-

Schemele teatrelor, de crucii roșii, a Editurii de Stat a Academiei RPR, ale Institutului de Proiectare a Ministerului Construcțiilor și ale Institutului (de învățământ superior) de construcții au fost aprobate de mine personal fără consultarea comisiei.- Menționez că în afară de circularile și aprobările pe care le-am arătat mai sus am mai dat asemenea circulari și aprobări fără avizul Comisiei de care însă nu-mi reamintesc în prezent.

Intrebare:

Această metodă de lucru a duminică a avut urmări negative

Răspuns:

Aceste procedee a dus la aprobarea unor scheme de organizare având un personal în plus decât cel strict necesar.- A creiat o situație de inegalitate între diferite instituții în privința numărului personalului sau a salariilor.- Caz concret pot să arăt circulară prin care reglementam și care întreprinderi.- Pe baza acestei circulari, unitățile comerțului de stat băncile și telecomunicațiile precum și nota au fost considerate unități ca întreprinderi, sa aplicat în ele salarizarea conform tabelului de salarizare Nr. 2 (cel care prevedea salarii mai mari) pentru personalul administrativ și tehnic de conducerea din întreprinderi.- Acest lucru a dat naștere la umflarea fondului de salarii.-

În același timp la unitățile cooperatiei care avea același specific ca și unitățile comerțului de stat, nu sa aprobat decât tabelul de salarizare Nr. 1 creindu-se astfel nemulțumiri. În altă ordine de idei pot să arăt că în unele cazuri am întârziat cu rezolvarea lucrărilor provenite de la unele instituții făcând ca delegații lor să revină de câteva ori pe la mine.- În privința construcției canalului Dunăre Marea Neagră, am făcut unele greutăți.- Astfel în luna Mai sau Iunie 1949 am adresat Direcției Generale a Canalului Tov. HOSU o adresă cu caracter de a face șicană și care sa încheiat cu amenințarea că dacă nu se vor îndeplini indicațiile din adresa voi bloca fondul de salarii.-

La redactarea aceste adrese sa ajuns la următorul mod; WEISS IOAN fost funcționar în Ministerul de Finanțe, a fost numit la recomandarea lui VASILE LUCA în postul de contabil șef al construcției canalului.- Între WEISS IOAN și HOSSU atunci director general al construcției canalului au intervenit unele neînțelegeri. În urma acestor neînțelegeri WEISS IOAN a venit într-o zi la mine la Ministerul de Finanțe și redactat conținutul acestei adrese cu scopul de al sili pe HOSU să adapteze punctul său de vedere.-

La solicitarea lui WEISS IOAN mi-am însușit această adresă pe care am trimis-o în iscălitura mea .- În atitudinea mea ostilă față de construcția Canalului Dunăre Marea Neagră, am fost influențat de faptul că într'o discuție anterioară VASILE LUCA sa exprimat dușmănos anumitor măsuri luate în vederea construcției Canalului.- Am admis să-mi însusesc și să iscălesc adresa concepută de WEISS IOAN deoarece știam că acesta este omul lui VASILE LUCA pe care îl informa asupra construcției canalului.-

*le spune
Weiss?*

Problema aceste adrese a fost reglementată numai la intervenția secretarului PMR Gh. CHEORGHIU- DEJ.-

Intrebare:

Activitatea d-tale ca director al direcției state și drepturi de personal și secretar al CSRAS-ului- au fost analizate de colegiul de conducere a Ministerului de Finanțe.- ?

Răspuns:

În luna August 1949 am fost chemat în fața colegiului de conducere a Ministerului de Finanțe unde am dat un raport asupra activității mele ca director a Direcției State și drepturi de personal din Ministerul de Finanțe, și ca secretar a CSRAS-ului. La concluzia am fost criticat de VASILE LUCA, IACOB ALEXANDRU și MODORAN VASILE arătându-mi-se că mi-am depășit în unele cazuri atribuțiile mele, însușindu-mi unele atribuțiuni ale Comisiei.-

Intrebare:

Ce alte funcții ai mai deținut în cadrul Ministerului de Finanțe în afară de cele arătate până la această întrebare din această declarație ?

Răspuns:

În vara anului 1949 am ținut timp de aproximativ o lună zile locul directorului direcției valutare din Ministerul de Finanțe.- În August 1948 am fost numit membru în comisia de lichidare a CASBI-ului în care am funcționat până la desființarea, adică în toamna anului 1949.- După câte mi-am putut da eu seama cu această comisie am fost numit de VASILE LUCA.-

Intrebare:

Cum s-a desfășurat activitatea comisiei pentru lichidarea CASBI-ului ?

Răspuns:

Activitatea desfășurată de Comisia pentru lichidarea CASBI-ului a fost contrară URSS și intereselor statului nostru și sabotat condițiile de armistițiu și ale tratatului de pace.-

In acest sens imi reamintesc următoarele ; comisia sa mulțumit să predea numai acele bunuri care au fost cerute nominal de comandamentul sovietic, și cele sesizate de delegații sovietici a omis însă obligația de a identifica și preda organelor sovietice bunurile germane care conform convenției de armistițiu trebuiau în mod legal predate dar ne fiind cunoscute de sovietici nu erau cerute.-

Aparatul CASBI-ului indentificase și invesționase bunurile de origină italiană care conform convențiilor de armistițiu urmau să fie predate URSS.- Până la desființarea comisiei în toamna anului 1949 nu au fost predate organelor sovietice aceste bunuri, ele se aflau date în custodie unor particulari în urma intervențiilor făcute de MAIVESCHI MIHAIL președintele comisiei de lichidare CASBI-ului numeroase mobile și bunuri germane care trebuiau în mod ilegal (conform convenției de armistițiu) predate organizației sovietice fiind în folosință unor instituții de stat au fost vândute acestor instituții.-

Deasemeni unele mobile au fost vândute unor persoane particulare.- Pentru plata acestor mobile sau stabilit prețuri care reprezentau în general cam 10% din valoarea lor reală.- Legătura cu organele sovietice ear ținută de MEEVCSHI MIHAIL. El informa regulat comisia de discuțiile purtate cu delegații sovietici.- Se pălungea față de noi de locțiitorul șefului delegației sovietice un maior care era foarte exigent față de îndeplinirea sarcinilor prevăzute de convențoe de armistiții.- De acest lucru MAEVCSHI a informat pe IACOB ALEXANDRU care era legătura superioară a comisiei, și aceste pe VASILE LUCA fapt care a dus la înlocuirea acelu maior sovietic.-

In general comisia a căutat să predea organizației sovietice cât mai puține bunuri un caz concret ar fi trolleybusul din Craiova a cărei restituire a fost mult amânată. O altă acțiune contrară statului a fost;

Conform primei legi CASBI în anii 1944 și 1945 bunurile aparținând populației maghiare din Ardeal, cetățeni unguri și români care fugiseră din fața armatei sovietice eliberatoarea au fost inventoriale și date în custodie.- Același lucru sa întâmplat și pentru bunurile aparținând magharilor care sub ocupația hortică avut o atitudine afățise fascistă.-

In privința bunurilor aparținând cetățenilor maghairi comisia a hotprăt ca ele să fie restituite proprietarilor lor chiar dacă aceștia concscră activitatea fascistă natinie.-

*Unul a imp
luinat ace - //
asta linie ?
si cum e scris*

Tot comisia a vândut bunuri aparținând C.A.S.B.I.-ului la prețuri iluzorii astfel că a fost păgubit ori statul român ori URSS.-

Intrebare:

Cine a introdus această linie dușmănoasă URSS și anti-statală în cadrul comisiei de lichidare C.A.S.B.I. ?

Răspuns:

Linia anti-sovietică și antistatală a fost introdusă în comisia de către MOEVSCHI MIHAI care susținea că noi trebuie să apărăm interesele statului român față de cererile URSS.- Tot MAEVSCHI arată că linia de activitatea a comisiei este dată de IACOB ALEXANDRU.- Toți membri comisiei înculsiv, eu am fost de acord cu linia de activitate anti-sovietică și antistatală trasată de MAEVSCHI MIHAI.- Unul dingur anume LUCIANU nu a fost de acord și a fost silit să demisioneze.-

Intrebare:

Care a fost atitudinea dumitale ca membru al comisiei pentru lichidarea C.A.S.B.I.-ului și de ce a fost determinată ?

Răspuns:

Am fost de acord că această linie anti-sovietică și anti-statală dusă de comisia pentru lichidarea C.S.A.B.I.-ului.- Am fost de acord cu toate hotărârile luate de comisie iscălinindu-le.- Din cadrul comisiei am furnizat unele informații confidențiale ministerului Ungariei la București anume SZEL.- Ceace ma determinat ca în cadrul comisiei să am această atitudine, este faptul că, încă din tinerețe eu nutream idei anti-sovietice, iar datorită educației eram șovin maghair.- In plus deoarece această linie venea dela su superiori mei, am apreciat că e bine să fiu de acord cu ea.-

Intrebare:

Arată anchetei ce avantagii personale ți-ai creat sau ai avut cât ai funcționat în Ministerul de Finanțe ?

Răspuns:

In luna Mai 1949 în timp ce era, secretar al C.S.R.A.S.lui am fost decorat cu "Ordinul Muncii cl.III.- În lunile Septembrie Decembrie 1948 și Ianuarie, Februarie 1949 am primit din partea conducerii Ministerului de Finanțe premii lunare variind între 20.000 (douzeci mi) și 60.000 (șaizeci mi lei).- In anul 1949 am luat din depozitul Ministerului de Finanțe un frigider electric și o batelie de aragaz, pe care până la arestarea mea nu le-am plătit.-M'am folosit de mașina Ministerușui de Finanțe și de oridine de serviciu făcută pe hârtie și antetul Ministerului de Finanțe pentru a tran-

porta în mod ilegal dela Zalău la București cantități de alcool (vin, țuică) provenite din via proprie.- În anul 1949, prin intervențiile făcute de WEISS IOAN și BIDLITZ ZOLTAN am fost scutit de inopozitul datoral de mine statului pentru biroul avocațial pe care posedam încă din Zalău, și pentru care nu-mi achitasem impozitele încă din anul 1945.-

Intrebare:

Când ai fost numit profesor universitar, unde și cum ți-ai îndeplinit această funcție ?

Răspuns:

În luna Decembrie 1948 am fost numit la Cluj la Universitatea Bălay profesor suplimentar de drept constituțional.-Am funcționat la Cluj până în luna Iunie 1949, când în urma intervențiilor făcute de mine, am fost numit profesor de drept administrativ la facultatea de științe juridice din București, unde am funcționat până în luna Mai 1951.- În timpul cât am funcționat ca profesor universitar la Cluj și la București, nu am dat atenție cuvenită pregătirii lecțiilor și predearea lor în fașa studenților. Unele din lecții au fost pregătite în colaborare cu tatăl meu SOLYMOȘ CAROL care în ani 1907-1909 a urmat facultatea de drept din Cluj.- Au fost lecțiile care au fost pregătite complet de tatăl meu, și eu le-am expus studenților.-

Din acest motiv lecțiile nu au corespuns nivelului științific necesar și au cuprins și afirmația neprincipiale.- În foarte multe din lecții, seminarii sau ședințe ale colectivului de catedră am lipsit,-

Intrebare:

Mai ai ceva de arătat cu privire la activitatea dumitale în Ministerul de Finanțe ?

Răspuns:

În anul 1947 înainte de stabilizare am vândut o cantitate de vin cooperativei "Ciucul de jos" din Gheorghieni, această cantitate de vin am primit o importantă sumă de bani prin ADAM ALEXANDRU și KARDA FRANCISC.- Toamna când trebuia să livrez acest vin, nu mi-a respectat această obligație.- Deoarece susnuții insistau să le restituie valoarea sumei ce-mi făsesse achitată, eu în anul 1949 am trimis lui KARDA FRANCISC o scrisoară, scrisă pe hârtie cu antetul Ministerului de Finanțe Cabinetul Ministerului prin care îl amenința pentru a înceta să mai insiste în vederea lichidării acestui obuz de încredere comis de mine.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine susține și semnez

LT. DE SECURITATE,
Barbu Lenobel.

ss. Solymos Iavan

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Solymos Ivan, născut la 14 Februarie 1915 în
Zalău de profesie evroat, fost vice președintele al
centro-cooperativ, în ultimul domiciliu în București, Str. Or. Lion Nr. 16
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

23. Mai 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 15 și min. -
s'a terminat " " 02 " " -

Intrebare: În ce împrejurări a fost numit la
Ministerul de finanțe și a funcției și
primit ?

Răspuns

În anul 1947 la 7 Noiembrie Vorile Luce a fost
numit (finanț) Minister de finanțe. La acea dată
eu eram plecat din București. Rătorcându-mă după
câteva zile Kacso Alexandru - președintele URM-ului
mi-a comunicat că Vorile Luce m-a cerut pt. a
mă numi într-un post în M. de Finanțe

În ziua datei de 20 Noiembrie 1947 văzând că
nu sunt numit în M. de finanțe și nici nu sunt
chemat să-mi duc din proprie inițiativă și am
solicitat o audiență la Vorile Luce

În urma acestei audiențe Vorile Luce a dat
dispoziție să mi se facă decizie de numire

În Decembrie același an am fost numit
consilier superior administrativ la M. de

Îscălitura,
Solymos Ivan

Urmare: finante cu delegatie la Com. generala
de pensii.

Intrebare

ce motive l-au determinat pe Vorile
Luca sa te cerci in mod special pe d-ta.
dela U.P.M. si sa te numeasca in M. de finante?

Raspuns

Pe Vorile Luca l-am cunoscut in anul 1945
vare cand el fiind in treaca prin Zalau
eu ca primar am participat la banchetul
dat in cinstea lui, deosebit am mai discutat
a doua zi cand l-am intalnit in oras.
La Bucuresti l-am reintalnit la sedintele
si lucrarile parlamentului. Personal eram
de un cu de zile in relati de stransa
prietenie cu fratii lui Vorile Luca si cu
Thot Gheza. deputat in parlament din partea
U.P.M.-ului.

Intrebare

ce activitate ai deplasat de atunci in
calitate de consilier superior administrativ
si M. de finante cu delegatie la Com. gen. de
Pensii?

Raspuns

La Com. generala de pensii m-am ocupat in
peo mica masura de activitatea acestei institutii
neglijand atributiile ce-mi reveneau.

In acea perioada de imediat dupa
^{stabilizarea monetara}
~~reforma~~ de moneda (15 August 1947) se pune in
fata ministrului de finante sarcina de
a reduce din bugetul statului cel mai
multe cheltuieli neproductive. Printre

Urmare: pensionarii se ofileu numeroz, care sa ofere
 de pensie ocupau servicii cu venituri mari
 crecu proprietati importante si alte resurse
 de trai erau multi care nu indeplii
 necu conditiile necesare pt o (indeplina)
 prima pensia (sub limita de varsta sau
 in validitate). Pe de alta parte mai primiau
 pensie o serie de elemente care in trecut
 desfasurasera o activitate criminala impotriva
 clasei muncitoare. Pensile platite acestor
 categorii in carcase cu o suma importanta
 bugetal, tam si sfarsit puterea leu lui.

Pentru remedierea acestei stari de lucruri
 s-a luat masura pt a se face o lege
 de revizuire a pensionarilor. Personal
 am contribuit la intocmirea proiectului de
 lege si la darea formei de finalizare a
 acestui proiect.

Colectivul care a intocmit acest proiect de
 lege nu a avut in vedere sa intradevar sa fie
 eliminati dela primirea pensilor cuiva care o primiau
 in mod nejustificat. Chiar in sin intocmirea
 proiectului a fost mult interpretata. Formularea
 proiectului a fost facuta in asa fel incat sa
 se fac pensile la cot mai putini din cei
 care o incasau in mod abuziv si nejustificat.

Se pune in special problema ce autor
 pensionarii care aveau alte venituri depa-
 sind un minim impozabil sa li se revizuiasca
 pensile. In formularea care trebuia sa
 fie completata de pensionarii nu s-a trecut
 in mod intentionat avand notiia (sau sotului)

Semnatura:
 Holmström

Urmare: ceea ce s-a făcut ca o categorie foarte numeroasă
de pensionari să fie exceptate de la (sta)
revizuirea pensiilor sau să se sustină de la
efectele acestei legi.

Personal am susținut acest punct
de vedere.

Intrebare

Ce te-a determinat pe dumneata să ai
această atitudine față de revizuirea pensiilor?

Răspuns

În întocmirea acestui proiect de lege nu m-am
preocupat întotdeauna de bugetul lui statului, ci am
fost preocupat de unele interese personale. Astfel
în problema veniturilor mamei și a pensionarilor
eram direct interesat. Tatăl meu urma să se
reglementeze dreptul de pensie iar pe mine
mama era în sarcină în familie ceea ce
mi-a determinat tăcerea dreptului de pensie.

Însă am căutat să-mi capal o
cauza mai mare populată printre pensionari.
După ce proiectul a devenit lege am ținut unele
discursuri la adunările programate de mine în
terse cu pensionarii, și prin radio.

În aceste discursuri am popularizat
pe Verile Lucce și pe mine ca apărător
al intereselor pensionarilor.

Intrebare

Față de cele spuse mai sus declară dumneata
câteva cazuri de interes personal sau al cunoștințelor
dumitale pe care le-ai deformat în acea vreme?

Răspuns

Am dat dispoziții ca să se rezolve în mod

Seignătura,
Polymnia Ray

Urmare: favorabil creșterea de pensionare a totor
meu. Pt. unele perioade din activitatea lui
eu am dat un certificat ca a functionat in
biroul meu evoratiol.

Tot eu am dat dispozitie consilierului
corului Nicolae sa-l numeasca pe totul meu
membru in comisia de revizuire a penio-
nerilor din judetul Satej. in locul
altui membru care fusese numit anterior.

Securitari sau usi rezolval in mod favo-
rabil seserile si interventile unor cetateni
si deputati dintr-o prieteni mei.

Intrebare

Ciel timp ai functionat la casa generala
de pensii?

Raspuns

La casa generala de pensii am functionat
pâine in luna februarie 1948 cand am
fost numit secretar al Comisiei pt. simplificare
si rationalizarea operatului de stat (C.S.R.A.S.) si
director al directiei state si dupturni de
personal din Min de finante.

Intrebare

In ce imprejurari ai primit aceste functii
si a atributi. iti revin sau demitale?

Raspuns

Numirea in functia de secretar al C.S.R.A.S.ului si
director al directiei state si dupturni de
personal mi-a fost comunicata personal de tota
Varile Luce.

Atributiile mele era de a pregati pt membri
comisiei lucrurile necesare in vederea 1) rationalizarea

Semnatura,

[Signature]

Urmare: schemelor de organizare ale organelor centrale (ministere etc) si locale ale puterii de stat si ale personalului tehnic de conducere si administrativ ale intreprinderilor de stat. 2) Stabilirea unui sistem unic a drepturilor de personal administrativ si tehnic de conducere ale institutiilor si intreprinderilor de stat.

Supra adaptarea hotararilor de acestu comisie sa i-au mersurile necesare pt. punerea lor in aplicare, la directorul directiei statului si drepturilor de personal din M.F. creandu obligatia de a urmari punerea acestor hotarari in practica.

Intrebare

Cum ti-ai indeplinit sarcinile in atributiile demnitatii de secretar al C.S.R.A. Statului?

Raspuns

Comisia era formata din Vasile Luca presedinte, Gheorghe Apostol si Lothar Radăceanu membri. Modul legal de functionare al comisiei era unicatoul:

Pe baza solicitarilor de scheme din partea ministerelor institutiilor sau intreprinderilor se intocmeau referate de analiza a schemelor propuse facand aprecieri daca este necesar si se aduce unele modificari sau se se aproba in forma initiala. Comisia trebuia convocata de V. Luca si se discute si se hotarasia asupra propunerilor.

Acelasi mod de lucru era legal si pt. celelalte probleme de drepturi de personal care se aduceau in sedinta C.S.R.A. Statului si erau pe plote orilor suplimentare, din care Tabelul de selectare

Signatura,
Polymath

Urmare: cor trebuie aplicat in institutie sau
intreprindere respective.

Comisia in toate aceste probleme dupa
discutarea lor da dea hotarari reunite de presedinti
si cei doi membri.

Joana Vanle Luca nu convoca deist foarte rar
comisia numeroase lucrari i le-au prezentat lui personal
sau fara a consulta pe cei alti membri ai comisiei
le-a aprobat inafind fie proiectul de deziere
fie referatul deosemeni de oca Vanle Luca ce
neglijat in mare masura aceste nenumere
comisiei multe chestiuni principale le-au rezolvat
in personal fara sa mai consulte comisia.

Am acest motiv in activitatea mea am
necesitat obligatie de a se obtine in prealabil
aprobarea comisiei si am dat diferiti circumst
cu caracter principal deosemeni sau comunicat
multor ministere intreprinderi sau institutii
aprobarea schemelor solicitate fara sa le fi
prezentat comisiei sau lui Vanle Luca.

Intrebare

Arstei conent a aprobatii in circulare si det
dii proprie initiative?

Raspuns

Intre numeroarele aprobatii in circulare dete
de mine din proprie initiative fara caful
comisiei imi reamintesc urmatoarele:

- circulare dete in toamna anului 1949
adunate de ministerele sanetati prin care se
acorde un surplus de salarii medicilor
care lucaze in mediu periculos
- In primul semestru al anului 1949

Semnatura,
Polymot

Urmare: eu det două circulare adresate tuturor
ministerelor (cau trebuiau comunicate organelor
în subordine) prin care eu aprobat plate
de ore suplimentare personalului de serviciu.
(îngrijitori, oameni de serviciu etc) și se făcuseră
ier o două circulare prin care se prevedea
plate de ore suplimentare funcționarilor admi-
nistrativi prevăzute în tabelele de salarizare
până la gradul I inclusiv.

- O circulară sau două explicative emise
unei hotărâri a consiliului de ministri prin
care se reglementa salarizarea celor care detineau
mai multe funcții.

Prin această circulară eu det unele dispoziții
care erau în parte hotărârea consiliului de
ministri în favoarea uneltor.

- O circulară prin care reglementam care
unități se consideră întreprinderi, instituții
sau mixte. Această circulară era dată pe
marginea decretului lege de înființare a
C.S.P.A.S. ului. A fost redactată și difuzată
în vara anului 1949.

- O circulară de înființare a unui sistem
unic de registru la toate ministerele dată
în vara sau toamna anului 1949.

- În februarie 1949 eu aprobat din proprie
inițiativă schema Min. Agriculturii, în Mesia
eclon eu aprobat schema de organizare
a Min. Cultelor și a Min. Naționalităților.

- În aceeași perioadă eu aprobat din
proprie inițiativă schema de organizare a
Min. de Externe și a C.S.P. ului: iar în

Semnătura,
Polymachay

Urmare: vasa anul lui 1949 am aprobat schemele de organizare de Min. Comerțului Exterior, și de Sir. Generale de Telecomunicații de Min. Comunicațiilor

308

- schemele Teatrelor, ale Casei Române de Editură de Stat, a Academiei R.P.R., ale Institutului de Proiectare a Ministerului Construcțiilor și ale Institutului (de învățământ superior) de construcții au fost aprobate de mine personal fără consultarea Comisiei.

Menționez că în afara de circulațiile și aprobările pe care le-am creat noi nu am mai dat omenirea circulații și aprobări fără vizul Comisiei de care însă nu-mi reamintesc în prezent.

Interbare

Acum metode de lucru a dăunătoare a avut unora negative?

Răspuns

Acum (extrem) procedeu a dus la aprobarea unor scheme de organizare evădund un personal în plus decât cel strict necesar.

A creiat o situație de inegalitate între diferite instituții în privința numărului personalului său și salariilor.

Coz. concret pot să exist circulații prin care reglementam care unități să fie considerate instituții și care întreprinderi. Pe baza acestor circulații unitățile comestului de stat bănuie și Tele comunicațiile precum și rătă cu fost considerate întreprinderi. Totuși considerăm că acesta unități ca întreprinderi și se aplică în ele

Sezamătura,
Polymathay

Urmare: salarizare conform Tabelului de salarizare
Nr. 2 (cu care prevedea salarii mai mari) pt. personalul
administrativ si tehnic de conducere din intreprinderi.
Acest lucru e dat noastra de un flux de fonduri
de salarii.

In celelalte timpuri la ^{unitatile} Staoperatie sau
avea celelalte specific ca si unitatile Comitetului
de stat nu s-a aprobat decat tabelul de
salarizare Nr. 1 reintrindu-se astfel nemulțumiri.

In alta ordine de idei pot sa scriu ca in
unele cazuri am intruzi si cu rezolvarea
lucrarilor provizorie de la unele institutii facind
ca delegatii lor sa vina de cate ori au pe la mine.

In privinta constructiei casei lui Jucura
Horea Neagru am facut unele greutati. Astfel in
luna Mai sau Iunie 1949 eu edictat Directiei
Generale a Construcțiilor Tot Horea a edictat
cu caracter de o faza ~~si~~ si ca sa se
incheie cu omenitarea ca daca nu se vor
indeplini indicatiile din edictare vor bloca
fondul de salarii.

La redactarea acestei adrese se ajuns
in urmatoarea mod: Weiss Ioan fost functionar
in M. Finante a fost numit la recomandarea
lui Dorile Luca in postul de contabil sef
al constructiei casei lui.

Intr-un Weiss Ioan in Horea atunci director general
al constructiei casei lui cu interventii unele
neinteligente.

In urma acestor neinteligente Weiss Ioan a
venit intr-o zi la mine la birou de finante si
redactat conceptul acestei adrese cu scopul de el

Signatura,
Polymorhan

Urmare: mîi pe Hora să adapteze punctul său de vedere. La solicitarea lui Weis Ioan mi-am înscris pe această adresă pe care am trimis-o în înscălitura mea.

În stîndineea mea ostilă; foto- de construcția canalului lui Danonno - H. Negroș sau fost influențat de faptul că tînto de societate autenioră vorbă luca și exprimat desmânos cuumitor mîmîn luate în vedere construcții canalului. Am adus să-mi însușesc în înscălitura adresă concepută de Weis Ioan deoarece știu că această este omul lui Wenli luca pe care îl informez despre construcției canalului.

Problema acestei adrese a fost reglementată numai la intervenția năstăru la P.M.R. Gh. Ghorghin - Dej.

Intrebare

Activitatea dămiteli ca director al direcției stăte și drepturi de personal și secretar al C.S.R.A.S.-ului - au fost calificate de colegiul de conducere o M. Finsente?

Răspuns

În luna August 1949 am fost chemat în foto colegiului de conducere a ministerului de finanțe unde am dat un raport despre activități mele ca director o dir. stăte și drepturi de personal din M. Finsente și secretar o C.S.R.A.S.-ului. La concludzi am fost criticat de Venli luca, Iacob Alexandru și Rodoreu Vărbă (deorece) aritându-mi se că mi-am depășit în unele cazuri atribuțiile mele, însușindu-mi unele atribuții ale Comisiei.

Signătura,

Valymer Hay

Urmare: Intubare

La cele funții și mai detinut în cadrul M. de
finanțe în afara de cele arătate pînă la aceste
intrebare din această declarație?

Răspuns

În vara anului 1949 am ținut ținut de
aproximativ o lună de zile locul directorului
directiei voluntare din M. Finanțe.

În August 1948 am fost numit membru în
comisie de lichidare a C.A.S.B.I.-ului în care am
funcționat pînă la desființarea acesteia în toamna
anului 1949.

După cîte mi-am putut de eu reamne în această
comisie am fost numit de Vasile Luca.

Intubare

Am n-a desfășurat activitatea comisiei pt.
lichidarea C.A.S.B.I.-ului

Răspuns

Activitatea desfășurată de comisie pt lichidarea
C.A.S.B.I.-ului a fost contrară U.R.S.S. și intereselor
statului nostru, a sabotat condițiile de emisie și
și ale tratatului de pace

În acest sens îmi ramnintesc următoarele:

Comisia s-a numit și preda numai cele
bunuri care au fost serute nominal de
comandamentul sovietic și cele seșiști de
diligenți sovietici o ouis înse obligatie de
a identifica și preda organelor sovietice
bunurile permene care conform convenției
de emisie trebuiau în mod legal
predate dar ne fiind cunoscute de sovietici
nu erau cunoscute.

Semnătura,

M. Polymodhany

Urmare: Aparatul C.A.S.B.I.-ului identificare și inventariare bunurile de origine italiacă conform convenției de amnistie unice și în funcție URSS. Până la desființarea comisiei în toamna anului 1949 nu au fost preluate organelor sovietice aceste bunuri. Ele nu au fost date în custodie unor persoane.

În urma intervențiilor făcute de Maerschi Mihail, prezidenții comisiei de lichidare C.A.S.B.I.-ului numeroase mobile și bunuri germane au rămas în mod legal (conform convenției de amnistie) preluate org. sovietice fiind în folosința unor instituții de stat au fost vândute acestor instituții de asemenea unele mobile au fost vândute unor persoane particulare.

Pentru plata acestor mobile și/sau stabilită prețuri care reprezentau în general cam 10% din valoarea lor reală.

Legătura cu organele sovietice era ținută de Maerschi Mihail. El informa regulat comisia de dispoziție prețată cu delegații sovietice, se plângea față de noi de lăcomia și refuzul delegației sovietice un meior care era f. sărguit față de îndeplinirea sarcinilor prevăzute de convenția de amnistie.

Se cîștigă lucru Maerschi e informat pe Leon Alex. care era legătura superioară a comisiei, și aceste pe țările lucră fapt care e dus la înlocuirea celui meior sovietic.

În general comisia o contol și prelucra org. sovietice cât mai puține bunuri un caz comitet or fi Holeybuzul din Ucraina e

Sezinațura,
Polymotway

Urmare: carui restituire a fost null și anule-
valte actiune contra statei lui a fost:

Conform primei legi C.A.S.B.I. in anii 1944 și
1945 bunurile aparținând populației maghiare
din Ardeal cetățenii ungari și români care
fugiră din țara ocupată sovietică eliberată
sau fost învențiate și date în custodie. Același
lucru s-a întâmplat și pt. bunurile aparți-
nând maghiarilor care sub ocupația ~~maghiară~~
hortică: cont a statură din țara fascistă.

În privința bunurilor aparținând
cetățenilor maghiari comisia a hotărât
ca ele să fie restituite proprietarilor lor
chiar dacă ei au fost activități
fasciste notorii.

Tot comisia a vândut bunurile aparținând
C.A.S.B.I. și alui la prețuri înalte și astfel ca a
fost plătit din statul român din U.R.S.S.

Intubare

Linie a introdus această linie de activitate
U.R.S.S. și este statură în cadrul comisiei de lichidare C.A.S.B.I.?

Răspuns

Linie este sovietică și este statură a fost
introdusă în comisia de către Maerschi Mihai
care sustine că noi trebuie să apărăm interesele
statului român față de țările U.R.S.S. Tot
Maerschi este și linie de activitate a comisiei
este dată de Iacob Alexandru.

Tot membri comisiei inclusiv eu am
fost de acord cu linie de activitate anti-
sovietică și este statură în țara de
Maerschi Mihai. Unul singur crime lucian

Seppnatura,
M. Maerschi

Urmas: nu e fost de acord si e fost n'at sa demisioneze.

Intrebare

Care e fost atitudinea demnitatei cu membrii
al Comisiei pt. lichidarea C.A.S.B.I.-ului si de
ce e fost detenui note?

Raspuns

Am fost de acord cu aceasta linie anti sovietica
si anti statala. Dura de comisia pt. lichidarea
C.A.S.B.I.-ului. Am fost de acord cu toate hotararile
luate de comisie incalindu-le.

Am cadut comisia am furnizat unele
informatii confidentiale ministrului Ungariei la
Bucuresti cum sa Spil.

Uscie m-a determinat ca in cadrul comisiei
sa cu aceasta atitudine este faptul ca inca
din tinerețe eu nutream idei anti sovietice iar
detonata educatiei erau sovina uachior. In plus
deocare aceasta linie venea de la superiori mei
am apreciat ca e bine sa fiu de acord cu ea.

Intrebare

Arata cunctata ce cretologii personale ti-ai
crest sau ai avut cat ai functionat in M.Finante?

Raspuns

In luna Mai anul 1949 in timp ce eram
secretar al C.S.R.A.S.-ului am fost decorat
cu "Ordinul muncii" cl. III.

In lunile Septembrie, Decembrie 1948 si Ianuarie
Februarie 1949 am primit din partea conducerei
M. de Finante primei lunare vorind intre
20.000 (douzeci mii) si 60.000 (șaizeci mii) lei.

In anul 1949 am avut din depozitul
Ministerului de finante un fuzi de electri si

Signatura
Polymer Wang

Urmare: o butelie de cragoz pe care pâine le
crestare mea nu le-am plătit.

Am eu folosit de mai multe ori ministrii de
finante si de ordine de serviciu facute pe
hârtie in entetul M. de finante pt. a transporta
in mod ilegal dela Zalcu de Bucuresti cantitati
de alcool (vin, tuica) provenite din via proprie

In anul 1949 prin interventia fante
de Weiss Boeu si Sidlitz Zoltan am fost
scutit de impozitul detoral de mine statului
pt. biroul avocatial pe care il purdau
ince in Zalcu si pt. care nu-mi achitam
impozitele ince din anul 1945.

Intrebare

Cand ai fost numit profesor universitar,
unde si cum ti-ai îndeplinit aceasta functie?

Răspuns

In luna decembrie 1948 am fost numit la
cluj la universitatea Bolyai profesor
suplimentar de drept constitutional. Am functi-
onat la cluj pâine in luna Iunie 1949
cand in urma interventiei lor fante de mine
am fost numit profesor de drept aduuni-
strativ la facultatea de stiinta juridice
din Bucuresti unde am functionat pâine in
luna mai 1957.

In timpul cât am functionat ca
profesor universitar la Cluj si la Bucuresti
nu am dat clientii venite pregătirea lectiilor
si predarea lor in fata studentilor. Unele
din lectii au fost pregătite in colaborare cu
tatăl meu Solymos Karol care in anii 1907-1909

Semnătura,

Solymszky

Urmas: o uncat facultate de drept din Cluj.
Am fost lecti, care au fost pregatite complet de
total meu si eu le-am expus stu deuti lor.

In acest motiv lectu-le nu au
corespuns nivelului stiintific necesar si
au cuprins si afirmati neprincipiale.

La foarte multe din lecti, seminaru
nu s-a dat de colectivitatii de lectie au
lipnit.

Intrebare

Mai ai ceva de cretat cu privire la activitatea
dumitale in M. de Finante?

Raspuns

In anul 1947 incinti de stabilizare au
vandut o cantitate de vin cooperativii
Cucul de jos din Georgeeni. Pentru aceasta
cantitate ^{de vin} ~~de vin~~ primit o importanta suma de
boni prin Adam Alexandru si Karde France.

Toamna cand te buie si livrezi acest vin
nu mi-ai respectat aceasta obligatie.

Scuze susmeniti in iston se le restitu-
veloare sumei ce mi fusere achitata eu
in anul 1949 cu trimis lui Karde France o
sciroare, scris pe hartie in culatul M. de Finante
Cabinetul Ministerului prin care il ameu inton
pt. o inceta sa mai iunste in vederea
lichidarii acestui abuz de incredere comis
de mine.

Preputul poses verbal l. eu citit unvent
cu unvent si corespunde in totul celor declarate
de mine verbal pt. care sustin si scuzez
proprie

Semnatura,
M. G. G. G.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
 =====

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

24 Mai 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 07
 " s'a terminat la " 22

Intrebare:

Care au fost împrejurările în care d-ta ai devenit vicepreședinte al Centrocoopului ?

Răspuns:

Spre sfârșitul luni Februarie 1950 am fost chemat de către VASILE LUCA la cabinetul său din Ministerul de Finanțe.- Acolo mai era de față MODORAN VASILE și IACOB ALEXANDRU, foști miniltri adjuncți la Ministerul de Finanțe.- VASILE LUCA m'a întrebat dacă mi-ar place să lucrez la cooperatie.- Eu am răspuns afirmativ menționând că în vremea cât am fost primar al Zalăului m'am ocupat și de cooperatie și că astfel cunosc problemele.-

Atunci LUCA VASILE adresându-se lui MODORAN VASILE și IACOB ALEXANDRU le-a spus; trei oameni avem SZABO A, HULDUBAN VASILE și SOLYMOS IVAN (adică eu) mai trebuie un muncitor, cu această discuție sa terminat.- IACOB ALEXANDRU în anticameră mi-a atras atenția că voi primi o funcție mai mare decât cea pe care o am în Ministerul de Finanțe nu am precizat însă ce anume funcție.- După 20 Martie 1950, într'o convorbire telefonică pe care am avut-o cu NAE ALXE acesta mi-a spus că probabil voi lucra în cooperatie.- La 28 Martie am fost chemat telefonic la cabinetul lui VOITEC STEFAN.-

Dându-mă acolo am întâlnit pe SZABO ALBERT, DARIE IOAN, CIOBANU NICOLAE dinctector din M.F. încă un director din M.F. anume DOLJANU și alții.-

././.

ss. Solymos Ivan,

VOITEC STEFAN a telefonat de acasă (deoarec nu venise la birou) ca să luăm legătura cu NAE ALEXE care pe atunci era secretarul comisiei pentru organizarea cooperăției (COC) și să facem ceace ne voia dânsul.- NAE ALEXE ne-a anunțat că a doua zi adică 29 Martie va avea loc Congreul Cooperăției, și că noi vom fi invitați să participăm la Congres.- A doua zi la Congres eu am fost ales în prezidiul activ al Congresului, deasemeni la alegerile care au avut loc am fost ales membru în consiliul general al cooperăției.. La prima ședință a Consiliului general am fost ales vicepreședinte al Centrocoopului.- X

Odată cu mine a fost aleși VOITEC STEFAN președintele Centrocoopului, HULDUBAN VASILE, ALEXE NAE și BARSAN STEFAN, vicepreședinți.-

Intrebare:

Ce l-a determinat pe VASILE LUCA de a te susține ca să devii vice-președinte al Centrocoopului ?

Răspuns:

Prin activitatea mea din Ministerul de Finanțe, eu mă legasem de VASILE LUCA. Astfel în toate discursurile mele l-am popularizat pe VASILE LUCA, deasemeni de câte ori am avut ocazie i-am afirmat devotamentul meu.- Deasemeni am fost în relații de prietenie cu TOTH GHEZA fratele lui VASILE LUCA și cu SZABO ALBERT am prieten al acestuia.- În urma acestor fapte VASILE LUCA a avut multă încredere în mine și de câteori a avut ocazie, m'a protejat.-

Intrebare:

Arată care a fost compoziția conducerii Centrocoopului?

Răspuns:

Elementele din care a fost formată conducerea Centrocoopului au fost astfel de elemente despre care LUCA VASILE a știut că vor executa fără discuți dispozițiile sale X- STEFAN VOITEC fost social democrat, ALEXA NICOLAE fost restaurator, HULDUBAN VASILE despre care am auzit că a fost legionar și eu cu trecutul pe care l-am arătat deacum în declarațiile anterioare.- Cu o astfel de compoziție, conducerea Centrocoopului nu era cu nimic legată de interesele clasei muncitoare, ci era un simplu instrument docil în mâna lui VASILE LUCA de care se putea folosi în atingerea scopurilor sale personale.-

Intrebare:

Care era relațiile dintre membrii Comitetului Executiv al Centrocoopului și cum își ducea ei munca ?

m'a fol?

Răspuns:

Încă de la începutul anului 1950, cooperăția atât pe linia C.C.-P.M.R. cât și din partea guvernului a fost coordonată de VASILE LUCA.- Cu ocazia Congresului cooperăției din 29-30 Martie 1950 când au avut loc alegerile pentru conducerea cooperăției elementele propuse pentru a candida au fost selecționate de VASILE LUCA.- La propunerea sa au fost menținuți STEFAN VOITEC și ALEXE NAE din vechea conducere a cooperăției.- Eu, HULDUBAN VASILE, SZABO ALBERT am fost propuși în aceste funcții de către VASILE LUCA.-

Toți cei arătați mai sus, nu lucram decât numai după dispozițiile date de VASILE LUCA și puneam în practică linia ^{indicată} de acesta în diferitele sale cuvântări și preluări.- Cu toate acestea în sânul Comitetului Executiv eu existat diferite bise-ricuțe, clii determinate de interese personale care eu dat loc la numeroase neînțelegeri și au contribuit la crearea ^{haosului} și desorganizării în cooperăție.-

Între STEFAN VOITEC și ALEXE pe deoparte și HULDUBAN VASILE și SZABO ALBERT pe de altă parte a existat o permanentă rivalitate HULDUBAN și SZABO urmăreau prin toate mijloacele să acopereze conducerea centrocoopului iar ceilalți doi să și- mențină.- În urma cărpr discuții avute la VASILE LUCA eu având impresia că HULDUBAN VASILE este mai apreciat decât STEFAN VOITEC, m'am alăturat grupului HULDUBAN V SZABO A și NAGY VICTOR.- Acțiunile grupului era de a submina autoritatea lui VOITEC STEFAN și în nici un caz nu era vorba de îmbunătățirea activității cooperăției.- Eu am participat la mai multe discuții în care HULDUBAN VASILE ne-a instruit o atitudine mai "combativă" față de VOITEC STEFAN.-

* Personal făcând parte din conducerea Centrocoopului fiind vicepreședinte declar că membri conducerei despre care am vorbit mai sus inclusiv eu în activitatea noastră, dusă în acest important sector al economiei naționale, am sabotat interesele clasei muncitoare și a țărăni muncitoare, am favorizat chiaburimea am introdus în practică linia politică și economică a lui VASILE LUCA, abătându-ne în mod conștient de la hotărârile plenarei din 3-5 Martie 1949 cu privire la sarcinile cooperăției.* STEFAN VOITEC, NAE ALEXE, HULDUBAN VASILE și cu mine, iar în anul 1951 și CERNICINA DUMITRU adus de VASILE LUCA ca vicepreședinte al Centrocoopului, fiecare în sectorul pe care-l coordonam, am dus acțiuni de desorganizarea muncii și pentru neîmplinirea sarcinilor ce reveneau cooperăției, și fuseseră trasate de rezoluția ple-

narei C.C. P.M.R. din 3-5 Martie 1949. *

Intrebare:

Concret dumneta ca vicepreședinte al Centrocoopului cum ai desfășurat activitatea de sabotaj în sectorul pe care l-ai condus și cum ai acționat pentru desorganizarea muncii și neîndeplinirii sarcinilor cooperăției ?

Răspuns:

6 X Precizez dela început că în cooperăție eu sm introdus în sectorul meu, pe care îl coordonam, linia politică trasată de VASILE LUCA.- VASILE LUCA în discursurile sale și în contactul cu conducerea cooperăției ne-a trasat că hotărârile plenarei din 3-5 Martie 1949 nu mai este valabile cu privire la cooperăție. Ne-a inspirat o politică de neîncredere și izolare față de sectoarele de stat și organele de stat.- A negat rolul politic al cooperăției accentuând în totdeauna numai rolul economic adică de a face ^{comert} indiferent cu ce clasă și categorie socială.- În ceace mă privește mi-am însușit și am introdus această linie politică în toate sectoarele pe care le coordonam în Centrocoop în calitate de vicepreședinte, am făcut această în mod conștient cu toate că încă din anul 1950 mi.am dat seama că linia lui VASILE LUCA dușmăboasă și antistatală.-

În acest mod am sabotat îndeplinirea sarcinilor politice și economice care reveneau cooperăției în construirea socialismului.- Prin aceeași politică am și dus o activitate de desorganizare a sectorului pe care îl coordonam eu.- X

Intrebare :

Care a fost atribuțiile duminale ca vice președinte al cooperăției ?

Răspuns:

5 X Eram membru în Comitetul Executiv al Centrocoopului în care calitate am participat la luarea hotărârilor principale cu privire la activitatea cooperăției în toate deomeniile.-Ca vicepreședinte am coordonat și răspuns personal de direcțiile planificare, financiar și evidență contabilă, organizarea și repartiției (DAR) administrativ, oficiul tehnic și în acest timp de oficiul juridic.- X

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine verbal pentru care susțin și semnez propriu liber și nesilit de nimeni.-

LT. DE SECURITATE

ss. Solymos Ivan,

Barbu L
eno

*Acu te
bucur imă
colănsit
Cine ? Care ?
ret în
tră ?*

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat al Solymos Ioan, născut la 14 Februarie 1915 în Zolciu, de profesie evocat fost vicepreședintele al centrocoap-ului, domiciliat în Buc. Str. Av. Sion Nr. 16.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Mai 1953

Orașul București

Interogatorul a început la ora 07 și — minute

" s'a terminat la " 22 și — "

Intrebare: Care au fost împrejurările în care dumneavoastră ați devenit vicepreședinte al centrocoapului?

Răspuns

Spre sfârșitul lunii Februarie 1950 am fost chemat de către Vasile Luca la cabinetul său din M. Finante. Acolo erau și foști Modorean Vasile și Iacob Alexandru foști miniștri adjunți la M. de Finante.

Vasile Luca m-a întrebat dacă eu ar plăcea să lucrez la cooperativă. Eu am răspuns afirmativ menționând că în vremea asta am fost șef al Zeloului și eu ocupat și de cooperativă și ca șef al unor probleme.

Atunci Vasile Luca adresându-se lui Modorean V. și Iacob Alexandru li-a spus: Trei oameni: avem Ștefan A.

Moldușan Vasile și Solymos Ioan (odinioară)

Semnătura,

Solymos Ioan

Urmare: mai trebuie sa menitionez ca aceasta
discutie s-a terminat. Iacob Alexandru mi-a
anticipeaza mi-a spus stentia ca vom
primi o functie mai mare decat ea pe care
o are in M. Finante, nu a precizat insa ce
anume functie. Dupa 20 Martie 1950 intr-o
conversatie telefonica pe care am avut-o cu
Nae Alexe acesta mi-a spus ca probabil vom
lucrea in ~~in~~ cooperatie. La 28 Martie am fost
chemat telefonic la cabinetul lui Voitec
Stefan. Inmăntu-mă acolo am întâlnit
pe Sfobe Albert, Boris Ivan, Lioban Nae
director din M.F. in ca un director din M.F.
(si alti) anume Soljane si alti.

Voitec Stefan a telefonat de acasa (deoarece
nu venise la birou) ca va lucra legatura cu
Nae Alexe care atunci era secretarul comitetului
organizatiei cooperatiei (C.O.C) si va face ceea
ce va spune de insul. Nae Alexe ne-a comunicat
ca e doua zi adica 29 Martie va avea loc congresul
cooperatiei si ca noi vom fi invitati sa
participam la congres. Adica zi la congres
am fost ales in prezidiumul activ al
congresului, deasemenea la alegerea care au
avut loc am fost ales membru in consiliul
General al cooperatiei. La prima sedinta a
consiliului general am fost ales viceprezident
al centrului coop-ului. Odata cu mine au fost
Voitec Stefan - președintele centrului coop-ului, Huldubau
Vasile, Alexe Nae si Barșcu Stefan si vicepreședinti.

Intrebare

Ca l-a determinat pe Vasile Luca de a te sustine

Semnătura,

Soljane

Urmare: ce sa deva vice presedinte al centrocoopului?

Raspuns

318

Prin activitatea mea din Min. de finante
eu ma legasem de Varile Luce. Asfel in toate
discursurile mele l-am populat pe Varile Luce
deasemenea de cate ori am avut ocazia i-am oferit
devotamentul meu. Deasemenea am fost in relati de
prietenie cu Tath Stape fratele lui Varile Luce
si cu Spaso Albert un prieten al acestuia.

In unele acestor fapte Varile Luce a avut
multe incredere in mine si de cate ori a avut
ocazie m-a sustinut si m-a protejizat.

Intrebare

Arata care a fost compozitia conducerii centrocoopului

Raspuns

Elementele din care a fost formata conducerea
centrocoopului au fost astfel de elemente
despre care Luce Varile a stiut ca va executa
fara discutii dispozitiile sale.

Stefan Voitic fost social democrat, Alex
Nicolsa fost restaurator, Huldubau Varile despre
care am auzit ca a fost legi oner si eu in
trecutul pe care l-am eritat deosebi in declaratiile
exterioare. Cu o astfel de compozitie conducerea
centrocoopului nu era in nimic legata de
interesele clasei muncitoare ci era un simplu
instrument docil in mana lui Varile Luce
de care se putea folosi in stingerile superioare
ale personale.

Intrebare

care erau relatiile dintre membrii Comitetului
Executiv al centrocoopului si cum isi duceau

Signatura,
M. G. G. G.

Urmare: ei nu ma

Răspuns

Începând de la începutul anului 1950 cooperativă stă pe linia C.C.P.M.R. cât și din partea guvernului a fost coordonată de Vasile Luca. La ocazia Congresului cooperativă din 29-30 Martie 1950 când au avut loc alegerile pt. conducerea cooperativă elementele propuse pt. a candida au fost selectate de Vasile Luca. La propunerea sa au fost menționați Ștefan Voitec și Alexe Nae dintr-o vecheră conducere a cooperativă. Cu Huldubeu Vasile și Szabo Albert au fost propuși în aceste funcții de către Vasile Luca. Toți cei crâțati mei s-au lucrat decît după dispoziția dată de Vasile Luca și pînă în practică linia trasată de acesta în diferitele sale convorbiri și relații.

Cu toate acestea în timpul Com. Executiv au existat diferențe bisericești, clii determinate de interese personale care au dat loc la numeroase neînțelegeri și au contribuit la creșterea haosului și desorganizării în cooperativă.

Între Ștefan Voitec și Alexe pe deoparte și Huldubeu Vasile și Szabo Albert pe de altă parte au existat o permanentă rivalitate.

Huldubeu și Szabo umereau pînă toate mijloacele și scapau de conducerea unității lor iar ei lătau să se și mențină. În urma unor disacții avute la Vasile Luca au avînd impresia că Huldubeu Vasile este mai apreciat decît Ștefan Voitec și-au alăturat grupului Huldubeu V. Szabo A și Nagy Victor.

Acțiunile grupului erau de a submina autoritatea

Semnătura,
Victor Nagy

Urmare: lui Voitic se face în în nici un caz nu era vorba 312
de îmbunătățirea activității cooperatice.

Eu am participat la mai multe discții în care 319
Huldubașu v. ne-a instruit o atitudine mai „combativă”
față de Voitic S.

Personal făcând parte din conducerea Centrucoop-
ului fiind vice președinte de la care sînt membri conducen-
după care eu vorbit mai sus inclusiv eu în
activitatea noastră duse în acest important sector
al economiei naționale cu sabotaj interesele
clasei muncitoare și a țării și mi muncitoare
eu favorizat chiar și în mod introdus în practică
linia politică și economică a lui Vasile Luca,
abătându-ne în mod constant de la hotărârile
plenarei din 3-5 Martie 1949 cu privire la serviciile
cooperatice.

Și face Voitic, Hae Alexe, Huldubașu și
cu mine, iar în anul 1957 în Comitetul J. al
de Vasile Luca ca vice președinte al Centrucoopului.
fiere în sectorul pe care îl coordonam eu
dus acțiuni de desorganizare muncii și pt. neîmplinirea
serviciilor ce reveneau cooperatice și
fuseseră hotărâți de rezoluția plenarei C.C.
P.M.R. din 3-5 Martie 1949.

Intrebare

Conștient, dumneata ca vice președinte ^(al Centrucoopului) cum ai desfașurat
activitatea de sabotaj în sectorul pe care l-ai condus
și cum ai acționat pt. desorganizarea muncii
și neîndeplinirea serviciilor cooperatice?

Răspuns

Prezintă de la început că în cooperatie eu am

Semnătura,

Mărgareta

Urmare: introdus in sectorul meu pe care il coordonez linie politica terata de Vanle Luce.

Vanle Luce in discursurile sale si in contactul in conducerea cooperatiei nu a terat ca hotararile plenarei din 3-5 Martie 1949 nu mai este valabile in privire la cooperatie. Nea a inspirat o politica de neincredere si izolare fata de sectoarele de stat si organele de stat.

A negat rolul politic al cooperatiei accentuand in totdeauna numai rolul economic adica de a face comert indiferent ce ce clasa si categorie sociale.

In seace ma pivesti mi-am insusit si am introdus aceasta linie politica in toate sectoarele pe care le coordoneam in Centrocoop in calitate de vice presedinte, am facut aceasta in mod constient cu toate ca inca din anul 1910 mi-am dat nume ca linie lui Vanle Luce este dusmanoasa si anti-statala.

In acest mod am sabotat in deplinirea serinilor politice si economice care revin cooperatiei in construirea socialismului.

Prin aceasta politica am si dus o activitate de desorganizare a sectorului pe care il coordonez eu.

Titu bar

Care eu fost cluburile demitale ca vice presedinte al cooperatiei?

Raspuns

Er am membru in Comitetul Executiv al Centrocoopului in care calitate am participat

Semnatura,

Polyntway

Urmare: la luarea hotararilor principale cu 320
privire la activitatea cooperatiei in toate domeniile.

La vice prezinti sau coordonat si raspuns
personal de directiile planificare, finantier
si evidente contabile, aprovizionare si upostiti (OAR)
administrativ, oficiul tehnic si un singur timp
de oficiul juridic.

Prezentul proces verbal de interogatoriu
l-am citit cuvant cu cuvant si corespunde
in totul celor declarate de mine verbal pt
care sustin si dau neaj propriu liber si
mentit de nimeni.

M. I. I. I. I. I.

Anchetator
Le *[illegible]* bel

Se repetă cu el
problemele despre
care a vorbit deja

321

5-6 luni PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

înainte. —
trebuie făcut o scutură

Arrestatul SOLIMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915
la Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centro-
coop-ului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

25 Mai 1953, București

Interogatoriul a început la ora 9
" s'a terminat la " 11,30

Intrebare:

Care erau sarcinile direcției Planificării din Centro
coop?

Răspuns:

Direcția planificării din Centrocoop se subdiviza
în 3 subdirecții și anume: 1) Muncă și Salarii, 2) Comercială
și 3) Mixtă (care se ocupa de planificarea celorlalte sectoare
de ex.: achiziții, producție proprie, etc).-

Fiecare din aceste subdirecții avea următoarele
sarcini.-

1) Muncă și salarii- întocmea planul fondului de
salarii, salarizarea procentuală, schemele de organizare și
productivitatea muncii, statelor de funcții.-

2) Subdirecția comercială întocmea planul de apro-
vizionare și desfacere cu ridicata și cu amănuntul a mărfurilor.

3) Mixtă - s'a ocupat cu serviciul prețurilor, achi-
ziții, serviciul de statistică, planificarea producției proprii
și serviciul de studii.-

Intrebare:

Cine a coordonat din partea Comitetului Executiv ac-
tivitatea Direcției Planificării?

Răspuns:

Din luna Aprilie 1950 până în luna Iunie 1952 eu am
coordonat din partea Comitetului Executiv al Centrocoopului
activitatea Direcției planificării.-

Intrebare:

Cum s'a făcut planificarea forțelor de muncă în anii
1951- 1952?

ss/ Solymoș Ivan.-

Răspuns:

În primul trimestru al anului 1951 C.S.P. a micșorat fondul de salarii al cooperației neaprobând fondul propus de noi.- Deoarece aceasta ar fi dus la concedierea unui personal numeros cece ar fi împiedecat îndeplinirea planului economic eu am intervenit la VASILE LUCA pentru a da dispoziții C.S.P.-ului să revizuiască fondul aprobat.- Nu am luat nici-o măsură de concediere în schimb din proprie inițiativă am dispus plata salariilor din fondul de salariu planificat pe celelalte trimestre ale anului 1951.- Tot pentru a obține o suplimentare a fondului de salariu pe primul trimestru al anului 1951 am intervenit la C.S.P. cu ocazia acestor discuții am luat angajamentul față de consilierul C.S.P. MANESCU că în trimestrul al doilea vom putea face o reducere a personalului cooperației cu un număr de 40.000 (patruzeci de mii) de persoane. LESSEN P. care a participat cu mine la această ședință s'a opus arătând că nu va fi posibil acest lucru.- Eu am făcut totuși promisiunea pentru a determina C.S.P.-ul să ne acorde un supliment la fondul de salarii pe primul trimestru al anului 1951. În realitate dacă în acel moment am fi trecut la concedierea a 40.000 de salariați din cooperație am fi făcut în realitate o dizolvare parțială a cooperației din R.P.R.-

Pe baza promisiunilor mele C.S.P.-ul pe trimestrul II 1951 a planificat un fond de salarii din care ne scăzuse cei 40.000 de salariați.- Acest lucru a dat naștere la o serie întreagă de greutăți în activitatea Direcției planificării din Centrocoop.-

După ce am primit această planificare a fondului de salarii pe trimestrul al doilea am trebuit să fac tot felul de intervenții pentru ca C.S.P.-ul să reviză asupra lui.- Acest lucru a durat aproximativ 1,1/2 lună.-

În acest timp pentru plata salariului am utilizat aproape tot fondul de salariu planificat pentru întregul trimestru ulterior însă obținând o suplimentare retroactivă a fondului de salarii am reglementat acest procedeu care a creat totuși multe greutăți în activitatea serviciului muncă și salarii.

× Tot în cursul anului 1951 în luna Mai a apărut H.C.M. Nr. 278 care prevedea pentru Centrocoop o scădere a schemelor de 12%.-

Această scădere a schemelor trebuia făcută numai din cadrul personalului administrativ.- În aplicarea acestei H.C.M. în cooperație însă s'au comis încălcări.-

ss/Solymoș Ivan.-

Astfel, cooperăția a dat ca rezultat al operațiilor de raționalizare și simplificare faptul că schemele au fost scăzute cu aproximativ 13%.-

In realitate personal administrativ în cooperăție erau numai 30.000 (cu aproximație) dintre care ar fi trebuit să fie făcute simplificările și la numărul cărora trebuia raportat procentul în care s'a realizat H.C.M. 278.- Noi totuși am făcut scoaterea din cadrele cooperăției a aproximativ 6.000 funcționari iar când am comunicat procentul de realizare ne-am referit nu numai la numărul de 30.000 al personalului administrativ ci și la vânzătorii și gestionarii din magazinele cooperatiste, în acest fel s'a denaturat procentul real al personalului administrativ care a fost scos din cooperăție.- Prin scoaterea bruscă din aparatul administrativ al Cooperăției a unui așa de însemnat număr de salariați s'au creat o serie de perturbări în muncile cu caracter administrativ plan, evidență contabilă, etc.-

Din cele de mai sus rezultă că în aplicarea H.C.M. 278/ Mai 1951 noi am redus personalul administrativ nu cu 12%, cum era prevăzut ci cu ceva mai mult decât dublu creind astfel perturbări în activitatea administrativă a cooperăției.- Deasemeni schimbându-se schemele s'au produs nemulțumiri în rândul salariaților administrativi.-

Dealtfel în cursul anului 1950, începând din luna Martie schemele de organizare ale cooperăției au fost într'o permanentă schimbare provocând nemulțumiri în rândurile salariaților.-

Aceste schimbări s'au făcut cu aprobarea O.S.R.A. S.-ului a cărui președinte era VASILE IUCA și au fost propuse de mine.- X

In luna Mai 1952 am o altă gravă abatere care putea să lovească în activitatea cooperăției, dacă nu era sesizată și împiedicată la timp.- Am blocat salariul a 40.000 (aproximativ) ciobani și baci dela stânele cooperatiste, ceace ar fi(putut)împiedecat producția de brânză.-

Intrebare:

Care a fost tendința dumitale cu privire la salarizarea personalului din cooperăție?

Răspuns:

Dela venirea mea în cooperăție tendința mea a fost de a mări cât mai mult salariile și implicit fondul de salarii al cooperăției.-

ss/Solymoș Ivan.-

La insistențele mele repetate am reușit să introduc personalul din centrală în tabelul de salarizare Nr. 2, pentru personalul din Dir. Regionale am dispus să li se dea regulat un surplus de salariu din fondul de premiere al salariaților.- La introducerea salarizării procentuale am calculat în așa fel încât salariul personalului comercial din cooperatie să se mărească în realitate cu aproximativ 50%, pentru desfacerea aceleiași cantități de marfă.- Când am fost sesizat de Direcția planificării că procentele sunt prea ridicate și trebuiesc scăzute am refuzat acest lucru.- În ce privește comitetul Executiv din care făceam și eu parte am procedat în repetate rânduri la mărirea primei de reprezentare dublând astfel salariul.-

Tot în ce privește salariul și fondul de salariu eu am avut tendința de a scoate fondul de salariu al cooperatiei de sub controlul Băncii de Stat încălcând astfel H.C.M. 1424/1951.-

Intrebare:

Care a fost rezultatul practic în privința schemeilor de organizare și al schimbărilor în salarizarea personalului cooperatiei?

Răspuns:

Ca urmare a schimbărilor repetate a schemelor de organizare s'a creat între funcționarii cooperatiei o nesiguranță permanentă cece a împiedecat buna lor activitate în muncă.-

Deasemeni a fost îngreunată mereu activitatea serviciului muncă și salarii care trebuia să se preocupe mereu de suplimentări sau să rezolve probleme create în mod artificial care ar fi putut fi evitate cum de exemplu a fost în 1951 problema celor 40.000 de salariați care eu am promis că o să fie reduși din personalul cooperatiei.-

Prin reducerile exagerate de personal administrativ care au avut loc cu ocazia aplicării H.C.M. 278/1951 am îngreunat activitatea de evidență și control a organelor administrative asupra unităților cooperatiste.-

In privința fondului de salariu prin acțiunile mele am dus la o mărire exagerată și nejustificată a acestui fond.-

In concluzie pot spune că astfel am contribuit în mare măsură la dezorganizarea activității cooperatiei.-

Prezentul P.V. de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez liber nesilit de nimeni.-

ANCHETATOR,
LT. DE SECURITATE

ss/Solymoș Ivan.-

BN/3/ex.

Barbu
Lenobel

Proces-Verbal de interogator

Arestat el SOLIMOS IVAN, nascut la 19 Febr. 1915
la Zalau, de profesie avocat, fost vice presedinte al
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Centrosopului, domiciliat in Bucuresti Str. Dr. Sion Nr. 16

25 Mai

1953

Oraşul BucurestiInterogatoriul a inceput la ora 9 şi — min.„ s'a terminat la „ 11 şi 30 „Intrebare: care erau sarcinile directieiPlanificării din Centrosop?RăspunsDirectia planificării din Centrosop
se divide in 3 subdirectii cu nume:1) Muncă şi salarii, 2) Comercială şi 3) Mixta
(care se ocupa de planificarea celorlalte activitati
de ex. activitati, productie proprie etc)Fiecare din aceste subdirectii avea
urmatoarele sarcini:1) Muncă şi salarii - întocmirea planului
(baza: fondul lui de salarii, salarii fixe
procentuale, schemele de organizare
şi productivitatea muncii, stadiul de funcţionare)2) Subdirectia comercială întocmirea
planului de aprovizionare şi desfacere
cu ridicata şi cu amănuntul a mărfurilor3) Mixta - se ocupa cu serviciul

Semnătura,

Solymobray

Urmare: preluator, achiziții, serviciul
de statistică, planificarea producției
proprii, și serviciul de studii.

Întrebare

Cine a coordonat din partea Comitetului
Executiv activitatea direcției planificării?

Răspuns

Din luna Aprilie 1950 până în
luna Iunie 1952 eu am coordonat
din partea Com. Executiv al Centrului
activitatea direcției planificării.

Întrebare

Cum s-a făcut planificarea fondurilor
de muncă în anii 1951 și 1952?

Răspuns

În primul trimestru al anului 1951
C.S.P. a micșorat fondul de salarii
al cooperativilor neaproband fondul
propus de noi. Deoarece aceasta ar fi
dus la concedierea unui personal
numeros ceea ce ar fi împiedicat îndepli-
nirea planului economic eu am intervenit
la fața lui buca pt. a de dispoziția C.S.P.ului
și să refuzăm fondul aprobat. Nu
am luat nici o măsură de concediere
în schimb din proprie inițiativă am
dispus plata salariaților din fondul
de salarii planificat pe cele trei
trimestre ale anului 1951. Tot pt.

a obține o suplimentare a fondului
de salarii pe primul trimestru al anului

Semnătura,

Silvius Traian

Urmare: 1951 au intervenit la C.S.P.

319

326
cu ocazia acestor discutii au luat
engajamentul fata de consiliul
C.S.P. maresur ca in trimestrul
al doilea vom putea face o reducere
a personalului cooperatiei in un
numar de 40.000 (patruzeci de mii) de
persoane. Lesen P. care a participat
cu mine la aceste sedinte s-a spus
arite nu ca nu va fi posibil
(over) acest lucru. In acest fel
totusi promisiunea pt. a determina
C.S.P. ul sa nu acorde un supliment
la fondul de salarii pe primul
trimestru al anului 1951. In realitate
daca in acel moment am fi trecut
la concedierea a 40.000 de salariati
din cooperatie am fi facut in
realitate a dizolvare partiala a
cooperatiei din R.P.R.

Pe baza promisiunii la care
C.S.P. ul pe trimestrul II 1951 a
planificat un fond de salarii
din care rescăpuse cei 40.000 ~~salariati~~
de salariati. Acest lucru a dat nastere
la o serie 'intreaga' de greutate in
activitatea directiei planificarii din Cehoslovacia
dupa ce am primit aceste planificari
a fondului de salarii pe trimestrul al
doi lea au trebuit sa fac tot felul
de interventii pt. ca C.S.P. ul sa

Semnatura,

Valyuta

Urmare: revine asupra lui. A est lucru
a durat aproximativ $\frac{1}{2}$ luna.

In acest timp pt. plata salariului
am uti lizat - aproape tot fondul
de salariu planificat pt. intrega
trimestrul. Ulterior in re obtinand o
suplimentare retroactiva a fondului
de salarii am reglementat acest procedeu
care a creat toturi multe greutate in acti-
vitatea serviciului muncii si salarii.

Tot in cursul anului 1951 in luna Mai
a apărut H.C.M. 278. care prevedea pt.
antwoap o scădere a schemelor de 12%.

Această scădere a schemelor trebuia făcută
numai din cadrul persoanelor la lui admini-
strativ. In aplicarea acestei H.C.M. in coope-
ratie in re si eu comis încălcări. Astfel,
cooperatiile a dat ca rezultat al operatiilor
de rationalizare si simplificare faptul că
schemele au fost scăzute in aproximativ 13%.

In realitate personal administrativ in
cooperatiile erau numai 30.000 (in aproximativ)
dintre care ar fi trebuit sa fie scuti
simplificările si la numarul corect trebuia
raportat procentul in care s-a realizat H.C.M.
278. Noi toturi am făcut scutirea din cadrul
cooperatiilor a aproximativ 6000 functionari
iar când am comunicat procentul de realizare
ne-am referit nu numai la numarul de
30.000 al persoanelor la lui administrativ si si
la vânzătorii si gestiunii din mecatine.

Semnătura,

M. Polymodhan

Urmare: cooperatiste, ⁻³ în acest fel s-a destructurat ³²⁰
parentul real al personalului administrativ care
a fost scos din cooperatie. Prin scoaterea ³²⁷
brucii din operatul administrativ se coop-
erativei a unii ora de însumat număr
de salariați s'au creat o serie de perturbări
în ~~și~~ muncile cu caracter administrativ
plan, evidenta contabilă, etc.

din cele de mai sus rezultă că în aplicarea
H. C. M. 278/Mai 1951 noi am redus personalul
administrativ cu 12% cum era prevăzut
ca în acele luni nu s'au creat probleme
creșterea și perturbările în activitatea
administrativă a cooperativei. De asemenea
schimbându-se schemele și cu proclamațiile
în numărul salariaților administrației ^{înspânddii}

De altfel în cursul anului 1952 luna
Martie schemele de organizare ale cooperativei
au fost înținute permanentă. Reimbursarea provizoriu
a numărului în numărul salariaților

Astea ~~și~~ schimbări și au făcut cu aprobarea
C.S. R.A.S. -ului a cărei prezidenți era Vasile
Luce și au fost propuse de mine.

În luna Mai 1952 am o altă gravă
obstacol care putea să lovească în acti-
vitatea cooperativei dacă nu era refuzată și
impiedicată la timp. Am blocat salariul a
40.000 (aproximativ) și oborâșii bazei cele
stăruie cooperatiste, care ar fi putut împiedica producția de bronză.

Întrebare

Care o fost tendința dăruită cu privire la

Semnătura,

M. I. Ilyin

Urmare: salarii persoanelor din cooperatie ?

Răspuns

Sala venimii mele în cooperatie Tândinta
mea a fost de o mare cât mai mult salariile
salariile în implicit fondul de salarii al
cooperatiei. La insistențele mele repetate am
reusit să introduc persoanelor din antiole
în tabelul de salarii Nr. 2, pt. personalul
din dir. regionale am dispus să li se dea
regulat un surplus de salariu din fondul
de premii al salariaților. La introducerea
salariilor punctuale am calculat în ero-
fel încât salariul personalului cooperatiei din
cooperatie să se mărească în realitate cu
aproximativ 50% pt. deficiența selecției
calității de muncă. Când am fost sesizat
de direcția planificării la parentele noul
peo ridicată și trebuie să știți că refuzat
a fost lucru. În aceste priveste comitetul exe-
cutiv din care facem și eu parte am
procedat în repetate rânduri la mărirea
primei de (salariu) reprezentare dublând astfel
salariul.

Tot în aceste priveste, salariul în
fondul de salarii eu am avut tendința
de a scoate fondul de salarii al
cooperatiei de sub controlul Banca de
Stat în călucind astfel H. C. M. 1424/951.

Intrebare

Care a fost rezultatul practic în privința schimburilor
de organizare și al schimbărilor în salarii

Semnătura,

Polymath

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, fost vicepreședinte al Centrocoopului, de profesie avocat, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr. 16.-

25 Mai 1953, București

Interogatoriul a început la ora 11,30
" s'a terminat la " 14.-

Intrebare:

Cum se întocmeau planurile de aprovizionare a coo-
perației?

Răspuns:

Planul de aprovizionare era întocmit pe baza planu-
lui de Stat și al planului Centrocoopului; La întocmirea planului
de aprovizionare se ținea cont de următoarele: cererile unități
lor în subordine, fondul de mărfuri disponibil provenit din
achizițiile realizate de sectoarele de valorificări, producția
proprie și mărfurile pe care ni le putea livra departamentele
respective ale Statului (M.I.U. M.I.A.) La întocmirea planului
de aprovizionare a unităților se ținea seama de specificul regiu-
nii în ceace privește necesitățile.-

Intrebare:

Cum s'a întocmit planul de desfacere?

Răspuns:

Planul de desfacere a fost întocmit prin defalcarea
planului Centrocoopului pe regiuni de către noi, iar la fiecare
regiune un delegat de-al nostru a (împărțit) a defalcat planul
regional pe raioane.- Astfel că defalcarea planului de desfacere
s'a făcut în realitate până la raioane inclusiv de către
direcția planificării din Centrocoop.- Deasemeni delegații
noștri au controlat defalcarea planului de desfacere și la
cooperative.-

Intrebare:

Au fost realizate planurile de desfacere întocmite
de direcția Planificării din Centrocoop?

Răspuns:

Planurile trimestriale de desfacere pe anul 1951 și
1952 nu au fost îndeplinite.-

ss/Solymoș Ivan.-

Intrebare:

Din ce motive nu s'au realizat planurile de desfacere?

Răspuns:

Eu am apreciat că planurile de desfacere trimestriale date de C.S.P. au fost prea mari față de posibilitățile noastre.- Dar în acelaș timp o vină importantă o purtăm noi conducerea Centrocoopului care prin direcția de organizare trebuia să ducem o intensă muncă la sat pentru a-i apropia pe țărani de cooperative și să nu se mai deplaseze la oraș pentru diferite cumpărături pe care le putea face mult mai simplu la magazinele cooperativa delata sate.-

În unele cazuri și direcția planificării a ținut în plan poziții care nici măcar nu existau. Ca un exemplu concret pot arăta în cursul anului 1952 am menținut în planul de desfacere 2000 (două mii) de kg bumbac cu toate că acest bumbac știam că este blocat de C.S.A.-

În acelaș timp direcția Comercială nu a respectat planul ne luându-l ca bază pentru repartiții.- Direcția Comercială a făcut repartiții în mod enarhic nu după plan ci după unele posibilități sau necesități momentane ale lor.- În general Direcția Comercială s'a obișnuit cu încălcarea planului nerespectând cifrele și tipurile stabilite de plan.- Momentan nu pot da exemple concrete din memorie dar se pot găsi la Direcția Planificării.-

21 S'a întâmplat dese cazuri când mărfuri au fost repartizate ne conform cu necesitățile regiunilor devenind pentru regiunea respectivă mărfuri greu vandabile sau care au trebuit să fie recartate.- Pot da câteva exemple:

La Zalău au fost trimise scânduri din fondul unic deși era cunoscut că în acest raion se găsesc scânduri din abundență și la un preț mai redus decât putea li vra cooperativa.- Raionul este producător de scânduri.- Ele au trebuit recartate.-

La regiunea Timișoara au fost trimise o cantitate importantă de pălării țărănești care nu se poartă decât în regiune.- Ele au fost recartate.-

Separat de cele de mai sus cifrele din plan nu au fost respectate.- Direcția Comercială fie că nu a aprovizionat regiunile și raioanele conform cu planul de desfacere fie că a suplimentat planul fără avizul Direcției Planificării.-

ss/Solymoș Ivan.-

324

Intrebare:

Arată d-ta care era situația planului în domeniul achizițiilor?

Răspuns:

Planul de achiziții era întocmit în colaborare între direcția planificării subdirecția mixtă și direcțiile care se ocupau de vegetale.- Planurile în toate ramurile nu au fost reale și nu s'au îndeplinit.- Astfel în 1951 am avut pentru trimestrul II sarcina de a achiziționa o importantă cantitate de roșii (recoltă nu trufanda) când în realitate în această perioadă nu există roșii.- Planul la achizițiile de grâu pe anul 1951 a fost exagerat de mare și era evident că nu se poate îndeplini.-

În schimb pe anul 1952 cantitatea de porumb care a fost trasată să fie achiziționată a fost mult sub posibilități astfel că în preajma lunii ^{lunii} fără să se depună eforturi deosebite am reușit să realizăm planul de achiziții la porumb pe întreg anul.-

Aceste sarcini ne-au fost trasate nouă de către C.S.P. și au fost acceptate de noi care cunoșteam situația reală de pe teren.-

Separat de faptul că am acceptat să ni se traseze cifre de plan care pentru noi era clar că nu corespund cu realitatea am făcut și noi o defalcare a planurilor de achiziții cu totul ne corespunzătoare cu situația de pe teren.- Pot arăta câteva exemple:

La Bistrița s'a trasat sarcină de plan pentru ca să achiziționeze o cantitate însemnată de struguri, caise și piersici care nici măcar nu se produc acolo.- La Reg. Stalin s'a trasat sarcina de a colecta o cantitate de grâu aproape dublă peste posibilitățile regiunii.-

Deasemeni în aprovizionarea populației cu produse agricole am făcut planuri în așa fel că nu se puteau realiza.- Astfel R.Tr. Severin a fost planificată să achiziționeze mere când livezi cu mere pentru aprovizionare nu există acolo.-

Tot dela Severin s'a prevăzut achiziționarea unei însemnate cantități de varză pentru Craiova.-

Transportul dela Tr. Severin la Craiova făcându-se în timp de iarnă prin Orașul Stalin cu vagoane deschise; întreaga cantitate de varză s'a stricat și a trebuit să fie aruncată.-

ss/Solymoș Ivan.-

Vinovați de cele de mai sus sunt atât direcțiile de achiziții cât și direcția de Planificare care trebuia să vegheze la întocmirea unor planuri reale și să nu admită primire din partea C.S.P.-ului a unor cifre de plan care nu puteau în nici un caz să fie realizate.-

Intrebare:

Ce urmări a avut acest mod de întocmire a planului?

Răspuns:

Consecințele întocmirii planurilor cu cifre nereale, și trasat necorespunzător organelor în subordine au fost în primul rând că nu s'a realizat planul de achiziții la cele mai importante articole necesare pentru aprovizionarea clasei muncitoare și a populației dela orașe de ex.: grâu, legume, zarzavaturi, etc.-

Totodată pot arăta că acceptând cifrele trasate de C.S.P. prin planul de stat care nu corespundeau cu realitatea depe teren am îndus în eroare în realitate guvernul care baza că se vor realiza cifrele existente în plan, putând astfel lua unele măsuri cu caracter administrativ și politic.-

Intrebare:

Stiai că acceptarea unor cife de plan nereale și întocmirea pe baza lor a planurilor Centrocopului este dăunător economiei statului nostru?

Răspuns:

Da, știam că toate aceste planuri care nu corespund cu realitatea nu se vor putea îndeplini și astfel în economia națională vor rămâne goluri.-

Intrebare:

Dece dacă ai știut cele de mai sus nu ai luat măsuri pentru a nu se întocmi planuri ireale sau pentru a nu se accepta cifre de plan din partea C.S.P.-ului care știai că nu se pot realiza?

Răspuns:

Personal am făcut formal unele încercări de a obține dela C.S.P. scăderea cifrelor de plan dacă am văzut că nu pot obține o scădere nu m'am mai adresat forurilor superioare Consiliului de Ministrii pentru a arăta situația reală și astfel să obținem o cifră de plan care să se poată realiza și să fie și reală.-

ss/Solymoș Ivan.-

Dealtfel știam că aceste cifre fuseseră trasate de VASILE LUCA și fuseseră acceptate de Comitetul Executiv al Centrocopului.-

Intrebare:

Ai arătat că în subdirecția mixtă exista un serviciu prețuri; care erau atribuțiile acestui serviciu?

Răspuns:

Atribuțiile serviciului prețuri din Dir. Planificării subdirecția mixtă erau: studiul prețurilor în cooperatie, politica prețurilor în cooperatie, statistica prețurilor în cooperatie și controlul prețurilor practicate de cooperatie.-

Intrebare:

Deci d-ta coordonai politica de prețuri a cooperatiei?

Răspuns:

Da. In sectorul meu căzând și serviciul de prețuri eu personal am coordonat și politica de prețuri a cooperatiei.-

Intrebare:

Care a fost politica de prețuri dusă de cooperatie în timp ce d-ta ai coordonat acest sector?

Răspuns:

Incepând dela preluarea de către mine și până la arestarea mea politica de prețuri a cooperatiei a fost de a mări prețurile de achiziție a produselor agricole și o tendință de scădere a prețurilor produselor industriale.- Eu am acceptat toate propunerile de majorări de prețuri solicitate de sectorul de achiziții făcând personal propuneri Comitetului pentru prețuri în acest sens.- In 1951 am acceptat propunerile de a fi scăzute prețurile mărfurilor industriale denumite greu vandabile.-

Intrebare:

Ce ai urmărit prin această politică de prețuri?

Răspuns:

Eu eram conștient că politica de prețuri dusă de cooperatie mărește puterea economică a țărânimii și în special a chiburilor.- Am dus însă această politică ~~aa~~ fiind trasată în diferite ședințe de către VASILE LUCA care ne-a și ajutat să obținem aprobarea prețurilor propuse de noi.-

Intrebare:

Cum au funcționat serviciile de studii și de statistică din direcția Planificării?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

Serviciul de statistică din direcția planificării nu a putut să-și aducă la îndeplinire sarcinile sale deoarece direcția contabilității care ar fi trebuit să-i furnizeze datele și cifrele necesare ne având evidențele la zi nu a putut furniza aceste date.- Menționez că direcția contabilității a fost coordonată tot de mine.- Din cauza lipșurilor dela serviciul de statistică s'au întâmplat greutăți în întocmirea planurilor și a urmăririi îndeplinirii lor.-

În cece privește serviciul studii s'a ocupat cu întocmirea referatelor și rapoartelor și studierea unor probleme ale cooperăției,- nu pot spune însă că a adus vreun aport serios la rezolvarea unor probleme principale ale cooperăției.-

Intrebare:

Ai fost sesizat de Direcția Planificării asupra dificultăților pe care le-a întâmpinat în cursul activității ei?

Răspuns:

Am fost sesizat de direcția Planificării asupra unor probleme importante ca încălcări de către celelalte sectoare sau de unități a disciplinei de plan, proasta organizare și utilizare a serviciilor de plan dela regiuni și raioane.-

Intrebare:

Arăți mai sus că la regiuni și raioane serviciile de plan nu funcționau în bune condițiuni arată concret în ce anume constau aceste defecțiuni?

Răspuns:

In regiuni și în special la raioane serviciile de plan au fost încadrate cu elemente necorespunzătoare și cu personal insuficient față de sarcinile serviciului.- Separat de această de multe ori planificatorii au fost utilizați pentru alte scopuri decât munca de plan.- Astfel planificatorii au fost utilizați pentru achiziții sau contractări.-

Eu am avut cunoștință de această situație, însă nu am luat suficiente măsuri pentru a întări pedeparte serviciile de plan pe dealtă parte pentru a le întări autoritatea față de conducerea raioanelor și regiunilor.-

Intrebare:

Care a fost poziția dumatăle față de toate lipsurile muncii Direcției Planificării?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

Față de toată activitatea direcției Planificării deși am fost sesizat asupra unor grave abateri dela disciplina de plan, nu am luat măsuri de îndreptare.-

Ceace m'a determinat să iau această poziție a fost faptul că aceste încălcări au fost comise de alți membrii ai Comitetului Executiv cu care vroiam să păstrez în continuare relații amicale.- Pe de altă parte o serie de măsuri au fost conforme cu linia trasată de VASILE LUCA (mărirea prețurilor produselor agricole, etc) așa că le-am acceptat și pus în aplicare fiind conștient că sunt dăunătoare intereselor R.P.R. -

Prezentul Proces Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine verbal pentru care semnez propriu liber, și nesilit de nimeni.-

ss/ Solymoș Ivan.-

ANCHETATOR,
LT.DE SECURITATE

Barbu Lenobel.-

*9.10.50 a fost
comunicat de
procurorul ca
a fost trasata
de L.V. marea
si el a discutat
cu L.V. marea
cest lucru*

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Solyms Loan - născut la 14 Februarie 1915 în
 Zalău, fost vice președinte al unității cooperative, de profesie
 avocat, domiciliat în București Str. Dr. Jiu Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

25. Mai 1953

Orașul București

Interogatorul a început la ora 11 și 30 minute
 „ s'a terminat la „ 14 și — „

Intrebare: Cum se întocmeau planurile de aprovizionare a cooperativei?

Răspuns

Planul de aprovizionare era întocmit pe baza planului de stat și al planului unității cooperative, la întocmirea planului de aprovizionare se ținea cont de următoarele: cerșile unităților în subordine, fondul de mărfuri disponibil provenit din achizițiile realizate de sectoarele de valori fixe, producție proprie și mărfurile pe care ni le putea livra departamentele respective ale statului (M.I.U. M.I.A.) la întocmirea planului de aprovizionare a unităților se ținea seama de specificul regiunii în ceea ce privește necesitățile

Intrebare

Cum s'a întocmit planul de desfășurare?

Răspuns

Semnătura,
Solyms Loan

Urmare: Planul de desfacere a fost întocmit prin defalcarea planului către cooperativă pe regiuni de către noi, iar la fiecare regiune un delegat de al nostru a (fimpertit) a defalcet planul regional pe raioane. Astfel ca defalcarea planului de desfacere nu s'au putut în realitate pune la raioane înclusiv de către direcția planificării din Cătrăscop. Se cere în delegații noștri cu controlat defalcarea planului de desfacere și la cooperative.

Întrebare

Au fost realizate planurile de desfacere întocmite de direcția planificării din Cătrăscop?

Răspuns

Planurile trimestriale de desfacere pe anul 1951 și 1952 nu au fost îndeplinite.

Întrebare

Și ce motive nu s'au realizat planurile de desfacere?

Răspuns

Su am apreciat că planurile de desfacere trimestriale date de C.S.P. au fost prea mari față de posibilitățile noastre. Dar în același timp o vină importantă a părții noi conducerea către cooperativă care prin direcția de organizare trebuie să ducem o intensă muncă la sat pt. ari apropiate pe terenuri de cooperative și să nu se mai deplaseze pt. diferite împărțiri pe care le puteam face mult mai simplu la meșterii cooperativii din sate.

Semnătura,

Polymodra

Urmare: In unele cazuri in directia planificarii a 330
tinut in plan poziti care nu a mai avut
existen. Ca un exemplu concret pot exista foste 337
in anul 1952 au mentinut in
planul de desfacere 2000 (doua mii) de
kg. bumbac cu toate ca acest bumbac
stiam ca este blocat de C.S.A.

In același timp directia comerciala
nu a respectat planul ne luand in
baza pt repartiti. Dir. Comerciala a facut
repartiti in mod anarhic nu dupa plan
ci dupa unele posibilitati sau necesitati
momentane ale lor. In general Directia
comerciala s'a obișnuit cu incalcare
planului nerespectand cifrele si tipurile
stabilite de plan. Momentan nu pot da
exemplu concrete din memorie dar se pot
gasii la directia planificarii.

Sau intampiet dese cazuri cand marfurile
au fost repartizate ne conform cu necesitati-le
regiunilor devenind pt. regiunile respective
marfuri greu vandabile sau ^{cu} care trebuie sa
fie recartate. Pot da câteva exemple:

La Zalau au fost trimise scânduri din fondul
unic desi era urmasit ca in acest raion se
gasesc scânduri din abundenta si la un pret
mai redus decât putea livra cooperatia. Raionul
este producător de scânduri. Ele au trebuit recartate

La Reghinne Timisoara au fost trimise
o cantitate importanta de pălării țărănești care
nu se poarta decât in regiunile lor. Ele au fost recartate.

Urmare: Separat de cele de mai sus cifrele din plan nu au fost respectate. Direcția Comerciului fix nu a aprovizionat (unită) Regia în le și rai oanele conform cu planul de desfășurare fix ce a suplimentat planul fără cațul Direcției planificării.

Intrebare

Ante dumneata care era situația planului în domeniul achizițiilor?

Răspuns

Planul de achiziții era întocmit în colaborare între direcția planificării (serviciul) sub direcția unită și direcțiile care se ocupau de vegetale. Planurile în toate ramurile nu au fost reale și nu s'au îndeplinit. Astfel în 1951 au avut pt. Tr. un număr de saci de achizițione (interese) o importantă cantitate de porci (realitate în funde) când în realitate în această perioadă nu există porci. Planul la achizițiile de grâu pe anul 1951 a fost exagerat de mare și era evident că nu se poate îndeplini.

În schimb pe anul 1952 cantitatea de porumb care a fost trasată să fie achiziționate a fost mult sub posibilități astfel că în preajma (anului) lunii iunie fără nicio depunere eforturi deosebite am reușit să realizăm planul de achiziții la porumb pe întreg anul.

Acesta de saci nu au fost traseți noi de către C.S.P. și au fost acceptate de noi care cunoaștem situația reală de pe teren.

Separat de faptul că am acceptat să ni se traseze cifre de plan care pt. noi era clar că nu corespund cu realitatea am făcut și noi o depășire

Semnătura,

M. Polymidov

Urmare: a planurilor de achiziții cu totul ne corespunzătoare
în situația depe țării. Pot citi câteva exemple: 338

La Bișchia s-a trasat serios de plan pt. ca să
achiziționeze o cantitate însemnată de struguri, ce să ni
pierzăm care nici măcar nu se producea acolo. La
Sug. Stalin s-a trasat serios de a colecta o cantitate
de grâu aproape dublu peste posibilitățile regiunii.

Secaremen în aprovizionarea populației cu produse
agricole am făcut planuri în care fel ce nu
se puteau realiza. Apel R.Tr. Severin a fost planificat
să achiziționeze mere când mere livezi nu mere
pt. aprovizionare nu există acolo.

Tot de la R. Severin s-a prevăzut achiziționarea
unei însemnate cantități de verșe pt. Craiova.

Transportul de la Tr. Severin la Craiova făcându-se
în timp de iarnă prin orașul Stalin cu vagoane
deschise întregi cantități de verșe s-a știut ni
a trebuit să fie enunțate.

Vinovari de ale de mai sus sunt stâl directiile
de achiziții cât și direcția de planificare care
trebuie să vegheze la întocmirea unor planuri reale
și să nu admită primirea din partea C.S.P. ului
o unor cifre de plan care nu puteau în nici
un caz să fie (~~realizate~~) realizate.

Intrebare

Le urmasii sa avut aceste mod. de întocmire
a planurilor?

Răspuns

Consecințele întocmirii planurilor cu cifre
neresabile, și trasat ne corespunzător organelor
în sub ordine au fost în primul rând că

Urmare: nu s-a realizat planul ^{de achiziții} la cele mai importante articole necesare pt. ep. originară dar și muncă toare și a populației cele orase. de ex. grâu, legume, zarzavaturi etc.

Tot odată pot exista și acceptând cifrele înscrise de C.S.P. în planul de stat care nu corespundea cu realitatea de pe teren sau ^{în eroare} în realitate guvernul care baza pe ele se vor realiza cifrele existente în plan, putând astfel lua unele măsuri cu caracter administrativ și politic.

Întrebare

Știrea de acceptarea unor cifre de plan reale și întocmirea pe baza lor a planurilor centralizateului este dăunătoare economiei statului nostru?

Întrebare

Da, știem că toate aceste planuri care nu corespund cu realitatea nu se vor putea îndeplini și astfel în economie națională vor rămâne goluri.

Întrebare

Deci dacă ei știu că de mai sus nu se luată măsuri pt. a nu se întocmi planuri reale sau pentru a nu se accepte (din partea) cifre de plan din partea C.S.P.ului care știu că nu se pot realiza?

Răspuns

Personal am făcut formal unele încercări de a obține de la C.S.P. scăderea cifrelor de plan dar cu rezultat că nu pot obține o scădere nu mă am mai adresat formelor superioare Comitetului de

Semnătura,

M. Polymotrag

Urmare: ^{situatia} ~~reale~~ ^{reale} ~~reale~~ 332
si astfel sa obtinem o copie de plan care sa
se poate realiza si sa fie si reala. 339

Maifidel sticum ca aceste cifre fusesera trasate
de Venile Luca si fusesera acceptate de Com.
Executiv al Centracoopului.

Intrebare

Am crezut ca in subdirectia mixta exista un serviciu
preturi care erau din baza acestui serviciu?

Raspuns

Atributiile serviciului preturi dau dir. planificarii
subdirectie mixte erau: studiul preturilor in
cooperatie, politica preturilor in cooperatie, statistica
preturilor in cooperatie si controlul preturilor practicate
de cooperatie.

Intrebare

Dei dumneata coordonaci politica de preturi
a cooperatiei?

Raspuns

Da. In sectorul meu ca fiind si serviciul de
preturi eu personal am coordonat si politica
de preturi a cooperatiei.

Intrebare

Care a fost politica de preturi dusa de
cooperatie in timpul a dumneata si
coordonat acest sector?

Raspuns

Inepand dela prelucra de cele mine si
pana la cresterea mea politica de preturi
a cooperatiei a fost de a menii preturile de
activitate a producatorilor agricoli si a tendinta

Urmare: de scadere a preturilor produse lor industriale. In ce acceptat toate propunerile de majorari de preturi solicitate de sectorul de activitate facand personal propuneri comitetului pt. preturi in acest sens. In 1971 am acceptat propunerile de a fi scizute preturile marfurilor industriale de inalta grau vandabile.

Intrebari

Le ei urmasit prin aceste politici de preturi?

Raspuns

In erou continut cu politica de preturi dure de cooperatie marreste puterea economica a tarinimii n' in special a chibunilor

Am dus inose aceste politici la fiind tarosto in diferite redinte de catre Vanli Luca care ne-a n' ajutat sa obtinem pprobarea preturilor propuse de noi.

Intrebari

cum au functionat serviciile de studii si de statistice din (dca) directia planificarii?

Raspuns

Serviciul de statistice din directia planificarii nu a putut sa - n' aduca la in deplinire sarcinile sale din cauza directiei contabilitatii care ar fi trebuit sa - i furnizeze datele n' a felul necesare ne avind evidentele la zi nu a putut furniza aceste date. Mentionez ca directia contabilitatii a fost coordonata tot de mine. Au cauza lipseilor oleo serviciul de statistice

Semnatura,

M. Polymotbay

Urmare: si-au intampinat greutate in intoamirea
planurilor si a urmaririi indeplinirii lor. 333. 340

In ceea ce priveste serviciul studiilor s-au ocupat
cu intoamirea referatelor si rapoartelor si
studierea unor probleme ale cooperatiei.
nu pot spune insa ca a adus vre un aport
serios la rezolvarea unor probleme principale
ale cooperatiei.

Intrebare

~~Intrebare~~ Ai fost refuzat de directia
planificarii asupra dificultatilor pe
care le-a intampinat in cursul activitatii
ei?

Raspuns

Am fost refuzat de directia planificarii
asupra unor probleme importante ca
incalzirea de catre celelalte sectoare sau de unitati
o disciplinei de plan, proasta organizare si
utilizare a serviciilor de plan de la regiuni si
raioane

Intrebare

Aiati mei sus ca la regiuni si raioane serviciile
de plan nu functionau in bune conditii
crete concret in ce priveste costurile aceste
defectiuni?

Raspuns

In regiuni si in special la raioane serviciile de
plan au fost incadrate cu elemente necorespunzatoare
si cu personal insuficient fata de sarcinile
serviciului. Separat de acestea de multe ori
planificatorii au fost utilizati pt alte scopuri

Urmare: duet munca de plan. Apfel planificatori
au fost utilizati pt. echipa sau contractari.
Eu am avut cunoasterea de aceasta situatie,
insa nu am luat suficiente masuri pt. a
inlăna pe deoparte serviciile de plan pe de alta
parte pt. a le inlăna autoritatea fata de conducerea
reionelor in regiunilor.

Intubare

care a fost pozitia dumentale fata de
tota lipsurile muncii directiei planificarii?

Răspuns

Fata de tota activitatea directiei planificarii
deni eu fost rezistat asupra unor grave abateri
dela discipline de plan, nu am luat masuri
de inchiptare.

Ure ma determinat sa ieu creata
pozitia a fost faptul ca acesta in calitatea eu
fost comis de alti membri ai Comitetului Executiv
in care voiam sa pastrez in continuare relati
amicele. Pe de alta parte o serie de masuri au
fost conforme cu linia heralda de Venile Luce (marea
preturilor produselor agricole etc) care se le-au
acceptat in pus in aplicare fiind constant ca
sunt deosebite interesele R.P.R.

Prezentul proces verbal l-au citit
cuvent cu cuvent si raspunde in totul
celor declarate de mine verbal pt. care recuz
propriu liber si ne ntit de nimeni.

Anchetă
Le Br...

Polymed Way

Semnătura,

334.

341

✓
u

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul SOLYMOȘIVAN, născut la 14 Februarie 1915 la Zalău, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centrocoopului, domiciliat în București Str. Dr. Sion Nr.16.-

28 Mai 1953, București

Interogatoriul a început la ora 15,15
" " s'a terminat la " 03,30.

Intrebare:

Arată d-ta. care erau subdiviziunile din care se forma direcția Financiară cât a fost coordonată de d-ta?

Răspuns:

Direcția Financiară era formată din următoarele subdiviziuni: 1) Subdirecția Financiară, 2) Contabilitatea Centrocoopului, 3) Contabilitatea Centralizată a cooperăției 4) Controlul Financiar Intern.-

Intrebare:

Care erau sarcinile acestor subdiviziuni ?

Răspuns:

1) Subdirecția Financiară s'a ocupat de întocmirea planului financiar care era format din: planul de credite, planul de casă (încasări și cheltuieli), planul de beneficii și planul de investiții.-

2) Subdirecția Contabilitatea Centrocoopului ținea contabilitatea tuturor unităților legate direct de Centrocoop întocmind balanțele și bilanțurile prevăzute de lege.-

3) Subdirecția Contabilității Centralizate a cooperăției s'a ocupat cu centralizarea balanțelor și bilanțurilor tuturor unităților cooperatiste din țară și întocmirea bilanțului și bilanțul sistemului cooperatist din țară.-

4) Subdirecția controlului Financiar intern s'a ocupat cu controlarea economico-politică a activității tuturor unităților cooperatiste inclusiv centrala.-

ss/Solymoș Ivan.-

././.

Intrebare:

Cum s'a făcut rambursarea creditelor pentru circulația mărfurilor către Banca de Stat.-

Răspuns:

Rambursarea creditelor pentru circulația mărfurilor către Banca de Stat s'au făcut cu mare întârziere.- Acest fat s'a petrecut cu regularitate la sfârșitul fiecărui trimestru. Cu toate acestea noi obțineam dela Banca de Stat suplimentări de credite.- Aceste suplimentări le obțineam de obicei prin Consiliul GHEORGHE RADULESCU.-

Cooperarea în privința creditelor se bucura față de instituțiile de stat de un regim preferențial. Astfel se acordau credite cu mai multă ușurință și în același timp dobânda pentru creditele obținute de cooperare era de 3% iar cea pentru instituțiile de stat de 4%.- Această situație a fost creată din dispoziția lui VASILE IUCA.-

Ne rambursarea la termen a creditelor Băncii de Stat se datoră neîndeplinirii de către cooperare a planului de circulație a mărfurilor, precum și din cauza deselor schimbări a sistemului de creditare inițiat aproape la fiecare trimestru de către Banca de Stat.-

Intrebare:

Dar în domeniul achizițiilor care era situația creditelor?

Răspuns:

În privința achizițiilor creditele la început au fost plafonate conform planului de achiziții.- După 1 Ianuarie 1951 creditele pentru achiziții nu au mai fost plafonate și s'au acordat nelimitat.- În general creditele acordate pentru achiziții au fost rambursate cu regularitate, aceste credite fiind pe termen scurt.-

Intrebare:

Cum au fost restituite creditele primite de cooperare pentru contractări?

Răspuns:

Creditele pentru contractări erau credite pe termen lung.- Datorită defecțiunilor care au avut loc în domeniul contractărilor în mare măsură creditele primite pentru contractări nu au fost rambursate Băncii de Stat.- Astfel după câte îmi reamintesc la data arestării noastre nu fuseseră încă rambursate Băncii de Stat aproximativ 200.000.000 (două sute milioane) lei de pe anul 1951.-

ss/Solymoș Ivan.-

Trebuie menționat că această sumă a rămas după ce s'a făcut campanie serioasă pentru recuperarea creditelor acordate pentru contractări.-

Intrebare:

Cum s'au utilizat creditele obținute dela B.C.I. pentru investiții?

Răspuns:

Nici în 1950 nici în 1951 creditele luate dela cooperatie pentru investiții nu au fost folosite din plin.- Insa cu toate că la sfârșitul fiecărui an o importantă cantitate din aceste credite nu fuseseră utilizate, s'a prelungit posibilitatea de a fi utilizate anul viitor împreună cu creditele de investiții obținute pentru anul respectiv.-

In unele unități creditele pentru investiții în loc să fie utilizate conform planului de investiții au fost utilizate cu alte scopuri.-

Intrebare:

Care era regulamentul de utilizare a fondului de premiere a activiștilor?

Răspuns:

Pentru utilizarea fondului de premiere a activiștilor Centrocoopului nu a avut nici un fel de regulament. Fondul acesta a fost utilizat pe baza aprobărilor date de președinte sau de mine personal.- Fondul nu a fost utilizat numai în scopul premierii activiștilor.- Astfel s'au plătit din acest fond cheltuelile de reprezentare a membrilor Comitetului Executiv, eu personal mi-am acoperit unele cheltueli particulare din acest fond sau^u/dat ajutoare de boală.-

Intrebare:

Cum s'a utilizat fondul pentru activitate culturală a Centrocoopului?

Răspuns:

Fondul pentru activitate culturală a Centrocoopului nu a fost niciodată consumat în întregime așa cum a fost planificat, aceasta ca un rezultat al neîndeplinirii planului de activitate culturală a cooperatiei.- Această activitate era foarte importantă pentru cooperatie fiind o verigă principală de apropiere a masselor de cooperatiei.- Vinovat de neutilizarea acestui fond se face direcția organizării.-

Intrebare:

Cum s'a ținut evidența contabilă în cooperatie?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

Evidența contabilă în cooperatie nu a fost ținută la zi fiind mari întârzieri în înregistrări și în întocmirea lucrărilor contabile.- În unele unități evidența contabilă era rămasă în urmă cu luni de zile până chiar și la o jumătate de an.- Balanțele și bilanțurile se întocmeau cu mare întârziere.- Chiar și unitățile din centrală nu erau totdeauna la zi cu evidența contabilă.-

Intrebare:

Din ce motiv nu s'a ținut la zi evidența contabilă în Centrocoop și unitățile în subordine?

Răspuns:

Acest fapt că evidența cooperatiei a fost încontinuu rămasă în urmă s'a datorat următoarelor cauze:

La unități nu au fost suficienți contabili, și cu toate acestea s'au făcut în urma schemelor inițiate de mine, concedieri de contabili în diferite unități.-

Intrebare:

Cum s'a desfășurat controlul financiar intern

Răspuns:

Controlul financiar intern nu a fost utilizat în cooperatie în suficientă măsură.- Astfel în mod obligatoriu fiecare unitate trebuia să aibe din partea Controlului financiar intern câte un control de fond cel puțin odată pe an.- În realitate sunt numeroase unități ale cooperatiei care nu au avut un control de fond din urmă cu 2-3 ani (înainte de arestarea mea).-

Planul de control financiar intern nu a fost niciodată realizat în întregime.- Deasemeni și calitatea controlului, modul în care el era exercitat lăsa de dorit.- Cadrele cu care s'a exercitat acest control erau în mare măsură nepregătite corespunzător unei astfel de atribuții și nici noi nu am luat măsurile necesare pentru ridicarea calificării lor profesionale.-

Intrebare:

În acest proces verbal de interogatoriu ai arătat unele grave abateri dela sarcinile legale și în domeniul politicii financiare care au fost comise în anii 1950-1951 și primul trimestru 1952 de către Direcția Financiară din Centrocoop.- Cine se fac vinovați de comiterea lor?

ss/Solymoș Ivan.-

Răspuns:

X Vinovat de faptul că Direcția Financiară în perioada anilor 1950-1952 a comis grave abateri dela disciplina și politica financiară a statului și nu și-a îndeplinit unele sarcini ce îi reveneau legal în mod obligatoriu sunt în primul rând eu care eram vicepreședinte și coordonam activitatea acestei direcții.- Deși am cunoscut gravele prejudicii rezultate din cele arătate mai sus nuam luat măsurile care să ducă la lichidarea acestei stări de lucruri. X Deasemeni consider că se mai fac vinovați LAZAR GHEORGHE consilier, director, TOREK STEFAN, DIOGENE GRIGORESCU și ZENKER ADOLF director adjuncți.-

Intrebare:

Mai sus ai declarat că deși ai cunoscut situația gravă în care se aflau lucrările direcției financiare totuși nu ai luat măsuri pentru lichidarea acestei stări de lucruri.- Ce te-a determinat pe d-ta să te porți astfel?

Răspuns:

După cum am mai arătat și în alte declarații anterioare eu nu eram cu nimic legat de cooperatie și în special de rolul pe care trebuia să-l aibe în construirea socialismului. Mi-am dat seama că VASILE LUCA protectorul meu prin cooperatie caută să lovească în unele sectoare, de stat.- In acelaș timp am văzut însă că și prin măsurile luate asupra cooperatiei se ducea la desorganizarea cooperatiei.- Din acest motiv nici eu nu am vrut să iau alte măsuri pentru îndreptarea situației lucrărilor direcției financiare.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine verbal îl susțin și semnez propriu-liber și nesilit de nimeni.-

ss/Solymoș Ivan.-

ANCHETATOR,
Lt. de Securitate

Barbu Lenobel.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Solyms Ivan, născut la 14 Februarie 1915 în Fălău, de profesie ovăcer, fost vice președintele cel
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Centrocopului, domiciliat în București, Str. Dr. Lion Nr. 16.

28 Mai 1953

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 15 și 15 minute

„ s'a terminat la „ 03 și 30 „

Intrebare: Astea dumnate care erau subdiviziile
din care se forme directia financiara cât a fost
coordonată de dumnate ?

Răspuns

Directia financiara se formata din
urmatoarele subdivizi: 1) subdirectia financiara
2) contabilitatea centrocopului, 3) contabilitatea
centralizata a cooperatilor 4) controlul
financiar intern.

Intrebare

care erau sarcinile acestor subdivizi ?

Răspuns

1) subdirectia financiara s'a ocupat de
intocmirea planului financiar care era
format din: planul de credite, planul de cheltuieli
(masuri si cheltuieli), planul de beneficii si
planul de investitii.

2) subdirectia contabilitatea centrocopului

Semnătura,

Solyms Ivan

Urmare: tinea contabilitatea tuturor unitatilor
legate direct de centru coop intocmind balantele
si balantele prevazute de lege.

3) Subdirectia contabilitatii centralizate
si cooperatiei s-a ocupat cu centralizarea
balanțelor si balantele tuturor unitatilor
cooperatiste din tara si intocmirea balantei
si bilanțului sistemului cooperatist din tara.

4) Subdirectia controlului financiar
intern s-a ocupat cu controlarea si economice
politice activitatii tuturor unitatilor cooperatiste
inclusiv centrale.

Introducere

Cum s-a facut rambursarea creditelor pt. circulatia
marfurilor catre Banca de Stat.

Ramburs

Rambursarea creditelor ^{pt. circulatia marfurilor} catre Banca de Stat s-au
facut cu mare intarziere. Acest fapt s-a putut
coregularitate la sfarsitul fiecarei trimestre.

cu toate acestea noi obtineam de la Banca
de Stat suplimentari de credite. Aceste suplimentari
le obtineam doborici prin consiliul teh. Kaida lesar

cooperatie in privinta creditelor se bucura fata
de institutiile de stat de un regim preferential.

Asfel se acordau credite cu rasi multe urzinte si
in sceler timp dobanda (doband) pt.

creditele obtinute de cooperatie era de
3% iar cea pt. institutiile de stat de
4%. Aceasta situatie a fost creata din
dispozitie lui Vonli Jusa.

Ne rambursare la termen a creditelor
Banca de stat se doboric ne i deplimiri de catre

Semnatura,

Folyvot Nagy

Urmare: cooperatie e planului de circulatie a marfurilor, precum si din cauza deroilor schimbării a sistemului de creditare inițiat aproape la fiecare trimestru de către Banca de Stat. 347

Intrebare

Dar în domeniul achizițiilor care era situația creditelor?

Răspuns

În privința achizițiilor creditele la început au fost plafonate conform planului de achiziții. După 1 Ianuarie 1957 creditele pt. achiziții nu au mai fost plafonate și s'au acordat nelimitat.

În general creditele acordate pt. achiziții au fost rambursate cu regularitate, unele credite fiind pe termen scurt.

Intrebare

Cum au fost restituite creditele primite de cooperatie pt. contractari?

Răspuns

Creditele pt. contractari erau credite pe termen lung. Autoritatea de facturi care au avut loc în domeniul contractantilor în mare măsură creditele primite pt. contractari nu au fost rambursate Banca de Stat. Astfel după câte îmi reamintesc la datele creșterii noastre nu fusese încă rambursate. Banca de Stat aproximativ 200.000.000. (două mii milioane) lei depe anul 1957. Trebuie menționat că o parte din suma a rămas după ce s'a făcut o campanie serioasă pt. recuperarea creditelor acordate pt. contractari.

Urmare:

Intrebare

Cum s'au uti-lizat creditele obtinute de B. C. S. pt. investiti - ?

Raspuns

Nici in 1950 nici in 1951 creditele luate de cooperatie pt. investiti nu au fost folosite din plin. In sa cu toate ca la sfarsitul fiecarui an o importanta cantitate din aceste credite nu fusesera uti-lizate, s'a prelungit posibilitatea de a fi utilizate anul viitor impreuna cu creditele de investiti obtinute pt. anul respectiv.

In unele unitati creditele pt. investiti in loc sa fie utilizate conform planului de investiti au fost uti-lizate cu alti scopuri.

Intrebare

Care era regulamentul de uti-lizare a fondului de premii a activistilor?

Raspuns

Pt. uti-lizarea fondului de premii a activistilor Antrocoop-ul nu a avut nici un fel de regulament. Fondul acesta a fost uti-lizat pe baza aprobarii lor date de presedinte sau de mine personal. Fondul nu a fost uti-lizat numai in scopul premiei activistilor. Astfel s'au platit din acest fond cheltuielile de reprezentare a membrilor Com. Executiv, eu personal mi-am acoperit unele cheltuieli particulare din acest fond s'au dat ajutoarea de boala.

Intrebare.

Semnatura,

Milyutin

- 3 -

Urmare: Cum s-a utilizat fondul pt. activitate culturală a centrucoop-ului? 344

Răspuns

348

Fondul pt. activitate culturală a centrucoop-ului nu a fost nici odată consumat în întregime, era cum a fost planificat, aceasta ca un rezultat al nedeplinirii planului de activitate culturală a cooperativei. Această activitate era foarte importantă pt. cooperatie fiind o venie principală de apropiere a maselor de cooperatie. Vinovat de neutilizarea acestui fond se face directia organizării.

Întrebare

Cum s-o ținut evidente contabile în cooperatie?

Răspuns

Evidente contabile în cooperatie nu a fost ținute-le și fiind mari interjieri în înregistrări și în întocmirea lucrurilor contabile

În unele unități evidente contabile era rămasă în urma cu luni de zile până chiar și la o jumătate de an. Balanțele și bilanțurile se întocmesc cu mare întârziere.

Chiar și unitățile din centrale nu erau totdeauna la zi cu evidente contabile.

Întrebare

Am ce motiv nu s-o ținut la zi evidente contabile în centrucoop și unitățile în subordine?

Răspuns

Acest fapt că evidente cooperatiei a fost

Urmare: in continuare ramore in urma s'a datorat
unastorelor cauze:

La unitati nu au fost impieenti.
contabili, si in toate ocestee s'au facut
in urma schemelor initiote de mine, conu-
dien ~~de~~ de contabili in difenle unitati.

Intrebare

Cum s'a desfo surst controlul (intern)
financiar intern?

Răspuns

Controlul financiar intern nu a fost
utilizat in cooperatie in supieentie
măsură. Astfel in mod obligatoriu fiecare
unitate trebuia să aibe din parte
controlul lui financiar intern este un control
de fond cel puțin odeta pe eu.

In realitate sunt numeroase unitati
de cooperatie care nu au ~~at~~ ocol au
control de fond din urma cu 2-3 ani (insinta
de cresterea mea)

Planul de control financiar intern nu
a fost nici odeta realizat in intregime. Desecumeni
si politate controlului, modul in care el era
exercitat lăse de dorit. Cadule in care s'au exercitat
ocest control erau in mare măsură ne pregatite
corespunzător unei astfel de atributi. si nici noi
nu au fost momentele necesare pt. ridicarea
calificării lor profesionale.

Intrebare

In acest pous verbal de interogatoriu si oretet
unele grave abateri dela saninile legale si in domeniul

Semnătura,

M. Polymorhau

Urmare: politica financiară care au fost comise ~~de~~
în anii 1950-1957 și primul trimestru 1952 de
această direcție financiară din antrocoop. 349

Cine se face vinovat, de comiterea lor?

Răspuns

Vinovat de faptul că direcția financiară
în perioada anilor 1950-1952 a comis grave
abateri de la discipline și politica financiară
a statului și nu și-a îndeplinit unele
sarcini ce îi revineau legal în mod obligatoriu
sunt în primul rând eu care eram
vice președinte și coordonam activitatea
acestei direcții. Desi am avut grave
prejudicii rezultate din cele arătate mai
sus nu am luat măsurile care să ducă
la lichidarea acestei stări de lucruri

Deasemenea vinovată vă se mai face
vinovată. Lazăr Gheorghe consilier director,
Torek Ștefan, Diogen Grigorescu și Zenker
Adolf. directori adjuncți.

Intrebare

Măi nu ai dădusă în dinți ai avut
situație gravă în care să aplea lucrurile
direcției financiare statului nu ai luat
măsură pt. lichidarea acestei stări de lucruri.
A te a determinat pe o anumită și te
comportă astfel?

Răspuns

Supra am am unii arătat și în alți
dăduri anterioare eu nu eram în nimic
legat de cooperanță și în special de rolul

[Signature]

Urmare: pe care trebuie să - e ci be în
construirea socializării lui. Mi-am dat seama
că verile luca - protectorul meu prin cooperativă
caută să lovească în unele sectoare de
stat. În același timp am văzut cum
se mișcă prin măsurile luate asupra cooperativă
se ducă la desorganizarea cooperativă. Din
acest motiv nici eu nu am vut să iau alte
măsură (comp) pt. încheierea situației lucrărilor
directiei financiare.

Prezentul procesverbal l-am citit având
în vedere și după ce am constatat că el
corespunde în totul cu cele declarate de mine
verbal și susțin și semn ulz proprie liber și
nu există de nimeni.

Polymot

4.

Semnătura,

correspondență
Iohannes

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul, SOLYMOS IOAN, născut la 14 Februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice-președinte al CENTROP-ului, cu ultimul domiciliu în București, Str. Dr. Sion Nr.16.

13 Decembrie 1953 - Buc.
Interogatoriul a început la ora 17,15 și s'a terminat la ora.....

- . -

Intrebare:

Cine se ocupa în CENTROCOOP de problema investițiilor ?

Răspuns:

În CENTROCOOP de problema de investiții s'au ocupat serviciile de investiții din Direcțiile Planificării și Financiar.

Intrebare:

Care erau atribuțiile fiecăruia din aceste două servicii ?

Răspuns:

Serviciul de investiții din Direcția Planificării, avea sarcina de a centraliza proiectele de planuri de investiții ale CENTROCOOP-ului regiunilor, raioanelor și a celorlalte unități în subordine. Pe baza acestor proiecte, serviciile aveau obligația de a întocmi proiectul general de investiții al CENTROCOOP-ului, care era supus spre aprobare Comitetului Executiv și apoi era trimis la C.S.P. pentru a fi aprobat.

După obținerea aprobării din partea C.S.P. (respectiv al Consiliului de Miniștri), serviciul se ocupa de difuzarea către unități a planurilor de investiții respective.

Prin serviciile de plan de la regiuni și raioane, prin planificatori (respectiv contabilii) cooperativelor, Serv. de Investiții din Direcția Planificării a CENTROCOOP-ului urmă-

rea executarea pe teren a planului de investiții.

Serviciul de Investiții din Direcția Financiară a CENTROCOOP-ului a întocmit planul financiar al CENTROCOOP-ului și s'a ocupat de deschiderea finanțării lucrărilor de investiții și a controlat modul de utilizare a creditelor pentru investiții, aceasta cu ajutorul controlului financiar, intern.

Intrebare:

Care alte organe din CENTROCOOP mai avea sarcini in legătură cu executarea planurilor de investiții. ?

Răspuns:

Direcția de Aprovizionare și repartiții (.D.A.R.), avea obligația de a procura materialele necesare executării planului de investiții.. Oficial Tehnic se ocupa cu întocmirea și verificarea planurilor tehnice (devizelor) de investiții.

Intrebare:

Din ce fonduri se făceau investițiile ?

Răspuns:

Investițiile se făceau din trei fonduri și anume: 1.) Fonduri ale unităților; 2.)fondul centralizat de investiții al CENTROCOOP-ului și 3.)din creditele acordate de Stat prin B.C.I.).

Intrebare:

Cum erau utilizate aceste fonduri ?

Răspuns:

In planul de stat era prevăzută fiecare investiție, din care dintre cele trei fonduri, va fi finanțată: In general investițiile de interes local din fonduri proprii ; cele de interes raional sau inter raional, din fondul centralizat de ~~investiții~~ ale CENTROCOOP-ului, iar cele de interes republican sau interes - regional din fondurile acordate de stat.

Numai in cursul anului 1951 eu am răspuns complet la problema investițiilor, imi amintesc că planul de investiții nu a fost realizat decât in proporție cu 71%.

Intrebare:

Din ce motive nu s'a realizat planul de investiții?

Răspuns:

Au fost mai multe cauze care au determinat nerealizarea planului de investiții și anume:

- Unitățile subordonate, nu au dat importanța cuvenită lucrărilor de investiții și nu le-au executat la termenele prevăzute.

Legat de aceasta, nu a existat un organ central, care să se ocupe în mod special cu urmărirea modului în care a fost realizat planul de investiții.

Materialele necesare de construcții nu au fost livrate de fabricile respective în termen.

Unelor unități fiindu-le blocate creditele, nu au primit fondurile necesare.

Intrebare:

D-~~ca~~ arăți că ~~la~~ mai multe din direcțiile din CENTROCOOP, aveau sarcini în legătură cu planul de investiții și executarea lui. Din ce motiv nu s'au unit atribuțiunile acestor direcții, formându-se un organ, care să se ocupe în mod special de toate aspectele problemelor de investiții (planificare, finanțare, urmărire, control, tehnic, etc.) ?

Intrebare:

Nu a fost posibil ca să se creieze o singură direcție deoarece aceasta ar fi însemnat în CENTROCOOP dublarea aceleiași munci, deoarece planul de investiții trebuia în tot cazul să fie trecut prin Direcția Planificării, în planul general al Centrocoop-ului și direcția financiară, să stabilească normele de finanțare și să obțină fondurile necesare

În hotărârea anexă care prevedea structura de organizare, a fiecărei direcții în parte, se prevede în mod precis sarcinile, în legătură cu investițiile căror organe sunt atribuite.

Deasemeni în regulamentele provizorii - de funcționare a direcțiilor din CENTROCOOP, erau prevăzute cui aparțin și cine răspunde de probelele de investiții.

Intrebare:

S-au făcut propuneri în legătură cu schimbarea modului de organizare a organelor care se ocupă de problemele de investiții în Centrocoop ?

Răspuns:

Nu-mi reamintesc precis acest lucru, dar lămuriri ar putea da SANDULESCU - directorul Oficiului Tehnic din Centrocoop și LESSEN PAUL, - directorul planificării.

Intrebare:

Cine răspundea de problemele de investiții din Coop ?

Răspuns:

././ Din comitetul Executiv al Centrocoopului, de pr

blemele de investiții răspundeam eu, dintre directori
răspundea PAUL LESSEN și LAZAR GHEORGHE - directorul direcți-
ei financiare.

Intrebare:

Mai ai ceva de adăugat cu privire la problemele de
investiții?

Răspuns:

Nu mai am nimic de adăugat.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cu-
vânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele de-
clarate de mine, verbal îl susțin și semnez liber și nesil-
lit de nimeni.

ss. SOLYMOS IOAN.

Anchetator,
LT DE SECURITATE

Barbu Lenobel.

Ap. 2 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Solymos Ion, neisut la 14 Februarie 1953
 în Galau, de profesie avocat, fost vice președinte
 al centrului popular, ultimul domiciliu în București.
 str. Dr. Sion Nr. 16.

13 Decembrie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 14 și min. 15.

„ s'a terminat „ „ „ „ „

Intrebare: Cine se ocupa în centrul coop
 de probleme investitiilor?

Răspuns
 în centrul coop de probleme de investiții
 s'au ocupat serviciile de investiții din
 direcțiile planificării și financiare.

Intrebare
 Care erau atribuțiile serviciilor din aceste
 două servicii?

Răspuns
 Serviciul de investiții din direcția planificării
 avea sarcina de a centraliza proiectele
 de planuri de investiții ale centrului și
 regiunilor raionale și a celorlalte
 unități în subordine. Pe baza acestor
 proiecte serviciul avea obligația de a
 întocmi proiectul general de investiții al
 centrului coop-ului care era supus spre

Iscălitura,

Solymos Ion

Urmare: aprobarea Comitetului de executiv
si apoi era trimis la C.S.P. pt. a
fi aprobat.

Dupa obtinerea aprobarii din
partea C.S.P. (respectiv al consiliului de
ministri) serviciul de ocupare de obiective
catre unitati a planurilor de investitii
respective.

Prin serviciile de plan, planurile
regiunii si raioane, prin planificatiile
(respectiv contabile) cooperativei serviciul
de investitii din Directia planificarii
a centrului unice executare
pe teren a planului de investitii.

- Serviciul de investitii din
Directia financiară a centrului
a intocmit planul financiar al
centrului si s-a ocupat de deschiderea
finantarii lucrilor de investitii
si a controlat modul de utilizare a
creditelor pt. investitii, acesta cu
ajutorul controlului financiar
intern.

Intrebare

Can alte organe din centrul unice
avea sarcini in legatura cu executarea
planului de investitii?

Raspuns

Directia de aprovizionare si repartitie
(D.A.R.) avea obligatia de a procura
materialele necesare executarii
planului de investitii.

Iscaitura,

[Signature]

Urmare: Oficiul tehnic a oupa de
intocmirea si verificarea planurilor
tehnice (deszilor) de investiti.

Intrebare

din ce fonduri se faceau investitiile?

Raspuns

Investitiile se faceau din 3 fonduri:
enumerate: 1) fondurile de unitati, 2) fondul
centralizat de investiti al centracoop-ului, 3)
din creditele acordate de stat (prin B.C.L.)

Intrebare

care erau utilizate aceste fonduri?

Raspuns

In planul de stat era prevazut fiecare
investitie din care dintre cele 3 fonduri
se va fi finantata. In general investitiile
de interes local se faceau din fonduri
proprii, cele de interes regional sau
inter regional din fondul centralizat
de investiti al centracoop-ului, iar cele de
interes republican sau inter regional
din fondurile acordate de stat.

Nu mai in urma cu anul 1951 eu am
scris raspuns complet de probleme
investitiilor, imi amintesc ca planul
de investiti nu a fost realizat deloc in
proportie de 71%.

Intrebare

din ce motiv nu s-a realizat planul
de investiti?

Raspuns

Au fost mai multe cauze care au

Semnatura.
M. Polymotkov

Urmare: determinat și realizarea planului de investiții și cum nu :

- Unitățile subordonate nu au dot importantă venită: lucrărilor de investiții, și nu le-au executat la termenele prevăzute. Legat de aceasta nu a existat un organ central care să se ocupe în mod special cu urmărirea modului în care s-a fost realizat planul de investiții.

- Materialele necesare de construcții nu au fost livrate de fabricile respective în termen.

- Unelor unități fiindu-le blocate creditele nu au primit fondurile necesare.

Introducere

Sunt aceste cauze și mai multe din direcțiile din interiorul avese sarcini în legătură cu planul de investiții și executarea lui. Din ce motiv nu s-au inițiat atribuțiile acestor direcții formându-se un organ care să se ocupe în mod special de toate aspectele problemelor de investiții (planificare, finanțare, urmărirea control tehnic etc)

Responsul

Nu a fost posibil să se creeze o singură direcție deosebită deoarece ar fi însemnat în interiorul dublarea aceluși muncii deoarece planul de investiții-tehnic în tot cazul să fie trecut prin direcție

Semnătura,
[Signature]

Urmare: planificării în planul general
al centrului și direcția financiară
(~~și direcția financiară~~) să stabilească
normele de finanțare și să obțină
fondurile necesare.

În hotărârea anexă care prevede
structura de organizare a ficării
directivă în parte se prevede în
mod precis sarcinile în legătură cu
investițiile celor două organe sunt
atribuite.

De asemenea în regulamentele proprii
de funcționare a directorilor din centrul
sunt prevăzute cu apartenență și cine
răspunde de problemele de investiții.

Întrebare

S-au făcut propuneri în legătură cu
schimbarea modului de organizare a
organelor care se ocupă de problemele
de investiții din centrul?

Răspuns

Nu-mi reamintesc precis acest lucru.
dar înmăsură ce putea de îndelung
forța directorul ofițerului tehnic din
centrul și Lessen Paul - directorul
planificării.

Întrebare

Cine răspunde de problemele de
investiții din centrul?

Răspuns

Din comitetul executiv al centrului.

Semnătura,

M. Polymotraw

Urmare: de problemele de investiti raspund Lu
eu, dintr director raspunde Paul Tersen
si Lazar Gheorghe directorul directiei
financiare.

Intrebare

Mai ai ceva de adaugat cu privire la
problemele de investiti?

Raspuns

Nu mai am nimic de adaugat.

Prezentul proces verbal l-am citit
cuvant cu cuvant si dupa ce am con-
statat ca el corespunde intocmai celor
delerate de mine verbal il sustin
si numai liber si veniti de mine.

Architect
Lt Brucenel

Boydway

- Conform cu procesul verbal original din data de 17 octombrie 1954, ce se găsește la dosarul de anchetă No. 88/...

Anchetator,
Lt. Maj. *Barbu Lenard*

Barbu Lenard

357

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Invinuitul SOLYMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoop-ului, cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion No. 16.

17 Septembrie 1954 - București

Interogatoriul a început la ora .....

" s-a terminat la ora .....

Intrebare; Când și în ce împrejurări Centrocoop-ul a preluat distribuirea tutunului la sate și depozitele de gros cu produse C.A.M. ?

Răspuns; În luna aprilie 1951 NAE ALEXE, VOITEC STEFAN și cu mine am fost la cabinetul lui LUCA VASILE, dela Consiliul de Miniștri. După discutarea unor probleme VASILE LUCA ne-a spus că, Cooperația să preia depozitele de gros cu produse C.A.M. dela P.T.T.

P.T.T. pe baza unui vechi control cu C.A.M. înființase în magazinele sale depozite engros de tutun și produse C.A.M. Aceasta numai pentru la sate.

Cantitățile de tutun și produse C.A.M. erau distribuite pe teren de către factorii poștali din depozitele P.T.T.

Intrebare; S-a trecut la preluarea depozitelor C.A.M.?

Răspuns; Nu s-a trecut imediat la preluarea de către Cooperație a depozitelor de gros ale P.T.T. - cu produse C.A.M. deoarece NAE ALEXE a arătat că noi (Cooperația) nu dispunem de depozitele necesare și celelalte mijloace de transport etc. cerînd să se acorde o amîinare de cîteva luni - VASILE LUCA s-a învoit la această amîinare.

În luna iunie 1951 NAE ALEXE și VOITEC STEFAN au fost chemați la VASILE LUCA la C.C. unde l-a certat pe NAE ALEXE, de ce nu a preluat aceste depozite amenințîndu-l dacă pînă în cîteva zile nu le preia atunci îl îndeapărtează din Cooperație.

Intrebare; Care a fost poziția organelor P.T.T. și C.A.M. cu privire la această problemă?

///.

Răspuns; FARSIROTU- director general al P.T.T. și directorul general C.A.M. al vărui nume nu mi-l amintesc în prezent s-au opus acestei hotărâți arătând că sistemul există pe baza unor contracte existente care nu o să fie realliate.

Deasemeni au arătat că pentru factorii poștali dela sate distribuirea tutunului înseamnă un surplus la salariile lor foarte mici.

Deasemeni au arătat că în general ei consideră că acest sistem este bun.

Intrebare; Față de obiecțiunile ridicate de C.A.M.-P.T.T. și Cooperație, cum s-a rezolvat această problemă?

Răspuns; Cu toate obiecțiunile ridicate de C.A.M. P.T.T. și Cooperație, VASILE LUCA a dat ordin și Cooperația în luna iunie 1951 a preluat toate depozitele de gros cu produse C.A.M. ale P.T.T.-ului, devenind singurul distribuitor de produse C.A.M. la sate.

Intrebare; Era legală această măsură luată de VASILE LUCA?

Răspuns; Această măsură luată de VASILE LUCA nu a fost legală deoarece a reziliat în mod samovolnic un contract în curs încheiat între două instituții de stat.

Intrebare; Care au fost consecințele treceri către Cooperație a distribuiri produselor C.A.M. la sate?

Răspuns; Cooperația nedispunând de depozite potrivite pentru păstrarea produselor C.A.M. a trebuit să construiască depozite noi adecuate ceea ce a provocat mari cheltueli.

Separat a însemnat că spațiu prevăzut în depozitele P.T.T. pentru produse C.A.M. a rămas fără utilizare deci s-au produs pagube.

După preluarea depozitelor de produse C.A.M. noi- Cooperația ne având mijloace de transport suficiente sau potrivite am încheiat un nou contract cu P.T.T. ca factorii poștali să transporte produsele C.A.M. dela depozitele noastre de gros la sate la Cooperative.

Deoarece în acest nou sistem se scădea rentabilitatea comerțului cu produse C.A.M. prin ridicarea cheltuelilor de regie LUCA VASILE a dispus ca C.A.M.-ul să cedeze în favoarea Cooperației un anumit procent de beneficii.

Prin această măsură VASILE LUCA a trecut în patrimoniul Cooperației încă o sursă de venituri aparținând Statului.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvînt cu cuvînt și după ce am constatat că el corespunde întocmai celor declarate de mine verbal susțin și semnez.

Lt.Maj. Barbu Lenobel

ss.SOLYMOS IVAN

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Salymos Ivan, născut la 14 Februarie 1915
 în Zalău, de profesie evocat, fost vice-președinte al
 Centru-coop-ului, ultimul domiciliu în București, str.
 Dr. Sion Nr. 16.

17. Septembrie 195 9

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora ..... și ..... min.

„ s'a terminat la ora ..... și ..... min.

Intrebare: Când și în ce împrejurări Centru-
coop-ul a preluat distribuirea tutunului
la săte și depozitele de gros cu produse
C. A. M. ?

Răspuns
 În luna aprilie 1951 Nicol Alexe, Voitec
 Ștefan și eu mine am fost la obi-
 șnuta lui Lucie Voitec de la Comitetul
 de ministru. După discutarea unor
 probleme Voitec Lucie ne-a spus ca
 cooperativa să preia depozitele de
 gros cu produse C. A. M. de la P.T.T.
 P.T.T. pe baza unui vechi contract
 cu C. A. M. înființare în magazinele sale
 depozite engras de tutun și produse
 C.A.M. Aceasta nu mai pt. la săte.
 cantitățile de tutun și produse
 C.A.M. erau distribuite pe teren de

Semnătura,

Salymos Ivan

Urmare: catre factorii postali din depozitele PTT-

Intrebare

Si e tubut la prelucrare depozitelor
C.A.M. ?

Raspuns

Nu s-a luat imediat la prelucrare
de catre cooperatie a depozitelor
de gros ale P.T.T. - in procedura C.A.M.
daca Nae Alexe e aratat ca
noi (cooperatie) nu dispunem de
depozitele necesare si celelalte
mijloace Transport etc. unino
si se acordă o sumă mare de colere
luni - t. luna s-a invitat la ocazie
sumare -

In luna Iunie 1971 Nae Alexe si
Voitic Stefan au fost chemati la
luna Jani la C. C. unde la
artat pe Nae Al. daca nu e
preluat aceste depozite omenintimale
daca pino in colera file nu le
pino (ingustare file) atunci il ind-
partozi din cooperatie

Intrebare

care o fost politica. sugereaza P.T.T.
si C.A.M. in privirea aceste probleme ?

Raspuns

Farsirota - director general al PTT si
directorul general C.A.M. de vami sunt in
mi-l amintea in preput si cu opus
aceti foto... hotarini ordina ca

Semnatura,
M. Ilyubhanu

Urmare: sistemul exista pe baza unor
contracte existente care nu sã fie
refiliate -

Deocumeni au arãtat cã pentru factorii
portali de la rețea distribuirea
tuturului încaunã un surplus la
solariile lor foarte mici.

Deocumeni au arãtat cã în
general ei considerã cã acest sistem
este bun -

Intrebare

Foto de obiectivitate rãdicate de C.A.M. - P.T.T.
și cooperative - cum sã se rezolve această
problemã?

Rãspuns

În toate obiectivitatea rãdicate de C.A.M.
P.T.T. și cooperative. Pentru luna a doi ordin
și cooperative în luna iunie 1977 a preluat
toate depozitele de gros cu produse
C.A.M. ale P.T.T.-ului, devenind singurul
distribuitor de produse C.A.M. la sate.

Intrebare

Ère legale aceste mãmuri luate de V.
luc?

Rãspuns

Aceste mãmuri luate de sãrile lucu nu
a fost legale deoarece a replet în mod
rãuavãluc un contract în care încheiat
între două institutiv de stat

Intrebare

Ère au fost conștientele practice
tucen între cooperative și distribuiri

Urmare: produselor C.A.M. la rate ?

Răspuns
Cooperativă ne di gmină de depozite
potrivită pt. petrecerea produselor C.A.M. e
trebuie să construim depozite noi
adevate case e provocat mari cheltuieli.
Separat o însumat ce aplica pe de put
în depozitele P.T.T. produse C.A.M. e
rămăs fără utilizare deci nu au produs
pagube -

Supă prelucrare depozitelor de
produse C.A.M. noi - cooperativă ne orind
mijloace de transport insuficiente sau
potrivite sau incheiat un nou contract
cu ~~C.A.M.~~ ^{P.T.T.} ca factorii postali să transporte
produsele C.A.M. de la depozitele noastre
de gros la sate la cooperative

Se pare că în acest nou sistem se să dea
rentabilitatea comerțului în produse C.A.M.
prin ridicarea cheltuielilor de regie luna
V. e dispus ca C.A.M. ul să edeze
în favoarea cooperativei un anumit
procent de beneficiu.

Prin creșterea mărime V luna e treacă
în patrimoniul cooperativei încă o surse de
venituri aparținând statului.

Prezentul proces verbal de interogatoriu
l. au citit vorint cu ac vint n după
e sau constat ca el corespunde întocmirii
celor declarate de mine ^{verbal} (năstăru și după
Anchetator

Trușcă Bogdan

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

- Conform cu procesul
verbal original din data de
21 septembrie 1954, ce se găsește
la dosarul de anchetă No. 183. 360
Anchetator, *Barbu Lenobel*
Lt. Maj. Barbu Lenobel

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====
Arestatul SOEYMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915 în
Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoop-ului
cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion No. 16.

21 septembrie 1954 - București
Interogatoriul a început la ora 11.

" s-a terminat la ora 12.

Intrebare; Ti se prezintă foto copia unui tabel - Ce
conține acest tabel?

Răspuns; Tabelul conține numele și caracterizări a
cinci elemente necorespunzătoare pe care eu le-am susținut și
menținut în funcțiile pe care le dețineau în Centrocoop.

Intrebare; Corespunde cu realitatea ceea ce rezultă
din acest tabel?

Răspuns; Ceea ce rezultă din acest tabel corespunde
întru totul cu realitatea. Eu am cunoscut că aceste elemente
sunt necorespunzătoare și dușmănoase totuși i-am susținut pentru
a rămâne în Centrocoop.

Deasemeni asupra acestor elemente mi s-a atras în
repetate rînduri atenția atât de direcția cadrelor cît și de
alți funcționari din Centrocoop, că sunt dușmănoși și necores-
punzători. Eu totuși i-am susținut și am refuzat să-i îndepărtez
sau să le dau sarcini mai minore.

Intrebare; În afara acestor persoane necorespunzătoare
relatate în notă că au fost susținute de Dta, ai mai susținut
și alte asemenea persoane ?

Răspuns; Da, în afară persoanelor specificate în
tabelul care mi-a fost prezentat am mai susținut în Centrocoop
și alte elemente necorespunzătoare și anume;

BOCAN VASILE la Dir. Planificării - legionar notoriu,
FILOTI NESTOR, șef de serviciu la Dir. Administrativă fost
colonel deblocat, ZENKER ADOLF, element dușmănos, LUPU GHINGOLD,
fost comerciant, ZUANELI AGNETA, fostă funcționară la Patriarhie,
eu am făcut dererea de a fi traferată în Centrocoop și am ajutat-o
fără avizul cadrelor.

././.

Intrebare: Pentru care motiv Dta ai susținut în Centrocoop asemenea elemente ?

Răspuns: Eu am susținut și strâns în jurul meu aceste elemente, tocmai pentru că le cunoșteam la unii trecutul la alții atitudinea și știam că îmi va fi mai ușor ca înconjurat de ei să lucrez cum îmi place mie, fără să fiu stingherit de subalterni.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal susțin și semnez.

Lt.Maj.Barbu Lenobel

ss.SOLYMOS IVAN

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogator

Arestat Solymos Ivan, născut la 14 Februarie 1915 în
 Jolau, de profesie avocat, fost vicepreședinte al Centru-
 coop-ului, ^(Date de stare civilă, ultimul domiciliu) ultimul domiciliu în București, Str.
 Br. Sion 16-

21 Septembrie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 11 și - min.

„ s-a terminat la ora 12 și - min.

Intrebare: Ti se prezintă fotografia unui
 tabel - ce conține acest tabel ?

Răspuns:

Tabelul conține numele și caracterizări a
 cîmii elemente necorespunzătoare care care
 eu le-am menționat și menționat în fișele
 pe care le dețin acum în centrul coop.

Intrebare

Corespunde cu realitatea sau rezultă
 din acest Tabel ?

Răspuns

Care rezultă din acest tabel corespunde
 în total cu realitatea. În ce privește
 că aceste elemente sunt necorespunzătoare
 și de mine noi le-am menționat
 și o rămân în centrul coop.

Decidemini asupra acestor elemente mi
 aia dăsc în repetate rînduri stentia

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: stit de directia codrilor ut si de alti functionari din centrul, ca sunt de suanori si ne raspundatori. In tota i-am sustinut si am refuzat sa-i independy sau sa le dau sarcini mai minore.

Intrebare

In afara acestor persoane ne raspundatoare relatate in nota sa au fost sustinute de dte, si mai sustinut si alte oremene persoane?

Raspuns

Da, in afara persoanelor specificate in tabelul care mi-a fost prezentat eu mai sustinut in centrul si alte elemente raspundatoare si anume:

Bocan Ionile la directia planificarii - legioner notori; Filati Nestor ref de serviciu la dir. administrativa fort colonel de blocat,

Zenker Adolf - element dasuinos, Lupu Ghingold fort comerciant, ~~Marta~~ ^{stara de} ~~Lucretia~~ ^{mine} ~~Lucretia~~ ^{Molynta}

Agneta forte functionara la pdi- orhie - eu am facut servo de a fi transferata in centrul si am sugjato a fi in arzul codrilor.

Intrebare

Pentru care motiv de meste si ei sustinut in centrul armene elemente?

Raspuns

In eu sustinut si stinut in judec meu aceste elemente, tot mai pentru o

Semnatura,

Molynta

- Conform cu procesul verbal original din data de 21 septembrie 1954, ce se găsește la dosarul de anchetă No. 88
Anchetator, *Prodan*
Lt. Maj. Barbu Lenobel

363

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====
Arestatul SOLYMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoperului, cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Sion No. 16.

21 septembrie 1954 - București
Interogatoriul a început la ora 12.

" s-a terminat la ora 14.

Intrebare; Ti se prezintă fotocopia unui document. Ce document este acesta ?

Răspuns; Documentul care mi se prezintă este o situație recapitulativă asupra fraudelor săvârșite la Cooperativele din regiunea Timișoara în anul 1951 și trim. I. 1952.

Situația este întocmită Oficiul juridic regional (al Cooperației) Timișoara și este iscălit de șeful oficiului anume ARPAD BASCHI, poartă data de 9 mai 1952.

Intrebare; Ce rezultă din această situație a oficiului juridic Timișoara ?

Răspuns; Din situația întocmită de oficiul juridic al regiunii Timișoara rezultă în 4 raioane din această regiune în anul 1951 și primul trimestru 1952 suma fraudelor descoperite s-a ridicat la 588.077,15 leu noi, dintre aceștia numai 118,887,07 au putut fi recuperați.

Intrebare; Ti se prezintă un alt document. Ce document este acesta ?

Răspuns; Documentul care mi se prezintă este o situație a fraudelor descoperite în rețeaua Cooperatistă în anii 1949, 1950, 1951 și lunile ianuarie și februarie 1952. Situația a fost întocmită de direcția financiară și a evidențelor contabile serv. controlul financiar intern și este semnată de ADOLF ZENKER. Poartă data de 23 mai 1952.

Intrebare; Ce rezultă din această situație ?

Răspuns; Din această situație rezultă că în perioada prevăzută totalul fraudelor descoperite s-a ridicat în Cooperație la suma de 1.098.960.613 (un miliard nouăzecișiopt milioane, nouă sute șasezeci șase sute treisprezece) lei, din aceste sume nu s-a recuperat decât 495.043.597 (patrusutenouăzeci și cinci milioane optzecișitreimilioane cinci sute nouăzeci șapte) lei.

././.

Intrebare; Dta cunoșteai această situație a fraudelor din Cooperație ?

Răspuns; Da, eu cunoșteam această situație a fraudelor descoperite în rețeaua cooperatistă. Mi se prezentau periodic de către direcția financiară situația fraudelor descoperite și recuperările respective.

Intrebare; Cum a fost posibil ca în rețeaua Cooperatistă fraudele să se desvolte în așa mare măsură?

Răspuns; Desvoltarea fraudelor din rețeaua Cooperatistă a fost posibilă datorită lipsei de contabili dela unitățile cooperatiste și astfel a rămâneri în urmă a evidențelor contabile. Menționez că eu deși cunoșteam acest lucru cu ocazia repetatelor transformări a schemelor de organizare a Centrocoop-ului am micșorat permanent numărul contabililor din Cooperație.

O altă cauză importantă care a permis dezvoltarea fraudelor în Cooperație a fost desorganizarea controlului financiar. Sub coordonarea mea controlul financiar al Cooperatiei nu s-a exercitat conform legilor în vigoare deoarece multe unități cooperatiste nu au fost niciodată controlate. Controlul a fost încadrat cu personal multe prea puțin față de sarcinile ce-i reveneau și cu elemente necorespuzătoare.

Chiar din situația care mi-a fost prezentată rezultă că în acești doi ani 1950 și 1951 cât eu am coordonat sectorul financiar al-Cooperatiei fraudele din rețeaua cooperatistă s-au dublat mărindu-se 100% față de anul precedent 1949.

Măsurile luate de mine pentru recuperarea și stîrpirea fraudelor au fost sporadice și cu totul insuficiente.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvînt cu cuvînt și după ce am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal susțin și semnez.

Anchetator,
Lt.Maj.Barbu Lenobel

ss.SOLYMOS IVAN

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Solyms Lvon, născut la 14 Februarie 1915
 în Telen, de profesie avocat, fost vice președintele
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 ventrocoș-ului, ultimul domiciliu în București.
 Str. Sr. Sion 16

21 Septembrie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12 și — min.

„ s-a terminat la ora 14 și 2 min.

Intrebare: Ți se prezintă fotografie unui document.
 A document este acesta?

Răspuns:

Documentul care mi se prezintă este
 o ntuție recapitulativă asupra fraudelor
 săvârșite la cooperativele din regiunea
 Timisoara în anul 1951 și Trimestrul I 1952

Situția este întocmită de oficiul juridic
 regional (al cooperativei) Timisoara și
 este iscat de șeful oficiului anume
 Arpad Beschi, poartă data de 9
 Mei 1952.

Intrebare

Se rezultă din această ntuție o
 oficialului juridic Timisoara?

Răspuns

Din ntuția întocmită de oficiul
 juridic al regiunii Timisoara rezultă

Semnătura,

Solyms Lvon

Urmare in 4 raioane din aceasta regiune in
anul 1951 si primul trimestru 1952 suma
fraudei desoperite s'a ridicat la
588.077,15 lei noi, dintre acestea
numai 118.887,07 au putut fi
recuperati:

Intrebare

si se prezinta un alt document. A dou-
ment este acesta?

Raspuns

Documentul care mi se prezinta este o
situatie a fraudei desoperite in reţeaua
cooperativista in anii 1949, 1950, 1951
si luni la Ianuarie si Februarie 1952
situatie o fort autocomitate de directie
financiera si e evidente ca contabilele
serviciul controlul financiar intern si
este semnate de colof Z. Bulter. Poate data
de 23 Mai 1952.

Intrebare

A rezulta din aceasta situatie?

Raspuns

Din aceasta situatie rezulta ca in
perioada prezenta totalul fraudei ^(desoperite) s'a
ridicat ~~in~~ in cooperative la suma de
1.098.960,63 (un miliard nouăzeci opt milioane
~~to~~ nouăzeci și șase milioane trei sute
lei), din aceste la suma nu s'a recuperat
decit 450.435,97 (patru sute nouăzeci si
cinci milioane patru sute si trei milioane
cinci sute nouăzeci si opt) lei

Semnatura,

Valeriu Buz

Urmare:

Summate cu notele acestei
situații a fraudelor din cooperativă?

Răspuns

Da, eu am notat această situație a fraudelor
desoperite în rețeaua cooperativiste. Mi se prezentau
periodic de către direcția comisarilor financiari
situații a fraudelor desoperite și recuperările
respective.

Intrebare

cum a fost posibil ca în rețeaua
cooperativiste fraudele să se desvolte în
era mare măsură?

Răspuns

Desvoltarea fraudelor din rețeaua coope-
rativiste a fost posibilă datorită lipsei de
contabilitate de la unitățile cooperativiste și
espl. a rămănerii în urmă a evidențelor
contabile. Menționez că eu din cunoștință
crist lucram cu ocazia repetatelor transformări
a schemelor de organizare a unităților
alui cu micșorat permanent numărul
contabililor din cooperativă.

O altă cauză importantă care a
permis dezvoltarea fraudelor în cooperativă
a fost desorganizarea controlului financiar.

Sub îndrumarea mea controlul finan-
nciar al cooperativelor nu s-a exercitat
conform legilor în vigoare deocare multe
unități cooperativiste nu au fost nici odată
controlate. Controlul a fost în cadrul cu
personal mult prea puțin față de necesități.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

[Signature]

- Conform cu procesul verbal original din data de 22 septembrie 1954, ce se găsește la dosarul de anchetă No....88/954

Anchetator,
Lt.Major, M.

Barbu Leonobel.

366

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Invinuitul SOLYMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915 în Zalău, de profesie avocat, fost vice președinte al Centrocoop-ului, cu ultimul domiciliu în București Str.Dr.Sion No.16.

22 septembrie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 11,15'

" s-a terminat la ora 13,30'.

Intrebare; Ti se prezintă foto-copia unui document. Cunoști acest document ?

Răspuns; Da, cunosc documentul ce mi se prezintă. Este adresa No.71054 din 20 februarie 1951 trimisă de Centrocoop Dir.Planificări către CERNICICA DUMITRU, președintele (de atunci) a Comitetului pentru prețuri de pe lângă Consiliul de Miniștri.

Adresa este semnată de mine ca vice președinte al Centrocoop-ului care coordonam Dir.Planificării și de directorul Dir.PAUL LESEN. Pe partea din stînga se afla rezoluția lui CERNICICA DUMITRU cu data de 23.II.1951.

Intrebare; Care a fost scopul acestei adrese ?

Răspuns; Scopul pentru care am întocmit și trimis această adresă Comitetului pentru prețuri era de a obține o majorare a prețului de desfacere a laptelui la consumatori.

CERNICICA DUMITRU pe această adresă a dat aprobarea de majorare a prețurilor de desfacere a laptelui, totodată pe aceeași adresă s-a aprobat și majorarea prețului plătit de Cooperație pentru achiziționarea laptelui dela producători.

Stiu că în privința problemei majorării prețului laptelui s-a discutat și cu VASILE LUCA care a fost de acord și le-a aprobat personal verbal.

Aceste prețuri au fost puse în aplicare după aprobarea lor de către CERNICICA DUMITRU.

Intrebare; Ti se prezintă un alt document foto-copiat îl recunoști?

Răspuns; Recunosc documentul în foto copie care mi se prezintă este adresa Centrocoop-ului No.71068 din 20 februarie 1951 adresată fostului președinte a Comitetului pentru prețuri de pe lângă Consiliul de Miniștri CERNICICA DUMITRU. Adresa este semnată de mine și de PAUL LESEN. In partea stîngă are o rezoluție

semnată de CERNICICA DUMITRU și avînd data de 22 februarie 1954.

Intrebare; Ce conținea această adresă?

Răspuns; Adresa conține propunerea făcută de mine de a se aproba majorarea prețului de achiziționare a cartofilor și la ceapă. Prețul de achiziție anterior fusese stabilit pentru aceste două produse pe baza unei H.C.M. apărute la 29 septembrie 1950.

Intrebare; Cum s-a rezolvat această propunere a D-tale?

Răspuns; CERNICICA DUMITRU a aprobat propunerile de majorare a prețurilor de achiziție la ceapă și cartofi cu condiția de a nu se ridica prețul de desfacere. După aprobare noul preț majorat a fost pus în practică.

Intrebare; Vechiul preț de achiziții al cepii și cartofilor era stabilit prin H.C.M. pentru aplicarea noului preț majorat a apărut un nou H.C.M.?

Răspuns; Noul preț majorat de achiziții la ceapă și cartofi a fost pus în aplicare fără să mai apară un nou H.C.M., numai pe baza aprobării date de CERNICICA DUMITRU în calitate de președinte al C.P.P.

Intrebare; CERNICICA DUMITRU avea calitatea de a anula o H.C.M.?

Răspuns; Nu CERNICICA DUMITRU nu avea calitatea de a anula o H.C.M.

Intrebare; Atunci cum s-a putut pune în aplicare un preț majorat contrar celui stabilit prin H.C.M. numai pe baza aprobării date de CERNICICA DUMITRU- care nu avea calitatea de a anula nici o H.C.M.

Răspuns; Aceasta înseamnă că s-a comis o ilegalitate.

Intrebare; Ce rezultă din aceste documente care ți-au fost prezentate ?

Răspuns; Din aceste documente care mi-au fost prezentate rezultă clar tendința de majorare continuă a prețurilor în special a celor de achiziție la produsele agro- alimentare pe care am avut-o eu în activitate de vice președinte al Centrococop-ului precum și aceeași tendință a lui CERNICICA DUMITRU și VASILE LUCA.

În aducerea la îndeplinire a acestei politici s-au calculat chiar și hotărârile Consiliului de Miniștri.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvînt cu cuvînt și după ce am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal susțin și semnez.

Anchetator,
Lt.Maj.Barbu Lenobel,

ss.SOLYMOS IVAN

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Solyunos Ivan - născut la 14 Febr. 1915
 în Zalău, de profesie vorot fost vice președinte
 al Centrocop-ului, cu ultimul domiciliu în București.
 Str. Nr. 11 sau 16. *

22 Septembrie 1959

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 și 15 min.

" s'a terminat la ora 13 și 20 min.

Intrebare: Vi se prezintă fotografie unui document.
Amoști acest document?

Răspuns

Da, unora documentul ce mi se prezintă
 este adresa Nr. 71054 din 20 Februarie 1957
 trimisă de Centrocop direct la pacificatori
 către ^(Comisia București) președintele (de atunci) a Comitetului pentru
 păstrarea de pe lângă casa de ministru.

Adresa este revizuită de mine ca vice președinte
 al Centrocop-ului care coordonam direct
 planificarea, și de directorul direcției
 Paul Seren. Pe partea din stânga se
 află replica lui Comisia București ce date
 de 23.11.57

Intrebare

Care e scopul acestei adrese?

Răspuns

Scopul pt. care eu întorc mit și în scris

Semnătura,

M. Solyunos

Urmare: aceste adrese comitetului pentru
era de a obtine o majorare a pretului
de desfacere a leptelui la consumator.

Comisia Sumatra pe aceste adrese
a dat aprobarea de majorare a preturilor
de desfacere a leptelui, totodata pe acizii
adresi s-a aprobat si majorarea pretului
platit de cooperatie pt. achizitionarea
leptelui, dela producatori.

Stim ca in privinta problemei majorarii
pretului leptelui s-a decis si cu
toate acestea s-a fost decis si
sa se aprobat personal - verbal.

Aste preturi au fost puse in aplicare
dupa aprobarea lor de catre Comisia S.

Intrebare

Ti se prezinta un alt document foto.
copiat il recunosti?

Raspuns:

Recunosc documentul in fotocopia care
mi se prezinta este adresa Comitetului
Nr. 71068 din 20 Februarie 1954 adresata foatalui
prezidiului a comitetului pt. preturi de
pe limba Comitetul de ministri Comisia Sumatra

Adresa este numata de mine si de
Paul Beren. In partea dinjosa are o
rezolutie numata de Comisia Sumatra
si arund data de 22 Februarie 1954.

Intrebare

U continut aceste adrese?

Raspuns

Semnatura,

M. Săgețeanu

Urmare: Intrebare

Atunci cum s'o putut pune in aplicare un pret majorat contror celui stabilit prin H.C.M. numai pe baza experientii date de Comisia Dumitru - care nu are calitatea de o emulami o H.C.M.?

Raspuns

Aceasta insemnata ca s'o conis a ilegalitate.

Intrebare

Le rezultate din aceste documente care ti-au fost prezentate?

Raspuns

Sin aceste documente care mi-au fost prezentate rezultate dor tendinta de majorare continua a preturilor in special a celor de achizitie la produsele agro-alimentare pe care au avut-o in activitatea de vice președinte al auto-coop.ului precum si aucași tendinta a lui Comisia Dumitru si a lui.

In educarea la indeplinire a acestei politici s'au calcat chiar si hotararile Comitetului de Ministri.

Prezentul proces verbal de interogatoriul l-au citit urint in urint si dupa ce au constatet ca corespunde intocmai in cele declarate de mine verbal sustin si
reun mez.

Anchetator

le meij Bro...

M. Polyzovici

Urmare: Adresa contine propunerea facuta de unire
de a se aproba majorarea pretu lui de achizitionare
a cartofilor rickape. Pretul de achizitie
anterior fusese stabilit pt. acesti doua produse
pe baza unei H.C.M. aparute la 29 septembrie
1950.

Intrebare

cum se rezolvat aceasta propunere a
dumitale?

Raspuns

Comitetele furniturii a aprobat propunerile
de majorare a preturilor de achizitie la
ceapa si cartofi in conditiile de a nu se
ridica pretul de desfacere. După aprobare
noul pret majorat a fost pus in practica.

Intrebare

Technica pta de achizitie al legi si cartofilor
era stabilit prin H.C.M. pt. aplicarea noului
pret ^{majorat} epinel un nou H.C.M.?

Raspuns

Noul pret majorat de achizitie la ceapa si
cartofi a fost pus in aplicare fara sa
mai apara un nou H.C.M., nu mai pe baza
stara de mijloc
de aplicare
Comitetele furniturii in calitate de presedinte al
C. P. P.

Intrebare

Comitetele furniturii areo calitate de ex
emplu o H. C. M. ?

Raspuns

Nu Comitetele furniturii areo calitate de
a omula o H. C. M.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Invinuitul SOLYMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915, în Zalău, Reg.Cluj, de profesiune avocat, fost vice președinte al Centrocoop-ului, ultimul domiciliu în București Str.Dr.Sion Nr.16.-

26 septembrie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 16.

" s-a terminat la ora 20.-

Intrebare: Ti se prezintă adresa în copie nr.1078 din 2 februarie 1954, provenită dela Centrocoop cabinetul vice-președintelui, adresată președintelui Comisiei de Organizare a Regiunii Argeș și semnată de dta. Recunoști această adresă ?

Răspuns: Da, recunosc această adresă care poartă numărul 1078 din 2 februarie 1952, provenită dela Cabinetul meu și semnată de mine. Această adresă a fost trimisă tuturor președinților Comisiilor de Organizare a Regiunilor de cooperatie din țară. Acest exemplar a fost adresat regiunii Argeș.-

Intrebare: Care era scopul acestei adrese ?

Răspuns: Scopul acestei adrese circulare era constrângerea ilegală și ne statutară a cooperativelor ca să fuzioneze. Aceasta a fost o inițiativă concepută de mine și pe care am încercat să o pun în aplicare. În acest sens am ascuns adevărata mea intenție de forțare a fuzionărilor, camuflându-le sub așa numitul "nou sistem de finanțare" a cooperativelor. Sub această formulă inducând în eroare comitetul executiv al Centrocoop-ului, am obținut ca să-mi aprobe acest sistem.-

Intrebare: Ti se prezintă următoarele documente :

- Circulara Nr.69/26 martie 1952, a Centrocoop-ului către toate Uniunile Raionale a Coop.de Consum, semnată de dta. și Instrucțiunile direcției Planificării Nr.6078 și anexele ;

- Instrucțiunile Direcției Financiare și Evidență Contabilă din Centrocoop, cu data de 24 martie 1952, semnate de dta.

Cunoști aceste documente ?

Răspuns: Documentele care mi s-au prezentat și anume circulara Nr.69/26 martie 1952, a Centrocop-ului către toate Uniunile Raionale ale Cooperăției de Consum, semnată de mine, instrucțiunile nr.60758 ale Direcției Planificării din Centrocop, cu anexele și instrucțiunile Direcției Financiare și Evidență Contabilă din Centrocop, cu data de 24 martie 1952, semnate de mine, îmi sunt cunoscute și concepute de mine, împreună cu subalternii respectivi.-

Intrebare: Care era scopul acestor documente (adrese circulare și instrucțiuni) ?

Răspuns: Aceste documente - adresă circulară și instrucțiunile - sunt urmare a adresei circulare nr.1078 din 2 februarie 1952, și prin care se dau instrucțiuni concrete de punere în aplicare a așa numitului "nou sistem de finanțare" a cooperativeilor de consum din mediul rural. În realitate erau instrucțiuni prin care se dispunea fuzionarea ilegală și camuflată a cooperativeilor la așa numitele "cooperative de centru".-

Intrebare: Ce consecințe a avut pentru cooperăție introducerea "noului sistem de finanțare" ?

Răspuns: Noul sistem de finanțare conceput de mine a avut rezultat că a creat mari nemulțumiri printre salariații cooperativeilor, nesiguranță și desinteresarea lor în realizarea planului economic, atât la achiziții, cât și la cel comercial.-

Aceasta petrecându-se imediat după reformă bănească și fiind pe întreg teritoriul țării a lovit în reușita și întărirea reformei prin nerealizarea planului de casă și a celui de achiziții.-

Menționez că secția de partid sesizându-se de aceste rezultate care au avut loc numai în urma expedierii adreselor și instrucțiunilor despre care am declarat mai sus, a oprit punerea în aplicare a "noului sistem de finanțare".-

Dacă sistemul acesta de finanțare ar fi fost pus în aplicare, ar fi creat o desorganizare în masă a cooperativeilor din mediul rural.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal, susțin și semnez.-

ANCHETATOR
Lt.Maj.Barbu L.

ss) SOLYMOS IVAN

Conform cu procesul verbal original din data de 26 septembrie 1954, care se găsește la dosarul de anchetă nr. 88

ANCHETATOR
Lt.Maj.
Barbu L.

rm/ 2 ex.
1 ex. *dosar justitie*
1 ex. *dosar copie*
1 ex. ....

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Solymos, Ivan - născut la 14 Februarie 1915
 în Zolau Reg. Cluj. de profesie avocat fost vice președinte
 al Cătrecoop-ului, ultimul domiciliu București, Str.
 Dr. Sion Nr 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

26 Septembrie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 16 și — min.

„ s'a terminat la ora 20 și 2 min.

Intrebare: ^(2u copie) Ti se prezintă adresa Nr. 1078 din 2
 februarie 1954 - provenită de la Cătrecoop cabinetul
 vice președintelui adresa președintelui Comisiei
 de organizare a regiunii Argeș și reaminte de
 dumneastea. Recunoști această adresă?

Răspuns

Da recunosc această adresă care poartă numărul
 1078 din 2 Februarie 1952 provenită de la cabinetul
 meu și reaminte de mine. Această adresă a
 fost trimisă în lucru șef președintelui Comisiei
 de organizare a regiunii de cooperativă
 din țară. Acest exemplar a fost adresat
 regiunii Argeș.

Intrebare

care era scopul acestei adrese?

Răspuns

Scopul acestei adrese circulare era conștientizarea
 ilegalității și ne statutare a cooperativelor la noi

Semnătura,

Solymos Ivan

Urmare: fuziuneze - averta a fort a imitativa condpate.
de mine n' pe care au incercat sa o pen
in aplicare. In acest sens au examinat advarole
mea intentie de fortare a fuziunilor
convingandu-le sub oca unitat a nou sistem
de finantare a cooperativelor. sub aceasta
formata inducind in eroare comitetul executiv
al entrocopului sau obtinut ca acesta sa nu
aprobe acest sistem.

St. m.
Oly. m.
M. J. m.

Intrebare

Ti se prezinta urmatoarele documente
circulare Nr. 69/26 Martie 1952 a entro-
copului catre toate uniunile regionale a coop. de
consum sau note de dta

Instruciunile directiei planificarii Nr 60758
si anexele.

Instruciunile directiei financiare si evidente
contabile din entrocoop cu data de 24 Martie
1952 sau note de dta.

Luanti aceste documente ?

Raspuns

Documentele care mi s-au prezentat si anume circulare
Nr. 69/26 Martie 1952 a entrocoop-ului catre toate
uniunile regionale ale cooperatiei de consum sau note
de mine, instructiunile Nr. 60758 ale directiei planificarii
din entrocoop si anexele si instructiunile directiei financiare
si evidente contabile din entrocoop cu data de 24 Martie
1952 sau note de mine s-au sunt cunoscute si concepute
de mine impreuna cu membrii mei respectivi.

Intrebare

care era scopul acestor documente (adresa circulara

Semnatura,

M. J. m.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Invinuitul SOLIMOS IVAN, născut la 14 februarie 1915, în Zalău, Reg.Cluj, de profesiune avocat, fost vice președinte al Centrocop, ultimul domiciliu în București Str.Dr.Sion, Nr.16.

26 septembrie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 20.-

" s-a terminat la ora 21,30'

Intrebare: Ti se prezintă următoarele documente :

Centralizatorul de salarizare la instrucțiunile de defalcare a planului pe trimestrul IV. pentru Uniunile Raionale de Gradul I.

- Instrucțiuni pentru aplicarea schemelor de organizare pe anul 1951, semnate de dta. și schema Uniunii Raionale de Gradul I.

- Instrucțiunile Nr.308/31 mai 1951 pentru aplicarea schemelor de organizare semnate de dta. cu schema de organizare a Uniunii Raionale de Gradul I. Raionul Stalin.-

- Adresa Centrocop-ului nr.1077 / 2 februarie 1952, circulară semnată de dta. și anexa ei schema de organizare a Uniunii Raionale al Cooperativelor de consum de gr.I.

Cunoști aceste documente :

Răspuns: Cunosc documentele care mi s-au prezentat.

Ele sunt :

1.) Centralizatorul de salarizare la Instrucțiunile de defalcare a planului pe trimestrul IV. pentru Uniuni Raionale de gradul I. Precizez că este vorba de trimestrul IV. al anului 1950.-

2.) Instrucțiuni pentru aplicarea schemelor de organizare pe anul 1951, semnată de mine și cu anexa ei schema Uniunii Raionale de gradul I.-

3.) Instrucțiunile Nr.308 din 31 mai 1951 pentru aplicarea schemelor de organizare semnate de mine și cu anexa ei schema de organizare a Uniunii Raionale de gradul I. raionul Stalin.-

4.) Adresa circulară a Centrocop-ului Nr.1077 din

././.

2 februarie 1952 și cu anexa ei schema de organizare a Uniunii Raionale de gradul I. Circulara este semnată de mine.-

Aceste documente au fost concepute de mine din inițiativa mea, împreună cu subalternii mei din Direcțiile respective.-

Intrebare: Ce rezultă din aceste documente :

Răspuns: Din documentele care mi-au fost prezentate rezultă acțiunea mea dușmănoasă prin care am subminat activitatea normală a cooperăției prin schimbare repetată de 4 ori în timp de 16 luni, a schemelor de organizare a cooperăției.-

In acest e documente apare ca exemplu schimbarea de 4 ori a schemelor de organizare a unui raion de gradul I.-

Intrebare: Această acțiune dușmănoasă desfășurată de dta. a avut vre-o consecință ?

Răspuns: Consecința punerii în aplicare a acestei metode dușmănoase de către mine a avut consecințe grave pentru cooperăție.

Astfel, s-a creiat un adevărat haos în sistemul de organizare al cooperăției, o fluctuație permanentă de cadre și o nesiguranță din partea salariaților, care i-a făcut să fie desinteresați de realizarea sarcinilor și atribuțiilor care le reveneau.-

Aceasta a contribuit în mare măsură la nerealizarea planului economic al cooperăției și la neîndeplinirea importantului ei rol politic.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvînt cu cuvînt și după ce am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal, susțin și semnez.-

ANCHETATOR,
Lt.Maj.Barbu Lenobel.

ss) SOLYMOS IVAN

Conform cu procesul verbal
original din data de 26 sept.1954, ce se
gădește la dosarul de anchetă Nr. ....

ANCHETATOR
Lt.Maj.
Barbu Lenobel

rm/ 2 ex.

1 ex.....

1 ex.....

*doar jurtific
doar copie*

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Solyom, Ivan - născut la 14 Februarie
1915 în falciu Reg. Cluj. de profesie croșat, fost vice președinte
 el Centrului, ultimul domiciliu în Buc. Str. Dr. Sion 16
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

26. Septembrie 1954

Localitatea București.

Interogatoriul a început la ora 20 și — min.

„ s'a terminat la ora 21 și 2 min.

Intrebare: Ți s'a prezentat următoarele documente:

- Centrul fotografic de realizare la instrucțiunile de defalcare a planului pe trimestrul I și din zilele noi orde de gradul I

- Instrucțiuni pt. aplicarea schemelor de organizare pe ~~tot~~ anul 1951 reușite de dte. și scheme uniunii raionale de gradul I

- Instrucțiunile Nr. 308/31 mai 51 pentru aplicarea schemelor de organizare reușite de demnești cu scheme de organizare a uniunii raionale de gradul I - Raionul Stalin

- Adresa Centrului Nr. 1077/2 Februarie 1952 circulară reușite de demnești și anexa ei scheme de organizare a uniunii raionale de cooperativelor de consum de gr. I.

Unor aceste documente?

Răspuns

unor documentele care mi s'a prezentat ele sunt

Semnătura,

I. Solyom

Urmare: 1) Centrele folclorului de rolanțare la instrucțiunile de
de folclor a planului pe trimestrul IV pt. uniuni raionale
de gradul I. Precizez ce este vorba de trimestrul IV
al anului 1950

2) Instrucțiunile pt. aplicarea schemelor de organizare
pe anul 1950 semnalate de mine și cu anexa ei schema
uniuni raionale de gradul I

3) Instrucțiunile Nr. 308 din 31 Mai 1950 pentru
aplicarea schemelor de organizare semnalate de mine
și cu anexa ei schema de organizare a uniuni
raionale de gradul I. raionul Iolani

4) Adresa circulară a centrului Nr. 1077
din 2 Februarie 1952 și cu anexa ei schema de
organizare a uniuni raionale de gradul I. circulară
este semnalată de mine.

Aceste documente au fost concepute din inițiativă
din inițiativa mea, împreună cu subaltele mei
din direcțiile respective.

Intrebare

La rezultate din aceste documente ?

Răspuns

Din documentele care mi-au fost prezentate rezultă
actiunea mea dusă înainte prin care am
subminat activitatea normală a cooperativilor
prin schimbare repetată de 4 ori în timp de
16 luni a schemelor de organizare a cooperativilor.

În aceste documente apare ca exemplu schimbarea
de 4 ori a schemelor de organizare a uniuni
raionale de gradul I.

Intrebare

Această actiune dusă înainte desfășurată de

Semnătura,
Mărgareta

Urmare: demonstrata e cauzăre-o concurență?

Răspuns
concreta pusei in aplicare a acestor metode de muncă de către mine e cauzăre concurență groasă pt. cooperativă.

Ampl: Să vești un aderent însoț în sistemul de organizare al cooperativăi, a fluctuație permanentă de cadre și o nenigerată din partea autoritatilor care i-o fac să fie de interesul de realizarea activității și distribuția lor care le revine.

Aceasta a contribuit în mare măsură la nerealizarea planului economic al cooperativăi și la neîndeplinirea ^{importantului} și rol politic.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit având în vedere și după ce am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal în ședință:

Architect

Le mag. Ba. I. I. I.

M. I. I.

9745h

PROCESE VERBALE DE IDENTIFICARE

PROCES-VERBAL DE IDENTIFICARE

Comuna Bucuresti anul 1953 luna Octombrie ziua 22

Interogatorul a început la ora 21³⁰

„ s'a terminat „ „ 22³⁰

Eu, L. Borbu Lenochel, ajutor șef. birou
(gradul, numele, prenumele și funcția)

am procedat la identificare și am interogat în calitate de arestat
(martor sau arestat)

1. Numele și prenumele Solymos, Ioan
2. Data nașterii 14 Februarie 1915
3. Locul nașterii Zalău - Reg. Cluj
4. Domiciliul actual București, Șta. Dr. SION Nr. 16.
5. Naționalitatea și cetățenia Maghiar, română
6. Apartenența politică (în trecut și prezent) Partidul Ardelenesc Maghiar, și
PMR
7. Studii (școli teoretice, speciale, etc.) Doctoratul în drept la Cluj
8. Ocupațiunea Fost vice președinte al Centru coop-ului.
(întreprinderea sau instituția și funcția)
9. Starea materială în trecut avea un birou asociativ și
4 ha. de vie.
10. Origina socială foșt funcționar și profesor, a avut 2 ha. vie și
coproprietar al unui hotel
(ocupațiunea părinților și starea lor materială)
11. Dacă a fost arestat, judecat, condamnat, etc. nu.
(când, de către cine)

și pentru ce).

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Solymos Ioan

1

2

3

Locul pentru fotografii

Declarația de identificare

Intrebarea: Pe cine recunosti de unde este in cele trei
fotografii care ti-au prezentate?

Raspuns

In fotografiile ce au mesch 1 si 3 nu
recunosc pe nimeni. Fotografia de la Nr. 2
reprezinta o persoana cunoscuta de mine

Intre bare

care este persoana recunoscuta de unde este
in fotografia Nr. 2?

Raspuns

Persoana recunoscuta de mine in fotografia
Nr. 2 reprezinta pe numitul Gyaly Pap-
Domos care intre decembrie 1946 si noiembrie
sau decembrie 1948 a functionat ca
secretar al Legatiei Maghiere din
Bucuresti.

L-am cunoscut in luna decembrie 1946
in casa lui Gyongyosi fost reprezentant al
Ungariei la Bucuresti, unde impreuna cu alti
deputati din grupul parlamentar maghiar ma

Lolyntbay

Urmare: aflam si invitati la o receptie.

Ulterior l-am vizitat in repetute randuri la Legatia maghiara pt. obtinerea unor vize de intrare in Ungaria.

La cererea lui i-am furnizat, pana in vara anului 1947, in repetute randuri informatii cu caracter politic si economic privind situatia populatiei maghiare din Ardeal precum si informatii pe care le cunoasteam din activitatea mea de deputat in din desbaterile parlamentului.

La cererea sa i-am predat cate o copie in limba romana a discursului maghiar si unui discurs tinut de mine in parlament.

Gyalay Pap-Domoros a cerut legaturile dintre mine si Gyongyosi care de asemenea i-am furnizat cu acelasi caracter ca cele de mai sus.

Ind ca Gyaly Pap-Domoros a aratat lui Szell - ministrul Ungariei la Bucuresti - care a urmat dupa Gyongyosi faptul ca eu am sentimente sovietice si am furnizat informatii.

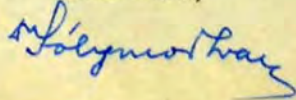
Despre activitatea mea informativa desu cu Gyaly Pap-Domoros si Gyongyosi am declarat anterior mai amănunțit fiind conștient în procesul verbal de interogatoriu.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit având ca avânt si corespunde în totalitate declaratiilor de mine pt. care sustin si susnez.

Declaratia este fort dură de

la Bucuresti
Aj.

Iscălitura,

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE IDENTIFICARE

Comuna Bucuresti anul 1953 luna Octombrie ziua 22

Interogatorul a început la ora 22³⁰

" s'a terminat " " 24

Eu, lt. Barbu Leucel, ajutor sef birou
(gradul, numele, pronumele și funcția)

am procedat la identificare și am interogat în calitate de arestat
(martor sau arestat)

1. Numele și pronumele Solymos Ivan

2. Data nașterii 14 Februarie 1915

3. Locul nașterii Com. Zăbău Reg Cluj

4. Domiciliul actual Bucuresti, Str. Dr. Sion Nr 16

5. Naționalitatea și cetățenia Maghiar, Română

6. Apartenența politică (în trecut și prezent) Partidul Ardelenor Maghiar
PMR

7. Studii (școli teoretice, speciale, etc.) Doctoratul în Drept la Cluj

8. Ocupațiunea foșt vicepreședinte al centrului
(întreprinderea sau instituția și funcția)

9. Starea materială în trecut am avut birou covorâtial și
4 he. vie

10. Origina socială foșt funcționar și profesor, am avut 2 he
(ocupațiunea părinților și starea lor materială)
vie și am fost coproprietar al unui hotel.

11. Dacă a fost arestat, judecat, condamnat, etc. Nu
(când, de către cine)

și pentru ce).

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Solymos Ivan

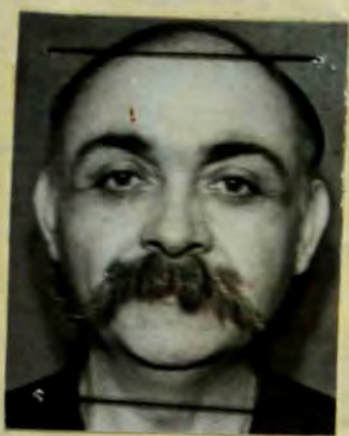

1

2

3

Locul pentru fotografii

Declarația de identificare

Intrebarea: Pe cine recunoști de acum înainte în cele 3 fotografii care ți s'au prezentat?

Răspuns

În fotografiile cu numerele 1 și 2 nu recunosc pe nimeni. Fotografia în numărul 3 reprezintă o persoană cunoscută de mine

Intrebare

cine este persoana recunoscută de acum înainte în fotografia nr. 3

Răspuns

Persoana cunoscută de mine în fotografie cu Nr. 3 reprezintă pe Szell Jenő care în anul 1948-1949 a fost ministrul Ungariei în R.P.R.

Pe Szell Jenő l-am cunoscut în toamna anului 1948 la legăția maghiară din București. Am fost la dânsul pt. a discuta unele probleme cu privire la bunurile unor cetățeni maghiari care se fuseseră sub legea C.A.S.B.-ului din 1949.

Supra încheierea dispozițiilor oficiale funcționare Natalia Istohi cu mă însoțesc

[Signature]

Urmare: in aceasta vizita oficiala a parintelui
Biroul lui Spell Jenö de armenii in Ikloby
consilier economic al legatii maghiare au
existat la discutii a parintelui biroul.

Dupa aceasta au avut un Spell Jenö
o convorbire ne oficiala in care
au luat pozitie ort. la guvernul
in problema nationala. Tot in ocazia
discutiilor au comunicat Spell Jenö
in formati: cu caracter politica
economice privind populatia maghiara
din Ardeal.

Presupun ca Spell Jenö a avut in vedere
sa discute cu mine aceste probleme fiind
informat de catre Gyalay Paj - Donovos
empres legatunilor maghiari anteriori cu Gyonyosi.

Pe Spell Jenö l-am mai vazut de
dona ori la ministerul de finante cand a
vizitat pe Terik Luca, insa nu au avut
discutii cu el.

Dedarații mai enunțate depe
ele de mai sus au dat ulterior.

Prezentul proces verbal de identificare
l-am citit inaintea cu inaintea si corespunde
intocmai celor declarate de mine verbal pt.
care sustin si semnez.

Reinvoartarea a fost data de: Polymotkay
Lt. Polymotkay
aj.

348 Sin

FISA PERSONALA A ARESTATULUI
SOLYMOS I V A N

40-1
B.2.

Simion

11

347

FIȘA PERSONALĂ

379

Intocmită de Direcția, Serv. Județean D.S.S.S.
 Numele și prenumele: SOLIMOS - C. IVAN.
 Cu porecla: _____
 Nume fals: _____
 Semnătura infractorului: [Signature]

Felul infracțiunii: _____
 Ocupațiunea: Advocat.
 Origina socială: _____
 Apartenența politică: _____
 Pondere: _____
 Vârsta: 37 ani.
 Anul nașterii, comuna, județul, țara: 14-11/1915. Fălăciu. Cluj.
 Ultimul domiciliu: comuna, județul, țara: București. Iona-Sion. N. 16.
 Domicilii anterioare: _____

Naționalitatea: Maghiar.
 Cetățenia: Rom.
 Religiuinea: _____

Starea civilă	Expunerea rezumativă a infracțiunii
Tata: <u>Carol</u>	
Mama: <u>Eleonora</u>	
Sot-(tia): _____	
Copii: _____	
Rude: _____	

Fotografiat de W. Boran
 A fost _____
 Cliseul Nr. 4066
 Dactiloscopiat de _____

Studii: Doctor în drept.
 Limba ce posedă: Rom. Maghiara. Sarmousă. Rusă.
 Situația militară: Neseti-afuris.
 Specialitatea ca infractor: _____

Formula dactiloscopică: _____

FOTOGRAFIA

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. .... cm.
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt
2. Corpolența ..... *Potrivit.*
slab, svet, potrivit, bine făcut, mare.
3. Fața { culoarea ..... *roz*
forma ..... *ovale*
culoarea: roză, palidă, brună.
forma: rotundă, ovală, patrată, plină sau slabă
4. Fruntea ..... *mijlocie*
mică, mijlocie, mare, turtită, plină sau slabă
5. Părul { culoarea ..... *neted, castaniu*
ondulat, neted, chelie.
culoarea: blond, roșu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii ..... *albaşii.*
albaștri, cenușii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularități.
7. Sprâncene { forma ..... *arcuite*
culoarea .....
forma: drepte, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.
8. Nasul { profil .....
fața ..... *neted*
pirectilin, concav, convex.
f. drept, ondulat, turtit, scobit, boltit.
9. Gura ..... *mijlocie buze groase!*
mieă, mijlocie, mase, buze groase, subțiri, resfrante.
10. Bărbia ..... *subțire*
subțire, lată, dublă, cu gropiță
11. Urechile ..... *mijlocie depărtate.*
mici, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite.

12. Semne particulare {
cicatrice, pigmentări ale
pielei, tatuaj, fracturi,
anchiloze, picioare în X
sau O, ghebos, ampu-
tări, etc.

Legături politice	Caracterizări speciale asupra individului

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic
				

378

Zina arestării și comportarea la arestare	Rezultatul percheziției	Antecedente	Condamnat
			Prin sentință sau decizie
13-IV/1952			
			Locul unde se execută pedeapsa

380

Observațiuni și note oficiale

Semnătura celui ce a făcut foaia

Sigiliul

Semnătura ofițerului de poliție unde
s'a fotografiat și dactiloscopia

W. Balda

Sigiliul

Impresiunile digitale a mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic
				